

LETOPIS

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

DEVETNAJSTA KNJIGA

1968

ZALOZILA SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
V LJUBLJANI

1969

LETOPIS
XIX

LETOPIS

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

DEVETNAJSTA KNJIGA

1968

ZALOZILA SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
V LJUBLJANI

1969

Sprejeto na seji predsedstva akademije
dne 20. januarja 1969

Uredil akademik Milko Kos

Natisnila tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani

I
ORGANIZACIJA

PREDESEDSTVO
(po stanju 31. decembra 1968)

- Predsednik: Josip Vidmar.
- Podpredsednik: Anton Kuhelj.
- Glavni tajnik: Milko Kos.
- Razredni tajniki:
1. v razredu za zgodovinske in družbene vede Francè Stelè.
  2. v razredu za filološke in literarne vede Francè Koblar.
  3. v razredu za matematične, fizikalne in tehnične vede v.d. tajnika Anton Kuhelj.
  4. v razredu za prirodoslovne in medicinske vede Ivan Rakovec.
  5. v razredu za umetnosti Bratko Kref t.

Člani plenuma Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ:
Josip Vidmar, Milko Kos, Francè Stelè.

VODILNI USLUŽBENCI UPRAVE AKADEMIJE

(po stanju 31. decembra 1968)

I. UPRAVNA PISARNA

Upravni direktor: dr. Leo Baebler.

Tajnica predsedstva: Nada Jesse.

Šef odseka za finančno in materialno poslovanje: Sonja Tomše.

II. ZNANSTVENA PISARNA

Strokovni sodelavec: mag. Jolanta Groo-Kozak.

III. BIBLIOTEKA

Upravnik: Primož Ramovš.

UPRAVA INŠTITUTOV IN KOMISIJ

1. INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

Upravnik: akad. dr. Srečko Brodar.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Jovan Hadži, akad. dr. Ivan Rakovec.

Znanstvena sodelavca: dr. France Habe, dr. Peter Habič

Višji strokovni sodelavec: Egon Pretner.

Asistenta: Rado Gospodarič, Franc Leben.

Zunanji znanstveni sodelavec: dr. Valter Bohinec.

2. INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO

Upravnik: dop. član dr. Svetozar Ilešič.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Milko Kos, akad. dr. Ivan Rakovec, dopisni član dr. Svetozar Ilešič.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Drago Meze, dr. Milan Šifer.

Asistent: Milan Natek.

V okviru Inštituta za geografijo je tudi Zavod za kartografijo.

Kartograf — strokovni sodelavec: Vilko Finžgar.

3. INŠTITUT ZA PALEONTOLOGIJO

Upravnik: akad. dr. Ivan Rakovec.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Jovan Hadži, akad. dr. Ivan Rakovec.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Rajko Pavlovec.

Znanstveni sodelavec: dr. Dragica Turnšek.

4. INŠTITUT ZA BIOLOGIJO

Upravnik: akad. dr. Jovan Hadži.

Znanstveni svet: akad. dr. Jovan Hadži, akad. dr. Alija Košir, univ. prof. dr. Janez Matjašič, univ. prof. dr. Miroslav Zei, višji znanstveni sodelavec dr. Jože Bole.

Znanstveni svetnik: dr. Maks Wraber.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Jože Bole.

Znanstveni sodelavec: dr. Ivka Munda.

Asistenti: Jan Carnelutti, ing. Ivo Puncer, ing. Mitja Zupančič.

Zunanji znanstveni sodelavec: univ. prof. dr. Miroslav Zei.

Zunanja strokovna sodelavca: Srečko Grom, dr. ing. Vlado Tregubov.

Inštitut za biologijo ima še Biospeleološki laboratorij v Postojni, vodja dr. Jože Bole.

5. ODBOR ZA UREJEVANJE FAVNE, FLORE IN GEJE SLOVENIJE

Predsednik: akad. dr. Jovan Hadži.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Jovan Hadži, akad. dr. Ivan Rakovec.

6. INŠTITUT ZA ZGODOVINO

Upravnik: akad. dr. Milko Kos.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Milko Kos, akad. dr. Francè Stelè, akad. dr. Fran Zwitter.

- a) Sekcija za občo in narodno zgodovino.
 Načelnik: akad. dr. Milko Kos.
 Znanstveni svetnik: dr. Pavle Blaznik.
 Zunanji znanstveni sodelavec: dr. Melitta Pivec-Stelè.
- b) Sekcija za zgodovino umetnosti.
 Načelnik: akad. dr. Francè Stelè.
 Znanstveni svetnik: dr. Emilijan Cevc.
 Strokovni svet: akad. dr. Francè Stelè, univ. prof. dr. Stane Mikuz, znanstveni svetnik dr. Emilijan Cevc.
- c) Sekcija za arheologijo.
 Načelnik: akad. dr. Srečko Brodar.
 Višja znanstvena sodelavca: dr. ing. Mitja Brodar, dr. Alojz Šercelj.
 Višja strokovna sodelavca: Stanislav Jesse, Jaroslav Šašel.
 Strokovni svet: akad. dr. Srečko Brodar, ravnatelj Narodnega muzeja dr. Jože Kastelic, višji strokovni sodelavec Stanislav Jesse.

7. ORIENTALISTIČNI INŠTITUT

Upravnik: akad. dr. Viktor Korošec.
 Znanstveni svet: akad. dr. Viktor Korošec, akad. dr. Francè Stelè, dopisni član dr. Milan Grošelj.

8. INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK

Upravnik: akad. dr. Bratko Krefc.
 Znanstveni svet: akad. dr. France Bezlaj, akad. dr. Bratko Krefc, univ. prof. dr. Anton Bajec, znanstveni svetnik dr. France Tomšič, višji znanstveni sodelavec dr. Jakob Rigler.

a) Dialektološka sekcija.
 Načelnik: višji znanstveni sodelavec dr. Jakob Rigler.
 Asistent: Saša Serneč.
 Zunanji znanstveni sodelavec: univ. prof. dr. Tine Logar.

b) Leksikološka sekcija.
 Načelnik: univ. prof. dr. Janko Jurančič.
 Znanstvena svetnika: dr. Lino Legiša, Božo Vodušek.

Višji strokovni sodelavci: Marija Janežič, Ivana Kozlevčar, Joža Meze, Stanislav Suhadolnik.

Asistenti: Milena Hajnšek-Holz, Jelisava Jenčič, Tomaž Korošec, Viktor Majdič, Zvonka Leder-Mancini, Ada Vidovič-Muha, Franc Novak, Marta Silvester.

c) Etimološko-onomastična sekcija.

Načelnik: akad. dr. France Bezlaj.

Asistenta: Drago Mertelj, Milena Piškur.

č) Komisija za slovensko gramatiko, filologijo in pravopis.

Predsednik: univ. prof. dr. Anton Bajec.

Znanstveni svetnik: dr. France Tomšič.

9. INŠTITUT ZA LITERATURE

Upravnik: akad. dr. Anton Ocvirk.

Znanstveni svet: akad. dr. France Koblar, akad. dr. Anton Ocvirk, akad. dr. Josip Vidmar.

Znanstveni svetniki: Alfonz Gspan, Drago Šega, dr. Milena Uršič.

Višji strokovni sodelavec: Nada Prašelj.

10. INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

Upravnik: akad. dr. France Bezlaj.

Znanstveni svet: akad. dr. France Bezlaj, akad. dr. Bratko Kreft, univ. prof. dr. Vilko Novak, prof. Višje pedagoške šole Boris Merhar, ravnatelj Mestnega arhiva dr. Sergij Vilfan, znanstveni sodelavec Glasbeno narodopisnega inštituta dr. Zmaga Kumer.

Znanstvena svetnika: dr. Niko Kuret, dr. Milko Matičev.

Asistent: Helena Ložar.

Zunanji strokovni sodelavci: univ. prof. dr. Vilko Novak, ravnatelj Mestnega arhiva dr. Sergij Vilfan, prof. Ekonomske srednje šole Petrina Ocvirk.

11. INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE

Upravnik: še ni izvoljen.

Znanstveni svet: akad. dr. Bogdan Breclj, akad. dr. Alija Košir, akad. dr. Robert Neubaer.

Zunanji znanstveni sodelavci: univ. prof. dr. Stanko Banič, primarij dr. Slavko Rakovec, docent dr. Miroslav Kališnik.

12. TERMINOLOŠKA KOMISIJA

Predsednik: akad. dr. Alija Košir.

Strokovni svet: akad. dr. Alija Košir, akad. dr. Viktor Korošec, akad. dr. Franc Stelè, univ. profesorja: ing. Albert Struna in dr. Stanko Banič, gimn. profesor v pok. Franc Kapus.

a) Pravna sekcija:

Načelnik: akad. dr. Viktor Korošec.

Člani sekcije: akademiki — univ. profesorji dr. Gorazd Kušej, dr. Makso Šnuderl, dr. Lado Vavpetič; univ. profesorji dr. Alojzij Finžgar, dr. Avgust Munda, dr. Vladimir Murko, dr. Leonid Pitamic, univ. docent dr. Jaromir Beran.

Znanstveni svetnik: dr. Vladimir Kukan.

b) Tehniška sekcija:

Načelnik: univ. prof. ing. Albert Struna.

Strokovni sodelavci: ing. Stane Bonač (za papirno industrijo), univ. prof. ing. Boris Černigoj (za strojništvo), ing. Venčeslav Funtek (za železnice), univ. profesor dr. ing. Janko Kavčič (za kemijo), ing. Leo Knez (za varilstvo), akad. univ. prof. ing. Feliks Lobe (za strojništvo), univ. prof. ing. Franc Mlakar (za elektrotehniko), ing. Lev Pipan (za raziskavo materiala), univ. prof. Vinko Sadar (za agronomijo), Lavoslav Struna (za redakcijo), univ. prof. dr. ing. Srdjan Turk (za gradbeništvo), ing. Lojze Žumer (za gozdarstvo in lesno predelavo).

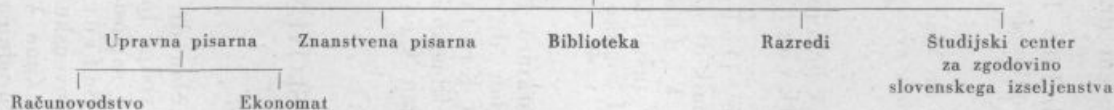
Jezikovni svetovalec: znanstveni svetnik dr. France Tomšič.

- c) Medicinska sekcija:
 Načelnik: univ. prof. dr. Stanko Banič.
 Strokovni sodelavci: akad. dr. Alija Košir, univ. profesor dr. Janez Batis, primarij dr. Mirko Karlin, san. major v pokoju dr. Fran Smerdu, asistent dr. Miklavž Kozak.
 Jezikovni svetovalec: znanstveni svetnik dr. Lino Legiša.
 S to sekcijo tesno sodeluje veterinarska podkomisija v naslednji sestavi:
 Predsednik: univ. prof. dr. Janez Batis.
 Sodelavci: univ. prof. dr. Janez Banič, dr. Vlado Gregorovič, prof. dr. Leo Rigler, veter. svetnik v pokoju dr. Franc Veble.
- č) Naravoslovna sekcija:
 Načelnik: Franc Kapus, gimn. profesor v pokoju.
 Pomočnik načelnika sekcije: Silvo Breskvar, profesor srednje šole v pokoju.
 Sodelavci: univ. profesorji dr. ing. Jože Duhovnik, dr. ing. Stanko Grafenauer, akademik dr. Ivan Rakovec, Oton Sajovic, dr. Alojzij Vadnal; višji znanstveni sodelavec paleontološkega inštituta SAZU dr. Rajko Pavlovic in inšpektor prof. Stanko Uršič.
- d) Umetnostna sekcija:
 Načelnik: akad. dr. Franc Stelè.
 Člani: akad. dr. Bratko Kreft — za literaturo, akad. Lucijan M. Škerjanc in dopisni član dr. Dragotin Cvetko — za glasbo, akad. dr. Bratko Kreft in profesor Pino Mlakar — za gledališko, filmsko in plesno umetnost, znanstveni svetnik dr. Emilijan Cevc — za likovno umetnost.

15. ŠTUDIJSKI CENTER ZA ZGODOVINO SLOVENSKEGA IZSELJENSTVA

- Predsednik sveta: akad. dr. Fran Zwitter.
 Člani sveta: akad. dr. Milko Kos, dopisni član dr. Svetozar Ilešič; višji znanstveni sodelavec in vodja bibliografskega oddelka NUK prof. Janez Logar; samostojni svetovalec v skupščini SRS dr. Živko Sifrer; arhivar Arhiva Slovenije Ema Umek; od Slovenske izseljenske matice članica njenega izvršnega odbora Zima Vrščaj, poslanec skupščine SRS Ivan Kreft, urednica Slovenskega izseljenskega koledarja Mila Šenk.

SKUPŠČINA
PRESEDSTVO

RAZREDI

Preglednica organizacije Slovenske akademije znanosti in umetnosti

II

ČLANI

ČASTNA ČLANA

Josip Broz-Tito, predsednik SFRJ, maršal Jugoslavije, izvoljen 9. avgusta 1948.

Glej Letopis III, 79—115.

Edvard Kardelj, član Sveta federacije, izvoljen 6. decembra 1949.

Glej Letopis III, 119—152.

REDNI IN DOPISNI ČLANI

I. RAZRED

Za zgodovinske in družbene vede

Redni člani

Viktor Korošec, rojen 7. decembra 1899, dr. iur., redni profesor za rimsko pravo in splošno zgodovino države in prava v antiki na univerzi v Ljubljani; redni član od 2. oktobra 1956; upravnik Orientalističnega inštituta pri akademiji; načelnik pravne sekcije Terminološke komisije pri akademiji; član Nacionalnega komiteja SFRJ za orientalistiko; član Inštituta za pravno zgodovino v Zagrebu, Société d'Histoire du Droit français et étranger v Parizu, Société d'Histoire des Droits de l'Antiquité v Bruslju, Association Internationale de Papyrologues affiliée à la Fédération Internationale des Etudes Classiques v Bruslju, Comitato scientifico internazionale revije Iura v Cataniji, Conseil scientifique pri Revue Internationale des Droits de l'Antiquité v Bruslju, redni član Società italiana di Storia del diritto, član Sociedade Brasileira de Romanitas v Rio de Janeiro. — Glej Letopis VIII, 35—36.

Milko Kos, rojen 12. decembra 1892, dr. phil., zlata doktorska diploma univerze na Dunaju 1966, redni profesor za občo zgodovino srednjega veka in pomožne zgodovinske vede na univerzi v Ljubljani v pokoju; redni član od 7. oktobra 1958, načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda od 31. januarja

1940 do 28. junija 1941, od 19. maja 1950 glavni tajnik akademije, upravnik Inštituta za zgodovino pri akademiji in načelnik nje-gove sekcije za občo in narodno zgodovino; dopisni član Jugo-slavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Poljske akademije znanosti v Krakovu (1947) in Královske české společnosti nauk v Pragi, član Instituta für österreichische Geschichtsforschung na Dunaju. Častni član Zgodovinskega društva v Ljubljani in Muzejskih društev v Škofji Loki in Ptuju. — Glej Letopis I, 53—62.

Gorazd Kušej, rojen 17. decembra 1907, dr. iur., redni profesor za teorijo države in prava in primerjalno ustavno pravo na univerzi v Ljubljani; redni član od 17. oktobra 1958; dopisni član (associé correspondant étranger) Académie de Stanislas (Nancy), član International Law Association v Londonu, Société de Législation Comparée v Parizu in mednarodnega prezidija Fundatio Grotiana internationalis iuri gentium propa-gando addicta v Münchnu. — Glej Letopis IX, 33—34.

Francè Stelè, rojen 21. februarja 1886, dr. phil., zlata doktorska diploma univerze na Dunaju 1962, redni profesor za umetnostno zgodovino na univerzi v Ljubljani v pokoju; redni član od 16. maja 1940, načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda od 1. julija 1942 do 2. oktobra 1945, tajnik razreda za zgodovinske in družbene vede od 24. julija 1948 dalje, načelnik sekcije za zgodovino umetnosti pri Inštitutu za zgodovino, načelnik umetnostne sekcije Terminološke komisije pri akademiji; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, častni član Mednarodnega odbora za umetnostno zgo-dovino, dopisni član Mednarodnega komiteja za spomenike pri UNESCO, član AICA pri UNESCO, član Instituta für öster-reichische Geschichtsforschung na Dunaju; častni član Društva jugoslovanskih konservatorjev; Prešernova nagrada za življenj-sko delo 1966. — Glej Letopis I, 113—123.

Makso Šnuderl, rojen 13. oktobra 1895, dr. iur., redni profesor za ustavno pravo SFRJ na univerzi v Ljubljani; redni član od 2. oktobra 1956; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; član International Law Association v Londonu, sveta Association de Science politique v Genève in Association du Droit comparé v Parizu. — Glej Leto-pis VIII, 37—38.

Lado Vavpetič, rojen 26. junija 1902, dr. iur., redni profesor za javno upravo in upravni postopek na univerzi v Ljubljani; redni član od 17. oktobra 1958; ravnatelj Inštituta za

javno upravo in delovna razmerja pri pravni fakulteti v Ljubljani; član Institut international du Droit comparé v Parizu, International Law Association v Londonu in Association internationale pour l'enseignement du Droit comparé v Strasbourg. — Glej Letopis IX, 35—37.

Boris Ziherrl, rojen 25. septembra 1910, redni profesor za občo sociologijo na Filozofski fakulteti univerze in na Visoki šoli za politične vede v Ljubljani; dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 17. oktobra 1958; član Sveta federacije, član CK ZKJ in predsedstva CK ZK Slovenije. — Glej Letopis III, 165—171 in IX, 58—40.

Fran Zwitter, rojen 24. oktobra 1905, dr. phil., redni profesor za občo zgodovino novega veka na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 17. oktobra 1958; predsednik sveta Študijskega centra za zgodovino slovenskega izseljenstva; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. — Glej Letopis V, 76—82 in IX, 41—42.

Dopisni člani

Milan Bartoš, rojen 10. novembra 1901, dr. iur., redni profesor na Pravni fakulteti univerze v Beogradu; dopisni član od 17. oktobra 1958; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in njen podpredsednik; redni član Inštituta za družbene vede v Beogradu, član sveta Inštituta za primerjalno pravo v Beogradu in Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo, član pravnega sveta Zveznega izvršnega sveta SFRJ (od 1954 do 1967); dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, redni član Mednarodne diplomatske akademije v Parizu, Akademije za družbene znanosti v Philadelphiji, zunanji član Lorenske akademije Stanislas v Nancyju, Ameriškega združenja za mednarodno pravo v Washingtonu, Société de Législation Comparée v Parizu, podpredsednik International Law Association v Londonu, dopisni član Mednarodnega inštituta za mednarodno pravo, stalni član Pomorskega mednarodnega komiteja v Bruslju, član stalnega mednarodnega arbitražnega sodišča v Haagu, član komisije OZN za kodifikacijo mednarodnega prava, član Mednarodnega inštituta za kozmično pravo Mednarodne astronavične akademije in dopisni član te akademije, predsednik izbranega sodišča Zvezne gospodarske komore Jugoslavije, član predsedništva zunanje-trgovske arbitraže v Beogradu, član stalnega konzulta-

tivnega odbora OZN za problem arhiva Društva narodov. Delegat Jugoslavije na raznih mednarodnih konferencah, zlasti na vseh generalnih skupščinah Zedinjenih nacij od 1946 do 1953; šef delegacije Jugoslavije na I. in II. pomorski konferenci (Zeneva 1958 in 1960), na dunajskih konferencah Zedinjenih nacij za diplomatske (1961) in konzularne odnose (1963), na pariški mirovni konferenci (1945), na konferenci za nemške reparacije (Paris 1945), na beograjski donavski konferenci (1948) itd. Nagrada AVNOJ za 1967. — Glej Letopis IX, 43—44.

Dragotin Cvetko, rojen 19. septembra 1911. Dr. phil., redni profesor za zgodovino slovanske in novejšje svetovne glasbe na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Dopisni član akademije od 7. februarja 1967. Član: Société Internationale de Musicologie (Basel), Association Internationale des Biblioth ques musicales (Kassel), Répertoire International des Sources musicales. Stalni  lan International Institute for comparative Music Studies; član in podpredsednik znanstvenega sveta tega inštituta (Zahodni Berlin). — Glej Letopis XVIII, 31—38.

Jovan Djordjevi , rojen 10. marca 1908, dr. iur., redni profesor za politične vede in ustavno pravo na univerzi v Beogradu; dopisni član od 17. oktobra 1958; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu,  lan Mednarodne akademije za politične znanosti in ustavno pravo, član Mednarodnega inštituta za politično filozofijo, predsednik pravnega sveta SFRJ; pridruženi profesor Pravne fakultete v Parizu. — Glej Letopis IX, 45—46.

Leon Ger kovi , rojen 2. februarja 1910, dr. iur., redni profesor političnih znanosti v Beogradu, zastopnik v Republiškem svetu Sabora Hrvatske; poslanec v Svetu narodov Zvezne skup ine in predsednik Zakonodajno-pravne komisije Zvezne skup ine. — Glej Letopis IX, 49—50.

Marko Kostren i , rojen 21. marca 1884, dr. iur., častni doktor Karlove univerze v Pragi; redni profesor za zgodovino države in prava narodov SFRJ do 19. stoletja na vseu ili u v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis V, 74—75.

Vojeslav Mole, rojen 14. decembra 1886, dr. phil., redni profesor za srednjeve sko umetnost na Jagelonski univerzi v Krakovu v pokoju; dopisni član od 22. decembra 1961; redni član Poljske akademije znanosti v Krakovu (1947), častni član

poljskega društva umetnostnih zgodovinarjev. — Glej Letopis XII, 29—34.

G r g a N o v a k, rojen 2. aprila 1888, dr. phil., dr. h. c. univerze na Dunaju, redni profesor za zgodovino starega veka na vseučilišču v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 22. decembra 1961; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in njen predsednik; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu; dopisni član Avstrijske akademije znanosti na Dunaju in Akademije znanosti v Heidelbergu, častni član Romunske akademije znanosti v Bukarešti, član Deputazione storica per le Venezie v Benetkah, Accademia del Mediterraneo v Palermu, Istituto italiano di preistoria e protoistoria v Florenci, član Institutum Archaeologicum Germanicum v Berlinu. — Glej Letopis XII, 35—37.

II. RAZRED

Za filološke in literarne vede

Redni člani

F r a n c e B e z l a j, rojen 19. septembra 1910, dr. phil., redni profesor za primerjalno slovansko jezikoslovje na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; redni član od 3. julija 1964; upravnik Inštituta za slovensko narodopisje pri akademiji. — Glej Letopis XV, 31—34.

F r a n c e K o b l a r, rojen 29. novembra 1889, dr. phil., redni profesor na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani; redni član od 3. julija 1964; tajnik razreda za filološke in literarne vede od 22. januarja 1965 dalje; predsednik Slovenske matice. — Glej Letopis XV, 35—38.

A n t o n O c v i r k, rojen 23. marca 1907, dr. phil., redni profesor za zgodovino svetovne književnosti in literarno teorijo na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; redni član od 3. julija 1964; upravnik Inštituta za literature pri akademiji. — Glej Letopis XV, 39—40.

A n t o n S l o d n j a k, rojen 15. junija 1899, dr. phil., redni profesor za slovensko književnost na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju. Redni član od 7. februarja 1967. — Glej Letopis XVIII, 39—41.

J o s i p V i d m a r, rojen 14. oktobra 1895, dr. h. c. univerze v Ljubljani; redni član od 6. decembra 1949; od 27. oktobra 1952

predsednik akademije; predsednik Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Romunske akademije znanosti v Bukarešti. Prešernova nagrada 1966, Sterijina nagrada za širjenje dramske umetnosti in gledališke kulture 1966; red oficirja književnosti in umetnosti francoske vlade 1966. Nagrada AVNOJ za 1967. — Glej Letopis II, 172—184.

Dopisni člani

Velibor Gligorić, rojen 28. junija 1899. Književni kritik. Pravi član in od 1965 predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Glej Letopis XVIII, 42.

Milan Grošelj, rojen 19. septembra 1902, dr. phil., redni profesor za klasično filologijo na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis IX, 53—54.

Janko Lavrin, rojen 10. februarja 1887, upokojeni redni profesor za novejšo rusko literaturo na univerzi v Nottinghamu; dopisni član od 2. oktobra 1956. — Glej Letopis VIII, 39—42.

III. RAZRED

Za matematične, fizikalne in tehnične vede

Redni člani

Anton Kuhelj, rojen 11. novembra 1902, dr. ing., redni profesor za mehaniko na univerzi v Ljubljani; redni član od 6. decembra 1949; od 22. decembra 1961 podpredsednik akademije; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis III, str. 185.

Feliks Lobe, rojen 14. oktobra 1894, redni profesor za predmete »mehanska tehnologija« in »gradnja obdelovalnih strojev« na univerzi v Ljubljani; redni član od 6. decembra 1949; redni član Collège international pour l'étude scientifique des techniques de production mécanique. — Glej Letopis III, 186 do 187.

Anton Peterlin, rojen 25. septembra 1908, dr. sci. nat., dopisni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949; direktor Camille Dreyfus Laboratory, Research Triangle

Institute, profesor na Duke University v Durhamu (Severna Karolina, ZDA), častni član Nuklearnega inštituta J. Stefan v Ljubljani; član American Association for the Advancement of Science (Washington), Fellow of American Physical Society (Washington), American Chemical Society (Washington), Deutsche Kolloid Gesellschaft (Köln), Deutsche Physikalische Gesellschaft (Hanau), Society of Sigma X (New Haven), Society of Rheology (Washington), glavni urednik Macromolecular Reviews (New York), sourednik Makromolekulare Chemie (Mainz), član Advisory Board revij Journal of Materials Science (London), Journal of Polymer Science (New York) in Journal of Macromolecular Science, Physics (New York). — Glej Letopis II, 45—46.

Ivan Vidav, rojen 17. januarja 1918, dr. phil., redni profesor za matematiko na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 17. oktobra 1958, redni član od 21. decembra 1962. — Glej Letopis IX, 55—56 in XII, 32.

Dopisna člana

Dušan Hadži, rojen 26. avgusta 1921, dr. kemijskih znanosti, redni profesor za kemijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani; dopisni član od 7. februarja 1967. Član uredniških odborov mednarodnih revij Spectrochimica acta in Molecular Physics ter strokovnih društev The Chemical Society (London), Faraday Society, Bunsengesellschaft in Société de chimie physique. — Glej Letopis XVIII, 43—49.

Zoran Rant, rojen 14. septembra 1904, dr. tehniških znanosti; redni profesor in direktor inštituta za procesno tehniko na Tehniški visoki šoli v Braunschweigu; dopisni član od 3. julija 1964; član znanstvenega sveta Arbeitsgemeinschaft industrieller Forschungsvereinigungen, član znanstvenega sveta Verfahrenstechnische Gesellschaft. — Glej Letopis XV, 47—49.

IV. RAZRED

Za prirodoslovne in medicinske vede

Redni člani

Bogdan Breclj, rojen 6. maja 1906, dr. med., redni profesor za ortopedijo na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani in predstojnik Ortopedske klinike v Ljubljani v pokoju, strokovni svetovalec Ortopedske bolnice v Valdoltri; redni član

od 6. decembra 1949; član Sveta federacije; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, inozemski član Akademije medicinskih nauk SSSR v Moskvi; častni član Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani, član Société Internationale de Chirurgie Orthopédique et de Traumatologie v Bruslju (S. I. C. O. T.), častni član Société Française d'Orthopédie et de Traumatologie v Parizu, častni član Društva ortopedov in travmatologov Bolgarije v Sofiji, član International Society for Rehabilitation of the Disabled v New Yorku, nacionalni delegat Udruženja ortopeda i traumatologa Jugoslavije pri S. I. C. O. T., Corresponding editor revije Journal of Bone and Joint Surgery za Jugoslavijo, predsednik Združenja ortopedov in travmatologov Jugoslavije. Nagrada AVNOJ za leto 1968. — Glej Letopis III, 199—200.

Srečko Brodar, rojen 6. maja 1893, dr. phil., redni profesor za prazgodovino človeka na univerzi v Ljubljani v pokoju, dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 22. junija 1953; upravnik Inštituta za raziskovanje krasa v Postojni; načelnik sekcije za arheologijo pri akademiji; častni član Arheološkega društva Jugoslavije; dopisni član H. Obermaier Gesellschaft für die Erforschung des Eiszeitalters und seiner Kulturen (Erlangen). — Glej Letopis III, 205—206 in Letopis V, 98—100.

Jovan Hadži, rojen 22. novembra 1884, dr. phil., redni profesor za zoologijo; redni član od 7. oktobra 1938, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda od 28. januarja 1939 do 10. oktobra 1940, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 30. septembra 1949 do 8. oktobra 1955, upravnik Inštituta za biologijo pri akademiji, predsednik Odbora za urejevanje favne, flore in geje Slovenije; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, častni član Prirodoslovnega društva in Društva za raziskovanje jam v Ljubljani, član Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture Jugoslavije v Beogradu, član Društva za raziskovanje in pospeševanje pomorstva v Zadru, član Sociedad Española de Historia Natural v Madridu. Nagrada AVNOJ za 1966. — Glej Letopis I, 29—30.

Alija Košir, rojen 6. aprila 1891, dr. med., redni profesor za histologijo in embriologijo v pokoju, strokovni in raziskovalni vodja Histološko-embriološkega inštituta medicinske fakultete v Ljubljani; predsednik Terminološke komisije pri akademiji; redni član od 24. junija 1955. — Glej Letopis VI, 45—48.

Robert Neubauer, rojen 7. decembra 1895, dr. med., redni profesor za ftiziologijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani; redni član od 22. decembra 1961; častni član Slovenskega zdravniškega društva; častni član Združenja ftiziopnevmologov SRS, častni predsednik Združenja medicincev v Ljubljani, častni član Centralnega odbora Rdečega križa Jugoslavije; dopisni član Združenja nemških specialistov za pljučne bolezni in Francoskega društva ftiziologov; član American College of Chest Physicians in American Thoracic Society; član skupine ekspertov Svetovne zdravstvene organizacije in Svetovne zveze borcev; glavni urednik časopisa »Tuberkuloza«. — Glej Letopis XII, 58—59.

Ivan Rakovec, rojen 18. septembra 1899, dr. phil., redni profesor za geologijo in paleontologijo na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 15. junija 1966, upravnik Inštituta za paleontologijo pri akademiji; predsednik Medakademijskega odbora za urejevanje favne in flore Jugoslavije (od 15. junija 1968); dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; častni član Slovenskega geološkega društva, dopisni član Geološkega društva na Dunaju in Mednarodnega paleontološkega društva. — Glej Letopis II, 47—53.

Dopisni člani

Vaso Butozan, rojen 5. decembra 1902; dr. vet., dr. h. c. univerze v Sarajevu in Humboldtove univerze v Berlinu, redni profesor Veterinarske fakultete na univerzi v Sarajevu v pokoju. Od 1966 do 1968 predsednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Dopisni član akademije od 7. februarja 1967. — Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti, redni član Naučnega društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije, redni član Akademije znanosti v New Yorku, dopisni član Akademije za agrarne vede v Nemški demokratični republiki. — Glej Letopis XVIII, 50—51.

Branimir Gušić, rojen 6. aprila 1901, dr. med., dr. phil., redni profesor za otorinolaringologijo na Medicinski fakulteti v Zagrebu; dopisni član od 5. julija 1964; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, redni član društva otorinolaringologov Collegium Otolaryngologicum Amicitiae Sacrum, častni predsednik grškega otoneuro-

oftalmološkega društva, častni član Zbora liječnika Hrvatske; častni član poljskega, bolgarskega, češkega in avstrijskega društva otorinolaringologov. — Glej Letopis XV, 41—46.

Svetozar Ilešič, rojen 8. junija 1907, dr. phil., redni profesor za geografijo na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; dopisni član od 7. februarja 1967. Upravnik Inštituta za geografijo pri akademiji. — Dopisni član Mednarodne geografske unije, častni član Srpskega geografskega društva in Poljskega geografskega društva. — Glej Letopis XVIII, 52—54.

Dimitrije Jovčić, rojen 14. oktobra 1889, dr. med., redni profesor na Medicinski fakulteti univerze v Beogradu. Dopisni član akademije od 7. februarja 1967. — Častni predsednik ortopedsko-travmatološke sekcije Srpskega lekarskega društva, zunanji član Académie de Chirurgie v Parizu, častni član društva Société française d'Orthopédie et de Traumatologie, dopisni član ameriškega in italijanskega ortopedsko-travmatološkega društva. — Glej Letopis XVIII, 55—58.

Franjo Kogoj, rojen 13. oktobra 1894, dr. med., dr. sc. med. h. c. univerze v Ljubljani, dr. h. c. univerze v Gradcu, dr. sc. med. h. c. vseučilišča v Zagrebu, profesor za dermatovenerologijo vseučilišča v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in njen podpredsednik, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Švicarske akademije medicinskih znanosti, član Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina Halle a/d Saale, častni član oziroma dopisni član ameriškega, avstralskega, berlinskega, bolgarskega, britanskega, češkoslovaškega, danskega, dunajskega, finskega, francoskega, hamburškega, iranskega, italijanskega, madžarskega, mehikanskega, moskovskega, münchenskega, nemškega, poljskega, švedskega in venezuelskega dermatološkega društva, francoskega alergološkega društva, nemškega društva za estetično medicino; častni član Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani, Zbora liječnika Hrvatske v Zagrebu in Češkoslovaškega zdravniškega društva J. R. Purkyne v Pragi. Nagrada AVNOJ za 1966. — Glej Letopis V, 101—102.

Othmar Kühn, rojen 5. novembra 1892, redni profesor za paleontologijo in paleobiologijo na univerzi na Dunaju, dopisni član od 6. februarja 1963, redni član Avstrijske akademije znanosti na Dunaju in Akademije znanosti v Atenah, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, častni doktor univerz v Atenah, Beogradu in Bukarešti, častni član

Slovenskega geološkega društva in paleontološkega društva v Indiji. — Glej Letopis XVI, 53—54.

J a n e z M i l č i n s k i, rojen 5. maja 1913, dr. iur., dr. med., redni profesor za sodno medicino in predstojnik Inštituta za sodno medicino na Medicinski fakulteti v Ljubljani; dopisni član od 22. decembra 1961; inozemski dopisni član Sociétés de Médecine Légale de France, titularni član Académie Internationale de Médecine Légale et Sociale, častni član Società Italiana di Medicina legale e delle Assicurazioni, dopisni član Deutsche Gesellschaft für gerichtliche und soziale Medizin, član Mednarodnega komiteja za alkohol in promet, član uredniškega odbora »The International Microfilm Journal of Legal Medicine« (New York), častni član poljskega društva za sodno medicino in kriminologijo, član odbora Udruženja za sudsku medicinu SFRJ, podpredsednik medicinske sekcije Udruženja za mednarodno pravo SFRJ, član Zveznega sveta za varnost prometa. — Glej Letopis XII, 43—45.

F r a n c e N o v a k, rojen 2. junija 1908, dr. sc., dr. med. h. c. univerze v Torinu, redni profesor za porodništvo in ginekologijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani in ravnatelj Klinike za porodništvo in ženske bolezni v Ljubljani; dopisni član od 22. decembra 1961, častni član Societas Gynaecologica et Obstetricia Italica, častni član La Sociedad Chilena de Obstetricia y Ginecologia, častni član Češkoslovenské lékařské společnosti J. E. Purkyňa, član Fédération Internationale de Gynécologie et d'Obstétrique, predsednik za Jugoslavijo World Association for Gynecological Cancer Prevention, častni član Slovenskega zdravniškega društva in Zbora liječnika Hrvatske, predsednik ginekološke sekcije Slovenskega zdravniškega društva. — Glej Letopis XII, 46—48.

S i n i š a S t a n k o v i ć, rojen 26. marca 1892, dr. phil., redni profesor za zoologijo na univerzi v Beogradu; dopisni član od 2. junija 1953; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, inozemski član Akademije nauk SSSR v Moskvi. Nagrada AVNOJ za 1957. — Glej Letopis V, 103—104.

A l o j z i j T a v č a r, rojen 2. marca 1895, dr. ing., redni profesor za genetiko in žlahtnjenje rastlin na vseučilišču v Zagrebu; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, redni član Masarykove akademie práce v Pragi, častni član Scientific Society

Sigma X. Cornell University, New York. Nagrada AVNOJ za 1966. — Glej Letopis V, 105—106.

Kosta Todorović, rojen 5. julija 1887, dr. med., redni profesor za infekcijske bolezni in upravnik infekcijske klinike na univerzi v Beogradu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in tajnik njenega razreda za medicinske vede, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, častni predsednik Srpskega lekarskega društva, častni član več podružnic Srpskega lekarskega društva in Saveza lekarskih društev SFRJ, častni član Društva ljekara Bosne i Hercegovine, dopisni član Nacionalne medicinske akademije v Parizu, Združenja ameriških medicinskih avtorjev, Znanstveno-medicinskega društva zdravnikov Štajerske, častni član Češkoslovenské lékařské společnosti J. E. Purkyne v Prazi, častni član društva Union médicale Balkanique v Bukarešti. Nagrada AVNOJ za 1966. — Glej Letopis V, 107.

Andrej O. Župančič, rojen 27. januarja 1916, dr. med., redni profesor za patološko fiziologijo na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani in predstojnik Inštituta za patološko fiziologijo v Ljubljani; dopisni član od 3. julija 1964; član Royal Society of Medicine v Londonu, Biochemical Society v Londonu in Associate Member of the Physiological Society v Londonu. Scientific Advisory Panel, fundacije Ciba, v Londonu. — Glej Letopis XV, 50—51.

V. RAZRED

Za umetnosti

Redni člani

France Bevk, rojen 17. septembra 1890, književnik, redni član od 2. junija 1953, tajnik razreda za umetnosti od 28. oktobra 1960 do 26. novembra 1966. Nagrada AVNOJ za leto 1968. — Glej Letopis V, 110—115.

Božidar Jakac, rojen 16. julija 1899, redni profesor Akademije za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju; redni član od 6. decembra 1949; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Nagrada AVNOJ za 1967. — Glej Letopis III, 207—213.

Boris Kalin, rojen 24. junija 1905, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kipar-mojster; redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 121—122.

Gojmir Anton Kos, rojen 24. januarja 1896, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani v pokojju; akad. slikar; redni član od 6. decembra 1949. — Glej Letopis III, 214—215.

Ciril Kosmač, rojen 28. septembra 1910, književnik, redni član od 22. decembra 1961. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti. — Glej Letopis XII, 49—53.

Miško Kranjec, rojen 15. septembra 1908, književnik, redni član od 2. junija 1953; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis V, 125—132.

Bratko Kreft, rojen 11. februarja 1905, dr. phil., redni profesor za novejšo rusko književnost; književnik; redni član od 22. decembra 1961; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; upravnik Inštituta za slovenski jezik pri akademiji, član osrednjega odbora Jugoslovanskega slavističnega komiteja, član Mednarodnega slavističnega komiteja. — Glej Letopis XII, 63—64.

France Mihelič, rojen 27. aprila 1907, redni profesor za slikarstvo in risanje na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani; redni član od 6. februarja 1965. — Glej Letopis XVI, 31—35.

Vladimir Pavšič-Matej Bor, rojen 14. aprila 1915, književnik, redni član od 6. februarja 1965; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, predsednik slovenskega Pen-kluba. — Glej Letopis XVI, 36—52.

Lucijan Marija Škerjanc, rojen 17. decembra 1900; redni profesor za kompozicijo na Akademiji za glasbo v Ljubljani; redni član od 6. decembra 1949. — Glej Letopis III, 216—220.

Dopisni člani

Ivo Andrić, rojen 10. oktobra 1892, književnik; dopisni član od 2. junija 1953; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; Nobelov nagrajenec za književnost v letu 1961. — Nagrada AVNOJ za 1967. — Glej Letopis V, 133—134.

Janez Cilenšek, rojen 4. decembra 1913. Skladatelj. Profesor Visoke glasbene šole (Franz-Liszt — Hochschule für Musik) v Weimarju. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Redni član Nemške akademije umetnosti v Berlinu. — Glej Letopis XVIII, 61—63.

Lojze Dolinar, rojen 19. aprila 1893, redni profesor na Akademiji za umetnosti v Beogradu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 137—138.

Miroslav Krleža, rojen 7. julija 1893, književnik; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. Nagrada AVNOJ za 1966. — Glej Letopis V, 130—141.

NOVI ČLANI

BOGO GRAFENAUER

Rojen 16. marca 1916 v Ljubljani. — Za dopisnega člana v razredu za zgodovinske in družbene vede je bil izvoljen 7. februarja 1968.

Študiral je na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani, kjer je opravil l. 1940 diplomski izpit, za doktorja iz zgodovinskih znanosti pa je bil promoviran l. 1944. Na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani je bil l. 1946 izvoljen za docenta za zgodovino Slovencev, l. 1951 za izrednega, leta 1956 pa za rednega profesorja za isti predmet.

Z znanstvenim delom je pričel pred 30 leti. Njegovo prvo večje delo, doktorska teza, ki je kot samostojna knjiga izšla leta 1944, je Boj za staro pravdo, ki obravnava v celotnem kompleksu vse kmečke upore pri nas v razdobju od 15. do 18. stoletja. Kmečkih uporov se je ponovno lotil v velikem, večjem obsegu kot v doktorski tezi in jih obdelal v knjigi Kmečki upori na Slovenskem (1962), bogati na novih izsledkih, s kritično obdelavo virov in vse dostopne literature. Tematiko kmečkih uporov na Slovenskem je pa še dalje spremljal in jo snovno razširjal na ostalo ozemlje južnoslovanskih narodov.

Druga velika tema iz starejše slovenske zgodovine, ki se ji Grafenauer posveča trajno in dosledno že trideset let, je slovenska starokarantanska doba. Sem spada poleg mnogih drugih razprav, kolektivnih ocen in referatov, najobsežnejše Grafenauerjevo delo Ustoličevanje koroških vojvod in država karantanskih Slovencev (izšlo pri SAZU, 1952, 624 str.). Delo je takó po pomenu in širini zajete snovi, kot svojih izsledkih in znanstveni obdelavi in tudi po obsegu ena velikih monografij novejšje slovenske historiografije.

Iz ožje karantanske zgodovine je prof. Grafenauer prešel tudi na problematiko, ki se tiče srednjeveškega Podonavja in Balkana. Posveča se ponajveč problemom naselitve in doselitve Južnih Slovanov, razmerju med Slovani in Obri, politični zgodovini in fevdalni strukturi južnih Slovanov.

Sintezo slovenske zgodovine je podal prof. Grafenauer nekolikokrat. V dveh izdajah svoje Zgodovine slovenskega naroda, od katerih je prva izšla v 5 zvezkih v letih 1954—1961 in sega po času do srede 19. stoletja; od druge predelane in dopolnjene izdaje pa sta doslej izšla 2 zvezka, od katerih obsega prvi (1964) razdobje od naselitve do uveljavljenja frankovskega fevdalnega reda, drugi (1965) pa obdeluje dobo zrele fevdalne družbe do začetka kmečkih uporov. Prav tako iz peresa Grafenauerjevega so številna in obsežna poglavja iz starejše slovenske zgodovine v dveh knjigah v Zgodovini narodov Jugoslavije (1953, 1959). Napisal je tudi zgodovino Slovencev za 7. knjigo Enciklopedije Jugoslavije in številna poglavja za publikacijo »Agrarne panoge« gospodarske in družbene zgodovine Slovencev, ki je v pripravi pri SAZU.

Iz delovanja prof. Grafenauerja na univerzi je omeniti njegova skripta: Uvod v študij zgodovine (1948) in Struktura in tehnika zgodovinske vede (1960).

Bibliografija prof. Grafenauerja je obsežna. Samostojnih knjig in v samostojni obliki objavljenih razprav in člankov je 23. Razprav in člankov v strokovnih publikacijah je okrog 70, ocen in poročil pa okrog 60. Število raznih v enciklopedijah, revialnem in dnevnem časopisju objavljenih člankov, pripomb in drugih doneskov pa je preko 100.

Delo, ki ga je opravil dr. Grafenauer je zelo obsežno, po tematiki raznovrstno, po izsledkih pa tako, da je z njimi obogatil v zelo veliki meri našo zgodovinsko znanost.

Posegel je v kapitalna vprašanja in poglavja slovenske pa tudi južnoslovsanske zgodovine. Zgrabil je v célo starokarantansko zgodovino in z njo tesno povezan problem staroslovenskih kosezov, v zgodovino doselitve in naseljevanja južnih Slovanov, v zgodovino in problematiko kmečkih uporov na Slovenskem. Podal je nekolikokrat sintezo slovenske zgodovine, obravnaval vprašanja iz metodologije zgodovine.

JEAN NOUGAYROL

Rojen v Toulousu l. 1900. — Profesor na École pratique des Hautes Études v Parizu. — Za dopisnega člana v razredu za zgodovinske in družbene vede je bil izvoljen 7. februarja 1968.

Jean Nougayrol je eden najbolj vidnih in zaslužnih francoskih asiriologov. V mnogoštevilnih (68) svojih razpravah in člankih obdeluje probleme iz zelo različnih področij asiriologije (zgodovinske, filološke, arheološke, literarne, o babilonskem verstvu in vedeževanju). Njegova raziskovanja so zasnovana pretežno na novih, še ne obdelanih klinopisnih tekstih. Posebno tesno pa je njegovo življenjsko delo povezano s klinopisnimi napisi v akademskem in sumerskem jeziku, ki jih v zadnjih desetletjih izkopavajo v razvalinah trgovskega mesta Ugarita (sedaj Ras Shamra, blizu Latakije) v severni Siriji. V Damasku dožene Nougayrol najprej njihovo vsebino, v redno vsakoletnem javnem predavanju v Francoski akademiji poroča o uspehih zadnje kampanje; končno pripravlja skrbno sistematsko urejene edicije najvažnejših napisov, obenem s transkripcijo, prevodom in komentarjem. Oba doslej v seriji Ras Shamra (VI in IX) objavljena zvezka odkrivata s svojimi blizu 470 dokumenti doslej popolnoma nepoznano zgodovino severne Sirije in njenih odnosov do hetitske države v XIV. in XIII. stoletju. Dva nadaljnja zvezka obetata zanimive vpogleda v družbene in kulturne razmere tiste dobe. — Velike zasluge ima Nougayrol za mednarodno prijateljsko delovno sodelovanje med asiriologi vsega sveta. Kot stalni tajnik za organizacijo vsakoletnih mednarodnih asirioloških srečanj (Rencontre assyriologiques internationales), ki jih je bilo doslej 16, si je Nougayrol vedno posebno prizadeval za sodelovanje asiriologov iz ČSSR, Jugoslavije in Sovjetske zveze. Ko se je na teh zborovanjih srečaval z našimi asiriološkimi prizadevanji, je ob vsaki priliki dejansko pokazal, da želi na vse mogoče načine (z nasveti in

pobudami, z literaturo, s prijateljsko požrtvovalnostjo) kar najbolj pospeševati napredek jugoslovanske asiriologije. L. 1960 je prišel Ljubljano, da je na Slovenski akademiji imel zanimivo javno predavanje o takrat najdenih ugaritskih ploščicah in o sledovih kulturnega življenja tega mesta. Hvaležno ugotavljamo, da je tekom 15 let Jean Nougayrol mnogo storil za razvoj asirioloških pravnih študij pri nas.

BLAŽE KONESKI

Rojen 19. decembra 1921. — Za dopisnega člana v razredu za filološke in literarne vede je bil izvoljen 7. februarja 1968.

Blaže Koneski je študiral slovansko filologijo v Beogradu in Sofiji. Leta 1949 je postal izredni, nato (leta 1957) pa redni profesor za makedonski jezik na Filozofski fakulteti v Skopju. V letih od 1958 do 1960 je bil rektor skopske Univerze. Dve leti pozneje je postal dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, leta 1963 dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. Kot književnik je bil profesor

B. Koneski od 1961—1964 predsednik Zveze književnikov Jugoslavije. Za svoje znanstveno in književno delo je prejel številne nagrade, ena najpomembnejših je bila nagrada AVNOJ-a leta 1966 za znanstveno delo na področju makedonskega jezika. Od 1967 je predsednik Makedonske akademije na naukite i umetnostite.

Profesor Koneski je avtor najboljše slovnice makedonskega jezika. Kot poznavalec makedonskih narečij je izdal dragoceno monografijo prilepskega narečja (1949), kot organizator Inštituta za makedonski jezik je vodil in nadziral delo pri Slovarju makedonskega jezika, katerega prvi del je izšel l. 1961, drugi del — 1965, tretji — 1966 leta. Večjega pomena so tudi razprave, v katerih prof. Koneski proučuje zgodovino makedonskega jezika, na primer predgovori k delom Kirila Pejčinovića in Marka Cepenкова, razprava o Vranešničkem apostolu itn. V obrambo samostojnosti makedonskega jezika je prof. Koneski izdal knjigo »Ob najnovjšem napadu na naš jezik« (1948) in razpravo »Profesor Mirčev zoper makedonski pravopis« (1952). Je tudi ustvarjalec in urednik časopisa »Makedonski jezik«.

v katerem je objavil do zdaj vrsto razprav o posameznih jezikovnih vprašanjih. Nekatere med njimi je izdal v knjigi esejev »Makedonski knjižni jezik« (I-92, 1952). Književno in znanstveno delo, s katerim je prof. Koneski pospešil in tudi znatno obogatil makedonsko znanost mu je upravičeno določila častno mesto med znanstveniki in književniki v Jugoslaviji in po svetu.

MILKO BEDJANIČ

Rojen 29. junija 1904 v Sarajevu. — Za dopisnega člana v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 7. februarja 1968.

Milko Bedjanič je medicinske študije končal v Ljubljani in Zagrebu. L. 1929 je bil promoviran za doktorja vsega zdravilstva. L. 1936 je postal specialist-internist, l. 1941 je opravil primarijski izpit iz interne medicine in infekcijskih bolezni. Okupator ga je kot aktivista narodnoosvobodilnega gibanja aretiral; osvoboditev je pričakal v zaporu. Po osvoboditvi je prevzel funkcijo šefa oddelka za infekcijske bolezni, l. 1950 je postal docent za te bolezni, l. 1957 izredni in l. 1963 redni profesor.

Prof. Bedjanič je razvil bogato strokovno in raziskovalno delo. Zlasti se je posvetil vprašanju seroznega meningitisa, izolaciji rekonvalescentov po škrlatinki v zvezi z uporabo sodobnih antibiotikov, specialno za naše kraje važnemu vprašanju krpeljnega virusnega meningitisa, kar je hkrati važen prispevek k spoznavanju meningitisa v jugoslovanskem merilu. Končno je bil s prenosom prisadila na poskusne živalce ugotovljen in izoliran virus. Važen raziskovalni prispevek pomeni Bedjaničeva publikacija v Wiener medizinische Wochenschrift 1955 o skrajšanju zdravljenja pri škrlatinki. Razen tega je prof. Bedjanič priobčil celo vrsto tehničnih prispevkov s področju infektologije v naših in zamejskih strokovnih časopisih in se je udeležil več kongresov pri nas in v inozemstvu tudi z referati.

MSTISLAV VASILJEVIČ VOLKOV

Rojen l. 1923 v Tuli. — Za dopisnega člana v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 7. februarja 1968.

Mstislav Vasiljevič Volkov je po končanem šolanju vstopil v 2. moskovski medicinski inštitut, aktivno sodeloval v sovjetski armadi od začetka do konca domovinske vojne. Po vojni je bil izbran za docenta katedre za otroško kirurgijo in ortopedijo 2. moskovskega medicinskega inštituta, postal dekan inštituta, od l. 1961 pa direktor CITO (Centralnega inštituta za travmatologijo in ortopedijo). Leta 1952 je postal

kandidat, leta 1961 doktor ortopedije, leta 1962 je bil izbran za profesorja in dopisnega člana akademije medicinskih nauk SSSR.

Prof. M. V. Volkov je avtor nad 200 publikacij, med temi monografije: Amputacije ekstremitet v otroški dobi, Primarni kostni tumorji pri otrocih, Klinična onkologija otroške dobe, Kostna patologija dečje dobe, Homotransplantacija kosti pri otrocih. Glavna dela so posvečena otroški ortopediji, travmatologiji in organizaciji ortopedsko-travmatološke pomoči. Cela vrsta novih zdravljenj v ortopediji je bila sprejeta po predlogu prof. Volkova. Vrsta del je bila odlikovana s srebrno medaljo razstave narodnega gospodarstva SSSR. Prof. Volkov je visok politični funkcionar. Ima številne strokovne funkcije, je namestnik predsednika vsezveznega društva kirurgov ter predsednik sveta znanstvenih medicinskih društev.

Od leta 1963 vzdržuje prof. Volkov tesne stike z jugoslovan-skimi ortopedi, posebej še z Ortopedsko kliniko medicinske fakultete v Ljubljani. Leta 1967 se je udeležil aktivno 4. kongresa ortopedov in travmatologov v Ljubljani z referatom: Homoplastika sustavnih koncov i sustavov.

UMRLI ČLANI

Rado Kušej, rojen 21. julija 1875, umrl 10. maja 1941. Dr. iur., redni profesor za cerkveno pravo na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 185—190.

Metod Dolenc, rojen 19. decembra 1875, umrl 10. oktobra 1941. Dr. iur., redni profesor za kazensko pravo na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938, načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do smrti. — Glej Letopis I, 193—197.

Gregor Krek, rojen 27. junija 1874, umrl 1. septembra 1942. Dr. iur., redni profesor rimskega in državnega prava na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938; prvi glavni tajnik akademije od 28. januarja 1939 do 11. julija 1942. — Glej Letopis I, 201—238.

Alfonz Pavlin, rojen 14. septembra 1853, umrl 1. decembra 1942. Gimnazijski profesor v pokoju; strokovnjak za floristiko, fitogeografijo in botanično sistematiko; dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 241—257.

Ferdinand Seidl, rojen 10. marca 1856, umrl 1. decembra 1942. Realčni profesor v pokoju; strokovnjak za meteorologijo, klimatologijo, seizmologijo in geologijo; dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 261—290.

Rihard Jakopič, rojen 12. aprila 1869, umrl 21. aprila 1953. Akademski slikar; redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 41—43; II, 75—89.

Anton Breznik, rojen 26. junija 1881, umrl 26. marca 1944. Dr. phil., gimnazijski ravnatelj; jezikoslovec, dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 157—160; II, 61, 61—74.

Matija Jama, rojen 4. januarja 1872, umrl 4. aprila 1947. Akademski slikar; redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 47—49; II, 90—103.

Ivan Regen, rojen 9. decembra 1868, umrl 27. julija 1947. Dr. phil., gimnazijski profesor v pokoju; strokovnjak za

živalsko fiziologijo in občo biologijo: dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 175—176; II, 104—105.

Milan Škerlj, rojen 4. septembra 1875, umrl 8. decembra 1947. Dr. iur., redni profesor za trgovinsko, menično in čekovno pravo na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 127—130; II, 106 do 125.

Oton Župančič, rojen 23. januarja 1878, umrl 11. junija 1949. Književnik; redni član razreda za umetnosti od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 151—153; III, 225—256.

France Kidrič, rojen 25. marca 1880, umrl 11. aprila 1950. Dr. phil., redni profesor za starejše slovanske in slovensko literaturo na univerzi v Ljubljani, višji znanstveni svetnik akademije; redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938; od 28. junija 1941 do 1. julija 1942 načelnik tega razreda; od 2. oktobra 1945 do smrti predsednik akademije. — Glej Letopis I, 51—61; II, 34—44; III, 257—266; IV, 86—100.

Sergej Ivanovič Vavilov, rojen 24. marca 1891, umrl 25. januarja 1951. Prezident Akademije nauk SSSR v Moskvi; dopisni član razreda za matematične, prirodoslovne, medicinske in tehnične vede od 7. novembra 1947.

Janko Šlebinger, rojen 19. oktobra 1876, umrl 3. februarja 1951. Dr. phil., upravnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani v pokoju, slovenski bibliograf; dopisni član razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 21. decembra 1946. — Glej Letopis II, 54—58; IV, 101—124.

Matija Murko, rojen 10. februarja 1861, umrl 11. februarja 1952. Dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo na Karlovi univerzi v Pragi v pokoju; dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 172—174; V, 169—177.

Fran Ramovš, rojen 14. septembra 1890, umrl 16. septembra 1952. Dr. phil., redni profesor za fonetiko in zgodovino slovenskega jezika na univerzi v Ljubljani, redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938; načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do 31. januarja 1940; glavni tajnik akademije od 11. julija 1942 do 19. maja 1950; predsednik akademije od 19. maja 1950 do smrti; upravnik Inštituta za slovenski jezik. — Glej Letopis I, 105—110; V, 148—160.

Boris Kidrič, rojen 10. aprila 1912, umrl 11. aprila 1953. Predsednik Gospodarskega sveta FLRJ; redni član razreda za

zgodovinske in družbene vede od 6. decembra 1949. — Glej Letopis III, 156—164; V, 161—167.

Lucien Tesnière, rojen 13. maja 1893, umrl 6. decembra 1954. Redni profesor za primerjalno jezikoslovje na univerzi v MontPELLIÈRU; dopisni član razreda za filološke in literarne vede od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 92—94; VII, 59—65.

Pavel Lunaček, rojen 31. januarja 1900, umrl 2. aprila 1955. Dr. med., redni profesor za ginekologijo in porodništvo, predstojnik Ginekološko-porodniške klinike na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani; redni član razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 30. junija 1954. — Glej Letopis VI, 61—65; VII, 55—58.

Petar Skok, rojen 1. marca 1881, umrl 3. februarja 1956. Dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na vseučilišču v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 89—91; VIII, 77—82.

Janko Polec, rojen 19. avgusta 1880, umrl 12. maja 1956. Dr. iur., redni profesor za narodno in primerjalno pravno zgodovino na univerzi v Ljubljani v pokoju; redni član od 7. oktobra 1938; načelnik pravnega razreda od 23. februarja 1949, predsednik Terminološke komisije pri akademiji. — Glej Letopis I, 97—101; VIII, 48—60.

Jože Plečnik, rojen 23. januarja 1872, umrl 7. januarja 1957. Redni profesor za arhitekturo na univerzi v Ljubljani, redni član od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 87—89; VIII, 61—76.

Rajko Nahtigal, rojen 14. aprila 1877, umrl 29. marca 1958. Dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo in primerjalno gramatiko slovanskih jezikov v pokoju in častni predstojnik Slovanskega inštituta na univerzi v Ljubljani; redni član od 7. oktobra 1938, prvi predsednik akademije od 4. januarja 1939 do 27. junija 1942, načelnik razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 2. oktobra 1945 do 30. septembra 1949. — Glej Letopis I, 71—75; IX, 63—67.

Franc Ksav. Lukman, rojen 24. novembra 1880, umrl 12. junija 1958. Dr. theol., dr. phil., redni profesor za historično dogmatiko, za zgodovino starokrščanskega slovstva in za zgodnjo cerkveno zgodovino na Teološki fakulteti v Ljubljani v pokoju; dopisni član od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 168—169; IX, 78—81.

Andrija Štampar, rojen 1. septembra 1888, umrl 26. junija 1958. Dr. med., redni profesor za higieno in socialno

medicino na vseučilišču v Zagrebu, predsednik Jugoslavske akademije znanosti i umjetnosti; dopisni član od 7. novembra 1947. — Glej Letopis IX, 82—84.

Izidor Cankar, rojen 22. aprila 1886, umrl 22. septembra 1958. Dr. phil., redni profesor za zgodovino umetnosti na univerzi v Ljubljani v pokoju, redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 67—73; IX, 68—77.

Kazimierz Nitsch, rojen 1. februarja 1874, umrl 26. septembra 1958. Profesor poljskega jezika na univerzi v Krakovu; dopisni član od 7. novembra 1947. — Glej Letopis IX, 85—87.

Pavel Golia, rojen 10. aprila 1887, umrl 13. avgusta 1959. Književnik, upravnik Slovenskega narodnega gledališča v pokoju; redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 116—120; X, 34—39.

Aleksandar Belić, rojen 2. avgusta 1876, umrl 26. februarja 1960. Dr. phil., profesor za lingvistiko na univerzi v Beogradu v pokoju; predsednik Srpske akademije nauka; dopisni član od 7. novembra 1947. — Glej Letopis XI, 36—38.

Anton Lajovic, rojen 19. decembra 1878, umrl 28. avgusta 1960. Komponist in muzikolog. Redni član od 16. maja 1940, tajnik razreda za umetnosti od 30. septembra 1949 do smrti, — Glej Letopis I, 65—67 in XI, 34—35.

Ejnar Dyggve, rojen 17. oktobra 1887, umrl 6. avgusta 1961. Dr. h. c., dr. ing. h. c., arhitekt in arheolog. Dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis IX, 47—48 in XII, 81—82.

Božidar Lavrič, rojen 10. novembra 1899, umrl 15. novembra 1961. Dr. med., dr. h. c., redni profesor za kirurgijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani in predstojnik Kirurški klinike; redni član od 6. decembra 1949, od 21. marca 1950 do smrti podpredsednik akademije. — Glej Letopis III, 201—202 in XII, 72—80.

Zdeněk Nejedlý, rojen 10. februarja 1878, umrl 9. februarja 1962; profesor Karlove univerze v Pragi; prezident Akademije znanosti ČSR. Dopisni član od 7. novembra 1947.

Fran Saleški Finžgar, rojen 9. februarja 1871, umrl 2. junija 1962; književnik; redni član od 7. oktobra 1938, od 28. januarja 1939 do 30. septembra 1949 načelnik razreda za umetnosti. — Glej Letopis I, 23—25 in XIII, 45—46.

Milan Vidmar, rojen 22. junija 1885, umrl 9. oktobra 1962, dr. h. c., dr. techn. ing., redni profesor za elektrotehniko

na univerzi v Ljubljani; redni član od 16. maja 1940, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda od 10. oktobra 1940 do 16. junija 1942, predsednik akademije od 27. junija 1942 do 2. oktobra 1945, tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehniške vede od 30. septembra 1949 dalje, upravnik Inštituta za elektriško gospodarstvo od 1. junija 1948 do 1. maja 1959, konzulent tega inštituta od 1. maja 1959 dalje. — Glej Letopis I, 130—142 in XIII, 47—50.

Vale Vouk, rojen 21. februarja 1886, umrl 27. novembra 1962, dr. phil., redni profesor za botaniko na vseučilišču v Zagrebu v pokoju, dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 108—109 in XIII, 51—53.

Anton Sovre, rojen 4. decembra 1885, umrl 1. maja 1963. Redni profesor za grški jezik na univerzi v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 86—88 in XIV, 36—38.

Milan Bogdanović, rojen 4. januarja 1892, umrl 28. februarja 1964. Književnik, gledališki kritik in esejist, profesor za sodobno jugoslovansko književnost na univerzi v Beogradu od 1946 do 1949, do 1962 upravnik Narodnega gledališča v Beogradu. Dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 135 do 136.

Maks Samec, rojen 27. junija 1881, umrl 1. julija 1964. Dr. phil., redni profesor na univerzi v Ljubljani od 1919 do 1945, nato do 1959 upravnik Kemičnega inštituta »Boris Kidrič« v Ljubljani in od 1959 njegov znanstveni svetovalec. Redni član od 6. decembra 1949. Od 16. novembra 1962 do smrti tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehniške vede. — Glej Letopis III, 188—198 in XV, 60—61.

Juš Kozak, rojen 26. junija 1892, umrl 29. avgusta 1964. Književnik. Redni član od 22. decembra 1961. — Glej Letopis XII, 54—62 in XV, 62—64.

Ivan Grafenauer, rojen 7. marca 1880, umrl 19. decembra 1964. Dr. phil., profesor v pokoju. Dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946. Tajnik razreda za filološke in literarne vede od 30. septembra 1949 do smrti. — Glej Letopis I, 161—165 in XV, 65—71.

Ilija Djuričić, rojen 18. julija 1898, umrl 2. aprila 1965, dr. med., redni profesor za fiziologijo na Veterinarski fakulteti univerze v Beogradu; dopisni član od 22. decembra 1961; predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis XII, 40—42 in XVII, 50—52.

Igor Tavčar, rojen 2. novembra 1899, umrl 27. decembra 1965; dr. med., redni profesor za interno medicino na Medicinski fakulteti v pokoju; redni član od 6. decembra 1949, upravnik Inštituta za medicinske vede pri akademiji. — Glej Letopis III, 205—204 in XVI, 65—65.

Ivo Krbek, rojen 23. avgusta 1890, umrl 16. januarja 1966, dr. iur., redni profesor za upravno pravo na vseučilišču v Zagrebu, dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis IX, 51—52 in XVII, 53—55.

Anton Melik, rojen 1. januarja 1890, umrl 8. junija 1966, dr. phil., redni profesor za geografijo na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 8. oktobra 1955, upravnik Inštituta za geografijo pri akademiji. — Glej Letopis I, 170—171 in XVII, 37—46.

Marjan Kozina, rojen 4. junija 1907, umrl 19. junija 1966, izredni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani v pokoju; redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 123—124 in XVII, 47—49.

Marjan Salopek, rojen 23. decembra 1883, umrl 23. februarja 1967. Dr. phil., redni profesor za geologijo na vseučilišču v Zagrebu v pokoju. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Glej Letopis XVIII, 59—60 in 83—86.

Josip Plemelj, rojen 11. decembra 1873, umrl 22. maja 1967. Dr. phil. Častni doktor matematičnih in tehničnih znanosti. Redni profesor za matematiko na univerzi v Ljubljani v pokoju. Redni član od 7. oktobra 1958. Načelnik matematično prirodoslovnega razreda oziroma razreda za matematične, prirodoslovne in tehnične vede od 16. julija 1942 do 30. septembra 1949. — Glej Letopis I, 93—94 in XVIII, 73—78.

Alojz Gradnik, dr. iur., rojen 3. avgusta 1882, umrl 14. julija 1967. Književnik. Redni član od 21. decembra 1962. — Glej Letopis XIII, 35—38 in XVIII, 79—82.

Ljudmil Hauptmann, rojen 5. februarja 1884, umrl 19. aprila 1968. Dr. phil., zlati doktokrat univerze v Gradcu. Redni profesor za občo zgodovino srednjega veka na vseučilišču v Zagrebu v pokoju, dopisni član od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 166 in to knjigo Letopisa, str. 51—62.

Venčeslav Koželj, rojen 17. septembra 1901, umrl 6. avgusta 1968. Dr. techn. Redni profesor za teoretično elektrotehniko na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 21. decembra 1962. — Glej Letopis IX, 55—56; XIII, 31 in to knjigo Letopisa, str. 49—50.

VENČESLAV KOŽELJ

Z nepričakovano smrtjo akademika dr. techn. Venčeta Koželja je izgubila teoretična elektrotehnika enega svojih najboljših poznavalcev, fakulteta za elektrotehniko svojega seniorja in odličnega akademskega učitelja, Slovenska akademija znanosti in umetnosti pa svojega uglednega člana.

Akademik Koželj se je rodil 17. septembra 1901 v Domžalah pri Ljubljani. Elektrotehniko je študiral na univerzi v Ljubljani in na tehniški visoki šoli v Stuttgartu; v Ljubljani je l. 1925 diplomiral za inženirja elektrotehnike, leta 1934 pa je opravil izpite za doktorja tehniških znanosti z disertacijo »Magnetne razmere okvirnih transformatorjev«. Ko je odslužil kadrovski rok, je postal že l. 1925 asistent, 1930 docent, 1935 izredni in 1946 redni profesor na tedanjem elektrotehniškem oddelku ljubljanske tehniške fakultete. Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti je bil izvoljen l. 1953, za rednega člana pa l. 1961.

Njegovo pedagoško delo na univerzi je veljalo najprej predavanjem o splošnih električnih meritvah na električnih strojih, nato pa se je usmerilo k osnovam elektrotehnike in k teoretični elektrotehniko. Tudi znanstveno in raziskovalno delo je v prvi vrsti veljalo poglobljeni analizi številnih pojavov v elektromagnetnih poljih v in okrog električnih strojev in v drugih napravah, pojavov, ki jih praktiki delno pri svojih prvih proračunih zanemarijo ali le sumarno ocenijo, ki pa nudijo pri natančnejšemu študiju res temeljit vpogled v dogajanja. Zato so njegovi izsledki, o katerih je imel večkrat priliko predavati tudi v tujini presenetili včasih na prvi pogled tudi strokovnjake. Kljub svojemu nagnjenju k teoretični analizi pa je akademik Koželj pokazal v zvezi z uporabo teoretičnih izsledkov tudi veliko smisla za praktično delo, kar kažejo predvsem njegove ekspertize in izčrpno obravnavanje problema transformacije enosmernega toka s kolektorji, kjer je svoje zamisli tudi prijavil za patent. Široka razgledanost, trezna presoja in pripravljenost pomagati z vsemi silami pri razvoju elektrotehnike so vodile tudi njegovo delo v akademiji, kjer je bil zato njegov nasvet cenjen in upoštevan.

Kot človek je bil akademik Koželj vedno veder in razpoložen za šalo. Resnično nejevoljnega in ostrega sem ga videl enkrat, ko si je — čeprav mlad — edini od navzočih upal zavriniti tujca, ki je poskušal s samozavestnim nastopom prelisičiti strokovnjake in jim natvesti pravljice o svojih letalskih izumih.

Njegov živahni značaj ga je kljub resni bolezni v zadnjih letih silil k nezmanjšani dejavnosti in njegova prerana smrt dne 6. avgusta 1968 je pustila na tako važnem področju kakor je teoretična elektrotehnika globoko vrzel, ki je ne bo lahko izpolniti.

A. Kuhelj

Z Ljudmilom Hauptmannom* ni izgubilo slovensko zgodovino pisje le enega izmed najpomembnejših raziskovalcev slovenske poti v preteklosti, posebej v srednjem veku, ki je v svojem raziskovanju vedno znova posegal po njenih temeljnih, ostro opredeljenih vprašanjih, preko njih pa pogosto tudi v široko problematiko splošnega evropskega srednjega veka. Ob njegovi smrti smo se hkrati morali posloviti tudi od ene izmed zadnjih živih vezi s časi, v katerih je nastajala današnja slovenska zgodovinska znanost, ko se je slovensko zgodovino pisje dvigalo od kritičnega zbiranja virov in pretresa zgodovinskih dejstev k njihovi problemski analizi, od prevladujoče politične in kulturne zgodovinske usmerjenosti k raziskovanju temeljnih vprašanj gospodarskega in socialnega razvoja, v srednjem veku zlasti slovenskega kmeta.

Začetek njegovega javnega dela vprav še sovпада s koncem življenja prezgodaj umrlega Vladimirja Levca, ki je kot pravni zgodovinar med nami prvi iskal poti, ki so se odprle Hauptmannu ob treh starejših raziskovalcih slovenske zgodovine, katerih pomen je poudarjal vse življenje: Ob svoji osemdesetletnici je poudaril skoraj z istimi besedami kot trideset let poprej (JIC 1, 1935, 506 sl.; poleg tega prim. še dve oceni in nekrolog) prelomni pomen prve knjige Gradiva Franca Kosa za spoznanje, da je mogoče priti od »nekaj sličic« o slovenski zgodovini, povezanih le s splošno podobo »fevdalnega sistema, kakor je gospodoval v Nemčiji in zapadni Evropi« (ČJKZ 2, 1920, 121), do slovenske »strnjene nacionalne zgodovine«, tj. do ugotovitve domačih sil slovenskega razvoja in njihovega razmerja do svetovne zgodovine. Antonu Kaspretu, ki ga je kot študenta uvedel v slovensko zgodovino pisje (ČZN 1—2, 1904—1905) in po doktoratu ob urejanju Auerspergovega arhiva na gradu Losensteinleiten v arhivsko delo in metodo, nato pa mu pred smrtjo z nalogo pisanja komentarja k zemljevidu deželskih sodišč na Kranjskem usmeril pomemben del njegovega raziskovanja (in nemara vplival zlasti v prvem času tudi na postanek Hauptmannovega problemskega načina obravnavanja srednjeveške zgodovine slovenskega kmeta), ni posvetil le prisrčne označbe

* Življenjepisne podatke in bibliografijo njegovega objavljenega dela gl. v Hauptmannovem zborniku, Razprave SAZU, razred za zgodovinske in družbene vede, V, 1966, 1—15. Tu skušam poglobiti le tam nakazano oceno trajnega pomena njegovega dela za spoznavanje naše zgodovine.

njegovega dela (ČJKZ 2, 1920), marveč je tudi sicer večkrat spominjal na svoje delo z njim. Poseben spomin je hranil tudi Janu Peiskerju, ki je nedvomno vplival na nekatera izhodišča v Hauptmannovem raziskovanju zgodnjega srednjega veka, in je še v svoji zadnji knjigi (Staroslovenska družba in obred na knežjem kamnu, 1954, 7—25) dokazal, da so šli Dopscheva polemika in na njo oprti odpori pri nas zoper Peiskerjeve teze gotovo v marsičem predaleč, zlasti pa da je — ne glede na zastaranje precejšnjega dela njegovih koncepcij in rezultatov — prav Peisker prvi, ki je začel z iskanjem svojiskih potez slovenske socialne in gospodarske zgodovine.*

Hauptmannovo značilno upoštevanje zemljepisnega položaja v zgodovinskem razvoju — ki se je izoblikovalo ne le pod vplivom prav tedanjega vzpona Ratzelove smeri antropogeografije, marveč tudi posebej pod vplivom Peiskerja, ki je zaradi močne kratkovidnosti že od mladosti skušal prav na tak način analizirati zemljevide (avtobiografija v Hauptmannovi ostalini) — je usmerjeno predvsem v podčrtovanje vplivov prirodnih oblik pokrajine same na sebi, ne da bi hkrati dovolj upoštevalo razlike v značilnostih človeških skupin, ki so živele v različnih časih v pokrajini (tj. smer francoske antropogeografije, ki jo je uveljavil zlasti Vidal de la Blache). V tem smislu močno poudarjanje geografskih podlag zgodovinskega razvoja je bilo zelo pogosten sestavni del Hauptmannovega raziskovanja (npr. ob slovansko-obrskem razmerju, temeljih Karantanije, slovensko-nemškem boju za srednje Podonavje, postanku in razvoju Kranjske itd.), vselej prisoten pri njegovih predavanjih o domači in obči zgodovini srednjega veka na filozofski fakulteti v Ljubljani, še posebej poudarjen pa pri publicističnem načenjanju vprašanj zlasti novejše zgodovine (jugoslovanske, avstroogrske, nemške in italijanske). Šele pred kratkim pa smo zvedeli, da se Hauptmannovo poglobljanje v povsem geografsko problematiko ni omejevalo le na dejstvo, da je bila njegova prva objavljena razprava posvečena sledovom ledene dobe v Nizkih Turah, marveč da je neposredno po doktoratu mislil na zemljepisni opis Slovenske Štajerske v Matičini zbirki Slovenska zemlja,

* Poleg Peiskerjevega metodičnega vpliva (zlasti glede širine virov — geografskih, jezikoslovnih, arheoloških, pravnih idr. — kar okrog 1900 še ni bilo tako v navadi, kakar je danes) je med Hauptmannovimi akademskimi učitelji treba omeniti zlasti Karla Uhlirza, kajti prav smer njegovega dela stoji na začetku nastajanja čudovitega Hauptmannovega obvladovanja srednjeveškega listinskega gradiva za »avstrijske dedne dežele«, iz katerega so rasle poznejše analize vprašanj socialne zgodovine.

čeprav je ta načrt pozneje opustil (Slovenska Matica 1864—1964, Ljubljana 1964, 209).

Na zgodovinskem področju je Hauptmann po svojih prvih študentskih ocenah (ČZN 1—2, 1904—1905; Carinthia I 95, 1905) za pet let obmolnil. Potem pa je začel po l. 1910 naenkrat objavljati svoje značilne problemske razprave, za znanstvene prvence v treh pogledih neverjetno dozorele: Obravnavana vprašanja so posegala prav v srčiko slovenske srednjeveške zgodovine in so že s tem pričala o širini in globini znanja svojega avtorja ter o obsegu opravljenega trdega miselnega dela — izbor je bil namreč zelo zavesten, kajti Hauptmann je ob svoji osemdesetletnici sam dejal, da šteje za značilnost svojega dela, da je pisal le o pomembnih vprašanjih (in odrekel to potezo le eni svoji razpravi — »O postanku hrvatske meje proti Kranjski«). Način obravnave je pričal z ostro opredelitvijo vprašanja in s prodirno argumentacijo, ki je močno razširila obseg virov, pa se vendar povsod omejevala na bistveno, tudi o podrobni metodični dozorelosti. Že prve razprave, izšle v dobrega pol desetletja, so opredelile velik del tega, kar je Hauptmann pozneje naprej raziskoval, ter so imele za njegovo poznejše delo nekaj programatski značaj; tudi to priča, da je ležalo za njimi precej obsežnejše delo, kakor pa bi se zdelo po njihovem obsegu in neposredni vsebini.

Prve med temi razpravami so posvečene zgodovini slovenskega kmeta na že izgrajenem zemljiškem gospodstvu, od 9. stol. naprej. Ugotovil je, da so se delili kmetje v tri skupine: pridvorne ali na kmetije nasajene serve, na grudo privezane polsvobodnike in cenzuale (bivše serve, ki po osvoboditvi niso bili navezani na grudo, marveč na oltar kake cerkve); polsvobodniki »so prišli šele z nemškim gospodstvom«, medtem ko so cenzuali sekundarnega izvora, tako da so ostali za slovensko dobo le servi. Odkar je s propadanjem pridvornega gospodarstva od 11. stol. naprej izginjala gospodarska podlaga te delitve, so se vse tri skupine do 15. stol. stopile v enotno podložništvo (Die Freileute, Carinthia I 100, 1910; Colonus, Barschalk und Freimann, Dopschev zbornik, 1938; Postanek kmetskega stanu na Koroškem, ZC 5, 1951). Za razvoj v podložništvo je bilo posebno pomembno uvajanje zakupov, katerih razvoj od prekarije do »svobodnega dednega zakupa« je zato raziskal posebej v svojem prvem samostojno objavljenem delu (Über den Ursprung von Erbleihen in Österreich, Steiermark und Kärnten, 1913; preglednici razvoja 30 in 95), v katerem je hkrati vnovič preiskusil svoje trditve o delitvi kmetov v tri skupine. Prvotni dvojni delitvi kmečkega sloja ustreza tudi delitev kmetij na

hlapčevske (hoba servilis) in polsvobodniške (hoba libera); razlikovanje je dokazal s podrobnimi računi (Staroslovenska družba in njeni stanovi, ČJKZ 1, 1918, 87—99; Čas 17, 1923, 331 do 354; Hufengrößen in bayrischen Stammes- und Kolonialgebiet, VSWG 21, 1928; Staroslovenska družba in obred na knežjem kamnu, 1954, 86—88), ki so mu pokazali isto razmerje med velikostjo obeh vrst kmetij kakor na Bavarskem — čeprav ob drugačni absolutni velikosti — in je po tem sklepal tudi na frankovsko-nemški izvor tega sistema.

Fresacherjev poskus zanikanja takšne delitve kmetov in kmetij (Der Bauer in Kärnten I, 1950, passim in posebno 82—95; k temu še Carinthia I 144, 1954, 1086—1092) — je zavrnil Hauptman sam (prim. tudi S. Vilfan, ZČ 10—11, 1956—1957, 354 sl., 361—367, in B. Grafenauer, ZČ 14, 1960, 69—72). Za razvoj na že izoblikovanem zemljiškem gospodarstvu velja v slovenskem zgodovinarstvu še danes Hauptmannova koncepcija, čeprav z nekaterimi omejitvami, med katerimi pa so bistvene le nekatere: polsvobodništvo je sicer uveljavljeno res s frankovskim zemljiškim gospodarstvom, vendar kot oblika, ki je vključila vanj poprejšnje svobodnjake po mehanizmu podložne »župe« (S. Vilfan, Pravna zgodovina Slovencev, 1964, 97—100, in Rechtsgeschichte der Slowenen, 1968, 63 sl., 77—81); močnejše poudarjamo različnost velikosti hub glede na kakovost zemljišča (M. Kos je rezerviran tudi glede računov teh velikosti, ZČ 9, 1955, 257 sl.); izvor imena »slovenska huba« povežujemo z razlikami med kolonizacijskimi sloji v istem okolišju, s čimer pa še ni določen hlapčevski ali polsvobodniški značaj te hube (B. Grafenauer, Ustoličevanje, 480 sl.; S. Vilfan, Rechtsgeschichte, 88). Nemški vpliv na hubni sistem povežujemo — s Hauptmannom — s hubnim preurejevanjem vasi ob uvajanju zemljiških gospodarstev; zato pa nam je postalo dvomljivo vse ali skoraj vse sklepanje iz te produkcijsko in organizacijsko povsem nove oblike na staro slovansko obliko vasi — najsi je bila že zadružna (Hauptmann) ali ne.

Izjema v tem pogledu je predvsem župan, čigar položaj je tretje vprašanje vaškega življenja, ki ga je Hauptmann načel med svojimi prvimi deli in razrešil v visokih letih (Das Schöpfungentum auf slovenischem Boden, Zeitschrift d. Historischen Vereins für Steiermark 10, 1912; Staroslovenska družba in obred ... 7—74). To je bilo eno izmed osrednjih vprašanj spora med Peiskerjem in Dopschem; vsaj v dveh pogledih je dokazal Hauptmann pravilnost Peiskerjevih nazorov — glede večvrstnosti vaških načelnikov (slovenski župani, bavarski biriči; sodini-šefoni kot okrožni župani) ter glede njihovega sorazmerno

visokega števila v nekaterih predelih ter prvotne dednosti oblasti v vasi (čeprav je ostalo nerazrešeno, ali dednost sega še v domačo slovensko vas pred njeno hubno preureditvijo, s katero je zvezan tudi dvohubni županski dvor) — v dveh pogledih pa se je ločil od njega — z dokazovanjem staroslovenskega izhodišča županstva ter z vsem razvojem županov v okviru hubne vasi. Hauptmannovi rezultati so bili v celoti vgrajeni v naše zgodovino (B. Grafenauer, M. Kos, S. Vilfan).

Razprava Politische Umwälzungen unter den Slowenen vom Ende des sechsten Jahrhunderts bis zur Mitte des neunten (MIÖG 36, 1915), s katero je Hauptmann (razen starejše ocene v Zeitschrift d. Historischen Vereins für Steiermark 10, 1912, 280—285, glede Pircheggerjeve razprave o Karantaciji in Spodnji Panoniji) prvič posegel v začetke naše zgodovine, je pomenila hkrati pravi prelom v obravnavanju našega zgodnjega srednjega veka in načrt Hauptmannovega raziskovanja v naslednjem desetletju, h kateremu pa se je pogosto vračal še tudi pozneje do konca svojega dela. Ostro profilirano je razvrstil dobo obrskega gospostva, Samove oblasti (šele on je tu zoper Gollovo drugačno mnenje res *dokazal*, da je spadala pod Samovo oblast tudi Karantanija z zgornjim Posavjem), ki mu je hkrati čas priselitve Hrvatov iz Dalmacije, dobo karantanske države, ki da so jo ustvarili hrvatski koseži kot gospodujoči sloj, dobo razširjenja frankovske oblasti in postanka frankovskih mejnih grofij in cerkvene ureditve. Družbene premike, ki so označevali tu orisani razvoj, je povzel posebej in podaljšal v frankovsko-nemško dobo v »Staroslovenski družbi« (ČJKZ 1, 1918). Obe Hauptmannovi razpravi sta pokazali celo vrsto natančno ugotovljenih bistvenih potez slovenskega razvoja — od zamenjave preproste predstave naseljevanja kot naselitve enotne in po plemenih urejene južnoslovanske etnične mase z dokazom, da je treba upoštevati ob slovanskem naseljevanju tokove z različnimi jezikovnimi značilnostmi in prihajajoče iz različnih smeri, preko nastanka slovanske karantanske države do svojevrstnega začetnega položaja pod frankovsko oblastjo. Seveda je bila ta prva obravnava marsikje šele oris, ki ga je Hauptmann dograjeval še cela desetletja in ga je vodil njegov problemski način raziskovanja pri tem spričo različnih pomislekov zoper njegove koncepcije tudi preko meja slovenske zgodovine k drugim južnim Slovanom in v občo zgodovino. Čeprav je do konca vztrajal pri bistvenih točkah svojega orisa, jih je pri poznejšem raziskovanju vendarle modificiral in s tem včasih spremenil močnejše, kakor se zdi pri površnem pregledovanju njegovega dela.

Pomen Obrov za naselitev alpskih Slovanov je dokazoval s študijem celotnega mehanizma (Staroslovanska in staroslovenska »svoboda«, Čas 17, 1922/23) in kronologije naseljevanja južnih Slovanov (Les rapports des Byzantins avec les Slaves et Avars pendant la seconde moitié du VIe siècle, Byzantion 4, 1929); to je do danes ena izmed najbolj upoštevanih razprav o tem problemu, kjer je prvič ugotovljena tudi drugačna kronologija naseljevanja Slovanov v severna avstrijska alpska in predalpska področja kakor v zgornjem Podravju in Posavju, hkrati pa je pomaknjen glavni slovanski naselitveni val v Vzhodne Alpe v drugo polovico 80-ih let 6. stol.); čeprav sicer ostro razlikuje med Južnimi Slovani, ki so ob svoji selitvi morali preko prostora »nomadskih ciklonov«, in ostalimi Slovani, ga je v poljudnem povzetku rezultatov zapeljala plastika podobe tudi k formulacijam o vseh Slovanih, ki so spominjale na premočno posploševanje pri Peiskerju (Slaven i German na početku svog državnog života, Hrvatska revija 2, 1929). Pomen Obrov v smislu njegovega dokazovanja je glede samega naseljevanja južnih Slovanov v zgodovinopisju sprejet v celoti za Vzhodne Alpe in za zahodni del Balkanskega polotoka, medtem ko se glede osrednjega in vzhodnega dela polotoka uveljavlja nekaj pridržkov, ki pa so vsaj za poldrugo desetletje pred 600 in za prvo desetletje Heraklejeve vlade manj opravičeni, kakor navadno mislijo (B. Grafenauer, ZČ 4, 1950, 23-126). Pač pa je ob vnovičnih pretresih vsega vprašanja prevladalo prepričanje, da razmerje med Slovani in Obri po naselitvi ni bilo povsod enako in da ga — razen v obrskem središču v Panoniji — ni mogoče izenačevati s trajnim razmerjem med gospodarji in sužnji, ki bi izključevalo vnovično konstituiranje in razvoj slovanskih plemen kot temelj poznejšega razvoja; močneje je poudarjen v tem razmerju tudi pomen razlik v gospodarstvu, ki so — počasni združitvi v naskoku na Bizanc — neizogibno vodile ne glede na geografske momente v poznejši medsebojni spopad. Ko je Hauptmann (1928) opustil prvotno razlago imena kosezov (iz obrskega qazaq = svobodni, prevzeto po Hrvatih v Alpah), ki je vsiljevala njegovi teoriji podobo prav takšnega ustaljenega razmerja, je ob navedenih stališčih mogel precizirati (JiČ 1, 1935, 507 sl.; Staroslovenska družba in obred . . ., 90), da ne misli na »individualno hlapčevstvo«, marveč na »absolutno brezpravnost«, ki je veljala za Slovane v razmerju do Obrov, kadar »se je ustavilo kakšno krdelo v njihovi vasi«; to seveda lahko razumemo kot izraz vojne brezpravnosti, ki je veljala vse do Grotiusa, in za razlago resnično takšnega stanja ob obrskem vdoru ne potrebujemo več niti »kolektivnega suženjstva«. Večje usta-

ljenosti medsebojnega tesnejšega razmerja znotraj slovanskih prostorov ni mogla obnoviti niti hipoteza, da izvira karantanski »sodnik dežele« vrinka o ustoličevanju koroškega vojvode v Švabskem zrcalu iz (posnemanja?) nomadske državne ureditve — ne le zato, ker je njen značaj bistveno ožji od koseškega problema, marveč zlasti zato, ker gre zaradi popolnega pomanjkanja virov pač neizogibno le za domnevo, poleg katere z enako pravico žive tudi drugačne razlage postanka te institucije (»Zemaljski sudac« u Švapskom zrcalu, Istor. časop. SAN 5, 1954/55, 137 sl.; Der kärntner Pfalzgraf, SOF 15, 1956, 118—123).

Prav tako na široko je tudi glede naselitve Hrvatov ob Jadranu gradil Hauptmann temelje svoje »hrvatske teorije«, kar je napovedal celo že v svojem prvem orisu (MIÖG 36, 1915, 255, op. 3). Njegovo dokazovanje posebne naselitve Hrvatov med Slovane v zaledju dalmatinskih mest — s pritegnitvijo celega kompleksa novih virov — je obnovilo zoper dolgotrajno drugačno prepričanje južnoslovanskega zgodovinarstva veljavo domačega izročila, ohranjenega v De administrando imperio Konstantina Porfirogeneta (Prihod Hrvatov, Buličev zbornik, 1924, in Zbornik kralja Tomislava, 1925; Kroaten, Goten und Sarmaten, Germanoslavica 3, 1935; Seoba Hrvata i Srba, JIČ 3, 1937). Njegova teorija — modificirana le v nebistvenih potezah — prevladuje danes tudi v našem zgodovinarstvu (B. Grafenauer, HZb 5, 1952, 1—56; G. Ostrogorski, Istorija Vizantije, 1959, 119—121; B. Ferjančič, Vizantinski izvori za istoriju naroda Jugoslavije 2, 1959, 5, 9—46; N. Klaić, Hauptmannov zbornik, 1966, 17—56).

S to naselitvijo pa je Hauptmann — po vzgledu Vjekoslava Klaića — povezoval tudi postanek hrvatskega »praplemstva« kot »gospodarjev Slovanov« (Sklabarhontes) v Dalmaciji, kar naj bi bilo vzorec za enako organizirano oblast hrvatskih kosezov v Karantaniji (Karantanska Hrvatska, Zbornik kralja Tomislava, 1925; Podrijetlo hrvatskog plemstva, Rad HAZU 275; Hrvatsko praplemstvo, Razprave SAZU, razr. za zgodov. in družb. vede, 1, 1950 — prva redakcija tega odgovora iz l. 1944 je ohranjena v krtačnem odtisu, vendar se precej razlikuje od končne podobe iz l. 1950). Z razpravo o »hrvatskem praplemstvu« je dal odločilni udarec umetno vzdrževani veri hrvatskega zgodovinarstva v »Qualiter« (oz. v »pacta conventa«); hkrati s kritičnim pretresom dokazov za njegovo koncepcijo postanka hrvatskega plemstva (B. Grafenauer, ZČ 9, 1955, 202—219; N. Klaić, HZb 9, 1956, 209—220; Ju. V. Bromlej, Stanovljenje feodalizma v Horvatii, Moskva 1964, passim) pa je prav to izpodmaknilo temelj njegovi teoriji in domnevni družbeni dvo-

plastnosti pri Hrvatih, tako da danes »hrvatske teorije« karantanskega razvoja ni več mogoče podpirati s posledicami priselitve Hrvatov med Slovane ob Jadranu.

Glede izvora kosezov kot družbenega sloja in glede izenačevanja »kosezi = Hrvati« nas Hauptmann sicer ni mogel prepričati (M. Kos, GV 8, 1952, 112—115; B. Grafenauer, HZb 11—12, 1958—1959, 207—251, ZČ 16, 1962, 188—206; N. Klaić, O Kasezima i Hrvatima u srednjovekovnoj Hrvatskoj, Dostignuća 2, Gospić 1965, 3—21), brez vsakih dvomov pa je bila sprejeta njegova temeljna ugotovitev, da so bili kosezi vladajoči sloj v karantanski družbi, prav tako pa so doživeli njegovi rezultati o položaju in razkroju koseškega sloja v frankovsko-nemškem fevdalnem okviru do konca srednjega veka (Karantanska Hrvatska, Zbornik kralja Tomislava, 1925; Die Herkunft der Kärntner Edlinge, VSWG 21, 1928; Staroslovenska družba in obred . . ., 75—126) le nebitvena dopolnila in spremembe. Celo glede še vedno odprtega vprašanja izvora koseškega sloja je še pred kratkim sodil Sergij Vilfan, da ima »hrvatska« hipoteza doslej gotovo razmeroma največ argumentov na svoji strani« (Pravna zgodovina, 1961, 56; vendar prim. drugače v Rechtsgeschichte, 1968, 61 sl.); z analizo Logarjeve koseščine v Zadvoru je podprl tudi Hauptmannovo tezo o plemiškem značaju (vsaj nekaterih) kosezov (Hauptmannov zbornik, 1966, 179—215). Z dvema spremembama svojega orisa iz 1915/1918 pa je Hauptmann sam vendarle močno zmanjšal razdaljo med svojo prvotno koncepcijo in drugimi pojmovanji začetkov koseškega razvoja: prehod od pojmovanja kosezov kot svobodnih kmetov (1915) k plemištvu kot njihovemu začetnemu izhodišču (1925) v diferencirani karantanski družbi, nam je omogočil združevati s takšnim položajem kosezov tudi notranje diferencirani kmečki sloj pod njimi (servi — svobodnjaki v župah); z odkritjem »karantanskega kraljestva«, zraslega v drugi polovici 9. stol. »tudi iz svežega spomina na narodno vojvodino Karantancev« (ČJKZ 2, 1920, 245—250) pa se mu je zgodovina kosezov spremenila v »zgodovino karantanskega plemstva« od 7. stol. naprej (Staroslovenska družba in obred, 85; v akademskih predavanjih enako že pred 1926), kakor so bili tudi po Vilfanu v karantanski kneževini ne glede na odprto vprašanje svojega izvora »kosezi že vraščeni v slovensko družbo« (Pravna zgodovina, 59).

V treh razpravah, ki neposredno navezujejo na drugi del Politische Umwälzungen, je analiziral razvoj ureditve starokarantanskega prostora pod Franki od začetka frankovske vrhovne oblasti nad kneževino Karantanijo do postanka »karantanskega kraljestva« (Postanek in razvoj frankovskih mark ob

srednji Donavi, ČJKZ 2, 1920; Mejna grofija Spodnjepanonska, Razprave ZDHV 1, 1923) ter posebej vlogo tega kraljestva in Spodnje Panonije v prvem dejanju velike zgodovinske drame, ki ga je miselno pogosto zaposlovala (Geographische Tatsachen und politische Möglichkeiten in Mitteleuropa, Hrvat. geogr. glasnik 2, 1930; Svetovna vojna in naš nacionalizem, LZ 58, 1938; Nova avstrijska zgodovina in stara avstrijska vprašanja, prav tam; Geografska podloga nacionalnog problema u Austro-Ugarskoj monarhiji, Hrvat. geogr. glasnik 9/10, 1939; Povjest Austrije, Hrvat. enciklop. 1, 1941, v geslu Austrija, in dr.), v slovansko-nemškem boju za srednje Podonavje v 9. stol. (Rad JAZU 245, 1932). Prav tako kakor tu in pozneje pri zgodovini rodov savinjskih krajišnikov in grofice Heme je v vseh svojih akademskih predavanjih o slovenski zgodovini vselej skušal čim bolj jasno opozoriti na momente, ki bi ali ki so združevali slovensko ozemlje, obenem pa na vzroke neuspehov teh poskusov ter na njihov sčasoma vse bolj od slovenskega ljudstva odtrgani značaj.

Kakor je s kosezi in z raziskovanjem njihovega razvoja in razkroja do konca srednjega veka pokazal povsem nanovo zgodovino plemstva domačega izvora, tako je v razpravi o Višnje-gorskih grofih (Rad JAZU 250, 1935) ter Hemi in Svetopolku (Rad JAZU 255, 1936) ob študiju njihove genealogije orisal vzpon in razkroj najmočnejše velikaške družine zgodnjega srednjega veka na slovenskih tleh, obenem pa odkril dotlej povsem nesluteno obsežno in pomembno zamenjavo velikašev cesarske z velikaši papeške stranke v drugem obdobju boja za investituro, s tem pa tudi pomen cerkve in fogtijstva nad cerkvenimi posestvi v mehanizmu tedanjih fevdalnih političnih bojev. V Mariborskih študijah (Rad JAZU 260, 1938) je razširil te rezultate glede prelomnega značaja investiturnega boja še na Goriško, na podlagi podatkov o ministerialih v tedanjih slovenskih alpskih pokrajinah pa pokazal na korenine ministerialstva tudi v svobodnem plemstvu, ki so pomembne glede na stanje tega vprašanja v zgodovinopisju tudi za občo zgodovino srednjega veka.

Končno se je prepletal z njegovim študijem prvih stoletij slovenske zgodovine že od začetka tudi ustoličevalni obred na knežjem kamnu pri Krnskem gradu (MIÖG 36, 1915, 264; Zbornik kralja Tomislava, 1925, 310—314; VSWG 21, 1928, 278 sl., z napovedjo posebnega dela o tem vprašanju), dokler ga končno ni obdelal v svoji knjigi o Staroslovenski družbi (1954, 127—154) z dognanji, ki se v bistvu ujemajo z mojimi in jih dopolnjujejo (bistvena razlika med njegovim gledanjem — prim. še Hist.

Zeitschr. 178, 1954, 553—556, in Istor. časop. SAN 5, 1954/55, 151—156 — in mojim Ustoličevanjem je le presoja razmerja obeh variant vrinka v Švabskem zrcalu ter postanka ohranjene oblike tega vrinka, gl. še B. Grafenauer, ZČ 16, 1962, 177—182). V ta okvir spada tudi še njegova neverjetno vabljava in domiselna razprava o koroškem palatinatu (SOF 15, 1956, 108—118), teoretično povsem mogoča, toda žal preveč na robu z ohranjenimi viri dokazljivega, da bi jo bilo mogoče dvigniti nad raven vabljive hipoteze.

Vzporedno z delom na teh vprašanjih je teklo Hauptmannovo pripravljanje monografičnega komentarja h karti deželskih sodišč na Kranjskem v »historičnem atlasu avstrijskih alpskih dežel« (rokopis končan 1926, objavljeno v Erläuterungen 1929). To ni navaden komentar k zemljevidu, marveč je njegovo težišče na »strnjeni raziskavi nenavadno zamotane zgodovine postanka Kranjske« (Hauptmann, 311) od rimske dobe do 15. stol., ki brez dvoma spada med klasična dela slovenskega zgodovinarstva. »Zgodovina teritorialnega razvoja velikega dela slovenske zemlje v srednjem veku je dobila s Hauptmannovim delom trdno podlago«, je zapisal ob tem delu Milko Kos, hkrati ko je v nekaterih podrobnostih delo dopolnil in v drugih ponekod popravil (GMS 10, 1929, 21—39). Knjiga se namreč res ne omejuje le na zgodovino Kranjske, marveč ponekod rešuje bistvena vprašanja njenega širšega okvira, Velike Karantanije, drugod pa zajema slovenske predele na Štajerskem in v Primorju, ki so pozneje ostali izven kranjskih meja, v posameznih obdobjih pa so bili s kranjsko zgodovino tesno povezani.

Svojevrstno povezavo vseh teh smeri raziskovanja — kmečkega položaja in njegove dvakratne spremembe v srednjem veku (ob militarizaciji srednjeveške družbe z dvigom ministerialov ter ob nastajanju podložništva), koseškega vprašanja, ministerialnega sloja in njegovega notranjega povezovanja, razvoja velikih zemljiških gospodstev — pomeni Hauptmannova analiza srednjeveškega družbenega razvoja v radovljiškem kotu od 11. do 15. stol., primer, kako tudi zgodovina majhne in sorazmerno osamljene pokrajine nikakor ni nujno ločena od širokih zgodovinskih vprašanj, obsojena na »krajevno« zgodovinarstvo stare vrste. Ta zreli dar sedemdesetletnega Hauptmanna (Kosov zbornik, ZČ 6/7, 1952—1953) more pomeniti pobudo za način obravnavanja marsikaterega vprašanja v slovenski zgodovini.

Hauptmann pri svojih analizah in razpravah nikdar ni izgubil izpred oči sintetičnih pogledov — čeprav pri njegovem značilnem strnjenem obravnavanju posameznega vprašanja niso vselej jasne vse zveze te vrste; poznanje njegovih akademskih

predavanj slovenske zgodovine (ne glede na to, da je ta cikel petih let pomenil tedaj prvi poskus znanstvene obravnave slovenske zgodovine v srednjem veku tolikšnega obsega in v celoti) spričo tega tudi za razumevanje objavljenega dela njegovega raziskovanja ni brez pomena. Kot nadomestilo za ta neobjavljena predavanja, ohranjena le v študentskih zapiskih, mora služiti njegova strnjena »razvojna črta skozi slovensko zgodovino od njenih začetkov do danes«, ki jo je na svoj značilni način izklesal za Stanojevićevo Narodno enciklopedijo SHS (4, 1929). Težišče srednjeveške zgodovine je v prikazu zgodovine dežel (Slovenačke pokrajine, 183—192), ki do danes še nima podobnega naslednika niti v podobnem, niti v večjem obsegu; v zgodovini (Slovenci, Istorija, 210—232) je težišče izrazito na novi zgodovini, kjer je postavil vrsto vprašanj na izviren način in kot prvi zgodovinar pri nas pritegnil v moderno zgodovino tudi statistično analizo. Sinteza ima še danes svojo vrednost, čeprav kaže podobna analiza istega obdobja v Enciklopediji Jugoslavije (7, 1968, 229—232, 235—257, 353—363) marsikje velike premike v ocenjevanju komponent razvoja, hkrati pa vendar tudi kako velik del problematike je postavil pred slovenske zgodovinarje prav Ljudmil Hauptmann.

Na podobno plastičen način je izdelal tudi sintezo hrvatske zgodovine (*Die Kroaten im Wandel der Jahrhunderte*, 1944) in zlasti zgodnjerednjeveške zgodovine zahodnih in južnih Slovanov v *Historia mundi* (5, 1956), pa tudi preglede zgodovine nekaterih držav ali narodov v *Leksikonu Minerva* (1936) ter v prvih treh knjigah Hrvatske enciklopedije (1941 do 1942). Vsaj dve deli te vrste sta ostali ali nedokončani ali vsaj neobjavljeni (pregled jugoslovanske zgodovine za srednje šole, po l. 1945; starejša gospodarska zgodovina južnih Slovanov, na kateri je delal okrog 1952).

Značilno problemsko pisanje ni vodilo Hauptmanna v občo zgodovino le ob gradivu slovenske, marveč tudi drugod. Najpomembnejša rezultata te vrste sta pač zagotovitev Bele Hrvatske ob zgornji Visli (Bulićev zbornik, 1924; JIČ 3, 1937; *Das Regensburger Privileg von 1086 für das Bistum Prag*, MIÖG 62, 1954), danes splošno sprejeto dejstvo evropskega zgodnjega srednjega veka, ter rezultati njegove analize glede Velikomoravske ter začetkov slovanskega bogoslužja v srednjem Podonavju, ki pa jih zlasti češko zgodovinarje še vedno premalo pozna. Njegova zadnja razprava, o »univerzalizmu in nacionalizmu cesarstva Otonov« (Hugelmannov zbornik I, 1959), pa obravnava problem koncepta splošne in nacionalne države, izredno značilen za njegova predavanja obče zgodovine, kjer je znal v kratki analizi

vzporejati različna obdobja v reševanju te dileme od starega Rima do časa po prvi svetovni vojni.

Hauptmannovo objavljeno delo je po številu strani manj obsežno kakor po svoji vsebini. Za vsako objavo stoji mnogo več miselnega dela, kakor se zdi po videzu objavljenega rezultata. Slovenci smo z njim izgubili zgodovinarja velikega formata, ki ga je iz njegove generacije evropsko zgodovinopisje najprej opazilo in zelo močno upoštevalo, ki pa je vtisnil izredno močan pečat svojega raziskovalnega dela tudi razvoju našega zgodovinopisja — mnogo močnejšega, kakor je sodil o tem v starostni skepsi včasih sam v zadnjih letih svojega življenja.

Bogo Grafenauer

III

POROČILA O DELU AKADEMIJE

AKADEMIJA V LETU 1968

Člani in nameščenci akademije

Akademija je štela ob koncu leta 1968 dva častna člana, 33 rednih članov in 33 dopisnih članov; od teh je 10 domačih. Med letom sta umrla: 19. aprila prof. dr. Ljudmil Hauptmann, dopisni član v 1. razredu; 6. avgusta prof. dr. ing. Venčeslav Koželj, redni član v 3. razredu.

Nove člane je volila akademija na skupščini dne 7. februarja 1968. Izvoljeni so bili: v 1. razredu za dopisna člana dr. Bogo Grafenauer, redni profesor na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani in Jean Nougayrol, profesor na École des Hautes Études v Parizu; v 2. razredu za dopisna člana Blaže Koneski, profesor na Filozofski fakulteti univerze v Skopju in predsednik Makedonske akademije na naukite i umetnostite; v 4. razredu za dopisna člana dr. Milko Bedjanič, profesor na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani in prof. Mstislav Vasiljevič Volkov, direktor Centralnega inštituta za travmatologijo in ortopedijo v Moskvi.

Uslužbencev je imela akademija 105, od teh 55 znanstvenih in strokovnih, 15 bibliotekarskih in knjižničarskih, 14 upravnih in računskih, 8 tehničnih in 15 pomožnih. Uslužbencev s skrajšanim delovnim časom je bilo 9, stalno honoriranih zunanjih sodelavcev pa 13. Pri znanstvenem in strokovnem delu inštitutov je bilo slejkoprej zaposlenih večje število zunanjih znanstvenih in strokovnih sodelavcev.

Inštituti

Po številu je inštitutov pri akademiji 10; nekateri večji so porazdeljeni na sekcije. Pri predsedstvu akademije je študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva. Poleg tega je na akademiji še Terminološka komisija s petimi sekcijami, Odbor za favno, floro in gejo Slovenije in Kartografski zavod. Delo v inštitutih, sekcijah in terminološki komisiji je omogočeno s sred-

stvi iz redne dotacije republiškega proračuna, v dokajšnji meri pa tudi sredstev, ki so jih dali na razpolago Sklad Borisa Kidriča, Zvezni sklad za znanstveno delo; pa nekatere organizacije, ki poverjajo inštitute z izdelavo določenih elaboratov.

Pri Inštitutu za geografijo je ustanovljena začasna komisija za študij prostorskih problemov SRS.

Podrobna poročila o delu v inštitutih, sekcijah itd. so objavljena v tej knjigi Letopisa, prav tako pa tudi njihovi finančni viri (glej str. 73 dalje).

Tisk

Ena glavnih nalog akademije je objava znanstvenih del v tisku. Z letnico 1968 na naslovni strani je bilo objavljenih 9 publikacij s skupno okoli 2500 stranmi. V tisku oziroma za tisk pripravljenih je večje število publikacij, tako 1. knjiga Slovarja slovenskega knjižnega jezika, 1. knjiga Zbranega dela Frana Ramovša in še druge.

Z Državno založbo Slovenije je bila sklenjena pogodba za objavo in tisk Slovarja slovenskega knjižnega jezika. Po tej bo akademija izdajatelj, Državna založba pa založnica slovarja.

V pripravi je Slovenska enciklopedija in določen je bil glavni odbor, v katerem je 12 članov iz akademije. Akademija je prevzela odgovornost za znanstveno in strokovno delo. Založnica bo Mladinska knjiga.

Predavanja in drugo

Predavali so v okviru akademije 3 inozemci (prof. G. Bronzini iz Barija, prof. K. Horálek iz Prage in prof. N. Sheppard iz Norwicha) ter 2 domača člana. S predavanji teh dveh se je akademija vključila v počastitev 150-letnice rojstva Karla Marxa: K. Marx in zgodovinska veda (predaval dopisni član profesor dr. B. Grafenauer) in 50-letnica smrti Ivana Cankarja: Cankar in ruska literatura (predaval akademik prof. B. Kreft).

Na pobudo Slovenskega geološkega društva je bil osnovan strokovni odbor za koordinacijo naravoslovnih raziskav Cerkniškega jezera. Naprosil je akademijo, da prevzame vlogo nosilca raziskovalnega projekta, ki ima namen spremljati poskus trajnejše ojezeritve, po drugi strani pa zbrati gradivo za obsežno naravoslovno monografijo o Cerkniškem jezeru z okolico. Celotno akcijo glede Cerkniškega jezera je prevzela akademija, predsednik odbora je akad. I. Rakovec.

V pripravi je novi zakon o akademiji. Na dnevni red republiške skupščine naj bi prišel v letu 1969.

Nagrade AVNOJ v letu 1968 so prejeli trije člani akademije: častni član E. Kardelj in redna člana F. Bevk in B. Breclj.

Nagrado iz Sklada Borisa Kidriča v letu 1968 sta prejela znanstveni svetnik akademije A. Gspan in višji znanstveni sodelavec dr. D. Meze.

Udeležba na kongresih, študijska potovanja in podobno

Z neblagovnimi devizami, ki jih je akademija prejela za l. 1968 so se mogli udeležiti:

1. Kongresov in sestankov:

akad. dr. Viktor Korošec — 23. zborovanja Société internationale Fernand de Visscher pour l'histoire des droits de l'antiquité v Fribourgu (Švica),

akad. dr. Bogdan Breclj — sestanka Mednarodnega komiteja društva SICOT v Pisi,

akad. dr. ing. Anton Kuhelj — otvoritve Mednarodnega centra mehaničnih znanosti v Vidmu (Udine),

dop. član dr. Maks Wraber — 12. mednarodnega simpozija o problemih meja med vegetacijo, v Rinteln/Weser, in

9. simpozija vzhodnoalpske-dinarske sekcije Mednarodne zveze za fitosociologijo v Camerinu,

znanstveni svetnik Alfonz Gspan — simpozija ob 150-letnici smrti dr. Karla Gottloba Antona v Görlitzu,

višji strokovni sodelavec Jaroslav Šašel — epigrafskega kongresa v Budimpešti,

asistent Jan Carnelutti — 35. sestanka entomologov v Avstriji,

asistent ing. Mitja Zupančič — 9. simpozija vzhodnoalpske-dinarske sekcije Mednarodne zveze za fitosociologijo v Camerinu.

2. Na študij so odpotovali:

akad. dr. France Koblar — študij v dunajskih bibliotekah,

akad. dr. France Stelè — proučevanje srednjeveškega sten-skega slikarstva v severni Italiji,

znanstveni svetnik dr. Milko Matičetov — zbiranje narodopisnega gradiva v Rezi,ji,

znanstveni svetnik dr. Niko Kuret — priprava razstave slovenskih mask v Steirisches Volkskundemuseum v Gradcu,

znanstveni svetnik Božo Vodušek — študij strokovne literature v knjižnicah v Zürichu in Bernu,

znanstveni svetnik Drago Šega — študij gradiva v zvezi s Cankarjevo dramatiko v Nacionalni biblioteki na Dunaju,

višji znanstveni sodelavec dr. Rajko Pavlovec — proučevanja paleocenskih in eocenskih plasti v okolici Trsta,

višji strokovni sodelavec Egon Pretner — proslava stoletnice rojstva E. Racovitza v organizaciji Romunske akademije,

višji strokovni sodelavec Jaroslav Šašel — študij arheološkega gradiva v Ogleju.

Višji znanstveni sodelavec dr. Alojz Šercelj je bil leto dni na študijskem bivanju (študij paleobotanike) v Zah. Nemčiji.

Znanstvena sodelavka dr. Ivka Munda je bila tri mesece študentka islandske vlade na Islandu (študij alg).

Člani akademije so se udeležili raznih simpozijev:

o Mohorovičičevem diskontinuitetu, v Zagrebu (akad. A. Kuhelj),

o razpadu Avstro-Ogrske monarhije in ustanovitvi jugoslovanske države, v Zagrebu (akademika M. Kos in F. Zwitter, dop. član B. Grafenauer),

o glini, v Zagrebu (akad. I. Rakovec).

Naši člani in znanstveni sodelavci so predavali v inozemstvu:

akad. B. Kreft v Dortmundu, Frankfurtu in Falkensteinu; predaval je o Ivanu Cankarju v Trstu in Gorici, o slovenski književnosti v Celovcu, »O tradiciji in avantgardi« v imenu jugoslovanskih slavistov pa v Pragi na zaključnem zasedanju mednarodnega slavističnega kongresa v Pragi.

Akad. F. Zwitter je predaval v Reimsu o razpadu Avstro-Ogrske.

Dop. član M. Wraber je predaval v Florenci na Akademiji za gozdne znanosti.

Svet akademij znanosti in umetnosti SFRJ

Svet akademij je imel zasedanje plenuma 17. maja 1968 v Stojčevcu pri Sarajevu. Slovenska akademija je prevzela vodstvo novoustanovljenega medakademijskega odbora za pripravo mednarodne študije UNESCO o glavnih težnjah raziskovanj v

humanističnih vedah. Predsednik odbora je akad. L. Vavpetič, vso stvar pa je uvedel akad. F. Stele.

Slovenska akademija sodeluje pri novem biltenu sekcije C (za umetnost). Njen predstavnik je akad. F. Stele kot predsednik republiške redakcije za Slovenijo in vrsta članov za posamezne stroke.

Slovenski akademiji je poverjena skrb za medakademijske odbore:

a) za arheološko karto Jugoslavije,

b) za Tabula Imperii Romani,

c) za favno in floro Jugoslavije. Ker je prof. Hadži zaradi bolezni odstopil, je predsednik tega odbora akad. I. Rakovec. Izšel je *Catalogus florae Jugoslaviae*, II/1 (Bryophyta, Musci, avtor A. Martinčič).

V odboru za balkanologijo je namesto akad. V. Korošča naš predstavnik dop. član B. Grafenauer.

Strokovne komisije za lingvistiko, zgodovino in etnologijo, ki naj bi na pobudo Akademije BiH dale sugestije in predloge za reševanje strokovnih in organizacijskih vprašanj, so se sestale dne 8. oktobra 1968 v Sarajevu. V komisiji za lingvistiko in v komisiji za etnologijo je naš zastopnik akad. F. Bezlaj, ki se je sestanka udeležil, v komisiji za zgodovino pa akad. M. Kos, njegov namestnik pa dop. član B. Grafenauer.

Gradbena dela

Nadaljujejo se adaptacijska dela v hiši akademije na Novem trgu 4. Zagotovljena je za akademijo hiša na Novem trgu 5. Najprej se bo v njeno prvo nadstropje vselila knjižnica, ko se bo iz teh prostorov izselil Vzgojno-varstveni zavod.

Finančno poročilo

Akademija je imela v letu 1968 na razpolago:

1. za osnovno dejavnost iz republiškega proračuna SR Slovenije sredstva v znesku . . . din 4.100.000.—
2. iz republiške devizne kvote:
deviznih dinarjev 3.807,25.— blagovnih deviz in
deviznih dinarjev 25.000.— neblagovnih deviz

3. za investicijska dela: adaptacija poslopja
Novi trg 4 v Ljubljani, iz republiškega
proračuna . . . . . din 1.540.945.—
4. dotacije raznih skladov in gospodarskih
organizacij za pogodbene naloge inštitutov din 727.528,45
Od tega zneska odpade na:
1. Predsedstvo akademije:
— od Medakademijskega odbora za pri-
pravo mednarodne študije UNESCA o glav-
nih težnjah raziskovanj v humanističnih
vedah . . . . . din 22.500.—
2. Inštitut za zgodovino:
a) Sekcija za občo in narodno zgodovino:
— od Sklada Borisa Kidriča, za Gospo-
darsko in družbeno zgodovino Slo-
vencev (Agrarne panoge) . . . . . din 10.500.—
— od Zveznega sklada za znanstveno
delo za temo Historično-topografski
leksikon in atlas jugoslovanskih dežel din 6.350.—
— od Sklada Borisa Kidriča, za temo:
Gospodarska in družbena zgodovina
Slovencev (mere in uteži) . . . . . din 2.088.—
— Jugoslavenska akademija znanosti i
umjetnosti, Zagreb — za zgodovino
kolonizacije v novejši dobi . . . . . din 18.500.—
b) Sekcija za arheologijo:
— od Sklada Borisa Kidriča, za arheo-
loško karto Jugoslavije, ozemlje Slo-
venije . . . . . din 15.600.—
— prispevki občinskih skupščin za ar-
heološko karto Jugoslavije, ozemlje
Slovenije . . . . . din 19.500.—
— od Zveznega sklada za znanstveno
delo, za temo: Materialna kultura
Jugoslavije . . . . . din 9.500.—
3. Inštitut za slovenski jezik:
a) Leksikološka sekcija:
— od Sklada za pospeševanje kultur-
nih dejavnosti, za Slovar sodobnega
slovenskega knjižnega jezika . . . . . din 126.000.—
— od Državne založbe Slovenije za Slo-
var sodobnega slovenskega knjižne-
ga jezika . . . . . din 40.000.—

- b) Etimološko onomastična sekcija:
 — od Zveznega sklada za znanstveno delo, za onomastični časopis . . . din 15.000.—
4. Inštitut za literature:
 — od Sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti, za Slovenski biografski leksikon . . . . . din 10.000.—
 — od Sklada Borisa Kidriča, za Literarni leksikon . . . . . din 34.400.—
5. Inštitut za slovensko narodopisje:
 — od občinskih skupščin in podjetij, prispevki za narodopisni sklad . . din 9.721.05
 — od Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd, za zbirko Gašperja Križnika . . . . . din 2.500.—
6. Inštitut za biologijo:
 — od Sklada Borisa Kidriča, za vegetacijsko karto Jugoslavije . . . . . din 15.000.—
 — od Zveznega sklada za znanstveno delo, za vegetacijsko karto Jugoslavije . . . . . din 42.000.—
 — od Kmetijskega gozdnega posestva, Kočevje, za pedološka raziskovanja na območju enote ROG, Kočevje . . din 45.000.—
 — od Sklada Borisa Kidriča, za taksonomijo in ekologijo morskih bentonskih alg . . . . . din 2.500.—
7. Inštitut za paleontologijo:
 — od Sklada Borisa Kidriča, za študij hidrozojske favne zgornjejurskih skladov . . . . . din 5.760.—
 — od Zavoda za turizem, Cerknica, za raziskavo Cerkniškega jezera . . . din 61.000.—
8. Inštitut za geografijo:
 — od Sklada Borisa Kidriča, za študij kvartarnih sedimentov v Sloveniji. . din 7.500.—
9. Inštitut za raziskovanje krasa, Postojna:
 — od Sklada Borisa Kidriča, za študij hidrologije krasa med Idrijco in Vipavo . . . . . din 3.600.—
 — od Cestnega sklada in Geološkega zavoda, za gradnjo hitre ceste . . . din 42.700.—

— od Zavoda za vodno gospodarstvo, za vodne vire za oskrbo Vrhnike in Postojne	din	50.830.—
10. Terminološka komisija:		
a) Tehniška sekcija:		
— od Zavoda za tehničku dokumenta- ciju, Beograd — za tehniško termi- nologijo	din	1.479,40
b) Medicinska sekcija:		
— od Srpske matice, Novi Sad, za vete- rinarsko terminologijo	din	3.000.—
11. Delovni kabinet pok. akademika dr. M. Samca:		
— od Zveznega zavoda za mednarodno dokumentacijo, Beograd, za temo: modificiranje cerealnih škrobov . .	din	107.000.—

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

Poročilo o delu v letu 1968

Terensko delo je bilo predvsem povezano s programom raziskovalnih pogodbenih nalog, ki jih je inštitut sklenil s Projektom — nizke zgradbe, s Cestnim skladom SRS, z Zavodom za vodno gospodarstvo in s Komunalno-stanovanjskim podjetjem Vrhnika. Manjša dela so bila izvedena tudi po naročilu SO Sežana, Ilirska Bistrica in Postojna ter Investbiroja iz Kopra in Urbanističnega inštituta SRS iz Ljubljane.

Nadaljevali smo s študijem hidrogeoloških značilnosti krasa predvsem ob Zgornji Pivki in v okolici Vrhnike. Dalje smo preiskovali vrtače, brezna in dihalnike v trasi avtoceste Vrhnika—Postojna ter preučili vremenske razmere v zimi 1967/68 na omejenem odseku bodoče avtoceste.

Končali smo z odkopavanjem domnevnega jamskega vhoda v pobočju Risovca. Upravnik akademik dr. S. Brodar je preučil pri tem odkrito novo paleolitsko postajo. Iz zasutih rogov Postojnske jame smo zbrali vzorce sedimentov, ki so bili odkriti pri izkopu temeljev za nove gostinske objekte. Granuloške in petrografske analize flišnih naplavin sta izvedla honorarni sodelavec A. Kranjc in študent geologije F. Šušteršič, ki je bil na enomesečni praksi pri inštitutu.

Nadaljevali smo z raziskavami Pološke jame na Tolminskem in v sodelovanju z jamarskimi klubi izmerili 800 m novih rogov ter z barvanjem potoka v jami ugotovili zvezo z izviri ob Tolminki. Sredi zime smo obiskali ledene jame v Trnovskem gozdu in v Veliki ledeni jami v Paradani poskusili odkopati ledeni sifon, toda žal brez uspeha.

Na povabilo Speleološkega inštituta Romunske akademije znanosti iz Bukarešte smo se sredi avgusta udeležili raziskovanja jame Sura Mare v romunskih Karpatih; zaradi nenadnega močnega deževja pa smo jamo lahko le enkrat obiskali in posneli v njej več barvnih fotografij. Kot zunanji sodelavec inštituta se je raziskovanja udeležil tudi dr. B. Sket, docent Biotehniške fakultete v Ljubljani.

V okviru naravoslovnih preiskav Cerkniškega jezera smo sodelovali s študijem speleoloških razmer predvsem v jamskem sistemu na odtočni strani jezera. Ponovno so bile izmerjene in preiskane nekatere manj znane jame kot so Okence, Svinjska jama in Suhadolca. Člani inštituta so se udeležili tudi drugih jamarskih ekskurzij po slovenskem in jugoslovanskem krasu ter sodelovali z jamarskimi organizacijami.

Interno delo je obsegalo obdelavo terenskih podatkov, laboratorijske analize, študij literature, urejanje katastra kraških objektov in knjižnice. Izdelane so bile številne priloge k elaboratom in zrisani načrti vseh preiskanih jam. Dalje smo pripravili nekaj gradiva za speleološko in geomorfološko karto krasa. Risalnica in laboratorij pa sta še vedno nezadostno opremljena, kar onemogoča izdelavo zahtevnejših kartografskih izdelkov in laboratorijskih preiskav.

Nekoliko smo izpopolnili raziskovalno opremo, nabavili smo kopirni aparat, več akumulatorskih luči in usmernik ter razni drobni inventar, ki smo ga potrebovali pri raziskovalnem delu.

Kot vsako leto so tudi letos obiskali inštitut številni domači in tuji speleologi in znanstveniki. Člani inštituta so jim predstavili rezultate svojega dela in jih spremljali po slovenskem krasu in jamah. Iz desetih držav Evrope in Amerike je obiskalo inštitut 20 uglednih strokovnjakov za kras in speleologijo. Poleg tega pa so člani inštituta spremljali po krasu študente iz Bredforda, z univerze v Karlsruhe in z Dunaja ter večje speleološke skupine iz Avstrije in Francije. Bogato speleološko knjižnico našega inštituta so obiskali tudi domači znanstveniki in speleologi iz Ljubljane, Zagreba, Beograda in Skopja. Pismene stike smo imeli z raznimi domačimi in tujimi inštitucijami, s številnimi jamarskimi organizacijami in znanstvenimi ustanovami, ki smo z mnogimi od njih izmenjavali tudi speleološko literaturo.

Muzejske zbirke so še vedno shranjene in jih bo mogoče razstaviti šele v preurejenih razstavnih prostorih pri Postojnski jami. Kadrovskih sprememb v tem letu ni bilo, le tov. A. Kranjc je bil od 1. maja dalje honorarno zaposlen kot geograf-speleolog.

Znanstveni sodelavec dr. France H a b e je dalje urejal kataster kraških objektov. Registriral je 250 novih jam, 6 vodnih in 3 morfološke objekte. Tako šteje ob koncu leta 1968 inštitutski kataster 3210 jam, 819 vodnih in 305 morfološke objekte. Zapisnike in jamske načrte pošilja inštitut tudi katastru Društva za raziskovanje jam Slovenije v Ljubljani.

Največ raziskovalnih objektov je s področja Julijskih Alp, od tega je na Kaninskih podih kar 62 jam. Veliko jam je bilo

raziskanih na Dolenjskem in na Kočevskem, pa tudi marljivi jamarji iz Črnomlja so prispevali v kataster več novih jamskih načrtov. Terensko raziskovalno delo je dr. Habe usmeril predvsem na področje okrog Juršč, Palškega jezera in Baških dolov ob Zgornji Pivki. Z jamarsko sekcijo v Planini je sodeloval pri odkrivanju in raziskovanju jam nad Malni in v Nartih pri Planini. Udeležil se je raziskovanja v zvezi s pripravami na elektrifikacijo in turistično ureditev ter poučne ekskurzije po makedonskem krasu v okviru V. jugoslovanskega speleološkega kongresa v Skopju. Kot predsednik Društva za raziskovanje jam Slovenije je usmerjal dejavnost jamarskih klubov, se udeleževal njihovih prireditev in predaval o jamah in krasu. Urcjal je društvene »Novice« in aktivno sodeloval na številnih sejah raznih organizacij, s katerimi je povezano Društvo za raziskovanje jam Slovenije. Zavodu Postojnske jame je pomagal pri organizaciji proslave ob 150-letnici Postojnske jame in zbral ter uredil gradivo za jubilejno fotorazstavo. Na zboru slovenskih jamarjev v Postojni je imel predavanje »Pisani vodniki Postojnske jame«. V Trstu je predaval o romunskem krasu, podobna predavanja pa je imel tudi v planinskih društvih v Postojni, Ljubljani, Ribnici, Divači in Kranju. Vsa predavanja so bila spremljana s številnimi barvnimi diapozitivi.

Znanstveni sodelavec dr. Peter Habič je raziskoval predvsem hidrološke značilnosti krasa ob vzhodnem obrobju Pivške kotline in s sodelavci izdelal poročilo o vodnih virih za Postojno. O najvažnejših rezultatih je poročal na II. zborovanju slovenskih jamarjev v Postojni. Dalje je vodil hidrološke preiskave vodnih virov za oskrbo Vrhnik. S sodelavci je uspešno izvedel barvanje potoka v Koritih pod Planino pri Vrhniku in tako dokazal zvezo te ponikalnice s Primcovim in Bečkajevim studentem. Z barvanjem je bilo dokazano tudi zatekanje potoka Bele v izvire Hribskega potoka. Poleg opazovanja nihanja kraške talne vode v zaledju izvirov Hribskega potoka in Primcovega studenta je bilo izvedeno poskusno črpanje periodičnega Oblakovega bruhalnika, kjer bi bilo mogoče zajeti dovolj vode za oskrbo Vrhnik. Pomembna so tudi opazovanja periodičnih izbruhov intermitentnega kraškega izvira Lintverna pod Planino. Ob nizkih in visokih vodah so bili merjeni pretoki, temperature in trdote v izvirih v povirju Bele in na območju zaplaninskega dolomitskega pokrova. Na podlagi preiskav je nakazal možnosti bodoče oskrbe Vrhnik s pitno vodo. Sodeloval je pri ostalem terenskem delu inštituta, pri odkopavanju v Risovcu, pri sondiranju in preiskavi vrtač, pri raziskovanju Pološke jame in nekaterih jam na odtočni strani Cerknškega

jezera. Udeležil se je ekskurzije v romunsko jamo Sura Mare. Za V. jugoslovanski speleološki kongres je pripravil referat o razvoju krasa v porečju Ljubljane. Opravljal je tudi posle pomočnika upravnika.

Asistent Rado Gospodarič je geološko kartiral širše zaledje Hribskega potoka in Primcovega studenca ter sodeloval pri hidroloških opazovanjih v zvezi s študijo »Vodni viri za Vrhniko«. V poročilu je navedel ugotovitve o izpolnjeni stratigrafiji in tektoniki. Geološke preiskave kažejo, da leži zgornje-triasni dolomit Zaplane kot pokrov na jurskih in krednih apnencih, kar je zelo pomembno za hidrogeološke razmere tega terena. Speleološko je preučeval vodne jame zlasti Suhadolce, Svinjsko jamo, Okence, Ponor v Nartih in zbiral nove podatke o speleoloških procesih v Veliki Karlovi. Na podlagi dosedanjega znanja bo pripravil študijo po ponornih jamah Cerkniskega jezera, kjer bo podrobneje prikazana geološka zgradba in razvoj jam. Vzporedno raziskuje tudi Zelške jame v Rakovem Škocjanu, ki so s Karlovicami hidrološko povezane in imajo tudi podobno speleološko zgodovino. Sodeloval je pri urejanju jubilejne publikacije ob 150-letnici Postojnske jame in na podlagi bogatega zgodovinskega gradiva napisal članek o raziskovanju Postojnske jame po letu 1818. Na II. zboru jamarjev je poročal o novih dognanjih v razvoju Postojnske jame v mlajšem pleistocenu, kjer je predvsem prikazal povezavo podzemeljskih rogov s koliševkami ter vrtačami na površju. Še nadalje je preučeval podrte kapnike v Postojnski jami in v drugih jamah slovenskega krasa in o rezultatih poročal na V. kongresu jugoslovanskih speleologov v Skopju. Na kongresu je prebral tudi referat o najdaljših in najglobljih jamah v Sloveniji.

Po slovenskem krasu je vodil angleške geografe iz Bredforda, nemške geologe iz Karlsruha in prof. dr. Schwarzbacha z univerze v Kölnu. Jamarske skupine iz Avstrije in Anglije je vodil po Zelških jamah in Rakovem Škocjanu. Udeležil se je raziskovanja Pološke jame in sodeloval pri odkrivanju neznanih rogov v Planinski jami in Veliki Karlovi. Udeležil se je tudi enotedenske speleološke odprave v romunsko jamo Sura Mare.

Na povabilo madžarske speleološke zveze je sodeloval pri petdnevnem zborovanju speleologov v Budimpešti in Aggteleku. Obiskal je lanskoletne goste našega inštituta na Rudarski akademiji v Freibergu in ob tej priložnosti navezal osebne stike s sodelavci Nemške akademije znanosti v vzhodnem Berlinu, ki se ukvarjajo s tektoniko.

Nadaljeval je postdiplomski študij v Zagrebu in opravil za prvi letnik vse predpisane obveznosti.

Asistent Franc Leben je marca in v začetku aprila sodeloval pri zaščitnih izkopavanjih staroslovanskega grobišča na Blejskem gradu. Skupaj z dr. ing. M. Brodarjem sta rekognoscirala Koblarsko jamo in izmerila suho dolino pred vhodom v Ciganske jame na Kočevskem.

Interno strokovno delo je predvsem usmeril v problematiko arheoloških jamskih ostalin in pripravil za tisk razpravo »Značilnosti in obeležje arheoloških jamskih najdišč na področju Jugovzhodnih Alp«.

Dalje je sodeloval pri teamskem delu Clausurae Alpium Iuliarum. Oktobra meseca se je udeležil mednarodnega simpozija na Hvaru s tematiko o prazgodovini vzhodne jadranske obale in grške kolonizacije Jadrana.

Višji strokovni sodelavec Egon Pretner je sestavil in uredil katalog subfamilije *Bathysciinae* (Coleoptera), ki je bil tiskan decembra 1968 v *Catalogus Faunae Jugoslaviae*. Dalje je zbiral gradivo za obširen katalog karabidov. Udeležil se je več daljših ekskurzij: v Črno goro in Makedonijo z dr. Chr. Lindemannom iz Münchna, v Bosno z dr. J. Boletom, višjim znanstvenim sodelavcem Biološkega inštituta SAZU, v Bosno in Hercegovino z dr. R. P. Deelemannom in njegovo soprogo iz Nizozemske. Na proslavi 100-letnice rojstva prvega romunskega biospeleologa Emila Rakovite je zastopal naš inštitut in se udeležil študijske ekskurzije po Romuniji, na kateri so si gostje Romunske akademije znanosti ogledali več zanimivih jam. Z domačimi biospeleologi, predvsem z dr. J. Boletom in B. Drovenikom ter občasno z gostom dr. G. Driolijem iz Trsta je na številnih ekskurzijah po slovenskih jamah še nadalje vneto nabiral jamsko favno. V ta namen je večkrat obiskal tudi jame v Beneški Sloveniji in v Furlaniji. Na teh ekskurzijah je nabral obilo zoološkega gradiva in odkril več novih živali. Nabrani zoološki material je sortiral in podelil raznim specialistom v obdelavo, hrošče pa je sam obdelal. Za prepariranje in etiketiranje je porabil precej dragocenega časa. Spremljal je inozemske biologe, ki so bili po več dni na obisku v Postojni. Med vidnejšimi so zlasti: Ing. Mihai Serban iz Speleološkega inštituta v Cluju, J. Durand in L. Juberthie-Jupeau iz Laboratoire souterrain du CNRS v Moulisu, docent A. Vigna-Taglianti z univerze v Rimu. Na krajši obisk pa je prišel prof. Hess iz Prage.

V tržaškem prirodoslovnem muzeju je študiral bogato prirodoslovno literaturo. Za prirodoslovni muzej v Ženevi pa je urejal rokopisne notice in determiniral material iz Weiratherjeve zbirke jamskih hroščev, ki izvirajo večinoma iz Jugoslavije.

Za tisk je pripravil opise raznih jamskih hroščev, ki jih je našel v jamah na Hrvaškem. Pripravil je tudi »Pripombe k Laneyrijevi novi klasifikaciji subfam. *Bathysciinae* in »Pojasnila h Catalogus Faunae Jugoslaviae, III/6, Coleoptera, subfam. *Bathysciinae* (E. Pretner, 1968)« ter »Revizija rodu *Hydraea* Jugoslavije«.

Biolog-speleolog Božo DROVENIK je zbiral koleopterski material na področju Slovenije in Jugoslavije. Na Menini planini je našel v Podkranski zijalki novo nahajališče jamskega hrošča *Anophthalmus erebus* Krauss. Zanimiva je tudi nova lokaliteta hrošča *Trechus limacodes* ssp. *latiusculus* Daniel. Ta vrsta do sedaj ni bila znana v Jugoslaviji. Meseca maja se je udeležil ekskurzije v Istro in Čičarijo skupaj z dr. J. Boletom in dr. R. P. Deelemannom. Poleg mnogih novih nahajališč jamskih živali je zanimiva najdba vrste *Anophthalmus schmidti istriensis* J. Müller v Novački pečini; ta vrsta je bila do sedaj znana le iz jam okoli Podgrada.

Julija se je udeležil ekskurzije na Orjen in s skupino francoskih jamarjev, članov Spéléocluba des Ardennes, preiskal 55 jam. Pri tem je pojasnil marsikatero površno označeno nahajališče o jamskih hroščih, nekaj najdišč jamskih živali pa je povsem novih. Septembra se je udeležil V. jugoslovanskega speleološkega kongresa in v jami Ubavici v bližini Gostivarja našel hrošča *Nebria kratteri* Dejan, ki dosedaj še ni bil najden v Jugoslaviji. Sodeloval je tudi pri iskanju novih nahajališč pomembnejše flore v Sloveniji.

Geograf-speleolog A. KRANJEC je kot honorarni sodelavec predvsem sodeloval pri raziskavah krasa v trasi avtoceste Vrhnika—Postojna. Pregledal je vrtače, brezna in dihalnike ter pomagal pri sondiranju ilovic v dnu vrtač. Na podlagi rezultatov vrtanj in laboratorijskih preiskav je sestavil diagrame in pomagal pri risanju in sestavljanju elaborata. Sodeloval je tudi pri hidroloških meritvah, opazovanjih in barvanjih v zvezi s študijem vodnih virov za oskrbo Postojne in Vrhnike. Kot tehnični sodelavec je pomagal pri študiju snežnih razmer v zimi 1967/68 na trasi avtoceste Vrhnika—Postojna. Sodeloval je pri raziskavah v okolici Postojne, raziskovanju jame Sura Mare v Romuniji, pri raziskavi Pološke jame ter jam na Cerkniškem jezeru. Na kongresu v Skopju je poročal o speleoloških raziskavah na Kočevskem, ki jih je opravil v okviru rednega študija.

Objavljena dela članov inštituta v letu 1968

Rado Gospodarič:

- Raziskovanje Postojnske jame po letu 1818. 150 let Postojnske jame 1818 do 1968. Založila Postojnska jama, 41—58, Postojna.
- Podrti kapniki v Postojnski jami. Naše jame 9, 15—31, Ljubljana.
- Nekaj novih speleoloških raziskav v porečju Ljubljanice leta 1966. Naše jame 9, 37—44, Ljubljana.
- Über einige klastische Sedimente im Slowenischen Karst. Actes IV congrès intern. spél. 3, 139—146, Ljubljana.

Dr. France Habe:

- Problem inventarizacije kraških pojavov na Slovenskem. Naše jame 9, 68—72, Ljubljana.
- Luka Čeč, odkritelj Postojnske jame. 150 let Postojnske jame 1818 do 1968. Založila Postojnska jama, 7—18, Postojna.
- Krajše sestavke speleološke vsebine je priobčil v raznih revijah in v dnevnem časopisu.

Dr. Peter Habič:

- Kraški svet med Idrijco in Vipavo, prispevek k poznavanju razvoja kraškega reliefa. SAZU, Dela 21, Inštitut za geografijo 11, strani 243, 5 pril., Ljubljana.
- Pološka jama, kat. št. 3000. Naše jame 9, 3—15, Ljubljana.
- Nova odkritja v Veliki Karlovinci. Naše jame 9, 52—54, Ljubljana.
- Jama Kaščica nad Zapudjem. Naše jame 9, 49—52, Ljubljana, soavtor S. Klepec.
- Geomorphological Evolution of the Mountainous Karst in West Slovenia. Actes IV congrès intern. spél. 3, 469—476, Ljubljana

Franc Leben:

- Stratigrafija in časovna uvrstitev jamskih najdb na Tržaškem krašu. Arheološki vestnik 18, Ljubljana.
- Časovno mesto bronaste verižice z dvorišča SAZU. Arheološki vestnik 19, Ljubljana.
- Zijalka v Dovji griči na Veliki Planini. Varstvo spomenikov 12, Ljubljana.

Egon Pretner:

- Catalogus Faunae Jugoslaviae, 5/6, Coleoptera, subfam. Bathysciinae. Svet akademij SFRJ, Ljubljana.
- Zivalstvo Postojnske jame. 150 let Postojnske jame 1818—1968. Založila Postojnska jama, Postojna.

Načrt dela za leto 1969

Zbirali bomo podatke o jamah v Sloveniji in začeli podrobneje preučevati kras in jame na Dolenjskem in Primorskem ter tako nadaljevali s pripravljanjem gradiva za speleološko karto Slovenije. Podrobne speleološke raziskave bodo zajele predvsem

območje Cerkniškega jezera, sodelovali pa bomo tudi pri nadaljnjih raziskavah Pološke jame.

V spomin dr. A. Šerka bomo organizirali posvetovanje o raziskovanju slovenskega krasa. Rezultate posvetovanja bomo objavili v prihodnji številki Acta carsologica. Udeležili se bomo V. mednarodnega speleološkega kongresa v Stuttgartu in sodelovali na III. zboru slovenskih jamarjev v Ribnici. V sodelovanju s Speleološkim inštitutom Romunske akademije znanosti iz Bukarešte bomo nadaljevali z raziskovanjem jame Sura Mare in prispevali gradivo za speleološko monografijo o tej jami.

Predvidena je dokončna obdelava teme o kulturni pripadnosti jamskih najdb na področju jugovzhodnih Alp v prazgodovinskem obdobju in njih kronološko mesto v okviru kultur tistega časa, dalje sodelovanje pri izkopavanju prazgodovinskega gradišča v Viru nad Stično pod vodstvom Narodnega muzeja in ZAMTES-a ter udeležba na mednarodnem eneolitnem simpoziju v Nitri na Slovaškem.

Nadaljevali bomo tudi z raziskovanjem krasa v okviru pogodbenih nalog bodisi za gradnjo avtoceste kot tudi za oskrbo z vodo in drugimi hidrološkimi problemi krasa.

Pripravili bomo načrt bodočega speleološkega muzeja in dopolnjevali speleološko zbirko.

INSTITUT ZA PALEONTOLOGIJO

Poročilo o delu v letu 1968

V zvezi z nadaljnjo obdelavo ostankov postkranialnega skeleta iz Šaleške doline, ki pripadajo deloma vrsti *Bunolophodon* (*Anancus*) *arvernensis* (Croiz. et Job.), deloma vrsti *Zygalophodon borsoni* (Hays), je nastalo vprašanje, kakšen končni razvojni stadij sta dosegli v posameznih skeletnih elementih. Razvojni stadij njihovih molarjev so zadostno razjasnile dosedanje raziskave. Precej manj je znanega o razvoju postkranialnega skeleta vrste *B. arvernensis*, medtem ko imamo o vrsti *Z. borsoni* le pičle podatke. Na kosteh z ohranjenimi epifizami je bil ugotovljen končni razvojni stadij, ki sta ga dosegli obe vrsti pred svojim izumrtjem. Zatem je bilo treba dognati še osteološke razlike med obema skupinama ali vejama mastodontov, ki so bile v miocenski dobi še tako malenkostne, da niso zadostovale niti za postavitev novih vrst kaj šele rodov. V ta namen so bile uporabljene seveda le tiste kosti, ki so se od obeh vrst kolikor toliko dobro ohranile. To so karpalija, in sicer desni intermedium, desni unciforme in desni magnum obeh vrst, desni trapezoid vrste *B. arvernensis* in levi trapezoid vrste *Z. borsoni*, potem metakarpalija, in sicer desni Mc III obeh vrst, desni Mc IV vrste *B. arvernensis* in levi Mc IV vrste *Z. borsoni*. Na podlagi vseh dimenzij, ki jih je bilo možno izmeriti na imenovanih kosteh, moremo reči, da je vrsta *Z. borsoni* po velikosti precej prekašala vrsto *B. arvernensis*. Razlike v velikosti bi prišle še bolj do veljave, ko bi ne bilo med obema vrstama starostne razlike. *Z. borsoni* je imel namreč v funkciji še mlečne zobe (D⁴) in zadnji molar (M³) je tičal še popolnoma v alveoli, medtem ko je imel *B. arvernensis* zadnje molarje na sprednjih prečnih grebenih že precej obrabljene. Poleg velikostnih razlik so se dale ugotoviti predvsem morfološke, ki so pri nekaterih skeletnih elementih prav znatne. Te se kažejo predvsem na povečanih sklepni ploskvah pri *Z. borsoni*. V nekaterih primerih je bilo povečanje sklepni ploskev omejeno na skrajni kranialni in kavdalni del, tako da je v sredini nastala precejšnja zajeda.

S temi povečanju je bila dosežena večja stabilnost, ki je bila potrebna zaradi večje telesne teže pri *Z. borsoni*.

Podrobneje so bile obdelane nekatere vrste numulitin iz desetih istrskih nahajališč. Vrsta *Nummulites discorbinus* je ena od zelo značilnih spodnjelutecijskih predstavnikov te foraminiferne skupine. V okolici Karojbe nastopa skupaj z *Assilina spira* in *Nummulites praelorioli*, ki je bil sedaj prvič ugotovljen v Jugoslaviji, pri Raši pa z *Nummulites laevigatus*. Možno je, da sega še v mlajše dele lutecija, kar trdijo mnogi avtorji tudi za druga nahajališča okrog Sredozemlja.

Pri podrobnem raziskovanju se je pokazalo, da bo potrebna temeljita revizija vrste *Nummulites discorbinus*, zakaj pod tem imenom je opisanih mnogo numulitov, ki vsi ne spadajo v to vrsto. Tudi iz okolice Splita znana podvrsta *Nummulites discorbinus delaharpei* spominja po višini zavojev na vrsto *Nummulites beaumonti*.

Obsežno skupino *Nummulites laevigatus* je bilo treba razdeliti na dva samostojna niza in sicer na razvojni niz *Nummulites laevigatus-brongniarti* in *Nummulites planulatus-puschi*. V Istri nastopajo predstavniki obeh razvojnih nizov. V zadnjega pa spada tudi nova vrsta *Nummulites hagni* iz Turčije. Turški material so nam poslali v znanstveno obdelavo iz Inštituta za geologijo in paleontologijo univerze v Münchnu.

Ugotoviti je bilo mogoče, da je *Nummulites millecaput* zelo pogost v apnencih kakor tudi v flišnih kamninah iz raznih delov Istre. Po velikosti je večkrat podoben zgornjelutecijski vrsti *Nummulites maximus*, ki smo jo doslej pri nas našli edino v apnencih pri Makarski. Možno je, da so nekateri istrski primerki prehodne oblike med *Nummulites millecaput* in *N. maximus*. Tudi *Nummulites helveticus*, ki ga imajo danes sicer za sinonim vrste *Nummulites millecaput*, kaže nekaj znakov, značilnih za prehodne oblike med *Nummulites millecaput* in *N. maximus*.

Med lutecijsko favno je bila ugotovljena kot zelo pogosta vrsta *Assilina spira*. Raziskave vse bolj kažejo, da bo treba najbrž ločiti kot samostojni vrsti ali podvrsti spodnje in srednjelutecijske oblike, ki jih doslej opisujejo kot isto vrsto. Asiline iz spodnjega lutecija imajo nižje zavoje in močnejši zavojni rob, one iz srednjega lutecija pa višje zavoje in tanjši zavojni rob. Med zadnje spada prav tako tipična *Assilina spira* s Kvarnerkih otokov, od koder izhaja tudi holotip.

Med obdelanimi operkulinami je zanimiva nova vrsta *Operculina maxima*. To je največja operkulina sploh, spada pa v bližino vrste *Operculina praespira*. Doslej poznamo naslednje

sorodne operkuline: *Operculina douvillei* (ilerdij), *O. exiliformis* (ilerdij); opisana leta 1966 iz okolice Jelšan pri Ilirski Bistrici, *O. marinellii* (cuisij; leta 1915 jo je opisal Dainelli iz Furlanije in jo zato pričakujemo tudi v apnencih na Slovenskem), *O. praespira* (pogosta v apnencih in flišu zahodne Jugoslavije) in *O. maxima* (doslej znana samo iz Istre).

Podane so bile pripombe k numulitnim skupinam, ki so v današnjem pomenu pravi razvojni nizi. Zato je bil stavljen predlog, da »skupine« imenujemo razvojne nize, če združujejo razvojno si sledeče numulitne vrste. Označene naj bodo z imeni dveh značilnih vrst, ene iz začetnega in druge iz končnega dela razvojnega niza. Na primer, dosedanja skupina *Nummulites distans* bo imenovana razvojni niz *Nummulites distans-maximus*.

Kadar ni mogoče nekaterih numulitnih oblik ostro ločiti med seboj ali se ni mogoče odločiti, kje so meje med sorodnimi vrstami, bi bilo dobro, da združimo takšne sorodne foraminifere v oblikovne kroge. Kot primer so predstavniki vrste *Nummulites laevigatus* iz raznih nahajališč. Med seboj se nekoliko razlikujejo, vendar razlike niso takšne, da bi jih mogli zanesljivo razdeliti v več samostojnih vrst. Zato vse te oblike združimo v oblikovni krog *Nummulites laevigatus*.

Ob preučevanju numulitinske favne iz paleogenskih plasti srednje Istre, smo prišli do novih paleoekoloških in paleogeografskih ugotovitev. Breče iz flišnih oziroma flišu podobnih kamnin so nastale v globljem morju, kjer numuliti niso mogli živeti. Numulitne hišice so v brečah dobro ohranjene, kar kaže na to, da numuliti niso živeli med kamninskimi kosi in bloki niti v plitvejših delih morja. Vendar so numuliti sinhroni s plastmi breče, v katerih jih najdemo. Če bi bili namreč presedimentirani iz starejših kamnin, bi morale biti površine numulitnih hišic erodirane. Poleg numulitov bi našli v brečah mnogo številnejše zastopnike drugih makroforaminifer, ki jih je v starejših paleogenskih apnencih po Istri zelo veliko. Ostane torej edina možnost, da je prihajal material v globlje dele morja iz raznih koncev. Iz plitvejšega morja v bližini obale so prišli numuliti in druga favna. Od strmejšee obale, podmorskih pragov ali otokov pa so se vsipali večji in manjši kosi kamnin. Ves ta material se je v nekoliko globljem delu morja nakopičil v brečne plasti. Vprašanje pa je, ali je mogoče klastične istrske kamnine imenovati fliš. Po danes veljavnih definicijah so deloma podobne flišu, deloma molasi.

Na 3. simpoziju Asociacije za Dinaride v Zagrebu sta predlagala univ. asistentka K. Drobne in višji znanstveni sodelavec SAZU R. Pavlovec, naj se imena »liburnijska serija, liburnijske

plasti, liburnijska stopnja« opustijo. Po današnjem poznavanju razvoja paleocena pri nas glede na litološke in favnistične karakteristike to ime ni več uporabno. Mnogo natančnejša je delitev teh kamnin na vremske in kozinske plasti ter miliolidne apnenice. Če pa bodo ugotovljeni še drugi razvoji, značilni za ta ali oni del Dinaridov, jim bo treba dati novo ime. Za rdeče laporje, ki so nastajali v zgornji kredi in v paleocenu in ki so nekoliko podobni »scagliji«, sta omenjena paleontologa predlagala ime »podsabotinske plasti«. Tako sta jih imenovala po vasi Podsabotin na robu Goriških brd, kjer so ohranjeni v daljšem profilu.

Podrobneje so bili opisani mehkužci iz jezerske krede na Ljubljanskem barju. V celoti je sedaj znanih 24 vrst polžev in školjk. Ugotovljene so bile njihove variacijske širine. Po načinu življenja je bilo narejenih nekaj sklepov o značaju nekdanjega jezera na Ljubljanskem barju.

Začeli smo obdelovati devonske stromatopore z Jezerskega, ki jih je nabral dr. S. Buser z Geološkega zavoda v Ljubljani. Po prvih predhodnih pregledih je bilo ugotovljeno, da pripadajo rodovom *Stromatopora*, *Actinostroma*, *Trupetostroma*, *Stromatoporella*, *Hermatostroma*, *Stachyodes* in še nekaterim drugim. Stromatopore spremljajo številne tabulatne korale, od katerih so najpogostnejše *Favosites* in *Tamnopora*. Raziskave niso končane in jih bomo nadaljevali še v prihodnjem letu.

Zavod za geološka in geofizična istraživanja v Beogradu je poslal našemu inštitutu v pregled in znanstveno obdelavo nekaj okamnin iz Turčije. Ugotovljeno je bilo, da pripadajo vsi vzorci hidrozojski vrsti *Heterastridium conglobatum* Reuss. S tem je bila skladom zanesljivo določena zgornjetriadna starost.

Obdelana je bila hidrozojska favna iz Snežnika in Racne gore, ki so jo odkrili geologi z Geološkega zavoda v Ljubljani. S tem je bila natančno preučena hidrozojska združba v južnem favnističnem področju v Sloveniji. Določene so bile vrste *Parastromatopora japonica* Yabe et Sug., *Shuqraia arrabidensis* (Dehorne), *Steineria somaliensis* (Zuffardi-Comerci), *Dehornella omanensis* Hudson in *Milleporidium lamellatum* Yabe et Sug., torej podobna milleporididna združba, kakršna je znana v spodnjemalmskih nahajališčih Bližnjega vzhoda in Japonske. Iz tega lahko ponovno sklepamo na enotnost hidrozojske jurske favne na vsem ozemlju Tetide.

Na prošnjo Geološkega zavoda v Ljubljani smo v našem inštitutu znanstveno obdelali nekaj vzorcev jurskih hidrozojev iz Alžirije iz nahajališč Marnia in Beni Smiel. Določene so bile vrste *Shuqraia zuffardiae* (Wells), *Burgundia trinorchii* Dehor-

ne, *B. steinerae* Hudson, *Spongiomorpha asiatica* Yabe et Sug., *Cladocoropsis dubertreti* Hudson. Za vso omenjeno favno je značilno, da je uspevala v plitvomorskih šelfnih področjih, kjer ni gradila pravih grebenov, ampak obsežne biostrome ali trate. Primerjamo jo lahko tudi z južnim favnističnim področjem v Sloveniji.

Pomembna je najdba pelagičnih kalpionel pri Gradišču med Sevnico in Mokronogom na Dolenjskem. Določeni sta bili vrsti *Calpionella alpina* Lorenz in *C. elliptica* Cadisch, ki sta značilni za portlandijsko dobo. S to ugotovitvijo je bila potrjena naša prejšnja domneva, da je bila v zgornji juri na severnem Dolenjskem globljemorska sedimentacija in da je potemtakem cela severna Slovenija pripadala globljemorskemu področju.

Načrt dela za leto 1969

Preučevanje fosilne favne iz staroterциarnih breč v Istri.

Nadaljnje raziskave paleocenskih plasti v jugozahodni Sloveniji.

Determinacija devonskih stromatopor z Jezerskega.

Raziskave zgornjekrednih hidrozojev iz južnih Dinaridov.

Preučevanje zgornjejurskih hidrozojev iz vzhodne Srbije.

Determinacija kimmeridgijskih hidrozojev iz Dobrudže v Romuniji.

INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO

Poročilo o delu v letu 1968

1. Glavne smeri in rezultati dela

Za preučevanje kvartarnih sedimentov in njihove izrabe v Sloveniji, ki je bilo zaradi finančnih težav nekaj let prekinjeno, nam je Sklad Borisa Kidriča za leto 1968 ponovno odobril sredstva. Z njimi smo preučevali dolino Kolpe nad Severinom, dolino Save med Ljubljanskim poljem in Zidanim mostom, dolino Save med Zidanim mostom in Dobovo, porečje Krke, dolino Soče med Mostom na Soči in Solkanom, ter — samo glede izrabe sedimentov — Dravinjske gorice in Haloze.

V porečju Krke je bila podrobnejših raziskav deležna predvsem Zaloška kotlina pri Novem mestu, kjer je prišlo zaradi močnega periglacialnega nasipanja Temenice in Težke vode do pogostih zajezev Krke. Periglacialno nasipanje smo preučevali tudi ob Krki navzgor, proti Ratežu in v območju Šentjernejskega polja, kjer so nasuli potoki z Gorjancev še posebno veliko proda. To gradivo se je ohranilo v treh ali štirih terasah; znatna višinska razlika med njimi ter močno različna preperelost gradiva v njih opozarja na dolge časovne presledke med posameznimi akumulacijami. Tudi v dolini Save med Zidanim mostom in Dobovo smo ugotovili cel sistem pleistocenskih teras z različno preperelim gradivom.

V Zasavju med Ljubljanskim poljem in Zidanim mostom smo ugotovili le dve akumulacijski fazi; v starejši prevladujejo karbonatni konglomerati in breče. Podrobnejša opredelitev gradiva ni mogoča zaradi njegove skrajno majhne količine, saj je vodnata Sava v tesni dolini zlahka sproti odstranjevala sedimente. Isto velja za njene pritoke. Največ je še ohranjenega pobočnega gradiva, ki so ga marsikje razkrili useki za novo zasavsko cesto. To gradivo je povzročilo graditeljem veliko težav, zaradi njih pa bo ob neugodnih vremenskih razmerah tudi promet po cesti med Savo in Zagorjem ogrožen. Največ rečnih sedimentov je ob Savi in njenih pritokih ohranjenih v okolici Litije do Šmartna in Brega, kjer je v Zasavju največja, tektonsko pogojena sovođenj.

Nekaj več akumulacijskega gradiva je ohranjenega v dolini Save še pri Hotiču, pri Zagorju in med Zidanim mostom in Radečami.

V Halozah in Dravinjskih goricah smo predvsem ugotovili glede izrabe kvartarnih sedimentov očitne razlike med obema pokrajinama. V Halozah jih izrabljajo le izjemoma v opekarniške namene, zato tam tudi ni dosti opekarn. Med hišami še danes prevladujejo iz blata zgrajene »butanice«. Proti zahodu je opekarn, ki so v preteklih desetletjih še delale, več. V Dravinjskih goricah si kmetje, delavci ali uslužbenci še danes pogosto sami izdelujejo opeko za nove zgradbe ali za popravilo starih. Do danes pa je ostala zares aktivna samo opekarna v Ločah, katere izdelki so znani tudi drugje po Sloveniji. V preteklosti je bilo tudi lončarstvo zelo pomembno, danes pa je v zatonu. Živi le še v Ločah, pa tudi tam zamira.

Kot prejšnja leta smo tudi leta 1968 pregledali ob koncu talilne dobe stanje ledenikov na Triglavu in pod Skuto, ki se še naprej krčita.

Prof. dr. Bohinec je nadaljeval s preureditvijo kataloga geografske literature o Sloveniji. Gre predvsem za preureditev stvarnega kataloga, ki je bil doslej urejen po strokovnih skupinah, toda po abecednem redu avtorjev, ne pa po stvarnih geslih. Začeli smo tudi z urejanjem geografske diateke in uredili po regionalnem sistemu del diapozitivov, ki jih je za inštitut posnel tov. Vilko Finžgar.

Po naročilu Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij SRS smo zbrali na osnovi elaboratov, oddanih Skladu Borisa Kidriča v zvezi s preučevanjem kvartarnih sedimentov in njihove izrabe v Sloveniji, vse ugotovljene gramoznice za izdelavo karte gramoznic, ki naj bi služile kot dokumentacijski material pri izdelavi načrta gradnje hitrih cest v SRS. Ker preučevanje kvartarnih sedimentov še ni zaključeno, smo morali poiskati na nepreučeni področjih gramoznice in jih vnesti na karto.

Z odobritvijo znanstvenega sveta inštituta je bila v prvi polovici leta pri inštitutu ustanovljena začasna meddisciplinska komisija za študij prostorskih problemov Slovenije. Sestavljali naj bi jo nekateri vodilni predstavniki glavnih znanstvenih vej, ki se ukvarjajo s prostorsko problematiko. Komisija si trenutno še išče ustrezen delovni program in oblike dela.

2. Objavljena dela

V letu 1968 je izšla v zbirki »Dela« SAZU kot 11. knjiga geografske serije študija Petra Habiča »Kraški svet med

Istrijo in Vipavo«. Izšla je tudi X. knjiga »Geografskega zbornika« s temile razpravami: Karel Grad, Geologija Kozjanskega; Marjan Žagar, Kozjansko, gospodarsko-geografska problematika; Darko Radinja, Vremenska dolina in Divaški Kras, problematika kraške morfogeneze; Milan Šifrer, Kvarterni razvoj doline Rašice in Dobrega polja; Marjan Žagar, O značilnostih cestnega prometa v Sloveniji (s posebnim ozirom na turistični promet). Za tisk je pripravljena XI. knjiga »Geografskega zbornika«.

Izven publikacij SAZU so sodelavci inštituta objavili več krajših razprav ter strokovnih člankov in poročil, in sicer:

Prof. dr. Svetozar I l e š i č :

Für eine komplexe Geographie des ländlichen Raumes und der ländlichen Landschaft als Nachfolgerin der reinen »Agrargeographie«. Münchener Studien zur Sozial- und Wirtschaftsgeographie, Band 4, München 1968, str. 67—74.

Problème de régionalisation économique, l'exemple de la Yougoslavie, Mélanges de Géographie, offerts à M. Omer Tulippe II, str. 602—614, Liège 1968.

Reżimy rzek w Jugosławii. Przegląd Geograficzny, Warszawa, XL, 2, 1968, str. 505—509.

Podstawy klimatyczne regionalizacji fizycznogeograficznej Jugosławii. Przegląd Geograficzny, Warszawa, XL, 4, 1968, str. 759—770.

Metodološki problemi savremene geografije. Glasnik Srpskog Geografskog Društva, Beograd, XLVIII, 1. 1968, str. 9—24.

Regionalne razlike v družbeno-gospodarski strukturi SR Slovenije, Geografski vestnik, Ljubljana, XL, 1968, str. 3—18.

Dr. Drago M e z e :

Hribovske kmetije in kmečki turizem. Turistični vestnik 1968, str. 59—69.

Milan N a t e k :

Geografija in gospodarstvo. Osmi kongres geografov Jugoslavije v Makedoniji. Naši razgledi, št. 204, 1968, str. 720—721.

Propad mlinov in mlinarstva v hmeljarskem predelu Savinjske doline. Hmeljar XXII, 7, 1968, str. 12—13.

Franjo Baš, proučevalec savinjskega hmeljarstva. Hmeljar XXII, 4, 1968, str. 12—14.

3. Udeležba na kongresih in podobno

Prof. dr. S. Ilešič je junija 1968 predaval v okviru Avstrijskega geografskega društva na Dunaju o ekonomski regionalizaciji Slovenije, na Visoki šoli za mednarodno trgovino na Du-

naju pa o aktualnih gospodarskogeografskih problemih Slovenije z regionalnega aspekta.

Prof. dr. S. Ilešič, višji znanstveni sodelavec dr. Milan Šiferer in M. Natek so se udeležili VIII. kongresa geografov SFRJ septembra 1968 v SR Makedoniji.

Prof. dr. S. Ilešič je kot delegat Nacionalnega komiteja za geografijo SFRJ sodeloval na XXI. mednarodnem geografskem kongresu decembra 1968 v New Delhiju (Indija).

Načrt za leto 1969

Inštitut bo v letu 1969 nadaljeval s preučevanjem kvartarnih sedimentov in njihove izrabe v Sloveniji in ga bo v smislu pogodbe s Skladom Borisa Kidriča v tem letu zaključil. Izdelani bodo tile elaborati: Kvartarni razvoj doline Kolpe nad Severinom; kvartarni sedimenti v dolini Save med Ljubljanskim poljem in Zidanim mostom; kvartarni razvoj Savske doline med Zidanim mostom in Dobovo; kvartarni razvoj v porečju Krke; kvartarni razvoj Soške doline med Mostom na Soči in Solkanom; izraba kvartarnih sedimentov v Halozah in Dravinjskih gorica. Na novo bo začel s preučevanjem porečja Soče nad Tolminom, Škofjeloškega in Polhograjskega hribovja, Cerkniškega in Loškega polja z obrobjem ter porečji Voglajne in Hudinje. Ker v letu 1968 ni bilo mogoče izvršiti prevzete naloge, ki naj bi dopolnila dosedanja dognanja o kvartarnem razvoju porečja Kokre nad Tupaličami, bomo to delo dokončali v letu 1969 in dognanja pripravili za tisk.

Nadaljevali bomo družbenogeografska preučevanja Spodnje Savinjske doline s posebnim ozirom na hmeljarstvo.

Kakor vsako leto bo na vrsti ogled stanja ledenikov na Triglavu in na Skuti ob koncu talilne dobe.

Začeli bomo z urejanjem gradiva za sintetično študijo o preoblikovanju agrarne pokrajine na Slovenskem, še posebno v zvezi s predvidenim simpozijem o tej tematiki, ki bo julija 1969 v Liègu (Belgija). Sodelovali bomo na simpoziju, ki ga bo Inštitut za geografijo univerze organiziral oktobra 1969 v Mariboru v zvezi s tamkajšnjim zasedanjem Komisije za agrarno tipologijo Mednarodne geografske unije. Upravnik inštituta bo z referatom sodeloval na simpoziju o socialni geografiji, ki ga pripravlja Inštitut za geografijo univerze v Zagrebu za konec septembra v Dubrovniku.

Delo Začasne meddisciplinske komisije za študij prostorskih problemov bo vodstvo Inštituta poskušalo poživiti, kolikor bodo za to potrebe in možnosti.

V smislu sklepa znanstvenega sveta inštituta se bo Inštitut za geografijo in z njim Kartografski zavod vključil v delo za Nacionalni atlas Slovenije, ki je v začetnih fazah realizacije.

Nadaljevalo se bo preurejanje kataloga geografske literature o Sloveniji in njeno dopolnjevanje.

Izšel bo »Geografski zbornik« XI, pripravilo pa se bo tudi gradivo za XII. knjigo.

KARTOGRAFSKI ZAVOD

Poročilo o delu v letu 1968

Naše glavno delo v preteklem letu je bila izdelava velike karte o morfogogenetski študiji Milana Šifererja o kvartarnem razvoju gorenjskih Dobrav. Karta je izdelana v merilu 1:25.000 in bo tiskana v dveh barvah. S posebnim načinom rastriranja pa bomo prihranili izdatek za tretjo barvo. Hkrati smo narisali tudi večje število diagramov zaobljenosti proda.

Na treh kartah Jugoslavije smo v merilu 1:1.000.000 prikazali priseljevanje delavcev iz drugih jugoslovanskih republik v ljubljanska podjetja. Prva karta prikazuje deleže raznih panog dejavnosti kot jih prispevajo posamezna zaključena geografska področja Jugoslavije. Izdelana je po ustaljeni metodi krožnih sektorjev. Na drugi karti prikazujejo stolpčni diagrami absolutno število delavcev iz drugih republik, ki so našli zaposlitev v Ljubljani v letih 1960 do 1966. S tretjo karto smo prikazali delavce po njihovi kvalifikaciji. Uporabili smo metodo kvadrov, pri čemer pa smo posneli le njih frontalno sliko. Tako smo grafično pridobili na prostoru, da smo lahko upoštevali vsakega posameznega delavca. Karta je s tako poenostavitvijo samo pridobila in postala lažje čitljiva, ker ne moti, v tem primeru povsem nepotrebno, preobilje konstrukcijskih črt. Te karte bodo priložene študiji Milana Natka: »Delovna sila iz drugih republik v Sloveniji in Ljubljani«. Po njegovi zamisli smo za karte uporabili regionalizacijo Jugoslavije po shemi stalnih rajonov za demografske raziskave, s čimer smo se izognili nepreglednosti kart, če bi prikaze izvedli po občinah. Kartam bo priključena tudi pregledna skica teh rajonov. Razen tega bodo gibanje delavstva ponazarjali tudi ustrezni diagrami.

Prispevali smo tudi karto za eno od monografij *Ars Sloveniae* v izdaji Mladinske knjige in izvršili nekaj manjših del za nekatere inštitute akademije.

Kot je bilo predvideno, smo pripravili delovne osnove za preučevanje kvartarnih sedimentov.

Naša naslednja večja naloga je bila registrirati na topografskih sekcijah 1:50.000 aktivne in pretežni del danes neaktivnih gramoznic in gruščenic na področju vse Slovenije. S tem smo osnovali kataster teh objektov, ki ga že s pridom uporablja npr. Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani, ki je dal tudi pobudo zanj.

V preteklem letu smo končno našli možnost, da damo trajnejšo obliko našim dragocenim matricam topografskih sekcij 1:50.000, ki nam služijo za razmnoževanje osnovnega risarskega materiala za razne elaborate in nas s tem rešujejo jalovega dela stalnega prerinovanja istih osnovnih situacij ali nam pa prihranijo velike stroške, če bi uporabili fotografsko metodo množične reprodukcije. Tem matricam, ki so v originalu bile izdelane na navadnem risarskem papirju, je zavaljo stalne obrabe že grozilo uničenje. Zato smo si omislili umetno folijo, na katero smo jih prekopirali in s tem napravili skoraj neuničljive, dosegli pa smo tudi stalnost dimenzij, ker folija ni podvržena raztežkom kot papir. To delo pa je povsem pokopalo naše lanske načrte za prireditev še drugega osnovnega kartografsko-tehničnega gradiva, ki bi nam v bodoče olajšalo, pospešilo in pocenilo naše delo. Načrti, s katerimi se že dolgo ukvarjamo, so bili pokopani zaradi pomanjkanja denarja. Če smo doslej tožili, da so naše letne dotacije za tekoče delo ostale nominalno na isti ravni kot ob ustanovitvi Kartografskega zavoda pred sedemnajstimi leti — pa sedaj ugotavljamo, da so se lani znižale kar na eno samo desetino. To seveda ne zadostuje niti za najosnovnejše naše kartografske potrebe, kaj šele za fotografsko dejavnost. Zato je fotokartografsko delo lani pri nas povsem zamrlo. V fotolaboratoriju so bile izdelane samo slike za potrebe Inštituta za geografijo, kar je le-ta financiral iz svojih dotacij.

Zavod tehnično kreativnega značaja s tako skromnimi sredstvi ne more uspešno delovati niti se razvijati, da bi bil dostojen pomočnik znanstvenemu delu. Treba bo poskrbeti za njegovo boljšo materialno pa tudi širšo kadrovsko bazo.

Lani je zastalo tudi delo na kartoteki krajevnih imen. Tako se je ponovno odmaknila realizacija še enega pomembnega instrumenta za naše delo.

Načrt dela za leto 1969

Naša naloga bo, da rezultate preučevanj kvartarnih sedimentov prenesemo v elaboratne karte za Sklad Borisa Kidriča. Karte bodo prikazovale Haloze, Dravinjske gorice in doline Save, Soče

ter Kolpe. Tem se bo verjetno priključila še morfogenetska karta doline Kokre.

Karte o hmeljarstvu v Spodnji Savinjski dolini bodo po vsej verjetnosti naše drugo delovno področje.

V zadnjih letih se nam je nabralo lepo število barvnih dia-
pozitivov, ki bi jih sedaj radi uredili po geografskih regijah, da
bi naša diateka tako postala praktično uporabljiva in ažurna.

Seveda je naša velika želja, da bi kartoteka krajevnih imen
ne ostala predolgo torzo, temveč da bi v doglednem času dobila
vse ude, ki ji še manjkajo in bi lahko — shodila.

Kolikor bo v letu 1969 steklo delo za Nacionalni atlas Slo-
venije, se bo v smislu sklepa znanstvenega sveta Inštituta za
geografijo SAZU kartografski zavod ustrezno vključil v to delo.

INŠTITUT ZA BIOLOGIJO

Poročilo o delu v letu 1968

I. Splošno stanje

Že nekaj let ne moremo poročati o nobeni bistveni spremembi ne v kadrovski, ne organizacijski in ne raziskovalni programski smeri. To je lahko po eni strani dokaz za dobro ustaljenost, ki ustvarja ugodne razmere za uspešno delo, po drugi strani pa priča tudi o nezaželeni utesjenosti, ki preprečuje širši razmah raziskovalnega dela, kakršnega narekuje potreba, da vzdržimo korak z razvojem znanosti ter da zadostimo naraščajočim nalogam v narodnem in mednarodnem merilu.

Kakor vse doslej se je razvijalo raziskovalno delo v tesnih kadrovskih in materialnih razmerah ter zajemalo tri tradicionalna biološka področja — botanično, zoološko in splošno biološko, seveda vsa v precej ozkem okviru. Terensko in kabinetno delo sta bistveno pospeševala dva zelo ugodna dejavnika: Prizadevno inštitutsko vodstvo ter ozračje zaupanja med upravnikom in člani delovnega kolektiva. To razveseljivo dejstvo je v precejšnji meri omiljevalo sicer pretesne delovne pogoje ter omogočalo inštitutskim sodelavcem sproščenost dela in samopobudni zagon, ki sta v znanosti gibalno delo in zagotovilo uspeha. Razume se, da ta notranji razmah raziskovalne dejavnosti kaj često trdo zadeva ob nepremagljive ovire organizacijsko-tehnične in materialne narave. V tej zvezi naj omenimo predvsem vedno bolj pičle proračunske kredite, prostorno stisko ter občutno pomanjkanje pomožnega osebja tehnikov in laborantov. Zaradi trajnega in vedno večjega primanjčovanja rednih denarnih sredstev je večina inštitutskih sodelavcev navezana na pogodbeno raziskovalno delo, ki sicer prinaša zmerna denarna sredstva in omogoča izhod iz stiske, saj bi se sicer znaten del raziskovalne dejavnosti ustavil in usahnil, toda to je le izhod za silo, ki ima tudi neljube, za osnovno raziskovanje nezaželene posledice. Nalaga namreč razne obveznosti tako glede časovne in prostorske vezanosti kakor tudi glede idejne smeri in obsega

dela. Slednjič pa so pogodbeni sredstva strogo namensko vezana ter dovolj skromna, spričo stalno naraščajočih stroškov iz leta v leto relativno manjša. V tej zvezi je treba poudariti še dejstvo, da prepričala finančna sredstva, ki ne dovoljuje pomnožitve kadra, prostorne razširitve in obogatitve laboratorijske opreme, vplivajo tudi na izbiro delovnih nalog, ki se morajo prilagajati tesnim razmeram po obsegu in pomembnosti tematike.

Delovni uspeh inštitutskega kolektiva je v preteklem letu bil kljub opisanim objektivnim težavam prav zadovoljiv, četudi v številu in obsegu objavljenih razprav ne prihaja prav do izraza. Idejni zasnutki znanstvenih razprav, strokovnih elaboratov in poljudnoznanstvenih izdelkov kljub obdelanemu gradivu iz raznih razlogov ne prihajajo vedno neposredno do objave v tisku. Težave so tudi z nezadostnim dotokom strokovno-znanstvene literature za določena biološka področja z lastnim nakupom, zamenjavo ali kakorkoli že.

Inštitutska knjižnica je narasla za 261 novih knjig in 1273 zvezkov raznih revij, ki jih prejemamo največ iz redne zamenjave v domovini in tujini, zelo malo pa iz nakupa.

II. *Terensko delo*

Značaj raziskovalnega dela vseh inštitutskih sodelavcev zahteva dobršno mero zbiranja gradiva in preučevanja na terenu, kar je združeno z mnogimi potovanji in neredko s hudimi napori. Posebno velja to za sodelavce geobotaničnega oddelka, ki so bili v vegetacijski sezoni skoraj stalno na terenu in preučevanju in kartiranju vegetacije, saj znaša število njihovih terenskih dni okrog 600. Sodelavci, ki prebijejo manj časa na terenu, so vsaj delno vezani na gradivo, ki jim ga pošiljajo v obdelavo drugi zbiralci in raziskovalci, včasih so to že starejše inštitutske in muzejske zbirke.

J. Bole je opravil dve veliki in več manjših ekskurzij ter zbral izredno bogato gradivo za preučevanje malakološke favne. Na prvi večji ekskurziji je raziskoval podzemeljske populacije polžev v 23 jamah in mnogih izvirkih v Brkinih, Čičariji in v okolici Reke. Druga večja ekskurzija ga je vodila v jame severozahodne Bosne (okolica Bihaća, Bosanskega Petrovca, Grmeč planine, Jajca, Mliništa pri Glamoču in Travnika). Zbral je študijski material v 16 jamah in vzel vzorce iz številnih izvirkov, zbral pa je seveda material tudi na površju. Na več krajših enodnevnih ekskurzijah je nabiral primerjalni material za revizijo nekaterih rodov podzemeljskih mehkužcev ter obi-

skal v ta namen 28 jam in preiskal mnogo kraških izvirkov v zgornjem porečju Krke, v okolici Divače, Kozine, Idrije in Rovt, na Tolminskem, okrog Domžal in Moravč in na Krimu. Začel je z načrtnimi raziskavami polžje favne na Notranjskem Snežniku in v njegovi okolici ter z malakološkim raziskovanjem Cerkniškega jezera v zvezi s projektom »Naravoslovne raziskave Cerkniškega jezera«. Tudi svoj redni letni dopust je uporabil za nabiranje materiala v okolici Sarajeva, ob izlivu Neretve, v južni Dalmaciji, okrog Boke Kotorske ter v narodnem parku »Biogradsko jezero«. Razen malakološkega materiala je skrbno zbiral tudi drugo favnistično gradivo, zlasti psevdoskorpionsko, skorpionsko in opilionidno za vodjo inštituta. Pripomniti je treba, da je mnogo ekskurzij opravil z lastnim avtomobilom brez povračila kilometrine.

I. M u n d a je nadaljevala z raziskovanjem združb morskih bentonskih alg v severnem Jadranu in v okolici Rovinja. Raziskovalno delo, pri katerem je sodeloval dr. Dušan Z a v o d n i k, upravnik Inštituta za biologijo morja JAZU v Rovinju, je bilo usmerjeno v preučevanje bioprodukcije in biocenoz morskih alg, vzporedno pa je potekalo hidrografska merjenje na opazovalnih lokalitetah. To raziskovalno delo je financiral Sklad Borisa Kidriča, toda subvencija ni zadoščala niti za kritje stroškov terenskega dela. — S podporo islandskega sklada za znanstveno raziskovanje (Visindasjodur) v Reykjaviku je v času od avgusta do decembra preučevala morske bentonske alge ob jugovzhodni obali Islandije, to je na prehodu od vplivnega območja zalivskega toka v območje arktičnih voda. Glavni namen teh raziskav je bil, da se ugotovi postopno spreminjanje algovne vegetacije iz enega vplivnega območja v drugo. Razen tega je bila v celoti raziskana algovna vegetacija zaprtih fjordov z značajem brakičnih jezer. Enako je bil raziskan odprti fjord Berufjördur s tipično algovno vegetacijo, kakršno je avtorica preučevala v prejšnjih letih v odprtih fjordih, ki so pod vplivom atlantskih in arktičnih tokov. V zvezi s temi raziskavami je opravljala tudi hidrografska merjenja in zbirala algovne vzorce za kemijske analize.

J. C a r n e l u t t i je napravil v sodelovanju s S. B r e l i h o m, kustosom Prirodoslovnega muzeja Slovenije, z njegovim avtomobilom daljšo ekskurzijo v Srbijo (Avala, Niš) in Makedonijo (Treska, Babuna, Dojran), kjer sta predvsem lovila plazilce za jugoslovansko razstavo, hkrati pa raziskovala entomofavno. V nadaljevanju te ekskurzije je porabil svoj redni letni dopust za favnistično raziskovanje v Črnogorskem primorju in v kanjonu Morače. Z lastnim denarjem je napravil

več krajših ekskurzij v razne kraje Slovenije (Kamniške in Julijske Alpe, Zasavje, Štajersko, Notranjski in Primorski Kras, Slovensko primorje) za favnistična, zoogeografska in razna druga biološka opazovanja, zlasti za študij lepidopterov in nevropterov, pa tudi za nabiranje zoološkega materiala za razne specialiste.

Geobotanična skupina (M. Wraber, M. Zupančič, I. Puncer, M. Prešeren in honorarni sodelavec inž. Vinko Žagar) je na podlagi pogodbe s KGP Kočevje preučevala gozdno in grmiščno vegetacijo na območju gospodarske enote »Klinja vas — Stari Log« na Kočevskem s površino ok. 4.200 ha ter izdelala za ta objekt vegetacijsko karto v merilu 1:10.000. To delo je trajalo s krajšimi prekinitivami skoraj tri mesece. Redno delo je namreč hudo oviralo deževno vreme, razen tega pa je ekipa zadevala na teže rešljive probleme v zvezi z dinamično regresivnega razvoja vegetacije na klasičnem območju opuščenih kmetijskih površin, ki se počasi zaraščajo v grmišče in gozd, ter zelo degradiranih gozdnih površin, pogosto v obliki smrekovih monokultur, ki jim je bilo treba določiti potencialni izvor ter pravilno opredeliti njihovo razvojno težnjo. K temu delu so bili pritegnjeni tudi geologi (doc. dr. Vera Gregorič) in pedologi (prof. dr. inž. Bogdan Vovk, dipl. inž. Dušan Štepančič, dipl. inž. Franc Lobnik in delno dipl. inž. Marija Kodrič), vsi od Biotehniške fakultete ljubljanske univerze, delali pa so v režiji našega inštituta. Z njihovim delom bomo dobili potrebne podatke o geoloških in talnih razmerah v glavnih vegetacijskih enotah ter pregledno geološko in pedološko karto, kar bo omogočilo izdelavo karte rastiščnogojitvenih tipov z navodili za gojitveno načrtovanje, oprto na znanstvene ugotovitve in naravoslovne zakonitosti razvojnega procesa v gozdu. Pri terenskem preučevanju so aktivno sodelovali v izdatni meri tudi področni gozdarski strokovnjaki s svojim poznavanjem terena in gospodarskih razmer.

Jesenska sezona je bila posvečena zvezni nalogi preučevanja in kartiranja vegetacije v merilu 1:100.000 za izdelavo vegetacijske karte Jugoslavije, ki se pripravlja v vseh jugoslovanskih republikah. To terensko delo so opravljali samo člani geobotanične skupine našega inštituta s honorarnim sodelavcem V. Zagarjem, zajelo pa je Komenski kras, spodnji del Vipavske doline, Banjsko planoto ter Goriška Brda (topografske sekcije merila 1:50:000: Trst 1—2, Tolmin 3—4). V Goriških Brdih je sodeloval nekaj dni S. Grom kot briolog. Kartirana površina znaša ok. 700 km². Preučevano in kartirano območje je odprlo več zanimivih vegetacijskih problemov zaradi svojega prehoda

iz submediteranskega v dinarsko in alpsko območje ter zaradi močne degradacije izvirne vegetacije, kar je s popuščanjem človekovega vpliva sprožilo zelo razgibano dinamiko. Zaradi pozne jesenske sezone nekaterih traviščnih združb ni bilo mogoče sistematsko jasno opredeliti in se bo treba vrniti na te površine prihodnjo pomlad.

Geobotanična ekipa je v začetku vegetacijske sezone preučevala vegetacijo v nekaterih delih Slovenskega primorja kot dopolnilo k lanskem kartiranju vegetacije, da je bilo mogoče boljše določiti in sistematsko opredeliti nekatere vegetacijske enote.

M. W r a b e r je na povabilo in stroške gozdarskih organizacij orientacijsko preučeval gozdno vegetacijo na območju Cerkljansko-idrijskega hribovja (za Soško gozdno gospodarstvo v Tolminu, 12 dni), v Zgornji Savinjski dolini: Podvolovljek, Podveža, Raduha, Konjski vrh (za Gozdno gospodarstvo Nazarje, 13 dni), v Šenturški gori pod Krvavcem (za Gozdno gospodarstvo Kranj, 1 dan) ter v Posotelju (Podčetrtek) in Podravinju (Žreče, za Gozdno gospodarstvo Celje, 5 dni). To orientacijsko preučevanje je podlaga za fitosociološke elaborate, ki jih potrebujejo gozdarska podjetja za pravilno, biološko usmerjeno gospodarjenje, hkrati pa je priprava za detajlnejše preučevanje in kartiranje vegetacije v zvezi z izdelavo vegetacijske karte Jugoslavije.

Dipl. biolog Tone W r a b e r, asistent Biotehniške fakultete, je nadaljeval preučevanje visokogorske flore in vegetacije v Julijskih Alpah (dolina gornje Nadiže, Mala in Velika Mojstrovka, Prisojnik, Kriški podi, Srednja in Visoka Ponca, Kotovo sedlo, Jalovec, škrbina Brežič, Jezero pod Rokavi, Vel. Oltar, Dovški Križ, Zg. Šplevta, Škrnatarica, Kukova Špica, Kaninska skupina), skupaj 20 dni. Odkril je mnogo novih nahajališč redkih rastlinskih vrst ter nekaj za Slovenijo oziroma Jugoslavijo novih taksonov. To preučevanje, usmerjeno predvsem v vegetacijo, je neposredna priprava za vegetacijsko kartiranje našega visokoalpskega sveta, doslej vegetacijsko skoraj nepoznanega. Skupaj z M. Wraberjem sta preučevala floristične in vegetacijske razmere v srednjem delu Dravskega Kozjaka (dolina Radeljskega potoka in Mučke Bistrice), kot poskus za izdelavo floristične karte Srednje Evrope, v katero je vključena tudi Slovenija (5 dni).

Prof. dr. Viktor P e t k o v š e k in asistent France Š u š t a r oba z Biotehniške fakultete ljubljanske univerze, sta kot zunanja sodelavca našega inštituta nadaljevala s preučevanjem in kartiranjem traviščne vegetacije (travniki, košenice, pašniki,

kamenišča) v Slovenskem primorju (Sežanski in Komenski Kras, Vipavska dolina, dolina Branice in Raše, pobočje Čavna in Kuclja, Postojnska kotlina), na Planinskem polju, Logaški planoti, v okolici Vrhnike in Rovt. Njuno terensko delo je trajalo 21 dni.

III. Kabinetno delo

Glavna doba za kabinetno oziroma laboratorijsko delo je zimski čas. Pri tem se vedno znova ugotavlja, da je zima prekratka za tekočo in uspešno obdelavo na terenu zbranega gradiva. Zato se pojavlja vedno hujša delovna stiska, ki bi jo bilo moč odpraviti s pomožnimi tehničnimi močmi, za katere pa ni ne denarja ne delovnega prostora. Ta stiska je posebno občutna v geobotaničnem oddelku, kjer zahteva kabinetna obdelava gradiva približno dvakrat toliko časa kakor terensko delo. Zato se nujno pojavljajo časovne zamude in delovna preobremenitev, kar neugodno vpliva na reden potek dela in na tekoče izpolnjevanje delovnega programa.

Upravnik inštituta akademik Jovan Hadži je spremljal in usmerjal inštitutsko delo po organizacijsko-upravni in strokovno-znanstveni plati, razen tega pa je vztrajno opravljal svoje lastno raziskovalno delo ter pisal razprave s področja živalske filogenije in sistematike nekaterih živalskih skupin (ehinodermov, človeške ribice). Monografsko obdeluje skupini Scorpionidea in Pseudoscorpionidea za dva zvezka kataloga favne Jugoslavije v zvezi s projektom »Flora in favna Jugoslavije«. Vse od ustanovitve Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije (1960) ga je vodil kot njegov predsednik, organiziral sodelovanje domačih in tujih strokovnjakov za inventarizacijo rastlin in živali Jugoslavije v obliki katalogov ter kot glavni urednik skrbel za pregled in izdajanje vrste katalogov. Funkcijo predsednika tega medakademijskega odbora je zaradi bolehnosti odložil sredi leta 1968, toda kot »predsednik v pokoju« še vedno spremlja vse delo in ga podpira s svojo veliko izkušnostjo. Po ponovnem pregledu in nekaterih spremembah tehničnega značaja je bil končno oddan v tisk njegov obsežni rokopis »Razvojne poti živalstva« pri založbi »Mladinska knjiga« (kot 8. knjiga zbirke »Ilustrirana enciklopedija živali«), pri Srpski akademiji znanosti in umetnosti pa ima v tisku obširno znanstveno delo »Novi pogledi na filogenezo i prirodni sistem životinjskog sveta«.

J. Bole je pripravil in obdelal obilen zbrani material. Posebej je nadaljeval nadrobne analize populacij rodu *Zospeum*,

anatomske in konhiološke raziskave hidrobiid iz porečja Krke in Mirne ter obdelavo mehkužcev Notranjskega Snežnika in Cerkniškega jezera.

I. Munda se je posvečala laboratorijski obdelavi bogatega algološkega materiala iz severnega Jadrana in z obal Islandije. Determinirala je alge in sortirala material ter delala kemične analize posušenih algovnih vzorcev (določanje suhe teže, pepela, maščob, manitola, alginske kisline) in tudi morske vode.

J. Carnelutti je imel obilo dela s konzerviranjem, prepariranjem in determiniranjem zbranega entomološkega materiala, zlasti lepidopterološkega. Pomanjkanje tehnične pomoči, zlasti preparatorske, je bilo vzrok, da je ostal velik del materiala neobdelan. Mnogo si je prizadeval za oživitvev entomološke sekcije pri Društvu biologov Slovenije ter skušal organizirati načrtno raziskovanje entomofavne v posameznih delih Slovenije, zlasti v sodelovanju študentov biologije ter z izdelavo diplomskih nalog. Hud udarec za organizirano in uspešno raziskovalno dejavnost pomeni nepričakovana in prezgodnja smrt prof. dr. Štefana Sušec-Michielija (umrl 29. VI. 1968), našega vnetega in požrtvovalnega sodelavca, ki mu dolgujemo hvaležen in trajen spomin.

Geobotanična skupina je obdelovala izredno bogato gradivo s terenskega preučevanja in kartiranja vegetacije. Glavni podarek kabinetnega dela je bil na tabelarni obdelavi, se pravi analizi in sintezi fitosocioloških popisov za posamezne vegetacijske enote, dalje na dokončni izdelavi in čistopisu vegetacijskih kart in sestavljanju legend, s čimer je združeno reševanje zamotanih tehničnih problemov sodobne kartografije, in končno na izdelavi pogodbenih fitosocioloških elaboratov za potrebe gozdarske operative. Ta zadnja naloga je izrazito kompleksne narave in zahteva sodelovanje raznih naravoslovnih strokovnjakov, kajti karta rastiščnogojitvenih tipov kot operativnih enot mora biti vsestransko premišljena, dobro utemeljena sinteza rezultatov znanstvenega preučevanja in ekonomskih potreb gozdarske stroke. Doslej je bilo izdelanih 7 takšnih elaboratov za razna gozdna območja, opremljenih z bogatim dokaznim gradivom in z obširnimi komentarjem. S temi elaborati se naša ustanova oddolžuje zahtevi, naj znanost služi tudi praksi. Tako urejeno in obdelano gradivo je hkrati ugoden vir za sodelavce, da se po osebnem nagnjenju poglobljajo v določeno problematiko in pripravljajo znanstvene študije.

I. Puncer je bil kot novoimenovani član Zvezne komisije za koordinacijo dela pri vegetacijski karti Jugoslavije zadolžen z vodstvom posebnega odbora za reševanje tehničnih

problemov kartografije, zlasti za pripravo vegetacijskih kart za tisk. Z veliko vnemo in izkušnostjo je izdelal obsežen elaborat o enotnih smernicah in navodilih za vegetacijsko kartografijo, ki je bil sprejet kot podlaga za delo tehničnega odbora (5 članov).

M. Zupančič je bil zaposlen največ s tabeliranjem fitosociološkega gradiva in s primerjalno obdelavo vegetacijskih enot zaradi njihovega pravilnega sistematskega razvrščanja.

S. Grom je kot zunanji strokovni sodelavec z veliko vnemo določeval in urejal briološki material, ki so ga geobotaniki zbirali pri terenskem delu po vsej Sloveniji. Inštitutsko brioteko je obogatil za 14 novih centurij, tako da jih je sedaj že 46. Vsebujejo mnogo za Slovenijo in Jugoslavijo novih mahovnih taksonov, predvsem pa ogromno novih nahajališč doslej malo znanih in redkih mahovnih vrst. Svoja odkritja in dognanja publicira v domačih in tujih revijah.

Zunanji honorarni sodelavec T. Wraber je prostovoljno določal bogato floristično gradivo iz vse Slovenije in urejal herbarij. Nekaj zanimivih florističnih in vegetacijskih ugotovitev je publiciral v prispevkih in razpravah.

Zunanja honorarna sodelavca V. Petkovšek in F. Šuštar sta obdelovala fitosociološko gradivo, ki sta ga nabrala pri preučevanju traviščne vegetacije, ter s svojimi ugotovitvami dopolnjevala naše vegetacijske karte.

Več članov inštitutskega kolektiva je aktivno in izdatno sodelovalo pri organizacijskih in programskih pripravah za raziskovalni projekt zelo kompleksnega značaja »Naravoslovne raziskave Cerkniškega jezera in okolice«, čigar sedež in vodstvo sta pri SAZU, projekt pa je bil predložen v financiranje republiškem Skladu Borisa Kidriča in Zveznemu skladu za financiranje znanstvenega dela. Načrtno raziskovalno delo se je v nekaterih smereh že začelo, od našega inštituta pa je tam aktivno sodeloval J. Bole.

IV. Študijski sestanki in potovanja

Skoraj vsi člani delovnega kolektiva so se udeležili raznih študijskih prireditev v domovini in tujini ter sodelovali z referati in diskusijo.

M. Wraber, M. Zupančič in I. Puncer so se udeležili 9. simpozija vzhodnoalpsko-dinarske sekcije Mednarodne zveze za fitosociologijo v Camerinu v Italiji (25.—27. IV. 1968) in sodelovali vsak s svojim referatom.

M. Wraber je na povabilo italijanske gozdarske akademije (Accademia Italiana di scienze forestali) dne 29. III. predaval v Florenci o temi »Il ruolo degli studi vegetazionali nella sistemazione dei bacini montani« (z barvnimi diapozitivi; bil je dva dni gost te akademije, ki mu je oskrbela celodnevno ekskurzijo v srednje Apenine, Appenino Pistoiese). — Sodeloval je z referatom pri 12. mednarodnem simpoziju o problemih vegetacijskih mej v kraju Rinteln a. d. Weser v severozahodni Nemčiji (8.—11. IV.) ter aktivno sodeloval pri predhodnem ožjem posvetu o vegetacijski sintaksonomiji (6. in 7. IV.), ki ga je sklical prof. dr. R. Tüxen (Todenmann über Rinteln); na tem posvetu je poročal med drugim o stanju vegetacijskega preučevanja in kartiranja v raznih jugoslovanskih republikah. Po končanem simpoziju je obiskal Hannover, kamor ga je povabil prof. dr. Hans Zeidler, vodja inštituta za vegetacijo (Institut für Vegetationskunde an der Technischen Hochschule Hannover). — Kot zastopnik za Jugoslavijo (Landesvertreter) je sodeloval pri dvodnevem posvetu razširjenega predsedstva vzhodnoalpsko-dinarske sekcije v Trstu (16. in 17. V.). — Na povabilo prof. dr. Hermanna Meusela, ki vodi Institut für Systematische Botanik und Pflanzengeographie na Luthrovi univerzi v Halleu ob Saali, se je udeležil mednarodnega simpozija o problemih povezave med mediteransko in srednjeevropsko floro in vegetacijo v imenovanem mestu (2.—6. VII.) ter sodeloval z referatom. Dan pred simpozijem (1. VII.) je bil gost prof. dr. Martina Schretzenmayerja v kraju Hartha über Freital, kjer je z njim obhodil okolico zaradi spoznavanja vegetacije. Po simpoziju je bil v Jeni gost doc. dr. Heinza Schlüterja (7.—11. VII.), s katerim je napravil več študijskih ekskurzij po bližnji in daljni okolici, zlasti pa je z njim prekrizaril obsežni Turinški gozd (Thüringerwald). — Kot vodja jugoslovanske delegacije 4 članov je sodeloval pri 14. zasedanju mednarodne alpske komisije (Commission internationale pour la protection des régions alpines) v Chambéryju v Franciji (2.—5. IX.), ki je bilo združeno z ekskurzijo na področje francoskega narodnega parka »La Vanoise«. Po zborovanju je obiskal mesto Grenoble (6.—7. IX.), kjer je bil gost prof. dr. Pavla Ozenda, vodje ogromnega novega botaničnega inštituta (Laboratoires de Biologie végétale) v univerzitetni domeni St. Martin d'Hères. Po obisku francoske Azurne obale (Sanary-sur-Mer, Toulon), se je podal v Montpellier, kjer je bil teden dni gost svojega učitelja prof. dr. Jos. Braun-Blanqueta, vodje mednarodne fitosociološke postaje (Station internationale de Géobotanique méditerranéenne et alpine). — V dneh 2. in 3. XI. je bil v Trbižu (Tarvisio), kjer je s prof. dr. A. Hofman-

nom (Torino) urejal gradivo s simpozija v Camerinu za objavo v tisku. To delo ga je obilno zaposlovalo tudi doma, preden je dozorelo za objavo.

J. B o l e se je udeležil 5. kongresa jugoslovanskih speleologov v Skopju (15.—17. IX.) in imel referat.

I. M u n d a je preživela polne 4 mesece na študijskem dopustu v Islandiji ter obiskala ob tej priložnosti inštitut za morsko biologijo univerze v Oslu-Blindern, dalje oceanografski inštitut v Reykjavíku in naravoslovni muzej istotam.

J. C a r n e l u t t i se je udeležil zбора avstrijskih entomologov v Linzu ob Donavi v novembru.

V. Sodelovanje z znanstvenimi ustanovami in organizacijami

Inštitutski sodelavci so tudi v preteklem letu ohranili živahne stike z domačimi in tujimi znanstvenimi ustanovami, organizacijami in strokovnjaki ter jih še razširili in poglobili. Te bolj ali manj tesne zveze imajo povečini individualni in osebni značaj ter se vzdržujejo z medsebojnimi obiski, zamenjavo literature in materiala, s posredovanjem podatkov itd. Obseg teh zvez je izredno širok in se stalno veča, tako da zavzema kar pomembno postavko v strokovno-znanstveni dejavnosti in delovnem programu inštitutskih sodelavcev. Prinaša seveda mnogo neposrednih in posrednih koristi za posameznike in ustanovo, toda tudi dobršno mero obveznosti.

Ponovno so bila navedena tozadevna imena domačih in tujih ustanov in organizacij, ki jih zato ne navajamo več, razen nekaterih novih ali bistveno razširjenih zvez. Tako se je v zadnjih letih vedno bolj širilo in poglobljalo sodelovanje na področju varstva narave, ki dobiva vedno večji obseg in pomen v življenju človeka in človeške družbe ter v zvezi s tem vedno nove in težje naloge. V središču naravovarstvene dejavnosti so bile v preteklem letu in še prej tele pomembnejše naloge: priprave za izdajo zakona o varstvu narave v Sloveniji, izdelava programa za naravovarstveno valorizacijo v okviru načrta za splošno regionalno urbanistično ureditev Slovenije, širokopotezna akcija za ustanovitev avstrijsko (koroško) — slovenskega krajinskega parka v Kamniških alpah in Karavankah, prizadevanje za popularizacijo naravovarstvene miselnosti (teden varstva narave, razne prireditve, publikacije idr.) in slednjič aktivno sodelovanje na področju varstva narave v mednarodnem merilu, zlasti v Mednarodni komisiji za varstvo alpskih pokrajin (CIPRA). Pri vseh teh nalogah je bil v veliki meri zadolžen M.

W r a b e r, ki je hkrati vodja jugoslovanske delegacije v mednarodni organizaciji CIPRA.

Ni potrebno posebej poudarjati, da je bila zelo mnogostranska in plodna povezava v organizacijskem in raziskovalnem pogledu predvsem tudi s sorodnimi domačimi ustanovami, strokovnimi društvi in gospodarskimi organizacijami, ki smo jih že omenili v prejšnjih poročilih. V tej zvezi lahko rečemo, da je postal naš inštitut zelo zaželeno in mnogo obiskovano izobraževalno in posvetovalno središče, kjer zlasti mlajši biologi iščejo strokovne in znanstvene pomoči v osebnem stiku z našimi raziskovalci in z izposojanjem literature, obračajo pa se na nas tudi razne ustanove in organizacije.

Večina inštitutskih sodelavcev trajno ali priložnostno sodeluje v odborih, komisijah in sekcijah domačih strokovnih društev (Prirodoslovno društvo Slovenije, Društvo biologov Slovenije, Slovensko geološko društvo, slovenska podružnica Jugoslovanskega društva za preučevanje zemljišča, Društvo za raziskovanje jam Slovenije idr.) ter se aktivno udeležuje njihovih prireditve s predavanji, vodstvom študijskih ekskurzij ipd. Udeležujejo se dalje v uredniških odborih raznih periodičnih publikacij (»Razprave« IV. razr. SAZU, Biološki vestnik, Varstvo narave, Proteus, Naše jame idr.), pišejo recenzije, poročila, ekspertize itd., tako da so tudi po tej plati ozko povezani z raznimi ustanovami in organizacijami. Središče omenjene mnogostranske strokovno-znanstvene, organizacijske in programske dejavnosti je upravnik inštituta akademik Jovan H a d ž i, ki z živim zanimanjem spremlja vso dejavnost na biološkem področju ter jo izdatno podpira s svojo široko razgledanostjo in izkušnostjo.

Razveseljiva in pomembna je tudi ugotovitev, da so bili že pred leti vzpostavljeni živahni in iskreni stiki z raziskovalnimi ustanovami in strokovnjaki, zlasti v geobotanični smeri, po vseh pomembnejših središčih sosednjih in drugih držav ter da so se še okrepili, tako v Avstriji (Gradec, Dunaj, Innsbruck, Salzburg), Italiji (Trst, Padova, Firenze, Torino, Camerino), Madžarski (Budimpešta, Pecs, Sopron), ČSSR (Praga, Brno, Bratislava), Poljski (Kraków, Poznanj, Varšava), Vzhodni Nemčiji (Halle, Jena, Eberswalde), Zahodni Nemčiji (München, Würzburg, Hannover, Rinteln/Weser, Göttingen, Berlin), Švici (Zürich, Chur, Neuchâtel, Bern), Franciji (Montpellier, Grenoble, Marseille, Strasbourg, Lille, Pariz).

VI. *Obiski in gostovanja*

Razumljivo je, da se z razširjeno mrežo stikov in sodelovanja množijo tudi obiski in gostovanja znanstvenikov iz domovine in tujine. Obiski imajo uraden ali zaseben značaj, opravljajo se mimogrede in priložnostno ali pa načrtno in dogovorjeno. Največ obiskovalcev prihaja v sezoni terenskega dela, ko često motijo redno terensko in kabinetno delo. Domačih gostov, ki jih ni malo in ki prihajajo kar redno, ne navajamo poimensko, med tujimi pa le pomembnejše: prof. Alberto Hoffmann, Torino (9.—11. III. in 14.—15. XII; posvet o organizacijskih in programskih pripravah za simpozij vzhodnoalpsko-dinarske sekcije Mednarodne zveze za fitosociologijo v Camerinu, urejanje gradiva s simpozija v Camerinu za tisk); prof. dr. Erwin Aichinger, Celovec (15. V., organizacijske in programske zadeve vzhodnoalpske-dinarske sekcije, zlasti ožje sodelovanje med Slovenijo in Koroško); doc. dr. Teofil Wojterski, Poznanj (10. 12. VIII., splošni in posebni problemi preučevanja in kartiranja vegetacije, primerjava med Jugoslavijo in Poljsko); prof. dr. Stjepan Horvatić in prof. Nevenka Hodak, Zagreb (5. X., posvet o sodelovanju pri »Analitički flori Jugoslavije«, o delu in problemih vegetacijske karte Jugoslavije, projekta »Flora in favna Jugoslavije«, III. jugoslovanski biološki kongres v Ljubljani itd.); dr. M. Serban (Cluj), dr. R. in Ch. Deeleman (Nizozemska), dr. V. B. Georgiev (Sofija), prof. Fred Hartig (Rim, F. A. O.), inž. Pierino Provera (Rim).

VII. *Objavljena in neobjavljena dela*

V zvezi z obsežnim raziskovalnim delom izdelajo inštitutski sodelavci razprave, strokovne članke, poročila, recenzije, ekspertize itd., ki pa ne dozorevajo za tisk v enakomernem ritmu, marveč se časovno zgoščujejo in redčijo, kakor je to pač v naravi znanstvenega dela. Objavljanje znanstvenih in strokovnih izdelkov, namenjenih za domače in tuje časopise, pa navadno tudi časovno zaostaja zaradi tehničnih in finančnih težav; zato publicistična žetev ni vsako leto enako bogata. — Med izdelki je treba omeniti tudi fitosociološke elaborate, ki se ne tiskajo, marveč tipkopisno razmnožujejo po naročilu, imajo pa pravico javnosti, ker so vsakomur dostopni in ker uživajo avtorsko zaščito. Isto velja za elaborate algološke vsebine, ki se nanašajo na islandsko obalno območje (I. Munda).

a) *V tisku objavljene znanstvene razprave*

1. Bole J., 1968: Ekološka klasifikacija podzemeljskih mehkušcev. — Biol. vestnik, 16: 51—59. Ljubljana.
2. Grom S., 1968: Neue Beiträge zur Mossflora Jugoslawiens. — Acta botanica Croatica, 26/27: 247—260.
3. Hadži J., 1968: Človeška ribica naj bi ne bila mladorodna dvoživka. — Naše jame, 9: 44—48. Ljubljana.
4. Hadži J., 1968: Nova hipoteza o izvoru in zgodnji filogenezi iglokožcev. — Razprave IV. razr. SAZU, 11: 53—87. Ljubljana.
5. Wraber M., 1968: Über Verbreitung, Ökologie und systematische Gliederung der Eichen-Hainbuchenwälder in Slowenien (mit einer Vegetationstabelle). — Feddes Repertorium, 79/6: 375—389, Berlin.
6. Wraber M., 1968: Šumska vegetacija (Slovenije). — Enciklopedija Jugoslavije, 7: 329—336. Zagreb.

b) *V tisk predložena znanstvena dela*

1. Bole J., Subspecifična diferenciacija polžev na otokih ob zahodni obali Istre. — Razprave IV. razr. SAZU, 12.
2. Cernelutti J. in Michieli S.: Makrolepidopteri Triglavskega narodnega parka in okolice (II—III), Bombyces et Noctuidae. — Varstvo narave, 6—7. Ljubljana.
3. Grom S.: Mahovna flora Trnovskega gozda. — Varstvo narave, 6. Ljubljana.
4. Hadži J.: Izsledki nadaljnjih raziskovanj ščipalcev, zlasti favne Jugoslavije. — Razprave IV. razr. SAZU. Ljubljana.
5. Munda I.: Observations on the benthic marine algae in a land-locked fjord (Nordasvatnet) near Bergen, Western Norway. — Nova Hedwigia, 14.
6. Munda I.: Differences in the algal vegetation of two Icelandic fjords, Dyrafjörður (West Iceland) and Reydarfjörður (East Iceland). — Referat za 6. mednarodni algološki simpozij v Santiagu de Compostella.
7. Puncer I.: Die Pflanzensoziologie im Dienste der Trennung von Wald und Weide auf dem Gebirgsmassiv Menina in Nordslowenien. — Zbornik o 9. simpoziju vzhodno-alpsko-dinarske sekcije Mednarodne zveze za fitosociologijo v Camerinu, 1968.
8. Wraber M.: Die Vegetationskunde als entscheidender Gesichtspunkt bei Ermittlung der pflanzengeographischen Grenzen. — Zbornik o 12. mednar. simpoziju o problematiki vegetacijskih meja, Rinteln/Weser 1968.
9. Wraber M.: Das submediterranean-illyrische Florenelement in der mitteleuropäischen Laubwaldvegetation Sloweniens. — Zbornik o mednar. simpoziju o genetskih zvezah med mediteransko in srednjeevropsko floro, Halle/Saale 1968.
10. Wraber M.: La determinazione dei tipi ecologici forestali sulla base di carte della vegetazione e del suolo. — Zbornik o 9. simpoziju vzhodnoalpsko-dinarske sekcije Mednarodne zveze za fitosociologijo, Camerino 1968.
11. Wraber M.: Il ruolo degli studi vegetazionali nella sistemazione dei bacini montani. — Publikacije Accademia Italiana di Scienze forestali, Firenze.

12. Wraber M.: Subalpinski smrekov gozd na Kočevskem in njegova horološko-ekološka problematika. — *Varstvo narave*, 6. Ljubljana.

13. Zupančič M.: Vergleich der Bergahorn — Buchengesellschaften (Aceri-Fagetum) im alpinen und dinarischen Raume. — Zbornik o 9. simpoziju vzhodno-alpsko-dinarske sekcije Mednarodne zveze za fitosociologijo v Camerinu 1968.

c) *V tisku objavljena poljudnoznanstvena dela, poročila, recenzije ipd.*

1. Puncer I. in Zupančič M., 1968: Pragozd »Rajhenavski Rog« na Kočevskem. — *Proteus*, 30: 201—206. Ljubljana.

2. Wraber M., 1968: Grmičasti dišeči volčin na Goričkem. — *Proteus*, 30: 150—152. Ljubljana.

3. Wraber M., 1968: Kratek prikaz vegetacijske odeje v slovenski Istri. — *Proteus*, 30: 182—188. Ljubljana.

4. Wraber M., 1968: Prof. dr. Viktorju Petkovšku ob šestdesetletnici. — *Proteus*, 30: 217—219. Ljubljana.

5. Wraber M., 1968: Dr. Angela Piskernik (nekrolog). — *Biol. vestnik*, 16: 125—126. Ljubljana.

č) *Tipkopisno razmnoženi elaborati s pravico javnosti*

1. Munda I., 1968: Survey of the algal vegetation of the south eastern part of the Icelandic coast. — *Elaborat v tipkopisu za islandski sklad za znanstveno delo (Visindasjodur)*, Reykjavik.

2. Munda I., 1968: Taksonomija in ekologija morskih bentonskih alg severnega Jadrana. — *Fazno poročilo v tipkopisu za republiški Sklad Borisa Kidriča*, Ljubljana.

3. Wraber M., 1968: Gozdna in grmiščna vegetacija v submediteranskem pasu med Nanosom, Javorniki in Snežniškim pogorjem. — *Tipkopisni elaborat (15 str.) za Gozdno gospodarstvo Postojna*.

4. Wraber M., 1968: Gozdna vegetacija Ginjevca, Hraščice in Orlovščeka v Pomurju. — *Tipkopisni elaborat (26 str.) za KIK »Pomurka« v Murški Soboti*.

5. Wraber M., 1968: Glavne gozdne vegetacijske enote na območju gospodarskih enot Zali Log in Škofja Loka. — *Tipkopisni elaborat (64 str.) za Gozdno gospodarstvo Kranj*.

6. Wraber M., 1968: Recenzija (8 tipkp. str.) dela N. Hodak, *Fitocenološka-tipološka i ekološka istraživanja korovne vegetacije u Hrvatskoj, ter dela Lj. Marković, Fitocenološko-tipološka i ekološka istraživanja ruderalne vegetacije u užem smislu riječi*. — Poročilo napisano na prošnjo Savjeta za naučni rad SR Hrvatske.

Načrt dela za leto 1969

Obseg in vsebina raziskovalnega dela na terenu in v kabinetu bosta ostala v glavnem ista kakor v prejšnjem letu. V obdelavi so namreč večinoma dolgoročne in srednjeročne raziskovalne teme, ki se ob nespremenjenih finančnih sredstvih in

ustaljenem številu raziskovalcev ne morejo bistveno povečati, saj bo komaj mogoče ohraniti delovni obseg v dosedanjih mejah.

Edina večja nova tema, ki se bo v polnem obsegu aktivirala in ki bo zaposlevala večino inštitutskih sodelavcev, je široko zasnovani raziskovalni projekt »Naravoslovne raziskave Cerkniškega jezera in njegove okolice«, če bodo seveda odobrena zadostna denarna sredstva.

Upravnik J. H a d ž i bo med drugimi zasnovanimi deli osredotočil svoj trud na obdelavo gradiva za živalski skupini opilionidov in paščipalcev, katerih objavo pripravlja za kataloge jugoslovanske favne.

J. B o l e bo nadaljeval raziskovanje malakofavne v porečju Krke, Mirne in Kolpe ter na območju Notranjskega Sneznika in Cerkniške doline. V načrtu ima sodelovanje pri ekskurziji v jame in planine jugozahodne Bosne in Hercegovine, če bodo na razpolago denarna sredstva. — Kabinetno delo bo posvetil obdelavi nabranega gradiva, zlasti pa rodu *Zospeum*, in reviziji nekaterih hidrobiidskih rodov.

J. C a r n e l u t t i namerava natančneje raziskovati entomološko favno severovzhodne in zahodne Slovenije ter sodelovati pri raziskovalnem projektu za Cerkniško jezero in njegovo okolico. V načrtu pa ima tudi nadaljevanje raziskovalnega dela za nekatere insektske skupine v Makedoniji, združeno z reševanjem nekaterih zoogeografskih in ekoloških problemov.

I. M u n d a bo nadalje preučevala algovno floro severnega Jadrana in delala kemične analize v zvezi z bioprodukcijo, raziskovala pa bo tudi proteine in aminokislino v algah, ako bodo na razpolago finančna sredstva. Predvideva tudi nadaljevanje algoloških študij ob jugozahodnih obalah Islandije, če dobi v ta namen ponovno finančno podporo, v ta program bo vključila tudi primerjalno študijo algološkega materiala v Kopenhagenu in v Göteborgu (Inštitut za morsko botaniko).

G e o b o t a n i č n a s k u p i n a bo s svojimi rednimi (M. Zupančič, M. Wraber, I. Puncer, M. Prešeren) in zunanji sodelavci (V. Petkovšek, F. Šuštar, T. Wraber, S. Grom, B. Vovk, V. Gregorič idr.) nadaljevala preučevanje in kartiranje vegetacije za zvezno in republiško temo »Vegetacijska karta Jugoslavizje«. To delo bo zajelo del Posočja (dele topografskih sekcij Tolmin 3 in 4) s površino ok. 300 km² in Dolenjskega (dele topografskih sekcij Cerknica 2 in 4, Šušak 2, Ogulin 1 ter Novo mesto 1 in 3) s površino ok. 900 km². V začetku nove vegetacijske sezone se bo treba vrniti na nekatere že kartirane površine zaradi poglobljenega študija negozdnih združb, da se določi

njihova sistematska pripadnost, kar v pozni jeseni ni bilo mogoče.

Nadaljevalo se bo dopolnilno kartiranje traviščne vegetacije (V. Petkovšek, F. Šuštar) na že izdelanih topografskih sekcijah merila 1:50.000, enako pa tudi preučevanje visokogorske vegetacije (T. Wraber) kot priprava na kartiranje. — S. Grom bo zbiral in urejal obilno briološko gradivo za spopolnitev brioteke.

Kabinetno delo geobotanične skupine bo zajemalo sintetično obdelavo fitosociološkega gradiva ter njegovo kompleksno interpretacijo, definitivno izdelavo vegetacijskih kart in legend ter dokončno pripravo za tisk vzorčnega lista v merilu 1:50.000 s komentarjem. Ker je tisk vzorčnih vegetacijskih kart skupna zadeva vseh jugoslovanskih republik, mora biti kolikor moč enotna tudi kartografska tehnika, kar pa ni lahka zadeva. S to problematiko je zadolžen v glavnem I. Puncer.

Redni sodelavci geobotanične skupine bodo sodelovali z referati pri 10. simpoziju vzhodnoalpsko-dinarske sekcije v Bosni (sredi julija). M. Wraber se bo udeležil 15. mednarodnega simpozija o kompleksni temi »Vegetacija in substrate, ki ga priredi Mednarodna zveza za fitosociologijo v kraju Rinteln/Weser v Zah. Nemčiji (začetek aprila). Kot vodja jugoslovanske delegacije bo sodeloval pri 15. zasedanju organizacije CIPRA v Innsbrucku (sredi oktobra), po možnosti pa tudi pri simpoziju o moliki, ki ga pripravlja Šumarsko-zemjodelski fakultet v Skopju.

Pričakujemo več obiskov uglednih znanstvenikov iz tujine, za katere bo treba pripraviti snov za razgovor in ustrezne ekskurzije. To velja posebno za prof. dr. J. Braun-Blanqueta (Montpellier), ki se je napovedal za drugo polovico avgusta.

ODBOR ZA FAVNO, FLORO IN GEJO SLOVENIJE

Poročilo o delu v letu 1968

Zaradi objektivnih razlogov in težav, posebej še finančnih, se delo odbora doslej ni moglo razmahniti v polnem obsegu, kakor bi bilo želeli. Redno je potekalo zbiralno delo samo v zoološkem oddelku, medtem ko se v botaničnem, geološko-paleontološkem, mineraloško-petrografskem in prazgodovinskem oddelku žal ni razvilo.

Mislimo, da je delo Odbora za favno, floro in gejo Slovenije ena pomembnih nalog SAZU in bi bilo zelo želeli, da se razvije v vseh nakazanih smereh ter tudi v zoološkem oddelku čimbolj razširi. V ta namen so potrebna seveda zadostna denarna sredstva, ki bi omogočila organizirati mrežo strokovnih sodelavcev v vseh strokah ter tekoče urejanje ustreznih seznamov v obliki kartotečnih inventarjev. Dosedanja denarna postavka v višini 1700 din je zadoščala komaj za kritje skromnega honorarja za zbiralce in urejevalce zoološke kartoteke.

Mimo aktiviranja zbiralnega in urejevalnega dela v naznačenih smereh ter razširitve tega dela v zoološkem oddelku se nam zdi ta akcija posebno aktualna tudi v botanični stroki, saj bo tovrstno kartotečno gradivo zelo dobrodošlo za izdajanje katalogov o flori in favni Slovenije ter bo omogočilo načrtno pripravo za priročnike in ključne o našem rastlinskem in živalskem svetu. V tej zvezi vidimo ugodno povezavo in izdatno pomoč v načrtu za floristično kartiranje v srednji Evropi, v katero je vključena tudi Slovenija po svoji floristični sekciji pri Društvu biologov Slovenije, ter v načrtnem vegetacijskem kartiranju Slovenije, ki je kot sestavni del projekta »Vegetacijska karta Jugoslavije« v teku že šest let in je mimo gradiva za poznavanje vegetacije nakopičilo že zelo bogat material o naši flori.

V letu 1968 se je pomnožila zoološka kartoteka za 1085 listkov, od katerih je prispeval akad. Jovan Hadži 690, Jože Bole pa 395 listkov. Tako je narasla kartoteka od dosedanjih 22.358 na 23.445 listkov.

MEDAKADEMIJSKI ODBOR ZA FLORO IN FAVNO JUGOSLAVIJE

V dosedanjih »Letopisih« SAZU ni bilo objavljeno še nobeno posebno in ločeno poročilo o delu imenovanega odbora, marveč so bili skromni podatki o tem združeni s poročilom o Odboru za floro, favno in gejo Slovenije. Ker ima medakademijski odbor svoj sedež pri SAZU, se nam zdi primerno in potrebno, da prinese »Letopis« SAZU posebno in nekoliko izčrpnjše poročilo o njegovem delu.

Za uvod naj podamo kratek historiat tega medakademijskega odbora, o njegovem delu in njegovih nalogah in zlasti še o kritičnem stanju, v katerem se je znašel odbor ob koncu leta 1968.

Raziskovalni projekt »*Flora in favna Jugoslavije*« je ustanovil Svet jugoslovanskih akademij znanosti in umetnosti, Zvezni sklad za financiranje znanstvene dejavnosti pa je financiral ta projekt od l. 1961 dalje ter je izplačal doslej 215.000 din, 10.000 din pa je po pogodbi še zagotovljenih. Da bi potekalo delo po tem projektu uspešno in skladno, je ustanovil Svet jugoslovanskih akademij decembra 1959 poseben *Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije* in določil za njegov sedež SAZU. Odbor sestavljajo predstavniki jugoslovanskih akademij znanosti in umetnosti ter nekateri drugi ugledni znanstveniki botaniki in zoologi (10—15 članov). Izvršni odbor, ki je zadolžen z neposrednim vodstvom projekta in z organizacijo dela, so sestavljali do srede leta 1968 akademik prof. dr. Jovan Hadži kot predsednik, prof. dr. Ernest Mayer kot podpredsednik ter Savo Brelih in za njim dr. Andrej Martinčič kot tajnik. Na 4. plenarnem sestanku odbora dne 7. 5. 1968 je dotedanji izvršni odbor odstopil, imenovan pa je bil novi odbor v tej sestavi: akademik prof. dr. Ivan Rakovec kot predsednik, dr. Maks Wraber in prof. dr. Ernest Mayer kot podpredsednika ter dr. Jože Bole kot tajnik. E. Mayer je že 9. 5. 1968 poslal predsedstvu SAZU pismeno sporočilo, da odstopa kot podpredsednik in kot član uredniškega odbora za izdajo katalogov o flori in favni Jugoslavije. Novi odbor (brez E. Mayerja) je prevzel posle starega 15. 6. 1968. Delo odbora

ureja pravilnik, ki ga je potrdil Svet jugoslovanskih akademij na 6. rednem zasedanju v Bistrici pri Tržiču dne 16. in 17. septembra 1965.

Osnovni in dolgoročni raziskovalni projekt »Flora in favna Jugoslavije« vsebuje dve glavni nalogi oziroma delovni fazi:

1. Inventarizacija rastlinskega in živalskega sveta vse Jugoslavije, ki naj bo dokumentirano z izdajanjem katalogov za posamezne skupine rastlin in živali.

2. Izdelava ključev in priročnikov za determinacijo rastlin in živali na podlagi inventarizacijskih katalogov.

Prva leta je vlagal izvršni odbor vso skrb v organizacijo in načrt inventarizacijskega dela. Povabil je k sodelovanju vse priznane in kvalificirane strokovnjake za posamezne rastlinske in živalske skupine ter sklepal delovne pogodbe s strokovnjaki, ki so sprejeli njegovo vabilo. Za živalske skupine, za katere v domovini ni specialistov, je pritegnil k sodelovanju ugledne tuje strokovnjake. Pogodbe z avtorji za izdelavo katalogov so se glasile na 2—3 leta, nekaterim je bilo treba podaljšati rok.

Doslej so bili izdelani in v tisku objavljeni tile katalogi, izhajajoč v dveh serijah: »Catalogus florae Jugoslaviae« in »Catalogus faunae Jugoslaviae«.

1. E. Mayer, Pteridophyta, 1964, 54 str.
2. V. Blečić, Gymnospermae, 1967, 16 str.
3. B. Sket, Isopoda aquatica, 1967, 20 str.
4. P. Us, Orthopteroidea, 1967, 48 str.
5. B. Dulić — D. Mirić, Mammalia, 1967, 46 str.
6. A. Martinčič, Bryophyta — Musci, 1968, 102 str.
7. J. Bogojević, Collembola, 1968, 56 str.
8. E. Pretner, Coleoptera — Bathysciinae, 1968, 50 str.

Zadnji trije katalogi so bili natisnjeni v letu 1968. Skupni obseg vseh tiskanih katalogov znaša 352 strani.

Predloženi so bili in za tisk pripravljeni so katalogi:

1. K. Strasser, Diplopoda
2. V. B. Georgiev, Coleoptera — Hydrocanthares, Palpicornia
3. S. Glumac, Syphoidea

Obseg teh treh katalogov znaša 181 tipkopskih strani.

Izvršni odbor je že sklenil pogodbe z avtorji za obdelavo 4 katalogov, katerih nekateri so domala že napisani:

1. E. Mayer, Dialypetalidae
2. F. Nikolić, Araneae
3. S. Matvejev, Aves
4. J. Bole, Mollusca

S 4 avtorji pa se je izvršni odbor dogovoril za izdelavo katalogov, nekateri od njih so skoraj zaključeni:

1. J. Hadži, Opilionidae, Pseudoscorpionidae
2. S. Brelih, Reptilia
3. B. Rosicky, Aphaniptera
4. E. Pretner, Coleoptera — Carabidae

Sedanja razpoložljiva denarna sredstva ne bodo zadoščala za izdajo zadnjih štirih katalogov.

Konec leta 1967 je bil projekt »Flora in favna Jugoslavije« razpisan. Na razpis se je prijavilo 12 interesentov, od katerih pa bi prišla po izjavi predsednika razpisne komisije, dr. Maksima Todorovića, na seji dne 2. 10. 1968 v Beogradu kot kompetenta v pošteve le SAZU in Zemaljski muzej BiH v Sarajevu. Po mnenju razpisne komisije naj bi bil od teh dveh primernejši nosilec projekta Zemaljski muzej. Tajnik medakademijskega odbora dr. Jože Bole je protestiral proti tej odločitvi razpisne komisije in ovrgel lažno informacijo, češ da SAZU nima interesa na tem projektu. Medakademijski odbor je dne 7. 10. 1968 prek predsednika Sveta jugoslovanskih akademij, akademika Josipa Vidmarja, vložil pritožbo na Zvezni svet za koordinacijo znanstvene dejavnosti in Zvezni sklad za financiranje znanstvene dejavnosti.

Iz poteka in sedanjega stanja stvari se more sklepati, da je imela pritožba samo ta uspeh, da SAZU ni izpadla iz projekta. »Informativni bilten Saveznog saveta za koordinacijo naučnih delatnosti« (št. 5/6, december 1968) objavlja na strani 14 pod projektom Ib/14 »Flora in favna Jugoslavije« kar 15 nosilcev tega projekta, za katere je določena za l. 1969 skupna vsota 929.922 din. Od te vsote odpade na SAZU samo 23.939 din, kar znaša komaj 2,5 % celotne vsote. V tej zvezi ugotavljamo, da smo zaprosili v razpisnem predlogu za vsoto 100.000 din letno ter da nam je Zvezni sklad z dopisom od 26. 11. 1968 sporočil, da je komisija strokovnjakov Zveznega sklada predlagala za naš projekt za l. 1969 vsoto 96.530 din. Ta vsota pa se je slednjič skrčila na 23.939 din.

Za to smešno nizko vsoto in zlasti še glede na diskriminacijski način razdelitve finančnih sredstev med 13 udeležencev projekta Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije seveda ni hotel skleniti pogodbe z Zveznim skladom, pač pa je vložil protestno spomenico, ki jo je akademik Josip Vidmar kot predsednik Sveta jugoslovanskih akademij naslovil na pristojne organe (7) in osebe (4). V tej spomenici se ugotavljajo tale pomembna in odločilna dejstva:

1. Rušenje enotnosti raziskovalnega projekta »Flora in favna Jugoslavije«, ki je bil z odločitvijo upravnega odbora Zveznega sklada na seji dne 20. 12. 1968 razbit na 13 med seboj neodvisnih in organizacijsko nepovezanih nosilcev.

2. Diskriminacijski način razdelitve denarnih sredstev, odobrenih za projekt »Flora in favna Jugoslavije za leto 1969, pri čemer odpade na SAZU oziroma Medakademijski odbor, ki je od l. 1960 dalje enotno organiziral in vodil projekt, samo 2,5 %.

3. Nevzdržnost trditve, da je projekt »Flora in favna Jugoslavije« nov projekt, ko je vendar po naslovu, zamisli, vsebini in namenu le nadaljevanje doslej enotnega istoimenskega projekta.

4. Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije odločno odklanja vsako odgovornost za porazno stanje projekta »Flora in favna Jugoslavije«, ki je nastalo brez njegove vednosti in proti njegovi volji.

Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije ima za potrebno, da objavi navedene podatke v »Letopisu« SAZU, da bo širša akademijska javnost poučena o razvoju in stanju stvari ter da z objavo v tisku ne pridejo v pozabo.

INŠTITUT ZA ZGODOVINO

Sekcija za občo in narodno zgodovino

Poročilo o delu v letu 1968

I. Sektija je nadaljevala z glavnim kolektivnim delom v okviru Gospodarske in družbene zgodovine Slovencev.

1. Posebno skrb je posvečala sekcija skupini *Agrarne panoge*. Zbrani so domala vsi teksti za publikacijo, ki bo obsegala vsega 35 gesel. Glavno delo je slonelo na ožji redakciji (dr. P. Blaznik, dr. B. Grafenauer, dr. S. Vilfan). Člani ožje redakcije so izdelali k vsakemu geslu enotno razdelitev snovi in enoten način naslavljanja in podnaslavljanja, dopolnjevali so bibliografijo in preurejali dosedanje enotne sezname k posameznim geslom po odlomkih gesel, da bi bili ti odlomki bolj dokumentirani in da bi bile bibliografske navedbe bolj uporabne. Pri svojem delu je ožja redakcija tudi prenašala posamezne odlomke iz gesla v geslo, nekatere odlomke preformulirala ali na novo napisala, krajšala posamezna mesta itd. — Odsek za agrarne panoge je na sējah obravnaval na novo napisan tekst Kmetijski gospodarski obrat izpod peresa profesorja dr. B. Grafenauerja in vse tiste rokopise, ki jih je kot definitivne predložila ožja redakcija. Od skupnih 35 gesel je dobilo 20 njih končno obliko.

2. Posebno skupino v okviru Gospodarske in družbene zgodovine predstavljajo *Mere in uteži*. Započeto delo sta nadaljevala dr. P. Blaznik in dr. S. Vilfan. Vzpostavljala sta zvezo med starejšimi in novejšimi urbarji za isto gospostvo in obdeleževala posamezne obsežnejše vire, na podlagi katerih sta skušala ugotavljati notranje relacije v določenem kraju.

II. V okviru medakademijskega odbora za *Historično-topografski leksikon* in *atlas srednjeveške Jugoslavije* je sekcija nadaljevala z delom. Akad. dr. M. Kos pripravlja gradivo Kranjske za tisk, obenem pa je dopolnjeval gradivo za Primorsko. — Dr. P. Blaznik je dopolnjeval gradivo za Štajersko in to zlasti s pritegnitvijo naslednjih del: Beda Schroll, Lehenver-

zeichnisse des Benediktinerstiftes St. Paul in Kärnten aus dem XV. Jahrhunderte, AÖG 34/1865; Beda Schroll, Urkundenbuch des Benediktinerstiftes St. Paul in Kärnten, FRA II, 39; Ign. Orožen, Das Bisthum und die Diözese Lavant I—VIII. Podrobno je obdeloval doslej nabrano gradivo in uspešno lokaliziral stotine imen na podlagi katastrskih map in specialk ter s pomočjo terenskega dela. — I. Zelko je v glavnem končal z dopolnjevanjem gradiva za Prekmurje. Zbrano gradivo pripravlja za tisk.

Izdelane so bile naslednje karte o razmerju med zasedenimi in opustelimi kmetijami (pustotami): Klevevško gospostvo 2 (1306, 1318), sevniško-brežiška salzburška posest 2 (1509, 1322), ptujška salzburška posest 1 (1322), gospostvo Švarcenek 2 (ok. 1400, 1412).

III. Sekcija je za Slovenijo sodelovala še pri nekaterih medakademijskih odborih, ki obstajajo pri Svetu akademij SFRJ:

1. *Odbor za slovar novoveške latinščine v Jugoslaviji.* Po opravljenem delu za slovar srednjeveške latinščine se nadaljuje delo za slovar novoveške latinščine v Jugoslaviji. Delež Slovenije pri tem delu je manjšega obsega.

2. *Odbor za repertorij srednjeveških historičnih virov.* Delo za to mednarodno znanstveno podjetje je za Jugoslavijo v glavnem končano. Na sedež redakcije repertorija v Rimu se pošiljajo le še dodatki in popravki. Opravljajo se tudi korekture za tisk; dve knjigi repertorija sta že izšli (1962, 1967).

3. *Odbor za kolonizacijo jugoslovanskih pokrajin.* Organizirano je bilo delo za Slovenijo. Napisani so bili že prvi elaborati (dr. V. Valenčič, Etnična struktura Ljubljane v času protestantizma; B. Otorepec, Pregled rodbinskih imen ob koncu srednjega in v začetku novega veka; dr. S. Vilfan, Narativni viri o jezikovnih razmerah v slovenskih mestih predvsem v začetku novega veka). — V letu 1969 bo F. Štrus nadaljeval izdelavo že 1968 započete kartoteke o številčnem stanju manjšin na podlagi ljudskih štetij do leta 1910. Dr. S. Vilfan in B. Otorepec bosta izdelala elaborata: Osebna in krajevna imena kot vir za spoznavanje etnične strukture neagrarnih naselij in Drugi pripomočki za etnično strukturo neagrarnih naselij. Dr. T. Zorn bo obdelal temo: Tuji kapitali na slovenskem etničnem ozemlju.

Načrt dela za leto 1969

I. *Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev*

1. Po načrtu naj bi skupina *Agrarne panoge* izšla v dveh knjigah. Prva knjiga, ki bo obsegala gospodarski del, bo 1969

pripravljena za tisk. Ožja redakcija bo v celoti ponovno pregledala vse tekste, jih vsklajala, kontrolirala predvsem citate, poskrbela za ponazorila itd.

2. *Mere in uteži*. Dr. P. Blaznik in dr. S. Vilfan bosta nadaljevala z zbiranjem podatkov iz rektifikacijskih dominika-cijskih aktov.

II. *Historično-topografski leksikon in atlas srednjeveške Jugoslavije*

Akad. prof. dr. M. Kos bo dokončno pripravil za tisk gra-divo Kranjske in dopolnjeval gradivo za Primorsko. — Dr. P. Blaznik bo dopolnjeval gradivo za Štajersko zlasti s priteg-nitvijo listinskega materiala v Deželnem arhivu Štajerske v Gradcu. Zbrano gradivo bo obdeloval po ustaljeni metodi s po-močjo katastrskih map, specialk in terenskim delom. — I. Zelko bo pripravljajl gradivo Prekmurja za tisk.

III. Nadaljevalo se bo delo pri zgoraj navedenih medakade-mijskih odborih.

Delo oddelka za bibliografijo

1. Knjižnica sekcije

Prirastek v l. 1968 znaša 584 zvezkov, ki so vpisani v inven-tarni in signaturni katalog, kartotečni listki za avtorski in stvarni katalog so bili izdelani in vstavljeni.

2. Centralni katalog inozemskih zgodovinskih del v znan-stvenih knjižnicah Slovenije

Pregledane so v NUK-u signaturne številke 175.000—180.000, pregledan je prirastek Študijske knjižnice v Celju v l. 1960/1968 (25.—31. VIII. 1968), pregledan je letni prirastek Študijske knjiž-nice v Mariboru in na Ravnah ter Muzejske knjižnice v Ptuju. Inkorporirano je gradivo NUK-a, Študijske knjižnice v Novem mestu v celoti, delno gradivo Študijske knjižnice v Celju.

3. Retrospektivna slovenska zgodovinska bibliografija

Za bibliografijo člankov sta oddala sodelavca Peter Ribni-
kar, arhivar Arhiva Slovenije 500 listkov (Novice 1859, 1860)
in Ema Umek, arhivarka Arhiva Slovenije 500 listkov (Mittei-
lungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung).

Katalogizacijo, inkorporacijo in drugo delo za Centralni ka-talog in Retrospektivno bibliografijo opravlja Slava Pipp, knjižničarka, pregled knjižnic, gesla za stvarni katalog in kon-trolo dela dr. M. Pivec-Stelè.

Dr. Pavle Blaznik in dr. Melitta Pivec-Stelè sta se udeležila 14. zborovanja slovenskih zgodovinarjev v Novi Gorici (9.—13. IX. 1968), dr. M. Pivec-Stelè je v Archivio storico di Trieste pregledala protokole z ozirom na evakuirani ilirski arhiv (22. do 28. IX. 1968) in se udeležila zborovanja slovenskih bibliotekarjev v Radovljici (5. X. 1968).

Načrt dela za leto 1969

1. *Centralni katalog inozemskih zgodovinskih del v znanstvenih knjižnicah Slovenije*

Nadaljevanje pregleda NUK-a, pregled prirastka Študijske knjižnice v Kopru v letih 1964/1969 (1 teden), nadaljevanje in-korporacije do zdaj pregledanih knjižnic.

2. *Retrospektivna slovenska zgodovinska bibliografija*

Nadaljevanje pregleda Novic; pregled: Laibacher Wochenblatt, Archiv für Kunde österreichischer Geschichtsquellen.

3. *Pregled gradiva* z ozirom na dnevnik H. Coste o ljubljanskem kongresu Svete aliansse 1821 v dunajskem Državnem arhivu in dunajski Univerzitetni biblioteki (10 dni).

Sekcija za zgodovino umetnosti

Poročilo o delu v letu 1968

Zaradi omejenih sredstev se je sekcija pri terenskem delu povezovala z drugimi umetnostnozgodovinskimi ustanovami, z zavodi za varstvo spomenikov in zlasti z Narodno galerijo. Z galerijo so nas povezale predvsem priprave za veliko razstavo umetnosti 17. stoletja na Slovenskem. Študijski povzetek teh raziskav je objavil dr. Emilijan Cevc v pregledu slikarstva 17. stoletja v razstavnem katalogu, sledile pa bodo še nekatere nadrobnejše študije. S tem smo pomagali vsaj delno uresničiti dolgoletno željo naše umetnostne zgodovine, ki je prav slikarstvo tega časa najmanj poznala.

Raziskovanje in obnova romanske dvojne kapele na Malem gradu v Kamniku, ki ju je že leta 1950 sprožila sekcija, se po skrbi medobčinskega zavoda za varstvo kulturnih spomenikov za Gorenjsko v Kranju bližajo koncu. Študijsko je dela vodil

dr. E. Cevc. V preteklem letu so se nadaljevala dela v kripti in v zgornji kapeli. V kripti je bil najden kot spolio fragment romanskega stebrišča s kockastim kapitelom (prvim te vrste v SR Sloveniji) iz 12. stoletja, urejena pa je bila tudi oltarna menza v okenski niši, kot je bila svoje dni. V obeh kapelah smo nadaljevali z odkrivanjem zgodnjebaročnih fresk iz konca 17. stoletja; te posnemajo v kripti motiv »grotte«, v apsidi zgornje kapele pa iluzionistično stebriščno arhitekturo in na steno naslikani oltar. Sondiranje sten v zgornji kapeli je razkrilo le ostanke poznogotske vitičaste dekoracije na oboku. Kolikor je dopuščala statika smo odkrili zelo poškodovan (verjetno med potresom leta 1511) poznoromanski portal v zahodni steni zgornje kapele z ostanki stebrov in kapitelov iz prve četrtine 13. stoletja.

Načelnik sekcije, akademik dr. France Stelè, je s študijem fresk v Veroni, Milanu, Bologni, Monzi, Comu in v Valle Intelvi zaključil pregled področja subalpinskega pasu med srednjo Evropo in severno Italijo in njegovih gotskih fresk.

Akad. dr. Fr. Stelè je predaval v Gradcu o gotskem slikarstvu v Sloveniji in na tamkajšnji univerzi o osnovnih stilih v bizantinski umetnosti. Znanstveni sodelavec dr. E. Cevc se je udeležil srečanja »Incontri culturali mitteleuropei« v Gorici z referatom o razmerju med stilno in ljudsko umetnostjo, v Gradcu pa je predaval o gotskem kiparstvu na Slovenskem.

Terensko raziskovanje se je gibalo seveda v mejah majhnih razpoložljivih sredstev. Med pomembnejšimi novimi najdbami naj omenim le kamniten kipec Sočutne iz prve četrtine 15. stoletja v Piranu in več gotskih Križanih, med katerimi je najlepši tisti, ki smo ga našli na podstrešju koprške stolnice. S temi se na našem primorskem ozemlju lepo dopolnjuje še vedno dovolj zapletena podoba o razmerju in povezavah srednjeevropske in italijanske plastike v poznem srednjem veku, prav naši spomeniki te vrste pa omogočajo nekaj novih zaključkov o »italskem tipu« poznogotskih Križanih.

Poleg tega so terenske raziskave obogatile temeljni kartoteki spomenikov in umetnikov ter fototeko spomenikov. Regesti iz Mestnega arhiva v Ljubljani so izpopolnili zbirko virov za umetnostno zgodovino Slovenije ter osvetlili provenienco nekaterih vidnejših baročnih umetnikov. Nadaljevali smo z ekscerpiranjem starejše strokovne literature, na novo pa smo začeli zbirati umetnostnozgodovinske in umetnostne članke in notice iz dnevnih časopisov in tednikov; kjer ne moremo dobiti izrezkov, si pomagamo s kratkimi povzetki. Pregled tega gradiva bo omogočil poseben abecedni register.

Načrt dela za leto 1969

Kabinetno delo bo še naprej usmerjeno v izpopolnjevanje temeljnih kartotek in fototeke ter strokovne bibliografije. Upamo, da bomo mogli začeti tudi ikonografsko kartoteko, ki jo zelo pogrešamo.

njeveških virov za umetnostno zgodovino Slovenije.

V letu 1969 bomo zaključili raziskave in spomeniško prezen-

Pospešiti želimo komentiranje kritične izdaje Dolničarjevega rokopisa »Historia ecclesiae cathedralis Labacensis« in Erbergovih umetnostnih zapiskov. V načrtu imamo tudi sestavo sredtacijsko kapele na Malem gradu v Kamniku, nakar bo mogoče spomenik tudi obdelati v kritični monografiji.

Z Narodno galerijo bo sekcija sodelovala pri pripravah za razstavo srednjeveške plastike na Slovenskem.

Želimo, da bi mogla sekcija pritegniti k delu več zunanjih honorarnih sodelavcev.

Sekcija za arheologijo

Poročilo o delu v letu 1968

Odbor Arheološke karte Jugoslavije je nadaljeval z zbiranjem gradiva (shed), ki mu ga posamezni sodelavci pošiljajo preko republiških komisij. V povečanem obsegu je bila zajeta Istra (SR Hrvatska), nadaljevalo se je z delom na področju SR Srbije. Pregledan in sortiran je bil material po republikah. Na plenarni seji odbora so sprejeli ustrezne sklepe in načrte, izvoljena je bila tudi redakcijska komisija za dokončno obdelavo karte (vodja komisije dr. Pribaković, Vojni muzej v Beogradu).

Tabula Imperii Romani. — Izšel je list »Aquincum« pri Madžarski akademiji znanosti; pri izdelavi lista je jugoslovanski odbor bistveno sodeloval. V letu 1968 je odbor nadaljeval z delom na listu Naissus. Odbor je vodil vse za to potrebne tuzemske in mednarodne stike. Za material s teritorija Jugoslavije so bili angažirani potrebni sodelavci. Material za Bolgarijo je bil v konceptu predložen odboru, za material za Grčijo in Albanijo je bila urejena redakcija obeh držav, ki pa sta le periferno zajeti na listu Naissus; material za Romunijo je bil izročen odboru, za material za Italijo pa je bil sodružen angažiran.

Za Sklad Borisa Kidriča je sekcija imela v sodelovanju z Zavodom za spomeniško varstvo SRS in Narodnim muzejem v delu 3. faze Arheološke karte Slovenije. Redakcijska komisija

(S. Gabrovec, S. Pahič, P. Petru in J. Šašel) je obdelala arheološko topografske enote: Črnomelj, Krško, Novo mesto, Tolmin in Trbovlje. Izdelani so tudi uvodni članki: Rimske ceste v Sloveniji (J. Šašel); Arheološki toponimi ter Sezname gradišč in patrocinijev (F. Truhlar). V delu so še članki Starejša in mlajša železna doba (S. Gabrovec); Preseljevanje narodov in zgodnji srednji vek (J. Kastelic) in Clausurae Alpium Iuliarum (P. Petru). Izpopolnjeni so indeksi najdišč in sestavki, ki so bili obdelani v 1. in 2. fazi Arheološke karte Slovenije. Za Arheološko karto Jugoslavije pa so bila obdelana še nekatera nova najdišča.

Višji znanstveni sodelavec dr. ing. Mitja Brodar je proučeval material iz mezolitskega najdišča Pod Črnučko in narisal artefakte za objavo. V zvezi s študijem koščenih konic starejših faz mlajšega paleolitika je izpopolnjeval kartoteko najdišč in kartoteko zadevne literature ter proučeval zbirko najdb v graškem muzeju Joanneum. Izdelal je geodetski posnetek vhoda in bližnje okolice Ciganske jame pri Željnah pri Kočevju. V Poljšiški cerkvi pri Gorjah je od 26. VIII. do 14. IX. poglobil izkop pod plastjo s paleolitskimi najdbami in pri nas prvič v jami ugotovil pleistocensko moreno.

Višji znanstveni sodelavec dr. Alojz Šercelj je 10 mesecev delal na problemih razvoja vegetacije na Slovenskem v Botaničnem inštitutu univerze Stuttgart-Hohenheim. Palinološko je preiskal nekatere barjanske profile s Pokljuke, Ljubljanskega barja, Zaplane, Trstenika, Fužin, kjer je ugotovil kasni glacial in Bovca s plastmi interglaciala.

Višji strokovni sodelavec Staško Jesse je poleg rednega bibliotekarskega dela dokončal redakcijo za tisk 19. zvezka Arheološkega vestnika in 6. knjige Razprav 1. razreda, nato pa pričel z redakcijskimi pripravami za 20. zvezek Arheološkega vestnika. Nadaljeval je z zbiranjem bibliografskih podatkov arheološke literature Slovenije oziroma Jugoslavije.

Višji strokovni sodelavec Jaroslav Šašel je opravljal redakcijska dela za Arheološko karto Slovenije in s tem v zvezi izvršil nekaj terenskih ogledov. Dokončal je svoj del k študiji o klavzurah Alpium Iuliarum. Udeležil se je 2. mednarodnega simpozija oziroma seminarja iz epigrafike, ki ga je organizirala Madžarska akademija znanosti v Budimpešti. Ob tej priliki si je ogledal material v muzejih mest: Győr, Sopron in Szombathely. Sodeloval je na simpoziju: Predslavenski etnički elementi na Balkanu u etnogenezi južnih Slavena, ki ga je organizirala Akademija znanosti in umetnosti za Bosno in Hercegovino ter na simpoziju Jugoslavenske akademije znanosti in umetnosti: Prehistorija istočne jadranske obale i grčka kolonizacija Ja-

drana, ki je bil na Hvaru. V biblioteki muzeja v Ogleju je proučeval nam nedostopno epigrafsko in literarno gradivo.

Publicistična dejavnost članov sekcije v letu 1968

dr. Alojz Šercelj

Pelodna stratigrafija velenjske krovnine; plasti z ostanki mastodontov. Razprave 4. razreda, 11. knjiga, 1968.

Jaroslav Šašel

Essai d'identification des consuls de l'année 209 après J.—C., *Historia* 17, 1968.

Emona. Pauly-Wissowa, *Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft*, Supplement XI, 1968.

Bibliografski pregled in pregled izkopavanj v *Fasti archaeologici* XX, 1968.

Načrt dela za leto 1969

V letu 1969 bo glavno delo sekcije na obeh akademijskih temah in sicer Arheološki karti Jugoslavije (AKJ) in *Tabula Imperii Romani* (TIR). Odbor AKJ bo predvsem nadaljeval zbiranje shedarijev iz posameznih republik in urejeval zbrano gradivo. Odbor za TIR pa bo dokončal redakcijska dela za list *NAISSUS* in ga pripravil za tisk.

Republiška komisija Arheološke karte Slovenije bo zaključila redigiranje končnega teksta, izdelala pripadajoče karte in sestavila pregled ter kratice uporabljene literature. V nadaljevanju nameravamo topografsko obdelovati posamezne arheološke regije.

Sekcija ima v načrtu za leto 1969 nadaljevanje arheoloških sondiranj v jamah Dolenjske in rekognosciranje jam Posočja. J. Šašel bo nadaljeval s študijem antičnih napisov in sodeloval pri zaključnih delih za natis študije o kasno-antičnih zaporah.

Palinološki laboratorij bo osredotočil svoja paleobotanična raziskovanja na Belo krajino in vzhodno Štajersko.

ORIENTALISTIČNI INŠTITUT

Poročilo o delu v letu 1968

V Orientalističnem inštitutu je v letu 1968 delo potekalo po postavljenem programu, ki smo ga skušali uresničevati v mejah možnosti.

Delo v inštitutu se je toliko razmahnilo, da se čedalje bolj občuti potreba po strokovnih sodelavcih. Inštitut ima namreč še vedno poleg upravnika dr. Viktorja Korošca, ki je poklicno zaposlen kot profesor na pravni fakulteti, samo eno uslužbenko, višjo knjižničarko Julijano Šušteršič, ki poleg knjižniških oskrbuje tudi vse inštitutske upravne posle: evidentira strokovne članke in ocene s področja asiriologije (v širšem smislu) in hetitologije.

Pri inštitutskem delu sta v omejenem obsegu sodelovala kot zunanja sodelavca: absolvent primerjalnega jezikoslovja Francé Milavec, ki pa je bil precej oviran zaradi pripravljanja svojega diplomskega izpita, ter diplomirani arheolog Marko Urbanija, ki je po odsluženju vojaškega roka začel obdelovati asiriološko in hetitološko literaturo, pričeneši s povojnimi letniki Vestnika Drevnej Istorii in knjigo E. Menabde »Hettskoe občestvo«. Fr. Milavec je pomagal pri transkripciji zbornika Keilschrift-texte aus Boghazköi XIII.

Za uspešen napredek Orientalističnega inštituta postaja nujno potrebno, da dobi Orientalistični inštitut vsaj enega asistenta.

V februarju 1968 sta upravnik Viktor Korošec in knjižničarka J. Šušteršič obiskala sosednja avstrijska orientalistična inštituta v Gradcu in na Dunaju, da si ogledata ureditev in poslovanje obeh inštitutov. V Gradcu ju je gospa profesorica dr. Maria Höfner, na Dunaju pa profesor Hans Hirsch prijazno sprejel. V obeh inštitutih sta dobila podrobne informacije o vprašanih, ki se pojavljajo tudi v delovanju našega inštituta. V Gradcu sta obiskala tudi emeritiranega profesorja dr. E. F. Weidnerja.

Upravnik Viktor Korošec se je v letu 1968 udeležil naslednjih mednarodnih zborovanj in je na njih predaval:

Na 6. mednarodnem kongresu društva International Organization for the Study of the Old Testament (ki ima svoje središče v Leidenu) v Rimu (15.—19. aprila) je dne 17. aprila imel predavanje: »Zur Entwicklung der keilschriftlichen Staatsverträge«. Predavanje je bilo v nemščini, povzetek pa je bil v angleščini.

Na 17. zborovanju nemških orientalistov (17. Deutscher Orientalistentag) v Würzburgu (21.—26. julija 1968), ki se ga je ob enem z mnogoštevilnimi drugimi gosti udeležil kot povabljeni gost, je imel predavanje o sedanjem stanju proučevanja hetitskega prava z naslovom »Einige Beiträge zum hethitischen Privatrecht«. V Würzburgu si je ogledal tamkajšnji Orientalistični inštitut. Na povratku se je ustavil za štiri dni v Heidelbergu, da je v tamkajšnjem Orientaliskem seminarju vsaj bežno registriral novejšo asiriološke publikacije. — Stroške vožnje je krila SAZU.

Na 23. mednarodnem zasedanju znanstvene družbe Société Internationale Fernand de Visscher pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité v Fribourgu v Švici (17.—20. septembra 1968) je predaval o temi: »Sur la croissance des droits cunéiformes positifs«. Udeležbo mu je omogočila SAZU.

Na 17. mednarodnem zborovanju nemških pravnih zgodovinarjev v Münstru (7.—10. oktobra 1968), ki je spričo velikega števila zunanjih udeležencev dejansko imelo mednarodno značaj, je v skupini »znanstvenih poročil« (Wissenschaftliche Mitteilungen) predaval o spremembah v hetitskem pravu, nastalih v zvezi z zakonodajno reformo. Potne stroške je krila Pravna fakulteta v Ljubljani.

V letu 1968 je Orientalistični inštitut SAZU organiziral dva strokovna študijska sestanka. Na prvem, ki je bil 15. maja 1968, je prof. V. Korošec študentom arheologije in zgodovine s pomočjo našega knjižničnega fonda pojasnjeval zgodovinski zlasti umetnostnozgodovinski kulturni razvoj v starem Egiptu in Prednji Aziji. Sestanka se je udeležilo 15 študentov.

Drugi strokovni študijski sestanek je bil 15. novembra 1968, udeležilo se ga je 11 udeležencev. Na njem je M. Urbanija poročal o važnejših člankih in razpravah iz revije Vestnik Drevnej Istorii, 1946—1955; Fr. Milavec je poročal o knjigi I. M. Djakovnov, Jaziki Drevnej Perednej Azii, Moskva 1967. Končno je poročal dr. V. Korošec o orientalističnih zborovanjih v Würzburgu, Fribourgu in v Münstru.

V času od zadnjega poročila je upravnik dr. Viktor Korošec objavil:

članek »Les relations internationales d'après les lettres de Mari« v zborniku »XVe Rencontre Assyriologique Internationale«; La civilisation de Mari (str. 139—150) v seriji »Les congrès et colloques de l'Université de Liège« 1967.

V Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte je v tisku strokovna ocena o knjigi H. M. Kümmel, Ersatzrituale für den hethitischen König, Wiesbaden 1967.

Pet knjižnih poročil je bilo objavljenih v Zgodovinskem časopisu v Ljubljani (letnik XXI, str. 271—276), nekrolog za pokojnim zagrebškim romanistom prof. dr. Marijanom Horvatom je izšel v Pravniku (1968, 203—205).

V tisku je še nekaj drugih prispevkov.

Načrt dela za leto 1969

Delovni program Orientalističnega inštituta za leto 1969 obsega:

1. Proučevanje novih edicij klinopisnih tekstov; transkribiranje novih tekstov;
2. proučevanje nove asiriološke literature;
3. evidentiranje asiriološke literature v drugih knjižnicah v Ljubljani;
4. evidentiranje pravne terminologije;
5. pogostnejši občasni študijski sestanki s poročili o najnovjših publikacijah in o asirioloških zborovanjih;
6. pedagoška pomoč mladim asiriologom pri poglobljanju asiriološke izobrazbe;
7. sodelovanje pri Komiteju SFRJ za orientalistiko v Beogradu in pri Društvu orientalistov Jugoslavije v Beogradu;
8. aktivna udeležba upravnika prof. V. Korošca na asirioloških in pravnozgodovinskih zborovanjih;
9. dovršitev knjige o mednarodnih pogodbah, ohranjenih v klinopisni pisavi;
10. uvajanje dveh zunanjih sodelavcev v znanstveno delo na področju orientalistike.

INSTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK

Leksikološka sekcija

Poročilo o delu v letu 1968

Številčno stanje uslužbencev v leksikološki sekciji se ni spremenilo.

Dr. J. Rigler je začel posvečati po odloku predsedstva SAZU večino delovnega časa delu za slovar.

V okviru zamenjave znanstvenih delavcev je dr. L. Legiša obiskal Inštitut za češki jezik v Pragi (en teden) in Inštitut za slovaški jezik v Bratislavi (en dan), gost leksikološke sekcije pa je bila sodelavka Inštituta za češki jezik Běla Poštolková. Tov. T. Korošec in V. Majdič sta imela v decembru vsak 10 dni dopusta, da sta na povabilo češkoslovaške vlade z drugimi jugoslovanskimi bohemisti obiskala Prago. Tov. dr. J. Jurančič, V. Majdič in S. Suhadolnik so se udeležili posvetovanja o akademiskem slovarju srbskohrvatskega jezika.

Sekcija je dobila v začetku leta še dva prostora; tako jih ima zdaj skupno devet.

Materialno pomoč za honoriranje zunanjih sodelavcev je dal Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti.

Med SAZU in Državno založbo Slovenije je bila sklenjena pogodba za izdajo slovarja v 20.000 izvodih. Tiskarna Ljudske pravice je kupila nove matrice (tip victoria) in začela z njimi staviti slovar v začetku septembra. Arhitekt T. Bitenc je izdelal načrt za opremo slovarja.

Priložnostno je sodelovalo okrog 100 zunanjih honorarnih sodelavcev, predvsem terminologov. S posameznimi vprašanji, ki zadevajo razlago terminov, pa smo se obračali tudi na mnoge druge strokovnjake.

Kot pomožni redaktor je začela delati tov. B. Pleničar.

Organizacijsko se delo za slovar v bistvu ni spremenilo; ker pa je bila osnovna redakcija slovarja v glavnem končana, se je polovica sodelavcev ukvarjala s pripravo tipkopisa za tiskarno in s korekturami.

Zaradi premajhnega števila oz. nezadostno izšolanih zunanjih sodelavcev sta se priprava in obdelava gesel za redakcijo združili, in sicer tako, da se manjša gesla obdelajo samo pomensko, večja gesla pa tudi sintaktično.

Delovni načrt je bil, kar se tiče osnovne redakcije gesel za prvo knjigo, dosežen, tipkopis za tiskarno pa je bil narejen samo do konca črke D. Redakcije gesel za drugo knjigo se nismo mogli lotiti.

Zredigiranih je bilo 1410 gesel, za kar je bilo treba preštudirati 24.749 kartotečnih listkov in ustrezno leksikološko literaturo.

Pripravljenih oz. obdelanih je bilo 4275 gesel, od tega večina za drugo knjigo slovarja.

Dokončali smo akcentuacijsko-intonacijske priprave in izdelali vse glave gesel za prvo knjigo.

Pregledali smo najnovejše kartotečno gradivo in odbrali še okrog 200 dodatnih gesel za prvo knjigo.

Pregledali, izpopolnili in izdelali smo uvod v slovar.

V omejenem obsegu smo nadaljevali navadno ekscerpiranje, zlasti iz poljudnoznanstvene literature in dnevnega časopisja. V 54 delih smo izbrali in podčrtali 60.689 besed. Iz tega smo napravili 54.266 novih, z gesli opremljenih listkov.

Pri posebnem ekscerpiranju smo dobili 129.700 novih listkov; od tega pri popolnih izpisih 20.645 listkov (B. Škerlj, P. Flere), pri priložnostnih izpisih 1969 listkov in pri izpisovanju za zgodovinski slovar 62.158 listkov (Hipolitov slovar, Bohoričeva slovnica).

Terminologi in njihovi pomočniki so nam izdelali 44.928 novih listkov z razlagami ali terminološkimi zvezami. Del terminologov nam še ni dal gradiva za drugo knjigo.

V letu 1968 smo torej pomnožili leksikalno gradivo s 183.966 novimi kartotečnimi listki. Glej priloženo tabelo.

Novo leksikalno gradivo smo sproti alfabetirali in uvrščali v ustrezne kartoteke.

Splošna kartoteka, na osnovi katere se izdeluje slovar knjižnega jezika, je imela ob koncu leta 2,934.808 listkov.

Vzporedno z redakcijo slovarja smo izdelovali koordinacijsko kartoteko. Spremembe, nastale ob izdelavi tipkopisa za tiskarno, smo vnašali samo v kartoteko sinonimov oz. blokiranih zvez.

Izdelali smo alfabetarij za drugo knjigo slovarja (I-N).

Začeli smo pripravljati a tergo slovar za drugo knjigo.

Odgovarjali smo na mnoga pismena ali ustna vprašanja v zvezi s knjižnim jezikom.

Znanstveni delavci sekcije so sodelovali kot jezikovni svetovalci pri terminoloških komisijah (medicina, tehnika, arhitektura), imeli so 14 predavanj in objavili 26 strokovnih člankov.

Pregled vsega doslej zbranega leksikalnega gradiva

Karakteristika skupine	Narejeno v letu 1968	Stanje 31. decembra 1968	
I. Literatura 20. stol.			
a) poezija	1.937	87.642	
b) proza	7.290	457.997	545.639
II. Literatura 2. pol. 19. stol.			
a) poezija		22.647	
b) proza		413.773	436.420
III. Literatura 1750—1850			
a) poezija		37.899	
b) proza		103.676	141.575
IV. Stara literatura			
a) poezija		515	
b) proza	5.058	95.977	96.492
V. Ljudska literatura			
a) poezija		92.445	
b) dialektično blago		25.625	118.070
VI. Starejši slovarji	57.100	367.538	367.538
VII. Novejši slovarji		517.141	517.141
VIII. Strokovno			
a) literatura	67.653	609.556	
b) terminologija	44.928	364.208	973.764
IX. Splošna zbirka		997.655	997.655
Skupaj	183.966	4.194.294	4.194.294

Načrt dela za leto 1969

Dokončali bomo tipkopolis za tiskarno E—H in opravili vse potrebne tiskarniške korekture, tako da bo izšla prva knjiga slovarja jeseni 1969.

Začeli bomo redakcijo druge knjige in pripravili 3000 gesel.

Izdelali bomo 150.000 novih kartotečnih listkov (70.000 navadno ekscerpiranje, 20.000 popolni izpisi, 20.000 terminologija, 40.000 zgodovinski slovar).

Zaradi čim uspešnejšega začetka pri izdelavi druge knjige slovarja bomo opravili delno reorganizacijo v delu rednih in zunanjih sodelavcev.

Etimološko-onomastična sekcija

Poročilo o delu v letu 1968

Etimološko-onomastična sekcija je imela v letu 1968 dva stalna uslužbenca; redno asistentko Mileno Piškur in asistenta Draga Mertlja. Sekcijo vodi akademik dr. France Bezljaj. Poleg njega je stalni honorarni sodelavec upokojeni strokovni sodelavec SAZU dr. Vaso Suyer. Sodelujeta pa pri sekciji tudi poleg svoje redne zaposlitve dr. Janez Orešnik (šele od oktobra 1968 dalje) in asistentka dialektološke sekcije Saša Serbec.

Sekcija je v letu 1968 dobila od SAZU dotacije 10.000 din in od Sklada za pospeševanje kulturne dejavnosti 10.000 din, skupno 20.000 din. Od Medakademijskega odbora za onomastiko sekcija v letu 1968 še ni dobila nobene dotacije.

Predstojnik dr. France Bezljaj je v letu 1968 nadaljeval pripravo rokopisa za Etimološki slovar slovenskega jezika. Ker se je izdaja prvih zvezkov zakasnila, zaradi finančnih težav založbe »Mladinska knjiga«, profesor Bezljaj ni hitel z nadaljevanjem rokopisa po strogo abecednem redu, ampak po problemih. Zbral je gradivo in razjasnil etimološko problematiko za preko 1500 gesel v prihodnjih zvezkih. Od novembra 1968 dalje pa potekajo razgovori z založbo Mladinska knjiga, da bi v teku leta 1969 postavili in natisnili prvih dvajset do štiriindvajset tiskovnih pol Etimološkega slovarja slovenskega jezika (verjetno se bomo odločili iz praktičnih razlogov za izdajo v snoopičih po pet tiskovnih pol in ne po osem, kakor je bilo prvotno zamišljeno). Tako je mogoče oddati v tiskarno rokopis od A do E, v nekaj mesecih pa bodo dopolnjene tudi vrzeli v črkah od F do I.

Asistent Drago Mertelj je nadaljeval ekscerpiranje tekoče strokovne literature, obenem pa tudi zbiral dopolnilno gradivo za posamezna gesla v domačih in tujih slovarjih.

Delo na kartoteki slovenskih krajevnih imen smo morali zaradi skrajno nerednih dotacij Medakademijskega odbora za onomastiko v Zagrebu reducirati na minimum. Ker smo slovenske toponimične baze in pomembnejša toponima pritegnili v gradivo za etimološki slovar, se je delo omejilo v glavnem samo na te potrebe. Že v letu 1967 smo bili prisiljeni ustaviti začeto tipkanje na matrice začasnega priročnega slovarja slovenskih priimkov. Pač pa smo v decembru 1968 dobili od Sveta akademij posebno dotacijo v znesku 15.000 din za izdajanje jugoslovanskega časopisa za onomastiko (Onomastica jugoslavica),

ker je bilo sklenjeno, da bo glavna redakcija v Ljubljani. Ker mora prvi letnik iziti zaradi kongresa do konca avgusta 1969, smo se odločili za rotoprinte tehniko (v nakladi 700 izvodov). Sodelavci sekcije bodo morali prihajajoče rokopise pretipkati po enotnem načrtu, da ohranimo enotno in estetsko primerno formo celote.

Celotni kolektiv (razen dr. J. Orešnika) pripravlja s strokovno pomočjo botanika prof. Petkovška tudi Slovar slovenskih rastlinskih imen. Gradivo zanj je že v celoti zbrano iz starejše in novejše objavljene in rokopisne literature. Sedaj je v delu usklajanje mednarodne botanične terminologije, ki se je v teku zadnjih dveh stoletij stalno spreminjala. To je delo, ki mu samo jezikovno izobraženi sodelavci sekcije niso v celoti kos. V prvem delu tega slovarja bodo pod latinskimi gesli navedena vsa slovenska sinonima z oznako virov, lokacije in rabo s kratkimi etimološkimi pojasnili in opozorili na sorodno terminologijo pri drugih Slovanih in pri sosednjih neslovanskih narodih. Drugi del bo abecedno urejen po slovenskih geslih s strokovnimi oznakami vseh rastlin, za katere so na našem ozemlju ta imena v rabi. Predvidoma bo ta publikacija pripravljena za tisk v letu 1970.

Po skoraj dveletnih razgovorih s posameznimi ruskimi filologi je v decembru 1968 delegacija ruske akademije sklenila z našimi oblastmi tudi načrt izdaje slovarja rezijanskega narečja iz zapuščine Baudouin de Courtenaya v redakciji dr. N. Tolstoja, dr. M. Matičetovega in dr. F. Bezlaja. Delo bi izšlo v kooperaciji slovenske in sovjetske akademije. Profesor F. Bezlaj pripravlja skupaj z akademikom M. Kosom in prof. T. Logarjem novo izdajo Brižinskih spomenikov.

V letu 1968 je prof. Bezlaj pripravil za tisk poleg nekaj krajših člankov tudi dve obsežnejši etimološki študiji za redne izdaje SAZU in akademije BiH. Asistentka Milena Piškur pa dokončuje semantično študijo, o slovenskem polisemantemu *reda*.

Dialektološka sekcija

Poročilo o delu v letu 1968

V letu 1968 je bilo za splošnoslovanski lingvistični atlas zbrano narečno gradivo v štirih krajih: Babno polje (zapisala A. Lipovec), Komen (zapisala M. Orožen), Ribnica (zapisal J. Rigler), Solbica v Reziji (zapisala T. Logar in B. Meriggi). Za Slovenski lingvistični atlas pa je bilo zbrano gradivo v sed-

mih krajih: Borovnica, Martinja vas pri Trebnjem, Prestranek, Pridvor pri Kopru, Razdrto, Šentlenart pri Brežicah, Tlake pri Rogatcu; to gradivo so zbrali študentje slavistike, z njimi pa ga je prekontroliral T. Logar.

V letu 1968 je J. Rigler večinoma delal pri delu za slovar slovenskega knjižnega jezika. Dokončal je pravorečni, akcentski in morfološki del uvoda, opravil zadnjo redakcijo akcentuacije do črke D, pripravil akcentuacijo dodatnega alfabeta rija do črke D in reševal problematične primere pri črkah E in F.

Oktobra je izšla knjiga J. Riglerja, *Začetki slovenskega knjižnega jezika*, za katero je bilo treba opraviti težavne korekture. Asistentka Saša Serbec je prenašala v kartoteko dialektološke zapise za Slovenski lingvistični atlas in urejala ekscerpirano gradivo iz starejše dialektološke literature.

T. Logar se je udeležil mednarodnega slavističnega kongresa v Pragi, kjer je imel referat o glasoslovnih in morfoloških posebnostih v govorici sloveniziranih Nemcev.

Člani sekcije so objavili

Tine Logar: Vokalizem in akcent govora vasi Potoče v Ziljski dolini. Zbornik za filologiju i lingvistiku Matice Srpske XI, 1968, str. 137—145.

Tine Logar: Dialektološke študije XIV, Govor vasi Kneža pri Djekšah na Koroškem, Slavistična revija XVI, 1968, str. 395—412.

Tine Logar: Glasoslovne in morfološke posebnosti v govorici sloveniziranih Nemcev, Slavistična revija XVI, 1968, str. 159—168.

Tine Logar: Štajerska narečja, Jezik in slovstvo XIII, 1968, str. 171—175.

Tine Logar: Kazalni zaimek v slovenskih narečjih, Slavia Orientalis XVII, 1968, str. 347—350.

Jakob Rigler: Über die Sprache der slowenischen protestantischen Schriftsteller des 16. Jahrhunderts, Abhandlungen über die slowenische Reformation, München 1968, str. 65—89.

Jakob Rigler: Dvojni refleksi kratkega *ě* v slovenščini, Zbornik za filologiju i lingvistiku Matice Srpske XI, Novi Sad 1968, str. 249—255.

Jakob Rigler: K Rončevićevi opazki o istrskih govorih, Slavistična revija XVI, 1968, str. 589—590.

Jakob Rigler, Problematika naglaševanja v slovenskem knjižnem jeziku, Jezik in slovstvo XIII, 1968, str. 192—199.

Jakob Rigler: Jezikovnokulturna orientacija Štajercev v starejših obdobjih, Svet med Muro in Dravo, Maribor 1968, str. 661—681.

Jakob Rigler: Začetki slovenskega knjižnega jezika, Dela razreda za filološke in literarne vede SAZU 22, Ljubljana 1968, strani 279.

Komisija za slovensko gramatiko, filologijo in pravopis

Poročilo o delu v letu 1968

Natis prve knjige Ramovševih zbranih spisov se je zaradi pomanjkanja grafičnih znakov občutno zakasnil. Priprava druge knjige poteka v redu. Ker komisija nima nobenega rednega nameščenca, se mora opirati na honorarne sodelavce. Zato je zastalo zbiranje problemske bibliografije za znanstveno gramatiko slovenskega jezika.

Načrt dela za leto 1969

1. Natis prve in druge knjige Ramovševih zbranih del.
2. Reševanje pravopisnih in pravorečnih vprašanj kot priprava za naslednjo izdajo Slovenskega pravopisa.

INŠTITUT ZA LITERATURE

Poročilo o delu v letu 1968

a) Slovenski biografski leksikon

Delo za Slovenski biografski leksikon se je po objavi X. zvezka, ki je izšel 29. decembra 1967, kljub nekaterim zaprekam nadaljevalo po načrtu. Najhujše težave povzroča pomanjkanje delovnega prostora.

Sestav osebja se od leta 1963 ni spremenil. Pri SBL so stalno nameščeni znanstvena svetnika Alfonz Gspan in dr. Milena Uršič ter višji strokovni sodelavec Nada Prašelj.

Precej pa se je spremenil sestav zunanjih sodelavcev: 28 jih je že med pokojnimi, starih sodelavcev je 68, novih smo pridobili 57, kar pomeni, da se kader po izgubi tistih, ki so bili ustanovitelji in tudi glavni sodelavci publikacije, vendarle pomlaja. Za XI. in naslednje zvezke imamo skupaj 146 avtorjev (v IX. zvezku jih je sodelovalo 77, v X. pa 111). Razen omenjenih piscev člankov je uredništvo pritegnilo še 5 sodelavcev za iskanje in preverjanje podatkov: v Narodni in univerzitetni knjižnici sta to prof. Pavle Kalan in Boža Pleničar, v Arhivu Slovenije prof. Majda Smole, izdatno pomoč nam nudi v ljubljanskem Nadškofijskem arhivu prof. dr. Maks Miklavčič, v istrskih in italijanskih arhivih pa zbira za nas gradivo o Istranih profesor Ivo Filipovič iz Kopra.

Redakcijsko delo nekoliko olajšuje dejstvo, da imamo za pripravo rokopisa XI. zvezka zagotovljena gmotna sredstva. Subvencija Sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti SRS je sicer nižja, kakor je bilo prvotno pogodbeno določeno, vendar nekako zadošča, da smo avtorski honorar vsaj približali honorarjem, ki jih že več let izplačujejo založbe za podobno znanstveno delo.

Uredništvo je v letu 1968 opravilo naslednja dela:

1. Za okoli 480 gesel, kolikor jih bo obsegal XI. zvezek, je zbralo čez 300 člankov; za ostale ima pripravljeno gradivo in s pogodbami zagotovljene avtorje.

2. Za naslednja dva zvezka (XII. in XIII.) — najmanj toliko jih bo publikacija do zaključka redne vrste še zahtevala — je napisanih okoli 250 člankov.

3. Uredništvo je bilo zlasti zaposleno z redigiranjem dospelega gradiva: kljub tiskanim in ustnim navodilom, ki jih sodelavci prejemajo, je treba včasih članke čisto predelati in jim dati leksikalno obliko. S tem v zvezi se prevarjajo in dopolnjujejo biografski in bibliografski podatki. Tudi z dopolnjevanjem podatkov v člankih, ki so jih bili napisali že pokojni avtorji, ni malo dela.

4. Potrebna je stalna revizija alfabeterija, in to ne le za zvezke iz redne vrste, marveč tudi za dopolnilne zvezke, za katere je napisanih okoli 20 člankov in do zdaj zbranih 1970 gesel.

5. Uredništvo je vzdrževalo stalni stik s sodelavci, sklepalo je z njimi pogodbe in jim dajalo napotke usno ali z dopisovanjem. Zlasti veliko dela je bilo z na novo pridobljenimi sodelavci.

6. Na mnoga vprašanja, ki se tičejo življenjepisov ali dela slovenskih javnih delavcev, je dajalo informacije raznim uredništvom, ustanovam, pa tudi zunanjim in domačim znanstvenim interesentom.

7. Izpopolnjevalo je svojo zbirko gradiva z razpošiljanjem vprašalnikov, z izpisovanjem, z zbiranjem raznih virov in literature ter z izrezovanjem iz dnevnega tiska. Subvencija namreč ne zadostuje, da bi posebej angažirali ekscerptorje in sestavljalce raznih osebnih kazal, kar bi lajšalo redakcijsko delo; čas članov uredništva je preskopo odmerjen, da bi zajel tudi tako sekundarno, četudi zelo potrebno delo.

8. Oskrbelo je kazalo krajevnih imen tudi že za X. zvezek ter pregled obdelanih oseb po strokah (sestavil prof. dr. Roman Savnik). Ti kazali bosta mimo drugih sestavljali zaključni zvezek našega leksikona.

Ker se vse delo za Slovenski biografski leksikon odvija pod časovnim pritiskom (čimprejšnji izid prihodnjega zvezka), je treba takorekoč vsako razpoložljivo minuto posvetiti prihajajočim člankom oziroma pisanju manjkajočih člankov. Člani uredništva so nekako moralno vezani in se morajo odpovedovati drugemu znanstvenemu delu, ki zato nujno zaostaja, pa naj bi bilo še tako upravičeno. Tako je npr. že več let v pripravi za tisk rokopis ene naših prvih literarnih zgodovin: J. K. Erberg, Versuch eines Entwurfes zu einer Literatur-Geschichte für Crain. Nach den Quellen der Lustthaler Bibliothek und Archive... iz leta 1825 (dr. Milena Uršič). Rokopis obsega okrog

300 strani in vsebuje še marsikateri nepreiskani, a tudi neznani podatek, marsikatero osvetlitev naše literarne preteklosti. Prepis je še vedno le v rokopisu, osebno kazalo pa še ni popolno. Resda služi našemu leksikalnemu delu, a to le interno; ob misli na pomembnost tega rokopisa je res škoda, da ga ni bilo mogoče še pripraviti za tisk. Podobno je z nadaljevanjem Zoisove korespondence (Alfonz Gspan).

Kljub temu so člani uredništva Slovenskega biografskega leksikona morali prevzeti še razne obveznosti. Mimo funkcij v strokovnih, kulturnih in družbenih organizacijah je

Alfonz Gspan predaval med drugim na IV. mednarodnem seminarju za slovenski jezik, literaturo in kulturo (4. julija); na simpoziju ob 150-letnici smrti dr. Karla Gottloba Antona v Görlitzu (4. oktobra); na RTV Ljubljana (6. februarja) in koroškimi študentom na Dunaju (7. oktobra). Ob povratku iz Görlitza je v Dresdenu iskal slovenska protestantika v tamkajšnji državni biblioteki. Uredil je 3. in 4. zvezek zbirke Monumenta litterarum slovenicarum (Mladinska knjiga Ljubljana), vodil delo za Generalni katalog inkunabul Jugoslavije ter sodeloval pri uredništvu Literarne zgodovine narodov Jugoslavije, ki jo pripravljajo Matica Srpska, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ter Makedonska akademija na naukite i umetnostite. Objavil je Geneza, vsebina in stil Linhartove dramatike (ciklostil); Pisatelj Josip Jurčič (brošura Muljava, Zbirka vodnikov Zavoda za spomeniško varstvo SRS 16, str. 4—15); Monumenta litterarum slovenicarum (Delo 1968, št. 285); prispevek o starejši slovenski književnosti v Encyclopaedia Britannica (Chicago, Toronto, London...) in zanjo organiziral sodelavce za novejšo slovensko, za srbsko, za hrvatsko in za makedonsko slovstvo; za tisk je pripravil prevod knjige »Vladimir Mošin, Kopitarjeva zbirka slovanskih rokopisov in Zoisov cirilski fragment Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani«, ki jo bo izdal Razred za filološke in literarne vede SAZU; za vzhodnoberlinsko Akademijo znanosti razpravo Wissenschaftliche Beziehungen zwischen K. G. Anton und seinen jugoslawischen Zeitgenossen; za Enciklopedijo Jugoslavije pa več biografij. — Za razpravo Anton Tomaž Linhart, objavljeno v knjigi A. T. Linhart, Ta veseli dan ali Matiček se ženi, Obzorja, Maribor 1967, str. 179—308, je prejel nagrado iz Sklada Borisa Kidriča.

Nada Prašelj je napisala za 18. in 19. zvezek Österreichisches biographisches Lexikon 1815—1918 oz. 1950, ki ga izdaja Avstrijska akademija znanosti na Dunaju, 15 člankov o Slovencih. Priložnostno je sodelovala pri organizaciji retrospektivne razstave del akad. arh. prof. Jožeta Plečnika, ki jo je priredilo

Društvo arhitektov Slovenije skupaj s SAZU (maja 1968). Odo-bren ji je bil 14-dnevni dopust, da je v Pragi v arhivu na Hrad-čanih popisovala Plečnikov material, potreben za razstavo. — Za retrospektivno bibliografijo založbe Mladinska knjiga v Ljubljani je prejela izredno Levstikovo nagrado.

b) *Sekcija za literarno zgodovino*

Pripravljalna dela za slovenski »Literarni leksikon« so se v letu 1968 nadaljevala v več smereh.

28. VI. 1968 je bila s Skladom Borisa Kidriča sklenjena po-godba za tretjo fazo teh del, to je za čas od 1. VII. 1968 do 30. VI. 1969. Pripravljen in predložen Skladu Borisa Kidriča pa je bil tudi delovni program in predračun za četrto fazo.

Fiksiran je bil vsebinski in oblikovni ustroj »Literarnega leksikona« in razpon območij, ki bodo v njem upoštevana; do-ločeni pa so bili tudi podrobnejši vidiki, po katerih bodo obde-lana posamezna gesla. Alfabetarij je bil izdelan za črke G do vključno P, dokončno sprejetih vanj je bilo 816 gesel, s čimer je število doslej odbranih temeljnih gesel narastlo na 1241. V drugi polovici leta je pod vodstvom akad. dr. A. Ocvirka začel z rednim delom redakcijski kolegij in je poleg občega vsebin-skega in oblikovnega ustroja leksikona podrobneje pretresel gesla s črkama A in B.

Za kartoteko neslovenskih literarnih avtorjev in za kartoteko slovenskih literarnoteoretskih terminov, obravnavanih v sloven-skem periodičnem tisku od konca 18. stoletja do danes, je bilo v letu 1968 izpisanih in sprejetih 26.325 novih listkov. Obdelanih je bilo 590 letnikov mesečnikov, tednikov in dnevnikov od leta 1848 do 1900, s čimer so bila v Ljubljani dostopna periodika iz tega obdobja v glavnem izčrpana; prav tako pa je bilo do kraja izpisano dnevno časopisje iz let 1901—1920. Sočasno s tem je potekal metodološko usmerjevalno, kontrolno in organizacijsko delo kot tudi usposabljanje novih izpisovalcev. Število izpiso-valcev, aktivno vključenih v delo, je narastlo na 35.

V letu 1968 je bilo celotno doslej izpisano gradivo pregle-dano, razloženo in urejeno po časopisih in letnikih ter oprem-ljeno s kazalkami za vsak letnik posebej. Redigiranih je bilo ok. 25.000 listkov. Začeli pa sta se že tudi tehnična obdelava in razmnoževanje listkov, tako da bo to gradivo čimprej uporabno za »Literarni leksikon« in za druge znanstvene naloge in inte-resente.

V okviru edicijskega programa Inštituta za literature je po-leg izida 10. zvezka in priprav za 11. zvezek »Slovenskega bio-

grafskega leksikona«, o čemer je govora posebej, izšel v letu 1968 1. zvezek Levčeve korespondence v redakciji dr. F. Bernika, medtem ko je 2. zvezek v pripravi. — Prevod dela dr. V. Mošina »Kopitarjeva zbirka slovanskih rokopisov in Zoisov cirilski fragment Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani« je bil strokovno pregledan, opremljen s slikovnim gradivom in oddan v tiskarno. — Za urednike nove izdaje »Brižinskih spomenikov«, ki je v pripravi, so bili v smislu pismenega dogovora z dne 21. XI. 1967 izdelane fotokopije in paleografski ter fonetični prepis tekstov v več izvodih.

Mimo navedenih osnovnih nalog sta člana sekcije za literarno zgodovino v letu 1968 opravljala v okviru inštituta in SAZU še tale dela: 1. vodenje tajniških poslov inštituta, 2. spremljanje tekoče strokovne literature, skrb za akvizicijo novih del in pomoč inštitutski knjižnici pri izdelavi stvarnega kataloga, 3. objava pregleda novejšje slovenske literature v »Encyclopaedii Britannici«, 4. priprava gradiva za 3 prispevke v SBL, 5. izdelava 15 poročil o najnovejših slovenskih znanstvenih edicijah iz območja humanističnih ved za »Bulletin scientifique« v slovenščini, francoščini in nemščini in 6. sodelovanje z Inštitutom za slovenski jezik pri definicijah filozofskih terminov za »Slovar slovenskega knjižnega jezika.«

c) *Komisija za bibliografijo*

Pred leti začeto delo za »Retrospektivno bibliografijo slovenskega tiska od začetkov do 1945« se tudi letos ni nadaljevalo. Vprašanje zaposlitve nove visokokvalificirane strokovne moči, ki bi vodila to nujno potrebno delo, je še vedno odprto.

č) *Inštitutska knjižnica*

Delo v knjižnici je potekalo brez zaostankov.

Postavljen je bil signaturni katalog, a potrebna je še kontrola. V smislu odločitve iz leta 1967 je bil stvarno obdelan ves tekoči in deloma tudi starejši knjižni fond.

NAČRT DELA ZA LETO 1969

a) *Slovenski biografski leksikon*

1. Zaključek redakcije XI. zvezka in delo s tiskarno.
2. Dopolnjevanje in revizija alfabetarija.

3. Zbiranje člankov predvsem za XI., a tudi za XII., XIII. zvezek in za dopolnilne zvezke.
4. Redigiranje prispelih člankov.
5. Delo s sodelavci; informacijsko delo.
6. Izpolnjevanje arhivskega gradiva, ekscerpiranje, klasificiranje itd.

b) *Sekcija za literarno zgodovino*

1. Sklenitev pogodbe s Skladom Borisa Kidriča za četrto fazo pripravljanih del za »Literarni leksikon« v letu 1969/70 in izdelava delovnega programa ter predračunov za nadaljevanje teh del.

2. Izdelava in izbor alfabetaija za »Literarni leksikon« od črke R do Ž, izpopolnitev alfabetaija z dodatnimi gesli in podoben pretres gesel od črke C do P.

3. Izpisovanje slovenskega periodičnega tiska (mesečnikov, štirinajstdnevnikov in tednikov) od leta 1945 do 1965 in, kolikor bodo dopuščala sredstva, dnevnega tiska od leta 1921 do 1940 za kartoteko slovenskih literarnoteoretskih terminov in za kartoteko neslovenskih literarnih avtorjev. Organizacijsko in metodološko vodstvo dela, uvajanje novih izpisovalcev. Redigiranje in razmnoževanje izpisanega ter sortiranje razmnoženega gradiva.

4. Skrb za izvajanje sprejetega edicijskega programa in za pravočasno izhajanje v objavo sprejetih znanstvenih del. — Predložitev v tisk 2. zvezka Levčeve korespondence v redakciji dr. F. Bernika. — Izdaja dela dr. V. Mošina »Kopitarjeva zbirka slovanskih rokopisov in Zoisov cirilski fragment Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani«.

5. Opravljanje drugih tekočih in občasnih znanstvenih in organizacijskih nalog.

c) *Komisija za bibliografijo*

Namestitev visokokvalificiranega bibliografa in pridobitev novega delovnega prostora zanj.

č) *Inštitutska knjižnica*

1. Obdelava mesečnega prirastka (abecedni, signaturni in stvarni katalog).

2. Izdelava stvarnega kataloga za starejši knjižni fond.

3. Revizija signaturnega kataloga.

4. Nova postavitev knjižnega fonda, ki je bila že v načrtu za leto 1968.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

Poročilo o delu v letu 1968

Stanje osebja in struktura inštituta

Stanje osebja se v letu 1968 ni spremenilo. Asistentka prof. Helena Ložarjeva je dokončala svoje dveletno študijsko bivanje na Dunaju in je s 1. julijem 1968 spet nastopila svojo redno službo v inštitutu.

Inštitut je preživel drugo polovico leta v znamenju priprav za priključitev Glasbeno-narodopisnega inštituta, ki jo je predlagal Svet SRS za prosveto in kulturo. Pokazala se je v načelu obojestranska pripravljenost, da se priključitev izvede, do dejanske priključitve pa do konca leta ni prišlo.

Iz razprav ob tej priložnosti se je izoblikovala bodoča shema inštitutove strukture. Dosedanji naziv »oddelek« bi zamenjala »sekcija«. Razvoj inštituta je rodil naslednjo strukturo in zahteva naslednje osebje:

Sekcija I: ljudsko slovstvo

Vodja: dr. Milko Matičetov, znanstveni svetnik

Asistent: (mesto ni sistemizirano in ni zasedeno).

Sekcija II: ljudske šege in igre

Vodja: dr. Niko Kuret, znanstveni svetnik

Asistent: Helena Ložar (mesto ni sistemizirano, zasedeno je pogodbeno za določen čas).

Sekcija III: ljudska pesem, glasba, ples (v to sekcijo preide ob priključitvi dosedanji Glasbeno-narodopisni inštitut z naslednjim osebjem: 1 svetnik, 1 znanstveni sodelavec, 3 asistenti, 2 tehnična uslužbenca, vsega 6 službenih mest).

Knjižnica: Na predvidenem mestu bibliotekarja diplomirane etnologa dela višja knjižničarka Albina Štrubelj, ki oskrbuje tudi thesaurus, sodeluje v prvi sekciji in vodi administracijo.

Dokumentarna služba: Za fototeko, diateko, filmoteko, fonoteko z diskoteko in arhive gradiva s thesaurom ni oskrbnika;

predviden je asistent-kustos, dipl. etnolog, mesto pa še ni sistemizirano in ne zasedeno.

Tehnično osebje: Kot daktilograf (honorarno s polovičnim delovnim časom) je delala tudi leta 1968 Angela Berkopec, predvsem za II. sekcijo; I. sekcija še nima daktilografa, daktilografске posle zanjo opravlja A. Štrubljeva. Nobeno izmed obeh mest daktilografa še ni sistemizirano.

Sistemizacije torej čakajo:

2 mesti asistenta (dipl. etnolog),

1 mesto asistenta-kustosa (dipl. etnolog),

2 mesti daktilografa.

Šele s sistemizacijo teh mest bi inštitut mogel sproti opravljati svoje znanstvene naloge.

Tajniške posle inštituta je opravljal N. Kuret.

Sekcija (I) za ljudsko slovo. S podporo iz Kidričevega sklada je dr. Matičetov nadaljeval svoje raziskovanje ljudskega pripovedništva Rezijanov. Repertoar pravljčarke Tyne Wáj-tave, ki je pripovedovala na Sólbici in v Pordenonu, je dosegel že 404 samostojne enote. Primer te odlične pravljčarke, ki ne živi več v domači dolini, je bil spodbuda za iskanje drugih podobnih oseb, ki živijo na tujem. Nekaj smo jih že našli. Libera Cararia »Tozúnava« živi v Benetkah in prihaja samo letovat domov v Osojane; močno je navezana na stara izročila, ki jih zna podajati živahno in lepo zaokroženo. Na njeno opozorilo smo prišli do dveh odličnih rezijanskih pravljčark v Nemškem Gradcu. To sta Rozalija Di Lenardo (1884) in njena pranečakinja Edda (1931), ki ju je dr. Matičetov oktobra 1968 obiskal dvakrat. Stara Rozalija je bila že rojena z doma (v Postojni), vendar v njeni družini še zmerom vlada rezijanščina. Doslej nismo poznali tako otipljivega zglada, kako se pravljica prenaša in pomlajuje iz roda v rod. Nečakinja Edda namreč ni samo prevzela zgodbe svoje tete Rozalije, ampak je najbrž tudi posnela njen način pripovedovanja. Nekaj posrečenih fotografij med pripovedovanjem obeh žen nam je iz prijaznosti posnel ravnatelj dr. Sepp Walter (Steirisches Volkskundemuseum). V repertoarju graških dveh pravljčark je prišla med drugim na dan »Ta od rýbe«, pravljica o ribjem ženinu, ki v ustnem izročilu živo nadaljuje znamenito zgodbo »Amor in Psyche« iz Apulejevih *Metamorfoz*.

V januarju 1968 so bili za televizijsko serijo »Pri naših pravljčarjih« posneti trije pravljčarji iz Bogojine v Prekmurju (Gujtmanov Lajči, Martinov Naci in Lopertov Vinci), ko pripovedujejo pri večernem zimskem delu, med lupljenjem tikvinega semena.

Na Solbici v Reziji je Matičetov sodeloval (v začetku marca 1968) s prof. B. Meriggijem iz Milana in s prof. T. Logarjem iz Ljubljane pri zbiranju podatkov za »Slovanski lingvistični atlas«.

Ko si je češki gost prof. K. Horálek iz Prage zaželel priti nekam na našo vas in slišati izvorno bajaranje, ga je M. Matičetov 2. 5. 1968 pospremil v Krtino pri Domžalah, kjer je Tine Oštirjev lepo pripovedoval nekaj povedk, med drugim eno o tlačanu, kako ziblje graščaka. (Motiv o kmetu, ki ziblje Francoza, bo potemtakem starejši, v francoskem času samo aktualiziran!)

Sekcija (II) za ljudske šege in igre. Terensko delo: Še neobdelan teren je obiskala v dneh 20.—22. februarja 1968 asistentka Helena Ložarjeva. Odpotovala je na Banjško planoto in raziskala tamkajšnje pustne šege. Svoje izsledke je podala v izčrpnem terenskem poročilu, kjer poudarja očitno zvezo posebej s pustnimi običaji Soške doline. Pustovanje na Banjščicah je izzvalo tudi zanimanje TV Ljubljana, ki je pod vodstvom imenovane dne 25. febr. 1968 posnela kratek dokumentarni film. — Imenovana je dopolnila svoje raziskovanje »otepovcev« iz Zgornje Bohinjske doline z obiskom Gorjuš dne 6. sept. 1968 in ugotovila, da »otepovci« na Gorjušah ne hodijo našemljeni, da pa je šega nadaljevanje šege iz Zgornjega Bohinja. — Priprave za anketno akcijo »Šege življenjskega cikla« (rojstvo, svatba, smrt): Sekcija pripravlja za naslednja leta izvedbo široko zasnovane in izčrpane anketne akcije s področja šeg ob rojstvu, svatbi, smrti. Po zamisli N. Kureta naj bi akcija zajela podatke treh generacij (a — ok. 1900, b — med obema vojnama, c — sedanjost) in tako pokazala biologijo šeg ob najvažnejših mejnikih človeškega življenja. Za vsakega bi izšla obširna vprašalnica v obliki knjižice. Kot prva je v načrtu po vrstnem redu druga vprašalnica (Svatba). Vprašalnico sestavlja asistentka H. Ložar. Izvedbo te akcije naj bi omogočila dva projekta, ki ju je izdelal N. Kuret. Prvi projekt je inštitut predložil jeseni 1968 v finansiranje Skladu Borisa Kidriča; projekt podrobno določa izvedbo akcije. Drugi projekt želi ustvariti trajno osnovo tej in podobnim akcijam z ustanovitvijo informatorske mreže; projekt je predložil inštitut Skladu SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti.

Da se zapolnijo vrzeli v gradivu in dokonča raziskovanje mask na Slovenskem, je N. Kuret lanski projekt revidiral in modificiral in ga je inštitut 1968 vnovič predložil Skladu Borisa Kidriča.

Arhivalno delo in dokumentacija: Nadaljevalo se je ekscerpiranje za arhiv. Inštitut je sklenil dogovor s Slovenskim etnografskim muzejem v Ljubljani, ki posoja inštitutu zvezke svojih terenskih ekip, da jih A. Berkopčeva ekspirira na naše listke. V letu 1968 je bilo tako ekscerpiranih pet zvezkov (teren 8, št. 10, 12, 14; teren 10, št. 20; teren 11, št. 25) na skupno ok. 1500 listkov. A. Berkopčeva je nadalje prepisala na listke anketno gradivo o panonski Liciji (vpr. št. 6 pos.), ok. 150 listkov, dalje zapiske Anice Arnolove o ljudskem življenju v Železnikih, okrog 200 listkov. Vse izpiske je H. Ložarjeva natančno kolacionirala. — Pridobili smo nekaj fotografskih posnetkov in diapozitivov pustovanja z Banjščic ter kolekcijo dokumentarnih fotografij kraške svatbe (Mario Magajna).

Etnografski film: Etnografski film je zaradi pomanjkanja sredstev obtičal na mrtvi točki. Zaradi bolezni prof. Mirka Kambiča ni bilo mogoče dokončati 8-mm barvnega kratkega filma o podkorenski Pehtri babi, zaradi nedostopnega filmskega materiala (Agfa-Color, 16 mm) pa tudi ne filma o ljubljanskih cvetnih butaricah. Sklad SRS za pospeševanje proizvodnje in predvajanja filmov nam je predložen scenarij za dokumentarni film o »Ziljski svatbi« (váscit) brez pripombe vrnil, ker vsa svoja sredstva razdeljuje le za igrane filme. N. Kuret je zato sprožil vprašanje slovenskega znanstvenega filma in dal pobudo, da se za to filmsko zvrst, ki se povsod po svetu enači z znanstvenimi knjižnimi publikacijami, zavzame Sklad Borisa Kidriča. — Tudi projekt o Centralnem arhivu slovenskega etnografskega filma, ki ga je izdelal N. Kuret in ga je inštitut predložil filmskemu Skladu, je ostal brez odmeva.

Stanje naše filmoteke je ostalo nespremenjeno. Starih arhivskih filmov spet ni bilo mogoče montirati, tako da leži sedem filmov (skupaj 350 m) mrtvih v omari.

Realizacije so bile mogoče le s sodelovanjem s TV (gl. tam), toda kopij teh realizacij nismo mogli nabaviti.

Sodelovanje z radiem in televizijo: V letu 1967 začeta serija oddaj »Pri naših pravljicarjih«, ki jo je pripravil M. Matičetov, se je nadaljevala na programu izobraževalne rubrike RTV Ljubljana takole: 29. jan. 1968 Peter Jakelj Smerinjekov iz Kranjske Gore, 26. febr. 1968 Franc Isop Leben iz Gorinčič v Rožu na Koroškem, 25. marca 1968 Tyna Pielich Wájtava s Solbice v Reziji, 30. dec. 1968 Štefanija Likar Kalarjeva iz Mrzlega loga pri Črnem vrhu nad Idrijo.

Za proslavo 200-letnice rojstva Andreja Šuštarja Drabosnjaka je pripravil N. Kuret spominsko oddajo v Radiu Ljubljana (10. okt. 1968). V Radiu Celovec je imenovani nadaljeval in kon-

čal svoj cikel predavanj pod naslovom »Poganstvo in krščanstvo v naših ljudskih šegah« in sicer s predavanji: »Pustne šeme — stara poganska dediščina« (16. febr. 1968), »Poganstvo okoli velike noči« (11. apr. 1968), »Staro pomladno slavlje in naši pomladanski prazniki« (16. maja 1968), »Šentjanževno — poganski praznik« (20. junija 1968).

Preko oddajnika v Gradcu je predaval N. Kuret za Radio Österreich dne 14. junija 1968 o témi: »Das Volksschauspiel der Slowenen«.

Na povabilo prof. P. Merkúja je M. Matičetov sprejel, da v sezoni 1968/69 pripravi za Radio Trst A cikel devetih predavanj o Reziji. Pod skupnim naslovom »Iz potne torbe« so bili do konca leta na vrsti: 9. okt. 1968 Rezijanski »Kralj Matjaž«, 13. nov. 1968 Rezijanska »Lepa Vida«, 11. dec. 1968 Rezijanski »Godec pred peklom«.

Fototeka in diateka: Urejanje fototeke je popolnoma zastalo, ker se ji nobeden od inštitutovih sodelavcev ne utegne posvečati. Gradivo se kopiči in je povsem nepregledno. — Diateka je tudi popolnoma neurejena.

Če v doglednem času ne bo omogočena namestitvev asistenta (kustosa-dokumentarista) na sistemizirano mesto ali honorarno, bodo z ureditvijo gradiva nedogledne preglavice. Vse dotlej sta obe zbirki z izjemo starejšega gradiva tako rekoč neuporabni.

Diskoteka: Novih nabav plošč ni bilo, pač pa smo mogli nabaviti stereofonski gramofon (»Iskra«).

»Demos« — Slovensko uredništvo »Demosa« je z referati o narodopisnih objavah od leta 1968 na tekočem. Z referati o najvažnejših narodopisnih objavah od leta 1945 dalje je slovensko uredništvo »Demosa« omogočilo mednarodni znanstveni javnosti vpogled v raziskovalno delo in izsledke slovenskih narodopiscev v povojni dobi. V letu 1968 je uredništvo oskrbelo 34 referatov, ki sta jih napisala N. Kuret (15) in H. Ložar (19).

Mednarodno sodelovanje in inozemski kongresi. Dela VI. mednarodnega slavističnega kongresa v Pragi (7.—15. avgusta 1968) se je udeležil M. Matičetov s predavanjem o rezijanskem ljudskem slovstvu.

Inštitut je na željo Komisije SRS za kulturne stike s tujino in na neposredno povabilo iz Gorice sodeloval pri III. srednjeevropskem kulturnem srečanju (Incontri culturali mitteleuropei) v Gorici (Italiji) v dneh 21. do 25. sept. 1968, posvečenem »Vrednotam in funkcijam tradicionalne kulture«. Na srečanju sta sodelovala od našega inštituta N. Kuret in M. Matičetov (gl. predavanja). Jugoslovanska delegacija je štela 9 članov, vodil jo je N. Kuret.

Inštitut se je odzival prošnjam tujih ustanov in posameznih raziskovalcev za posredovanje slovenskega narodopisnega gradiva. Tako je N. Kuret sestavil za angleško folkloristko Miss Nino Epton (Seaford/Sussex) pregled slovenskih šeg ob zimskem kresu (13 strani tipkopisa); Helena Ložar je na prošnjo univ. doc. dr. Franza Lipa (Dunaj) za njegov kolegij o alpskem kmečkem pohištvu v celoti prevedla v nemščino razpravo Fr. Kosa »Slovenska kmečka skrinja« (Etnolog 14, 1942, str. 53—75), ki smo mu jo poslali.

Domači kongresi in zborovanja. Občnega zbora in narodopisnega posvetovanja SED v Kranju dne 21. 6. 68 sta se udeležila N. Kuret in M. Matičetov. N. Kuret je imel na posvetovanju glavni referat o stanju slovenskega narodopisja 1968. Oba imenovana in Helena Ložar so se udeležili tudi drugega posvetovanja SED dne 12. nov. 1968 v Škofji Loki.

Kongresa Zveze društev folkloristov v Jajcu in glavne skupščine omenjene zveze sept. 1968 se je udeležil kot delegat M. Matičetov.

Predavanja. N. Kuret je predaval v celovškem (4 predavanja) in v graškem (1 predavanje) radiu (gl. zgoraj). Predaval je nadalje o osnovah in ozadju naših šeg na tečaju, ki ga je priredilo SED na slovenskih učiteljskih v pomladanskih mesecih 1968 (gl. spodaj). S predavanjem o »Mimično-dramatskih oblikah v slovenskem ljudskem izročilu« je sodeloval na IV. seminarju za slovenski jezik, literaturo in kulturo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani dne 10. 7. 1968.

M. Matičetov je na tečaju, ki ga je priredilo SED za slovenske učiteljsčnike, predaval o slovenski ljudski prozi. Na mednarodnem slavističnem kongresu v Pragi je podal kratek pregled ustnega slovstva Slovencev v Reziji, na 3. mednarodnem kulturnem srečanju v Gorici pa nekaj aktualnih misli o pripovednih pesmih slovenskega ljudstva.

Helena Ložar je predavala o kresovanju pri Slovencih (Die Sonnenwendfeier der Slowenen) v okviru »Arbeitsgemeinschaft für Volkskunde« na Dunaju dne 28. 5. 1968.

Obiski. V letu 1968 sta predavala kot gosta inštituta dva inozemska znanstvenika. Prof. Giovanni Bronzini (Bari) je predaval dne 22. 4. 1968 o vrednotah tradicionalne kulture, prof. dr. Karel Horálek (Praga) dne 8. 5. 1968 o J. Polivki in slovenskih pravljičah.

Inštitut so obiskali: dne 26. marca 1968 prof. G. B. Pellegrini iz Padove; — dne 22. aprila 1968 prof. dr. Károly Gaál z dunajske univerze; — dne 23.—24. maja 1968 dr. Blaže Ristovski (Skopje), upravnik folklornega inštituta; — dne 10.—11.

julija 1968 ravnatelj inštituta za Serbský Ludospyt v Budyšinu dr. Pavel Nowotný; — dne 30. julija 1968 dr. Maja Bošković-Stulli, ravnateljica Inštituta za narodnu umjetnost v Zagrebu. Prišla si je ogledat nekaj oddaj iz serije »Pri naših pravljíčarjih«; — dne 3. avgusta 1968 univ. prof. dr. Kurt Ranke (Göttingen); — dne 12. okt. 1968 akademik dr. Branimir Gušić in prof. Marjana Gušić, ravnateljica Etnološkega zavoda JAZU v Zagrebu. Na skupnem sestanku smo rešili vprašanje zamenjave gradiva (Križnik-Volčič) in obravnavali delovanje Medakademijskega odbora za narodni život i običaje, v katerem naš inštitut zastopa upravnik prof. dr. Fr. Bezlaj.

Sodelovanje z družbenimi organizacijami. Inštitut je tesno sodeloval s Slovenskim etnografskim društvom. Pri tečaju za učiteljščnike, ki jih je društvo priredilo v Ljubljani (11. 4.), v Celju (23. 3.), Novem mestu (25. 4.) in Tolminu (14. 5.), sta sodelovala vsak s svojim predavanjem N. Kuret in M. Matičetov in seznanila bodoče učitelje s problematiko zbiranja in raziskovanja ljudskega pripovedništva oz. ljudskih šeg in iger. Na posvetovanju SED v Kranju je N. Kuret pokazal na sedanje stanje slovenskega narodopisja in podal konkretne predloge za prihodnje delo. Med prvimi nalogami je navedel ustanovitev Slovenske narodopisne skupnosti, ki naj bi združevala vse narodopisne ustanove za uresničevanje skupnih nalog. Prevzel je vodstvo iniciativnega odbora, ki je imel do konca leta več sej. Do realizacije Skupnosti v letu 1968 še ni prišlo.

Na povabilo turističnega društva v Črnomlju se je N. Kuret dne 15. 5. 68 udeležil sestanka širšega kroga turističnih delavcev in vodij folklornih skupin v Beli krajini zavoljo vsakoletne prireditve (jurjevanja in kresovanja) v Črnomlju. Podal je svoje pripombe k jurjevanju l. 1967 in predložil scenarij za pristno tradicionalno kresovanje v l. 1968 in pozneje.

Osebne novice. Niko Kuret je bil dne 18. dec. 1968 izvoljen za dopisnega člana Comission Royale Belge de Folklore, Bruxelles. Isti je bil imenovan dne 17. 12. 1968 za člana Odbora za narodni život i običaje JAZU. — Helena Ložar je po 4 semestrih (1966/68) dokončala svoje študijsko bivanje na Dunaju, kjer je kot Herderjeva štipendistka delala v Institut für vergleichende Volkskunde (prof. dr. R. Wolfram). — Milko Matičetov je bil okt. 1968 imenovan od tržaške mestne uprave za člana komisije ekspertov, ki naj bi podala svoje mišljenje in predloge za ustanovitev kraškega muzeja (Museo del Carso). Sodeloval je na dveh sejah komisije, ki ji načeluje mestni svetovalec prof. Elio Apih z univerze v Trstu.

Objave. Znanstveni svetnik dr. N. Kuret: »Erster« und »letzter« in den Frühlingsbräuchen der Slowenen. Lëtopis Instituta za serbski ludospyt. (Paul Nedo-Festschrift) Reihe C, Nr. 11/12, Budyšin-Bantzen 1968, str. 150—158; — Osnove in ozadje naših šeg, Glasnik SED 4 Ljubljana 1968) št. 2, str. 1—2; — Stanje slovenskega narodopisja 1968, Glasnik SED/9 (Ljubljana 1968) št. 3, str. 1—4; — Svet med Savinjo, Savo in Sotlo. Narodopisni oris. Zbornik XII. kongresa jugoslovanskih folkloristov, Celje 1965, Ljubljana 1968, str. 13—25; — Mecenstvo, zakaj pa ne? Delo 10/307, 9. 9. 1968, str. 17; — Beseda o znanstvenem filmu, Delo 10/340, 14. 12. 1968, str. 20; — 25 referatov v reviji »Demos« (1968/1 in 1968/2); — Prevod razprav Joachima Kieslinga (Rudolf Baumbach in njegov »Zlatorog«) in Leopolda Kretzenbacherja (Povedka in bajka o Zlatorogu) v jubilejni izdaji Baumbach-Funtkovega »Zlatoroga« (München 1968, str. 145—153 in 154—167).

Asistentka Helena Ložar: Novo leto... kaj nam bo prineslo? Pionir 4 (Ljubljana 1968), str. 2—3, 22; — Stare šege iz Bohinjskega in planiškega kota. Slovenski izseljenski koledar 1969, Ljubljana 1968, 286—288; — 8 referatov v reviji »Demos« (1968/1 in 1968/2).

Znanstveni svetnik dr. Milko Matičetov: Il furto del fuoco a Resia, in Sardegna e nel mito prometeico, Studi in onore di Carmelina Naselli, Vol. I, Catania 1968, str. 165—191; — Die Legende von »Josaphat und Barlaam« in Resia. Typisches Beispiel absteigender Tradition, »Volküberlieferung«. Festschrift für Kurt Ranke. Göttingen 1968, str. 197—209; — Pregled ustnega slovstva Slovencev v Reziji (Italija), Slavistična revija 16 (1968), str. 203—229; — Pravljica o smrti ob Nadiži in pod Kaninom, Trinkov koledar 1968, str. 111—137; Sul fuoco a Resia, »All'ombra del Canin«. Bollettino parrocchiale di Resia, 41, N. 6, novembre-dicembre 1968, str. 4; — Bogastvo slovenske ljudske pesmi, posebej še v Beneški Sloveniji (neavtoriziran prevod iz italijanščine), Primorski dnevnik 24/227, 3. okt. 1968; — Pogovor z etnografom Milkom Matičetovim, Novi list 17/725, 20. dec. 1968, str. 8; — (Objava in prevod): Tyna Wájtawa, Ta hčý, ke na tĕla wbot nji otroká — Dekle, ki je hotela ubiti svojega otroka, Zaliv št. 12—13 (Trst 1968), str. 144—147; — (Knjižne objave pravljič): T. Vajtova, Dvanajst ujev (v hrvaški izdaji: Dvanest ujaka), Pionir 24/4, dec. 1968, str. 4—5; — Naci Benkovič, Matjaževi lenuhi, Ciciban 24/1, sept. 1968, str. 18; — T. Vajtova, O tistem, ki je našel dan »Pod skalico«, Ciciban 24/2, okt. 1968, str. 41; — T. Vajtova, Lenoba in Revščina, Ciciban 24/3, nov. 1968, str. 65—66; — N. Benkovič, Kako je orel učil leleti volka, Ciciban 24/4, dec. 1968, str. 90.

TERMINOLOŠKA KOMISIJA

Pravna sekcija

Poročilo o delu v letu 1968

Sekcija je delala tudi v poslovnem letu 1968 v sejah in izven sej. Izven sej je en honorarni ekscerptor izpisoval za slovensko pravno terminologijo pravne vire in pravno slovstvo iz zadnjega časa. Konec leta 1968 je obsegala sekcijaska kartoteka 260.900 izpisanih listkov.

V sejah (27) je sekcija pretresala gradivo za končno redakcijo slovenske pravne terminologije. Do dne 31. 12. 1968 je dokončno redigirala drugo polovico črke C (od gesla »cenzura« do konca črke), dalje črke Č, D, E, F, G in večji del črke H (do gesla »huba«). Te črke pa niso še tehnično urejene.

Sekcija je sproti odgovarjala na dodatna vprašanja, ki jih je stavljalo uredništvo Slovarja slovenskega knjižnega jezika v zvezi z obdelanimi pravnimi in drugimi gesli.

Načrt dela za leto 1969

Sekcija bo še dalje izpisovala najnovejše pravne vire in pravno slovstvo. V sejah bo dokončala zadnjo redakcijo črke H ter dokončno redigirala še nekaj nadaljnjih črk.

Tehniška sekcija

Poročilo o delu v letu 1968

Prednostno vprašanje med nalogami sekcije iz l. 1967 tj. izdaja slovenskega jezikovnega priročnika za tehnike ni moglo biti dokončno rešeno niti v l. 1968. Vzlic intenzivnemu zavemanju peščice najbolj delavnih ožjih sodelavcev (glej poročilo o tem za l. 1967, Letopis SAZU, 18. knjiga, 168) priročnik še ni

dozorel do imprimatura — zaradi nedokončanih slovniških odlomkov, ki so zašli v časovno stisko v zvezi s finalnimi pregledi gradiva za Slovar slovenskega knjižnega jezika. Vzlic temu zamuda pri izidu priročnika ne bo preobčutna. Dodati pa je treba, da smo za sklepna dela pri njem žrtvovali večino delovnega časa.

Med ostalimi obveznostmi iz načrta dela za preteklo leto se je sekcija največ odzivala prošnjam za lektorsko sodelovanje pri tehniških besedilih oziroma takih prispevkih za strokovno periodiko, prvenstveno iz strok, ki so s sodelavci zastopani v sekciji. Kartotečne zbirke za ev. poznejšo izdajo obeh delov spopolnjenega Splošnega tehniškega slovarja nismo bistveno povečali, če ne štejemo posebne zbirke raznih jezikovnih spak in napak, ki se še zmerom bohotijo v splošni rabi, da bi jih bili morali svoj čas res začeti načrtno preganjati.

S sestavljalci nastajajočega Slovarja slovenskega knjižnega jezika lani nismo imeli živahnih stikov, ker glede sodelovanja niso imeli takih želja, ki pa bodo med pripravljanjem II. knjige slovarja spet oživele.

V dnevnem tisku se samo še sporadično — največ na pobudo bralcev samih — pojavljajo pobude in pozivi za uporabo čim lepše materinščine, toda ponajveč brez pravega učinka. To velja pretežno za tehniška besedila, ki zlasti obravnavajo čisto nove snovi s prav tako novimi termini. V diru s časom in ihito pri delu temu zlu ni mogoče priti do živega.

Sej smo imeli leta 1968 — 19. Z mednarodnimi terminološkimi organizacijami že precej let ne vzdržujemo nobenih stikov.

Načrt dela za leto 1969

V letu 1969 nameravamo:

- a) izdati slovenski jezikovni priročnik za tehnike,
- b) sodelovati z Inštitutom za slovenski jezik pri razlaganju tehniških gesel za uvrstitev v Slovar slovenskega knjižnega jezika,
- c) občasno se kritično odzivati na jezikovne spake oziroma napake pri tehniških geslih v dnevnem tisku ali samopobudno načenjati terminološke probleme v publicistiki nasploh,
- č) z jezikovnimi pregledi v izhajajočem periodičnem strokovnem tisku pomagati do pravilnosti in enotnosti tehniških terminov.

d) zbirati dalje kartotečni fond za ev. dopolnjeno novo izdajo STS z na novo pridobljenimi termini oz. popravki iz I. izdaje (iz let 1962 oz. 1964).

Medicinska sekcija

Poročilo o delu v letu 1968

Medicinska sekcija Terminološke komisije se je v letu 1968 sestajala enkrat tedensko po dve uri. Julija in avgusta se sekcija ni sestajala. Sekcija je na sestankih razlagala medicinske termine za Slovar slovenskega knjižnega jezika, ki ga pripravlja Inštitut za slovenski jezik SAZU. Sekcija je obdelala termine z začetno črko S do vključno U.

Veterinarska podsekcija je imela 33 delovnih sestankov, ki so trajali po 2 uri. Na njih je obravnavala veterinarske termine za sestavo dodatnega alfabeta in razlage za že sprejete termine za Slovar slovenskega knjižnega jezika.

Člani podsekcije so ekscerpirali termine in pripravljali razlage doma.

V letu 1968 je podsekcija oddala Inštitutu za slovenski jezik ok. 600 dodatnih veterinarskih terminov z razlagami (od črke A do H) in alfabeta terminov od črke I do Ž (približno 600 terminov). Poleg tega dela je podsekcija prevedla v srbohrvaščino približno 2000 veterinarskih terminov za jugoslovanski veterinarski terminološki slovar. To delo je podsekcija opravila s finančno podporo Matice Srpske.

Načrt dela za leto 1969

Medicinska sekcija bo v letu 1969 delala v isti sestavi in bo nadaljevala z razlaganjem medicinskih terminov za Slovar slovenskega knjižnega jezika od črke V do vključno Ž.

Ko bo sekcija opravila to delo, bo začela redigirati in dopolnjevati gradivo za Medicinski terminološki slovar.

Veterinarska podsekcija bo v letu 1969 v isti sestavi nadaljevala z razlaganjem dodatnih veterinarskih terminov po alfabeta in do črke I do Ž. Dalje bo podsekcija pripravljala material za jugoslovanski veterinarski terminološki slovar, predvsem bo opravljala prevode srbohrvaških strokovnih izrazov. Razen tega dela bo podsekcija začela s sistematičnim ekscerpiranjem veterinarske literature.

Naravoslovna sekcija

Poročilo o delu v letu 1968

Napisan je bil osnutek terminološkega slovarja za matematiko v obsegu 300 tipkanih strani, v delu je samo še osnutek za opisno geometrijo. Pregledani in ocenjeni so bili osnutki slovarja za geologijo, paleontologijo, mineralogijo in petrografijo, tako da so pripravljeni za razmnožitev.

Kartoteka izpisanih terminov se je povečala za 3500 listkov iz opisne geometrije, za 287 listkov iz geofizike in za 235 listkov iz fizike. Iz gradiva za Slovar slovenskega knjižnega jezika je bilo oddanih 1857 listkov, in sicer iz mineralogije in petrografije 464, iz biologije 675 in iz fizike 718.

Načrt dela za leto 1969

Letos bo strokovno pregledan in ocenjen osnutek terminološkega slovarja za matematiko skupaj z opisno geometrijo in bo tako pripravljen za razmnožitev. V načrtu je tudi sestavljanje osnutka terminološkega slovarja za geografijo. Nadaljevalo se bo zbiranje terminov iz gradiva za Slovar slovenskega knjižnega jezika in izpisovanje terminov, predvsem iz biologije, fizike in kemije.

ŠTUDIJSKI CENTER ZA ZGODOVINO SLOVENSKEGA IZSELJENSTVA

Poročilo o delu v letu 1968 in načrt dela v letu 1969

V prejšnjem poročilu o delu Študijskega centra (Letopis XVIII, str. 172—175) je bilo že omenjeno, da je obstajal center prvotno le v delu svojega sveta, ki je bil nekak iniciativni odbor, in v delu sodelavcev, ki so delali na konkretnih nalogah, katere so se finansirale iz pogodb s Skladom Borisa Kidriča, ni pa imel nobenega rednega nameščenca, nikakih lastnih prostorov, opreme ali biblioteke, njegov arhiv je pa obstajal le iz gradiva, ki je nastajalo ob njegovem poslovanju. V letu 1967 se je začelo to stanje nekoliko izboljševati; asistent Inštituta za zgodovino delavskega gibanja diplomirani zgodovinar France Rozman, ki je zanj njegova ustanova pristala, da vrši del svojih službenih obveznosti v centru, je prevzel funkcijo tajnika in skrb za nastajajočo biblioteko in arhiv centra; sekcija za občo in narodno zgodovino Inštituta za zgodovino SAZU je dala na razpolago prehodno sobo za delo tajnika in namestitev nastajajoče biblioteke; Arhiv Slovenije je dal na razpolago sobo, kjer je mogoče namestiti arhive naših izseljencev in izseljenskih organizacij, za katere se trudimo, da jih zbiramo v Ljubljani; SAZU je pa nabavila opremo za arhiv. V letu 1968 je pa prišlo v vsem tem prizadevanju zopet do določenega zastoja deloma zato, ker je odšel v jeseni 1968 asistent France Rozman z enoletno študijsko štipendijo na Dunaj, deloma pa zaradi obremenjenosti članov sveta in sodelavcev z drugim delom. Tako se je bibliografsko delo po dovrstitvi prve faze izdelave bibliografije le dopolnjevalo na podlagi novih podatkov; evidentiral se je tisti del arhiva bivše Rafaelove družbe, ki se nahaja v Nadškofijskem arhivu v Ljubljani, in ugotovilo stanje arhiva Izseljenskega komisariata v Zagrebu (iz dobe stare Jugoslavije); nadaljevalo se je z delom za pridobivanje publikacij in arhivalij za zgodovino izseljenstva preko stikov z našimi izseljenci in tistimi, k obiskujejo njihove naselbine, in s stiki z rojaki in tujimi ustanovami, ki študirajo

iste probleme. Posebej je omeniti, da so sodelavci centra objavili v Slovenskem izseljenskem koledarju za 1969 tri krajše članke iz zgodovine slovenskega izseljenstva, Jože Bajc pa tudi razpravo Razvoj slovenskega izseljenskega časnika v Evropi, Južni Ameriki in Kanadi (Slovenski izseljenski koledar 1969, str. 297—336). Nadalje je omeniti, da je historik dr. Dušan Biber, ki je bil v študijskem letu 1967/68 v ZDA kot Fordov štipendist z drugim delovnim programom, ob koncu svojega bivanja v dneh od 25. aprila do 8. junija 1968 prepotoval ZDA z namenom, da pri glavnih ustanovah in organizacijah ter najpomembnejših posameznikih ugotovi stanje arhivalnega in tiskanskega gradiva za zgodovino slovenskega izseljenstva v ZDA. Nadaljevanje dela Študijskega centra v letu 1969 in v naslednjih letih je pa odvisno predvsem od tega, ali bo mogoče rešiti vprašanje namestitve stalnega znanstvenega sodelavca pri njem.

ODBOR ZA NARAVOSLOVNE RAZISKAVE CERKNISKEGA JEZERA Z OKOLICO

Na pobudo Slovenskega geološkega društva je bil decembra 1967 sklican sestanek uglednih slovenskih naravoslovcev. Na tem sestanku je bilo sklenjeno, da bodo naravoslovni strokovnjaki pripravili vsestranski raziskovalni projekt za preučevanje Cerkniskega jezera z okolico. Izbran je bil strokovni odbor za koordinacijo raziskav, katerega so sestavljali zastopniki sodelujočih panog. Za nosilca raziskovalnega projekta je bil naprošen Zavod za spomeniško varstvo SRS v Ljubljani, ki je bil zaradi hidroenergetskega projekta na Cerkniskem polju za rezultate naravoslovnih raziskav neposredno zainteresiran.

Prvotni sorazmerno skromen raziskovalni program je bil pozneje izpopolnjen in razširjen. Takšne raziskave so presegale možnosti Zavoda za spomeniško varstvo, zato je strokovni odbor aprila 1968 zaprosil predsedstvo SAZU, naj postane Slovenska akademija znanosti in umetnosti nosilec raziskovalnega projekta. Predsedstvo akademije je prošnji ugodilo in imenovalo za predsednika strokovnega odbora akademika prof. dr. Ivana Rakovca. Njegov pomočnik je postal višji znanstveni sodelavec SAZU dr. Rajko Pavlovec.

V programu naravoslovnih raziskav Cerkniskega jezera z okolico so vključena naslednja strokovna področja: geologija s petrografijo, hidrologija, speleologija, geomorfologija, pedologija, klimatologija z meteorologijo, botanika, palinologija, zoologija, ihtiologija, hidrobiologija, gozdarstvo, kmetijstvo v povezavi z izrabo tal, naravovarstvena valorizacija in zgodovina naravoslovnih raziskav.

Rezultati teh raziskav bodo zbrani v monografiji, ki bo po številu sodelujočih naravoslovnih panog edinstven dokument o nekem kraškem objektu. Raziskave pa imajo še drug pomen. V najkrajšem času bodo namreč z umetnimi posegi podaljšali trajanje Cerkniskega jezera na večji del leta. Predvidena naravoslovna opazovanja morajo pokazati, ali bo ta umetni poseg za naravo škodljiv ali ne.

V letu 1968 še ni bil dokončno rešen problem financiranja raziskav. Velik del sredstev je zaprosen pri Skladu Borisa

Kidriča, ostali del pa bo dobljen s sofinanciranjem. Zaradi spremljave poskusa trajnejše ojezeritve so morale začeti z raziskavami vsaj tiste naravoslovne panoge, ki jih bo poznejša višja voda pri delu najbolj ovirala. Zato je cerkniška občina posodila denar v takšni višini, da je nekaj panog v drugi polovici leta 1968 lahko opravilo prva terenska opazovanja. Žal je delo oviralo slabo vreme.

Hidrologi so izvedli okrog 150 hidrometričnih opazovanj, od teh približno polovico v cerkniški okolici. Ostala so bila v drugih delih hidrografske mreže, s katero je povezano Cerkniško jezero. Speleologi so preučevali kraške objekte na odtočni strani jezera, ki bo po stalnejši ojezeritvi najteže dostopen.

Postavljena je bila klimatološka postaja na Dolenjem jezeru, ki deluje že skoraj pol leta in odlično izpopolnjuje vrzel med postajama v Postojni in na Babnem polju. Druga postaja je začela delovati na Slivnici, vendar so bila tamkajšnja opazovanja večkrat prekinjena. Nekaj manj časa deluje postaja na Poljani pri Babnem polju v višini okrog 1000 metrov.

Biologi so vzeli okrog 150 vzorcev iz dveh profilov. Služili jim bodo za preučitev različnih skupin kopenske favne. Ihtiologi so uspeli opraviti samo en odlov, nadaljnje delo pa je preprečila visoka voda.

BIBLIOTEKA

Poročilo o delu v letu 1968

Čeprav smo v lanskoletnem poročilu nakazali zadovoljstvo, da se nam je z dodelitvijo novih prostorov nevzdržno stanje olajšalo in da nam bodo tekoča adaptacijska dela prinesla še nadaljnja izboljšanja, moramo v uvodu tega poročila žal ugotoviti, da v letu 1968 noben pričakovani up ni bil izpolnjen. Zaradi tega so se namesto tako težko pričakovanih izboljšav pojavile nove težave in biblioteka se je znova znašla v kritičnem stanju, iz katerega je možna rešitev samo z radikalnimi ukrepi. Adaptacija naših skladišč v stavbi Novi trg 4 ni končana. Prinesla nam ni niti delnih izboljšav; zaradi povsem nemogočih higienskih razmer, ki se ob zidarskih delih slabšajo iz dneva v dan, propada vsa naša knjižna zaloga, ki je tam vskladiščena. Tudi razmere v drugih skladiščih so ponekod zelo slabe, povsod pa vlada taka prenatrpanost, da je potrebnih red komaj še možen. Ker so bili že v bližnji preteklosti biblioteki dodeljeni za vskladiščenje knjig razni pomožni prostori, kjer je bilo to sploh možno, rešitve ne moremo iskati več nikjer drugje kot v takojšnji preselitvi drugam. Vse to dokazuje realnost naših zahtev po novi stavbi, v katero naj bi se morali po prvotnih načrtih vseliti že pred dobrim letom. Ker je nova stavba obstala žal pri izdelanih načrtih, smo se morali zatekati k raznim začasnim rešitvam, dokler je bilo to mogoče. Tudi če bi že zdaj takoj pričeli z novo gradnjo, bo gotovo preteklo še nekaj let, preden bo stavba dograjena, opremljena in vseljiva. Popolnoma nemogoče je, da bi mogli v sedanjem stanju sploh še vzdržati. Zato se nam je kot začasna rešitev ponudila preselitev v I. nadstropje stavbe Novi trg 5. Tam so prostori toliko večji, da bi mogli počakati 3 ali 4 leta, dokler nova stavba ne bi bila dograjena. Predvideno je bilo, da bo selitev možna že v pozni jeseni leta 1968. Saj bi bila zaradičasne dodelitve teh prostorov preurejevalna dela minimalna. Vendar pa še danes ti prostori niso izpraznjeni in tako se nam tudi to rešilno upanje kar naprej odmika.

Delo v vseh sektorjih biblioteke je v redu potekalo, kljub vsem težavam. Posebnih delovnih akcij se v danih razmerah seveda nismo mogli lotiti, čeprav bi bilo to nujno potrebno. Razen obdelave stare še neurejene zaloge, do katere le tako redko pridemo, nas čakata še dve obsežnejši delovni akciji: obdelava zapuščine arh. J. Jagra in katalogizacija knjižnega fonda bivšega italijanskega Speleološkega inštituta v Postojni. Ker se v rednem delovnem času zaradi premajhnega števila uslužbencev ne moremo lotiti teh del, smo zaprosili predsedstvo za dodatne kredite. Žal pa je zaradi slabega finančnega stanja akademije ostala naša prošnja nerešena.

Novo ustanovljena Univerzitetna knjižnica v Nišu nas je naprosila za knjižni dar za svoj osnovni knjižni fond. Prispevali smo razpoložljivi del našega dubletnega fonda.

Oktobrskega posvetovanja slovenskih knjižničarjev v Radovljici so se udeležili 4 uslužbenci Centralne biblioteke in 3 uslužbenci inštitutskih bibliotek.

Poročilo o tekočem delu smo razvrstili po posameznih sektorjih naše dejavnosti ter poleg statističnih podatkov navajamo tudi morebitne pripombe ali pojasnila:

Akcesija. Prirastek knjižnega fonda je razviden iz naslednje tabele:

	Zamena	Darilo	Nakup	Skupaj
knjige	6.025	1.957	1.528	9.490
mikrofilmi	—	—	1	1
rokopisi	—	3	—	3
geografske karte	12	44	—	56
plošče	—	1	9	10
fotografije in reprodukcije	52	267	—	319
skupaj	6.089	2.252	1.538	9.879

Pri akcesiji daril se zdi potrebno omeniti obsežnejša darila predsednika Josipa Vidmarja, prof. dr. Nika Kureta ter Organizacijskega komiteja XIX. mednarodne olimpiade v Mehiki.

Omenimo naj še, da smo zapuščino arh. Jagra iz Minneapolisa, ki je prišla zadnje dni leta 1967, inventarizirali. Obsega 1.031 knjig, 44 zemljevidov, 132 reprodukcij in 2 rokopisa ter obsežno rokopisno zapuščino z načrti, znanstvenim materialom in korespondenco.

Dubletni fond. Sezname dvojnic, ki so se nam nabrale med letom, smo poslali v izbiro 94 ustanovam, od tega 42 v inozemstvu in uspešno zamenjali 403 dvojnice.

Celotni knjižni fond. Ob koncu leta 1968 je imela biblioteka SAZU okoli 145.500 volumnov. 31. XII. 1968 so naše inventarne knjige izkazovale 143.153 številke, in sicer:

knjig in letnikov revij	138.862
mikrofilmov	667
rokopisov	65
geografskih kart	1.228
gramofonskih plošč	52
reprodukcij in fotografij	2.279

K temu je treba prišteti še neurejeni knjižni fond, to je knjižnico bivšega Znanstvenega društva, razne manjše zapuščine in del knjižnega fonda, ki smo ga prejeli v zameno iz inozemstva pred letom 1949. Z obdelavo tega fonda smo sicer nadaljevali, vendar zaradi prezaposlenosti s tekočim delom urejanje ni tako teklo, kot bi bilo želeli.

Katalogi. Ves urejeni knjižni fond je kataloško obdelan v matičnem katalogu. Ta je hkrati tudi naš abecedni imenski katalog. V sistematičnem katalogu po mednarodni decimalni klasifikaciji je obdelan knjižni fond, ki je prispel po l. 1951.

Redno izdelujemo tudi kataloške listke za knjige in revije, ki so deponirane v inštitutskih bibliotekah akademije.

Za katalog inozemskih knjig pri Jugoslovanskem bibliografskem inštitutu, kakor tudi za centralni katalog SR Slovenije pri Narodni in univerzitetni knjižnici, redno izdelujemo in pošiljamo ustrezne kataloške listke.

Sproti izdelujemo tudi kataloške listke za abecedni imenski katalog, ki bo na razpolago v naši bodoči čitalnici. Za ta katalog smo nadaljevali s popisom kataloških listkov starejših fondov.

Kredit. V začetku leta je biblioteka dobila za nabavo knjig in revij 70.000 din. Seveda pa je ta vsota mnogo premajhna, da bi mogli z njo zadostiti tudi najbolj nujnim potrebam naših inštitutov. Stalno zvišanje cen inozemskih knjig in revij to vsoto praktično še zmanjšuje. Zato se je komisija za naročanje knjig in revij SAZU, ki je lansko leto pričela poslovati, na svojih 8 sejah znašla v kočljivem položaju, ko je morala zadržati izvedbo domala vseh naročil, ki so prispela v drugi polovici leta ter njih izvršitev prestaviti na leto 1969. Ta komisija je bila še posebno stroga pri pregledu naročil inozemskih časopisov, ker je črtala (razen v nekaj najbolj nujnih in potrebnih primerih) vse naslove, ki jih prejema druge knjižnice v Ljubljani.

Kljub vsemu temu je bila za nabavo odobrena vsota ne samo izrabljena, temveč tudi prekoračena, kar najbolje dokazuje, da

razpolaganje s tako majhnimi zneski ne more niti z najbolj varčnimi ukrepi ustreči najbolj nujnim potrebam naših inštitutov. Če zdaj upoštevamo izvršitev odloženih lanskoletnih naročil, lahko že ob začetku leta ugotovimo, da bo s tem izčrpana razpoložljiva kvota za leto 1969, če ta ne bo znatno višja, kot je bila v prejšnjih letih in če ne bodo vsaj prilično upoštevani naši zadevni predlogi, ki so gotovo utemeljeni s stalnim porastom cen in z razvojem dela akademijskih inštitutov.

Zamena. Knjižna zamenjava akademijskih publikacij z znanstvenimi ustanovami predstavlja naše najvažnejše, najpomembnejše in najaktivnejše delovno področje. Na ta način se steka v naši biblioteki najnovejša znanstvena literatura vseh strok z vsega sveta, po drugi strani pa seznanjamo svetovno znanstveno javnost z izsledki naših najbolj priznanih strokovnjakov.

Žal pa so se zaradi zmanjšane akademijske publikacijske dejavnosti, ki ima svoj vzrok v finančnih težavah akademije, že pričele pojavljati pripombe s strani nekaterih naših partnerjev. Za sedaj ta situacija sicer še nima negativnih posledic za našo knjižno zamenjavo, vendar pa bi želeli opozoriti na važnost rednega izhajanja akademijskih publikacij, ki je prvi pogoj za nemoteno zamenjavanje.

V preteklem letu smo navezali nove zamenjalne stike s 56 ustanovami (od tega 50 v inozemstvu), redno poslovanje pa smo prekinili s 5 inozemskimi naslovi. Ob koncu leta je bila naša redna zamenjalna mreža razširjena na 77 držav vsega sveta in je obsegala 1.273 naslovov (1.054 v inozemstvu in 219 v SFRJ). V tem številu je zajetih 1.035 inozemskih in 218 domačih ustanov ter 19 inozemskih in 1 domač znanstvenik. Niso pa vštete razne občasne knjižne zamenjave, niti zamenjave našega dubletnega fonda.

Recenzija. Akademijske publikacije pošiljamo v oceno na 33 naslovov (od tega 27 inozemskih). Prejeli smo več ocen, ki so bile objavljene v raznih časopisih.

Ekspedit. Poslovanje našega ekspedita je zadovoljivo potekalo. Skupno smo razposlali 9.801 publikacijo, od tega v zameno 5.469, v dar 1.769, v prodajo 2.563. Razen tega je naš ekspedit v preteklem letu prevzel odpošiljanje skupnih publikacij naše akademije s Svetom akademij SFRJ, to je 3 zvezkov Kataloga flore Jugoslavije in 3 zvezkov Kataloga favne Jugoslavije. Vsega smo razposlali 2.674 snopičev.

Stanje zaloge akademijskih publikacij 31. XII. 1968 je znašalo 82.754.

V založbi SAZU je doslej izšlo 261 publikacij. Od tega je 80 že razprodanih, od 25 pa razpolagamo le z manjšo zalogo.

Pošle so zlasti starejše akademijske izdaje, Letopisi in muzikalije.

Izposojevanje. Število izposojenih zvezkov v preteklem letu je bilo:

v čitalnici	782
na dom	7.084
inštitutskim bibliotekam	7.121
medbibliotečna izposoja 15 bibliotekam v državi	58
4 bibliotekam v inozemstvu	7
Skupaj	15.032

Inštitutske biblioteke so knjižnični fond, deponiran pri njih, same izposojale.

Publikacije. Vsak mesec izdajamo Sezname o akcesiji knjig in Sezname o akcesiji periodik.

Razen teh seznamov smo v preteklem letu objavili še Poročilo o delu biblioteke v letu 1967 in 3 sezname dublet ter Seznam razpoložljivih publikacij SAZU.

Vse biblioteške publikacije tiskamo v ciklostilni tehniki ter jih broširamo. Naklada mesečnih seznamov je 135 izvodov, seznama razpoložljivih publikacij 500 izvodov, vseh ostalih publikacij pa 110 izvodov.

Publikacije biblioteke razpošiljamo članom akademije, akademijskim inštitutom in sekcijam ter raznim ustanovam, knjižnicam in knjigarnam, ki se zanje zanimajo.

Administracija. Vsa prodaja publikacij se je vršila v lokalu ekspedita na Trgu revolucije 7. Izkupiček za prodane publikacije se je v preteklem letu skoro podvojil in je znašal 56.033,81 dinarjev.

Knjigoveznica. Akademijska knjigoveznica je v letu 1968 zvezala 496 knjig. Poleg tega je broširala biblioteške publikacije ter izvrševala druga dela knjigoveškega značaja.

Personalija. Skozi vse leto je bilo število uslužbencev Centralne biblioteke neizpremenjeno: upravnik biblioteke, 1 bibliotekar-referent, 3 knjižničarji-referenti, 2 knjižničarja, 1 knjižničarski manipulant, 1 tajnica.

Ekspedit je vodil poseben honorarni uslužbenec.

Knjigoveške posle je vršil mojster knjigovez.

V akademijskih inštitutih in sekcijah so opravljali knjižničarske posle (razne pomožne kartoteke in izposojevanje) njihovi uslužbenci. Od tega jih je le 6 iz knjižničarske stroke, ostali pa so administrativni, strokovni ali priložnostni uslužbenci, ki opravljajo potrebne knjižničarske posle poleg drugega dela.

PUBLIKACIJE
IN ZAMENJAVA PUBLIKACIJ

PUBLIKACIJE

Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 1968

SPLOSNE IZDAJE

Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Osemnajsta knjiga 1967. (Uredil *Milko Kos*.) V Ljubljani 1968. 223 + (IV) str. 8°. 1900 izv. 11.— din.

IZDAJE RAZREDA ZA ZGODOVINSKE IN DRUŽBENE VEDE

Arheološki vestnik XIX. Ljubljana 1968. 521 + (XVIII) str. + 9 pril. 8°. 1000 izv. 104.— din.

Vsebina:

Peter Petru: In memoriam Josipu Klemencu.

Staško Jesse: Bibliografija Josipa Klemenca.

Artur Betz: Septimius Aistomodius rex Germanorum.

Giovanni Brusin: Un pregevole sarcofago cristiano scomparso da Aquileia durante l'ultima guerra.

Constantin Daicovicu: Hispano — Dacia.

Attilio Degrassi: Il bidental di Minturno.

Rudolf Egger: Zum vorlateinischen Alphabet der Noriker.

Jenö Fitz: Zu der Geschichte der Praetentura Italiae et Alpium im Laute der Markomannenkriege.

Dénes Gabler: Die Zusammenhänge zwischen Arrabona und dem südöstlichen Alpengebiet.

Thea Elisabeth Haevernick: Kurze Bemerkungen zu Glaskameen.

Hedvig Kenner: Puer Senex.

Andreas Mócsy: Umgetaufte Ortschaften in Pannonien.

Rudolf Noll: Zwei unscheinbare Kleinfunde aus Emona.

Harald von Petrikovits: Aquae Iasae.

Giancarlo Susini: Graffiti Faventini.

Ronald Syme: Hadrian in Moesia.

János Szilágyi: Zur Entwicklung der Baukosten in den westlichen Provinzen in der römischen Kaiserzeit.

Edit Baja Thomas: Goldring mit einer Isis-Sothis-Darstellung im Ungarischen Nationalmuseum.

Elica Boltin-Tome: Antična stavba v Grubelcah.

Tatjana Bregant: Ornamenat na keramiki jugoslovanskega neolitika in stil prostora.

Mirina Cvikel-Zupančič: Kasnoantični prstan s portretom.

Irma Čremošnik: Pretstave oransa na rimskim spomenicima u Jugoslaviji.

Stane Gabrovec: Grob s trinožnikom iz Novega mesta.

- Kajetan Gantar*: Prokopij in kipi na Forumu pacis v Rimu.
Marcel Gorenc: Klesarske i kiparske manufakture u našim krajevima i njihov odnos prema drugim noričkim i panonskim radionicama iz doba rimskog carstva.
Aleksander Jeločnik: Emonska najdba Magnencijevih multiplih zlatnikov.
Tone Knez: Oblike antičnih grobov na Dolenjskem.
Tone Knez — Stanko Skalcr: Halštatska gomila na Libni.
Vera Kolšek: Pregled antičnih kultov na slovenskem ozemlju.
Paola Korošec: Elementi obdobja preseljevanja narodov na nekropoli na Ptujskem gradu.
Tine Kurent: Modularna kompozicija rimskih vodnih koles.
France Leben: Časovno mesto bronaste verižice z dvorišča SAZU.
Iva Mikl-Curk: Gospodarstvo na ozemlju današnje Slovenije v zgodnji antiki.
Stanko Pahič: Uničena antična gomila z grobnico v Dogošah pri Mariboru.
Efrem Pegan: Prve tetradrahme Aleksandra Velikega z orlom — njihov izvor in čas nastanka.
Peter Petru: Vzhodnoalpski Taurisci.
Sonja Petru: Nekaj antičnih zemljepisnih pojmov o naših krajih.
Danica Pinterovič: O Katančičevu naučnom prvijencu.
Ljudmila Plesničar-Gec: Rimski vodnjak ob Ljubljanskih opekarnah v Ljubljani.
Ivan Puš: Rimska statueta iz dvorišča SAZU v Ljubljani.
Marijan Slabe: Antični grobovi v Komenskega ulici.
Drago Sooljšak: Zgodnje antična plast na Sv. Pavlu.
Ante Sonje: Novo nadjeni antički natpisi u Poreštini.
Vinko Sribar: K absolutni kronologiji najdb iz zgodnje Emone.
Zorka Šubic: Kompleks rimskih opekarskih peči v Ptujju.
Mehtilda Urleb: Križna gora in okolica v antiki.
Andrej Valič: Gradišče nad Pivko pri Naklem.
Branka Vikič-Belančič: Keramika i njen udio u trgovinskom prometu južne Panonije u rimsko carsko doba.

IZDAJE RAZREDA ZA FILOLOSKE IN LITERARNE VEDE

- Dela 22.** Inštitut za slovenski jezik 10. *Jakob Rigler*: Začetki slovenskega knjižnega jezika. Ljubljana 1968. 277 + (I) str. 8°. 800 izv. 59.— din.

IZDAJE RAZREDA ZA PRIRODOSLOVNE IN MEDICINSKE VEDE

- Razprave. Oddelek za prirodoslovne vede. XI.** Ljubljana 1968. 397 + (I) str. + 39 tab. + 2 pril. + pril. popravkov 8°. 1000 izv. 77.— din.
Vsebina:
Jože Lazar: Prispevek k poznavanju flore alg Slovenije, VIII. 8.— din.
Jovan Hadži: Nova hipoteza o izvoru in zgodnji filogenezi iglokožcev. 6.— din.
Hubert Pehani: Vpliv kratkovalovnih žarkov na razvoj in vitalnost haploidnih in diploidnih organizmov. 12.— din.
Boris Sket: K poznavanju favne pijavk (Hirudinea) v Jugoslaviji. 15.— din.

Zachiu Matic et Cornelia Dărăbantu: Contributions à la connaissance des Chilopodes de Yougoslavie 5.— din..

Stefan Michieli in Borut Žener: Poraba kisika med imaginalnim spreminjanjem barve pri stenici *Nezara viridula* (L.) (Heteroptera, Pentatomidae). 2.— din.

Anton Pogačnik: Antropološke in morfološke karakteristike ciganov v Prekmurju. 10.— din.

Ivan Rakovec: O mastodontih iz Šaleške doline. 11.— din.

Dragica Turnšek: Hidrozoi in korale iz jurskih in krednih skladov v južnozahodni Jugoslaviji. 6.— din.

Alojz Sercelj: Pelodna stratigrafija velenjske krovnine. Plasti z ostanki mastodontov. 4.— din.

Dela 21. Inštitut za geografijo 11. *Peter Habič*: Kraški svet med Idrijco in Vipavo. Prispevek k poznavanju razvoja kraškega reliefa. Ljubljana 1968. 244 str. + 5 pril. 8°. 1000 izv. 45.— din.

IZDAJE RAZREDA ZA UMETNOSTI

Dela 28. Serija za glasbeno umetnost 28. *Lucijan Marija Škerjanc*: Prva simfonija. Partitura. Ljubljana 1968. 120 + (I) str. 4°. 300 izv. 66.— din.

ZAMENJAVA PUBLIKACIJ

Biblioteka Slovenske akademije znanosti in umetnosti je v letu 1968 redno pošiljala v zameno akademijske publikacije spodaj navedenim ustanovam:

La Bibliothèque de l'Académie Slovène des sciences et des arts entretenait dans l'année 1968 un service régulier d'échange de publications avec les Institutions ci-dessous mentionnées:

SFR JUGOSLAVIJA — RSF DE YOUGOSLAVIE

Banja Luka:

Muzej Bosanske Krajine

Beograd:

Arheološki institut Srpske akademije nauka i umetnosti

Arheološko društvo Jugoslavije

Arhitektonski fakultet Univerziteta

Astronomska opservatorija

Astronomska sekcija Matematičkog instituta Srpske akademije nauka i umetnosti

Botanički zavod i bašta Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta

Društvo matematičara i fizičara SR Srbije

Etnografski institut Srpske akademije nauka i umetnosti

Etnografski muzej

Etnološko društvo Jugoslavije

Geografski institut »Jovan Cvijić«

Geografski zavod Prirodno-matematičkog fakulteta

Građevinski fakultet

Institut društvenih nauka
Institut za biološka istraživanja
Institut za ispitivanje materiala
Institut za nuklearne nauke »Boris Kidrič«
Institut za zaštitu bilja
Istorijski muzej Srbije
Jugoslovenski institut za zaštitu spomenika kulture
Katedra za matematiku, Elektrotehnički fakultet
* Komisija za medicinsko-naučna istraživanja
Mašinski fakultet Univerziteta
Mašinski institut »Vladimir Farmakovski« Srpske akademije nauka
i umetnosti
Matematički institut
Muzej grada Beograda
Muzej primenjene umetnosti
Muzej šumarstva i lova
Narodni muzej
Naučno društvo za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije
Prirodnjački muzej
Republički zavod za zaštitu prirode SR Srbije
Rudarsko-geološki fakultet
Savezni hidrometeorološki zavod
Seminar za istoriju jugoslovenske književnosti
Srpska akademija nauka i umetnosti
Srpsko biološko društvo
Srpsko geografsko društvo
Srpsko geološko društvo
Srpsko hemisko društvo
Srpsko lekarsko društvo
Šumarski fakultet
Univerzitetska biblioteka »Svetozar Marković«
Vojni muzej Jugoslovenske armije
Zavod za geološka, geofizička i rudarska istraživanja SR Srbije

Bitola:

Naroden muzej
Naučno društvo
* Odbor za Herakleja

Brežice:

Posavski muzej

Celje:

Mohorjeva družba

Cetinje:

Zavod za zaštitu spomenika kulture SR Crne Gore

Dubrovnik:

Dubrovački muzej, Arheološki odjel
Historijski institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti
Naučna biblioteka

---

* Ustanove, s katerimi smo vzpostavili zameno v letu 1968, so označene z zvezdico (*).

* Les Institutions avec lesquelles nous sommes entrés en relations d'échanges en 1968 sont marquées par un astérisque (*).

Idrija:

Mestni muzej

Ilidža:

Geološki zavod u Sarajevu

Kamnik:

Muzej Kamnik

Kikinda:

Narodni muzej

Kotor:

Pomorski muzej

Kranj:

Gorenjski muzej

Ljubljana:

Arheološki seminar Univerze

Biotehniška fakulteta

Društvo meteorologov Slovenije

Elektrotehniški vestnik

Geološki zavod SR Slovenije

Gozdarski vestnik

Hidrometeorološki zavod SR Slovenije

* Inštitut za biologijo Univerze

Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije

Inštitut za javno upravo in delovna razmerja pri Pravni fakulteti

Inštitut za sociologijo in filozofijo pri Univerzi

* Kmetijski inštitut Slovenije

Mestni arhiv

Narodna galerija

Narodni muzej

Nuklearni inštitut »Jožef Stefan«

Oddelek za muzikologijo Filozofske fakultete

Planinska zveza Slovenije

Prirodoslovno društvo Slovenije

Slovenska Matica

Slovenski etnografski muzej

Slovenski šolski muzej

Tehniški muzej Slovenije

Urbanistični inštitut SR Slovenije

Zavod SR Slovenije za statistiko

Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij SR Slovenije

Zavod za spomeniško varstvo SR Slovenije

Zavod za zdravstveno in tehniško varnost SR Slovenije

Zgodovinsko društvo za Slovenijo

Zveza inženirjev in tehnikov SR Slovenije

Maribor:

Pokrajinski muzej

Mežica:

Geološka služba pri Rudniku svinca in cinka

Niš:

Katedra geografije. Viša pedagoška škola
* Medicinski fakultet

Novi Sad:

Centralna biblioteka Filozofskog fakulteta
Matica Srpska
Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika kulture AP Vojvodine
Vojvodanski muzej

Novo mesto:

Studijska knjižnica Mirana Jarca

Ohrid:

Hidrobiološki zavod
Naroden muzej

Osijek:

Historijski arhiv u Osijeku
Muzej Slavonije

Pazin:

Etnografski muzej Istre

Peč:

Viša ekonomsko-komercijalna škola
Zavod za šumarstvo

Piran:

Pomorski muzej »Sergej Mašera«

Portorož:

Zavod za raziskovanje morja SR Slovenije

Priština:

Katedra za šiptarski jezik i književnost
Muzej Kosova i Metohije
Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika kulture Kosova i Metohije

Prizren:

Zavod za vinogradarstvo i vinarstvo

Pula:

Arheološki muzej Istre
Društvo za književnost i umjetnost

Rijeka:

Historijski arhiv
Medicinski fakultet
Pomorski i povijesni muzej

Rovinj:

Institut za biologiju mora Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti

Sarajevo:

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine
Arhiv SR Bosne i Hercegovine
Biblioteka Pravnog fakulteta

Biološki institut
Ekonomski institut Univerziteta
Geografsko društvo Bosne i Hercegovine
Institut za higijenu i socijalnu medicinu. Medicinski fakultet
Institut za šumarstvo
Istorisko društvo Bosne i Hercegovine
Katedra jugoslovenske književnosti. Filozofski fakultet
Katedra za istoriju. Filozofski fakultet
Medicinski fakultet Univerziteta
Poljoprivredni fakultet Univerziteta
Šumarski fakultet Univerziteta
Zavod za ratarstvo
Zavod za zaštitu spomenika kulture i prirodnih rijetkosti SR Bosne
i Hercegovine
Zemaljski muzej

Skopje:

Arheološki muzej
Ekonomski institut na Univerzitetot
Etnološki muzej
Geografski institut. Prirodno-matemtički fakultet
Geološki zavod
Institut za makedonski jazik
Institut za matematika na Univerzitetot
Institut za nacionalna istorija
Katedra za jugoslovenska književnost. Filozofski fakultet
Makedonska akademija na naukite i umetnostite
Medicinski fakultet
Muzejsko-konzervatorsko društvo na SR Makedonija
Prirodonaučen muzej
Repub. zavod za zaštita na spomenicite na kulturata
Seminar za istorija na star vek i arheologija
Seminar za klasična filologija. Filozofski fakultet
Seminar za makedonski jazik
Šumarski institut na SR Makedonija
Zavod za ribarstvo na SR Makedonija
Zemjodjelsko-šumarski fakultet na Univerzitetot
Zoološki zavod. Prirodno-matematički fakultet

Slavonski Brod:

Historijski institut Slavonije

Smederevo:

Narodni muzej

Split:

Arheološki muzej
Državna galerija umjetnina
Etnografski muzej
Hidrografski institut Jugoslovenske ratne mornarice
Historijski arhiv u Splitu
Institut za nacionalnu arheologiju
Institut za oceanografiju i ribarstvo
Muzej grada Splita
Narodno sveučilište »Đuro Salaj«
Naučna biblioteka

Pedagoška akademija
Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture
Vojnopomorski muzej Ratne mornarice

Sremski Karlovci:

Istorijski arhiv AP Vojvodine

Škofja Loka:

Loški muzej

Štip:

Naroden muzej

Titograd:

Geološki zavod Crne Gore
Istorijski institut Crne Gore

Tuzla:

Muzej istočne Bosne

Vranje:

Narodni muzej

Vršac:

Narodni muzej

Vukovar:

Gradski muzej

Zadar:

Arheološki muzej
Historijski arhiv
Institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti
Institut za historijske nauke Filozofskog fakulteta Sveučilišta u
Zagrebu
Narodni muzej

Zagreb:

Arheološki muzej
Arhiv SR Hrvatske
Botanički zavod Prirodoslovnog fakulteta Sveučilišta
Društvo matematičara i fizičara
Društvo muzejsko-konzervatorskih radnika SR Hrvatske
Etnografski muzej
Geofizički institut Sveučilišta
Geografsko društvo Hrvatske
Geološko-paleontološka zbirka i laboratorij za krš Jugoslavenske
akademije znanosti i umjetnosti
Historijski institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti
Hrvatsko prirodoslovno društvo
Imunološki zavod
Institut Français
Institut za historiju radničkog pokreta
Institut za narodnu umjetnost
Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti
Muzej grada Zagreba
Muzej za umjetnost i obrt

»Naučna misao« — Društvo za unapređivanje i širenje nauke
Odjel za ornitologiju Instituta za biologiju Sveučilišta
Odsjek za arheologiju. Filozofski fakultet Sveučilišta
Odsjek za hrvatsku povijest. Filozofski fakultet Sveučilišta
Odsjek za povijest umjetnosti. Filozofski fakultet Sveučilišta
Povijesno društvo Hrvatske
Speleološki odsjek Planinarskog društva »Željezničar«
Staroslavenski institut

- * Studijski kabinet za arheologiju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti
Zavod za geološka istraživanja
Zavod za slavensku filologiju. Filozofski fakultet Sveučilišta
Znanstveni bilten

EVROPA — EUROPE

Aarau (Suisse):

Aargauische Naturforschende Gesellschaft

Aarhus (Danemark):

Geologisk Institut
Statsbiblioteket

Aberdeen (Grande-Bretagne):

University Library

Aberystwyth (Grande Bretagne):

National Library of Wales

Acacias-Genève (Suisse):

Institut d'Anthropologie de l'Université

Acireale (Italie):

Biblioteca Zelantea

Alba-Iulia (République Socialiste de Roumanie):

Muzeul Regional

Amersfoort (Pays-Bas):

Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

Amsterdam (Pays-Bas):

Archaeologisch-historisch Instituut der Universiteit
Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
Koninklijk Instituut voor de Tropen
Koninklijk Oudheidkundig Genootschap-Rijksmuseum
Nederlands Genootschap voor Anthropologie
Nederlandsche Entomologische Vereeniging
Zoölogisch Museum

Antwerpen (Belgique):

Société Royale de Zoologie d'Anvers

Aquileia (Italie):

Associazione Nazionale per Aquileia

Arezzo (Italie):

* Accademia »Petrarca« di Lettere, Arti e Scienze

Athēnai (Grèce):

Akadēmia Athēnōn

American School of Classical Studies

British School of Archaeology at Athens

Deutsches Archaeologisches Institut

École Française d'Archéologie

Laboratoire de Géologie et de Paléontologie de l'Université

Redaction de la revue *Laografia*

Société Archéologique d'Athènes

Société Spéléologique de Grèce

Avenches (Suisse):

Association Pro Aventico

Bacău (République Socialiste de Roumanie):

* Muzeul Județean. Secția Stiințele Naturii

Bad Godesberg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Deutsche Forschungsgemeinschaft

Institut für Landeskunde

Bad Homburg v. d. Höhe (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Saalburgmuseum

Barcelona (Espagne):

Instituto Químico de Sarriá

Museo Arqueológico

Bari (Italie):

Accademia Pugliese delle Scienze

Facoltà di Lettere e Filosofia e di Magistero

Basel (Suisse):

Geographisch-ethnologische Gesellschaft

Historische und antiquarische Gesellschaft

Naturforschende Gesellschaft

Schweizerische Gesellschaft für Urgeschichte

Schweizerisches Institut für Volkskunde

Bautzen (République Démocratique Allemande):

* Institut für sorbische Volksforschung der Deutschen Akademie der Wissenschaften zu Berlin

Stadtmuseum. Naturwissenschaftliche Abteilung

Belfort (France):

Société Belfortaine d'Émulation

Bergamo (Italie):

Biblioteca Civica A. Mai

Bergen (Norvège):

Universitetsbiblioteket

Berlin (République Démocratique Allemande):

Deutsche Akademie der Wissenschaften
Institut für deutsche Volkskunde der Deutschen Akademie der
Wissenschaften
Institut für Ur- und Frühgeschichte der Humboldt-Universität
Institut für Vor- und Frühgeschichte der Deutschen Akademie
der Wissenschaften
Universitäts-Bibliothek
Zentralstelle für die philosophische Information und Dokumen-
tation

Berlin-Charlottenburg (République Fédérale de l'Allemagne Occi-
dentale):

Museum für Vor- und Frühgeschichte

Bern (Suisse):

Allgemeine geschichtsforschende Gesellschaft
Bernisches historisches Museum
Geographische Gesellschaft
Naturforschende Gesellschaft

Besançon (France):

Institut d'Archéologie de la Faculté des Lettres
Institut de Géographie de la Faculté des Lettres
Université de Besançon

Białowieża (République Populaire de Pologne):

Zakład Badań Ssaków Polskiej Akademii Nauk

Białystok (République Populaire de Pologne):

Muzeum w Białymstoku

Birmingham (Grande-Bretagne):

Birmingham & Midland Institute

Blindern-Oslo (Norvège):

Det Norske Geografiske Selskab
Det Norske Meteorologiske Institutt

Bochum-Querenburg (République Fédérale de l'Allemagne Occiden-
tale):

Geographisches Institut der Ruhr-Universität Bochum

Bologna (Italie):

* Accademia delle Scienze dell'Istituto di Bologna
Istituto di Geologia e Paleontologia dell'Università
Museo Civico
Ponte Nuovo Editrice
Unione Speleologica Bolognese

Bolzaneto-Genova (Italie):

* Club Alpino Italiano — Gruppo Speleologico

Bondy (France):

Office de la Recherche Scientifique et Technique Outre-Mer

Bonn (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographisches Institut der Universität
Institut für Vor- und Frühgeschichte der Universität

Naturhistorischer Verein der Rheinlande und Westfalens
Universitäts-Bibliothek
Verein von Altertumsfreunden im Rheinlande

Bordeaux (France):

Institut d'Études Slaves

Bordighera (Italie):

Istituto Internazionale di Studi Liguri

Borok (URSS):

Institut biologii vnutrennih vod Akademii nauk SSSR

Bratislava (République Socialiste Tchecoslovaque):

Archeologický seminar Filozofické fakulty

Filozofická fakulta Univerzity Komenského — Ústředná knižnica

Geografická knižnica Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského

Geografický ústav Slovenskej akadémie vied

Geologický ústav Dionýza Štúra

Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského — Ústředná knižnica

* Redakcia »Ochrana fauny«

Slovenská akadémia vied — Ústředná knižnica

Slovenská technická knižnica

Slovenské národné múzeum

Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied

Univerzitná knižnica

Ústav svetovej literatury a jazykov Slovenskej akadémie vied

Ústavý spoločenských vied Slovenskej akadémie vied

Bremen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Museum für Natur-, Völker- und Handelskunde

Brescia (Italie):

Ateneo di Brescia

Brno (République Socialiste Tchecoslovaque):

Archeologický ústav Československé akademie věd

Filozofická fakulta. Sborník prací

* Krasová sekce. Geografický ústav Československé akademie věd

Malice Moravská

Moravské museum. Ethnografické oddělení

Moravské museum. Prehistorické oddělení

Moravské museum. Ústav Anthropos

Pedagogický institut

Prírodovedecká fakulta University J. E. Purkyně

Speleologický klub

Univerzitní knihovna

Ústav pro ethnografii a folkloristiků Československé akademie věd

Ústřední knihovna lékařské fakulty University J. E. Purkyně

Ústřední knihovna veterinární fakulty Vysoké školy zemědělské

Brugg (Suisse):

Gesellschaft Pro Vindonissa

Bruxelles (Belgique):

Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique
Association des Archivistes et Bibliothécaires de Belgique
Fédération Spéléologique de Belgique
Institut Royal des Sciences Naturelles de Belgique
Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België
»Latomus«
Les Musées Royaux d'Art et d'Histoire
Service de Physique Nucléaire
Service National des Fouilles
Société Royale Belge d'Anthropologie et de Préhistoire
Société Royale Zoologique de Belgique
Spéleo-Club de Belgique

Bucureşti (République Socialiste de Roumanie):

Asociația Slaviștilor din Republica Socialistă România
Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România
Biblioteca Centrală de Stat al Republicii Socialiste România
Biblioteca Centrală Universitară
Centrul de Documentare Științifică al Academiei Republicii Socialiste România
Institutul de Arheologie al Academiei Republicii Socialiste România
Institutul de Cercetări și Proiectări Piscicole
Institutul de Geologie și Geografie al Academiei Republicii Socialiste România
Institutul de Istoria Artei al Academiei Republicii Socialiste România
Institutul de Speologie Emil G. Racoviță al Academiei Republicii Socialiste România
Institutul Geologic
Revue des Études Sud-Est Européennes
Societatea de Științe Biologice din Republica Socialistă România
Societatea de Științe Istorice și Filologice din Republica Socialistă România

Budapest (République Populaire Hongroise):

Budapesti Történeti Múzeum
Földrajzi Tanszékek Könyvtára
Iparművészeti Múzeum
Magyar Állami Földtani Intézet
Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára
Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Magyar Nemzeti Galéria
Magyar Nemzeti Múzeum. Központi Régészeti Könyvtár
Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet
Könyv- és Térképtára
Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára
Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének
Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Kutató Csoportja
Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete
Néprajzi Múzeum Könyvtára
Országos Műemléki Felügyelőség

Országos Szépművészeti Múzeum
Természettudományi Múzeum Könyvtára

Cambridge (Grande-Bretagne):

Cambridge Philosophical Society
University Library

Cardiff (Grande-Bretagne):

National Museum of Wales. Department of Archaeology

Castellana-Grotte (Italie):

Istituto Italiano di Speleologia

Catania (Italie):

Facoltà di Lettere e Filosofia
Istituto di Geologia dell'Università

Charlottenlund (Danemark):

Danmarks Geologiske Undersøgelse

Chur (Suisse):

* Historisch-antiquarische Gesellschaft von Graubünden

Clermont-Ferrand (France):

Institut de Géographie. Faculté des Lettres

Cluj (République Socialiste de Roumanie):

Academia Republicii Socialiste România — Filiala Cluj
Institutul de Lingvistică al Academiei Republicii Socialiste România — Filiala Cluj
Institutul de Speologie Emil Racoviță. Secția Cluj
Muzeul de Istorie Cluj
* Muzeul Etnografic al Transilvaniei

Coimbra (Portugal):

Instituto de Arqueologia. Faculdade de Letras
Museu Zoológico da Universidade de Coimbra
Sociedade Broteriana

Como (Italie):

Rassegna Speleologica Italiana
Società Archeologica Comense

Constanța (République Socialiste de Roumanie):

* Muzeul de Arheologie

Cremona (Italie):

Biblioteca Governativa di Cremona

Debrecen (République Populaire Hongroise):

Déri Múzeum
Egyetemi Könyvtár
Egyetemi Néprajzi Intézet
Klasszika Filológiai Intézete Kossuth Lajos Tudományegyetem

Den Helder (Pays-Bas):

Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee

Dijon (France):

Bibliothèque de l'Académie de Dijon et de la Commission des
Antiquités
Spéléo-Club de Dijon

Dresden (République Démocratique Allemande):

Bibliothek der Technischen Universität Dresden
Landesmuseum für Vorgeschichte
Sächsische Landesbibliothek
Staatliches Museum für Mineralogie und Geologie
Staatliches Museum für Tierkunde

Dublin (Irlande):

Royal Dublin Society
Royal Irish Academy
Royal Society of Antiquaries of Ireland

Durham (Grande-Bretagne):

University Library

Eberswalde (République Démocratique Allemande):

* Deutsches Entomologisches Institut

Edinburgh (Grande-Bretagne):

Royal Society of Edinburgh
School of Scottish Studies. University of Edinburgh

Eisenstadt (Autriche):

Burgenländisches Landesmuseum

Erlangen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Deutsches Institut für merowingisch-karolingische Kunstforschung
Seminar für slawische Philologie der Friedrich-Alexander-Uni-
versität

Faenza (Italie):

Società Torricelliana di Scienze e Lettere

Ferrara (Italie):

Accademia delle Scienze di Ferrara
Istituto Ferrarese di Paleontologia Umana

Firenze (Italie):

Accademia della Crusca
Accademia Toscana di Scienze e Lettere
Rivista di Scienze Preistoriche

Fossano (Italie):

Biblioteca Civica

Frankfurt a. M. (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Deutsches Archäologisches Institut. Römisch-Germanische Kom-
mission
Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft

Freiburg i. Br. (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographisches Institut I der Universität
Geologisches Landesamt

Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität
Universitäts-Bibliothek

Gdańsk (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Gdańska Polskiej Akademii Nauk
Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Pedagogicznej
Gdańskie Towarzystwo Naukowe
Instytut Budownictwa Wodnego Polskiej Akademii Nauk
Instytut Morski

Genève (Suisse):

Bibliothèque d'Art et d'Archéologie
Bibliothèque Publique et Universitaire
* Institut de Géologie de l'Université
Muséum d'Histoire Naturelle
Société de Géographie de Genève
Société de Physique et d'Histoire Naturelle
Société d'Histoire et d'Archéologie de Genève
Société Entomologique de Genève

Genova (Italie):

Accademia Ligure di Scienze e Lettere
Istituto di Filologia Classica dell'Università
* Istituto di Geografia dell'Università
Istituto di Geologia dell'Università
Museo Civico di storia Naturale »Giacomo Doria«

Gent (Belgique):

Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde
Seminarie voor Archaeologie. Faculteit der Wijsbegeerte en Letteren

Giessen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographisches Institut der Justus Liebig-Universität
Universitäts-Bibliothek

Glasgow (Grande-Bretagne):

The Geological Society of Glasgow. The University Library

Gorizia (Italie):

Biblioteca Statale Isontina

Göteborg (Suède):

Göteborgs Universitetsbibliotek

Göttingen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Akademie der Wissenschaften
Geographisches Institut der Universität
Seminar für Ur- und Frühgeschichte der Universität
Slawisches Seminar der Universität
* Systematisch-Geobotanisches Institut der Universität

Graz (Autriche):

Institut für allgemeine und vergleichende Sprachwissenschaft
Institut für Mineralogie und technische Geologie. Technische Hochschule
Institut für Slavistik an der Universität
Landesmuseum »Joanneum«

Naturwissenschaftlicher Verein für Steiermark
Steiermärkische Landesbibliothek am Joanneum
Steiermärkisches Landesarchiv
Steirischer Burgenverein
Steirisches Volkskundemuseum
Universitätsbibliothek

Greifswald (République Démocratique Allemande):

Ernst-Moritz-Arndt-Universität

Grenoble (France):

Société Scientifique du Dauphiné

Groningen (Pays-Bas):

Biologisch-Archaeologisch Instituut der Rijksuniversiteit

Győr (République Populaire Hongroise):

Xántus János Múzeum

Gyula (République Populaire Hongroise):

Erkel Ferenc Múzeum

Haarlem (Pays-Bas):

Teyler's Stichting Bibliotheek

Halle a. d. Saale (République Démocratique Allemande):

Landesmuseum für Vorgeschichte
Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

Hallstatt (Autriche):

Botanische Station
Museum in Hallstatt

Hamburg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographische Gesellschaft in Hambrug
Geologisches Staatsinstitut
Museum für Hamburgische Geschichte
Museum für Völkerkunde und Vorgeschichte
Naturwissenschaftlicher Verein in Hamburg
Staats- und Universitätsbibliothek

Hannover (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Deutsche Quartärvereinigung
Naturhistorische Gesellschaft

Heidelberg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Slavisches Institut der Universität
Universitätsbibliothek

Helsinki (Finlande):

College of Veterinary Medicine
Helsingin Yliopiston kirjaston Slaavilainen osasto
Helsingin Yliopiston Maantieteen laitos
Societas pro fauna et flora fennica
Societas zoologica-botanica fennica »Vanamo«
Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
Suomalainen Tiedeakatemia

- Suomen Hyönteistieteellinen Seura
- * Suomen Maantieteellinen Seura
- Suomen Muinaismuistoyhdistys
- Suomen Tiedeseura
- Valtion Riistantutkimuslaitos

Hradec Králové (République Socialiste Tchèque):
Státní vědecká knihovna

Iași (République Socialiste de Roumanie):
Academia Republicii Socialiste România — Filiala Iași
Institutul de Chimie »Petru Poni«
Institutul de Istorie și Arheologie
Institutul Politehnic
Muzeul de Istorie Naturală

Innsbruck (Autriche):
Forstliche Bundesversuchsanstalt
Österreichische humanistische Gesellschaft

Istanbul (Turquie):
Ayasofya Müzesi Müdürlüğüne
Istanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü

Kaiserslautern (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Pfälzische Landesgewerbeanstalt

Karlsruhe (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Lehrstuhl für Geologie II. Technische Hochschule
Naturwissenschaftlicher Verein

Katowice (République Populaire de Pologne):
Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej
Śląski Instytut Naukowy

Kiel (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Bibliothek des Instituts für Weltwirtschaft an der Universität
Geographisches Institut der Universität
Institut für Urgeschichte der Universität
Universitäts-Bibliothek

Kiev (URSS):
Centralnaja naučnaja biblioteka Akademii nauk URSS
Deržavna ord. TKZ respublikans'ka biblioteka URSS im. KPRS
Institut zoologii Akademii nauk URSS

Klagenfurt (Autriche):
Landesmuseum

København (Danemark):
Botanisk Centralbibliotek
Danmarks Institut for International Udveksling af Videnskabelige
Publikationer
Dansk Naturhistorisk Forening
Det Kongelige Danske Geografiske Selskab
Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
Det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab

- Entomologisk Forening
Mineralogisk Museum
Universitetets Forhistorisk-Arkaeologiske Institut
- Köln* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Geographisches Institut der Universität
- Kórník* (République Populaire de Pologne):
Biblioteka Kórnicka
- Košice* (République Socialiste Tchécoslovaque):
* Štátná vedecká knižnica
Východoslovenské múzeum
- Kraków* (République Populaire de Pologne):
Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk.
Redakcja Sprawozdań Archeologicznych
Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk,
Zakład Etnografii
Katedra Etnografii Słowian. Uniwersytet Jagielloński
Muzeum Archeologiczne
Polska Akademia Nauk
Polskie Towarzystwo Geologiczne
Słownik Łaciny Średniowiecznej w Polsce
Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa
Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego
Zakład Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk
Zakład Zoologii Systematycznej Polskiej Akademii Nauk
- Krefeld* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Geologisches Landesamt Nordrhein-Westfalen
Verein Linker Niederrhein
- Krosno n/ Wisłoku* (République Populaire de Pologne):
Muzeum
- La Chaux-de-Fonds* (Suisse):
Société Suisse de Spéléologie
- Laichingen* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
* Höhlenforschungsabteilung des HHV Laichingen e. V.
- Lausanne* (Suisse):
Société Vaudoise d'Histoire et d'Archéologie
Société Vaudoise des Sciences Naturelles
- Leeuwarden* (Pays-Bas):
* Fryske Akademy
- Leiden* (Pays-Bas):
Bibliotheek van het Kamerlingh Onnes Laboratorium
Instituut voor Prehistorie der Rijksuniversiteit
Koninklijke Nederlandsche Botanische Vereeniging
Rijksmuseum van Natuurlijke Historie
Rijksmuseum van Oudheden

- Leipzig* (République Démocratique Allemande):
 Deutsches Institut für Länderkunde
 Geographische Gesellschaft der Deutschen Demokratischen Republik
 Institut für Vor- und Frühgeschichte der Karl-Marx-Universität
 Sächsische Akademie der Wissenschaften
- Leningrad* (URSS):
 Biblioteka Akademii nauk SSSR
 Naučnaja biblioteka im. M. Gor'kogo pri Leningradskom Gosudarstvennom universitete
 Vsesojuznaja geologičeskaja biblioteka
- Liberec* (République Socialiste Tchécoslovaque):
 Severočeské museum
- Liège* (Belgique):
 Université de Liège
- Linz* (Autriche):
 Christliche Kunstblätter
 Institut für Landeskunde von Oberösterreich
 Oberösterreichisches Landesmuseum
 Stadtmuseum
- Liptovský Mikuláš* (République Socialiste Tchécoslovaque):
 Múzeum Slovenského krasu
- Lisboa* (Portugal):
 * Academia das Ciências de Lisboa
 Centro de Estudos de Antropologia Cultural
 Centro de Estudos Geográficos. Faculdade de Letras
 Museu e Laboratório Mineralógico e Geológico. Faculdade de Ciências
 Museu e Laboratório Zoológico e Antropológico. Faculdade de Ciências
 Serviços Geológicos de Portugal
 Sociedade de Geografia de Lisboa
 Sociedade Portuguesa de Ciências Naturais
- Łódź* (République Populaire de Pologne):
 Biblioteka Uniwersytecka
 Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
 Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
 Zakład Archeologii Polski Instytutu Historii Kultury Materialnej
 Polskiej Akademii Nauk
- London* (Grande-Bretagne):
 British Museum. Department of Printed Books
 British Museum. Natural History. General Library
 Geologists' Association
 Institute of Archaeology. University of London
 Joint Library of the Hellenic and Roman Societies
 Linnean Society of London
 London and Middlesex Archaeological Society
 Ministry of Technology
 National Central Library

Royal Anthropological Institute
Royal Geographical Society
Royal Society
School of Slavonic and East European Studies
Victoria & Albert Museum

Louvain (Belgique):

Centre International de Dialectologie Générale
Institut de Géographie

Lublin (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Uniwersytecka K. U. L.
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Lund (Suède):

Slaviska Institutionen vid Lunds Universitet
Universitetsbiblioteket

Luxembourg (Luxembourg):

Bibliothèque Nationale
Société des Naturalistes Luxembourgeois

L'vov (URSS):

Biblioteka L'viv's'kogo geologičnogo tovarystva
Instytut suspil'nyh nauk LDU
Instytut suspil'nyh nauk LDU. Viddil arheologii
Naučnaja biblioteka L'vovskogo gosudarstvennogo universiteta im.
Iv. Franko

Lyon (France):

Documents Scientifiques Berliet
Institut de Géographie
Société Linnéenne de Lyon

Madrid (Espagne):

Centro de Estudios Hidrograficos
Consejo Superior de Investigaciones Científicas
Deutsches archäologisches Institut
Instituto Español de Arqueología
* Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales
Real Academia Española
Seminario de Historia Primitiva

Magdeburg (République Démocratique Allemande):

Kulturhistorisches Museum

Mainz (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Akademie der Wissenschaften und der Literatur
Römisch-germanisches Zentralmuseum
Staatliches Amt für Vor- und Frühgeschichte

Manchester (Grande-Bretagne):

Manchester Geographical Society

Marburg/Lahn (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Institut für mitteleuropäische Volksforschung
Universitäts-Bibliothek

Vorgeschichtliches Seminar der Universität
Westdeutsche Bibliothek

Marseille (France):

Bibliothèque de l'Université d'Aix-Marseille
Muséum d'Histoire Naturelle

Martin (République Socialiste Tchécoslovaque):

Matica Slovenská
Slovenské národné múzeum
Slovenské národné múzeum — Národopisný odbor

Martonvásár (République Populaire Hongroise):

* Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutató Intézete

Messina (Italie):

Università degli Studi

Metz (France):

Académie Nationale de Metz

Milano (Italie):

Centro Studi Terzo Mondo
Istituto di Costruzioni e Ponti
Istituto Lombardo. Accademia di Scienze e Lettere
Museo Civico di Storia Naturale
Università Cattolica del Sacro Cuore
Università degli Studi

Minsk (URSS):

Fundamental'naja biblijatęka imja Jakuba Kolasa Akademii
navuk BSSR
Institut ęnergetiki Akademii navuk BSSR
Institut teplo- i massoobmena Akademii navuk BSSR

Miskolc (République Populaire Hongroise):

Herman Ottó Múzeum

Modena (Italie):

Museo Civico Archeologico

Mons (Belgique):

Cercle Archéologique de Mons

Montpellier (France):

Laboratoire de Paléontologie

Moskva (URSS):

Fundamental'naja biblioteka obščestvennyh nauk im. V. P. Volgina
Akademii nauk SSSR
Gosudarstvennaja biblioteka SSSR imeni V. I. Lenina
Gosudarstvennaja publičnaja istoričeskaja biblioteka RSFSR
Gosudarstvennaja publičnaja naučno-tehničeskaja biblioteka SSSR
Institut istorii estestvoznaniija i tehnikii Akademii nauk SSSR
Institut naučnoj informacii Akademii nauk SSSR
Mikrofaunističeskaja laboratorija. Geologičeskij institut Akademii
nauk SSSR
Moskovskij institut himičeskogo mašinostroenija

Naučnaja biblioteka im. A. M. Gor'kogo Moskovskogo gosudarstvennogo universiteta

Vsesojuznaja gosudarstvennaja biblioteka inostrannoju literatury

München (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Bayerische Akademie der Wissenschaften

Bayerische biologische Versuchsanstalt

Bayerische Staatssammlung für Paläontologie und historische Geologie

Bayerisches geologisches Landesamt

* Institut für Volkskunde der Kommission für Bayerische Landesgeschichte bei der Bayerischen Akademie der Wissenschaften

Institut für Vor- und Frühgeschichte der Universität

Institut zur Erforschung der UdSSR

Seminar für baltische und slavische Philologie der Universität

Südosteuropagesellschaft

Südost-Institut

Zentralinstitut für Kunstgeschichte

Zoologische Staatssammlung

Münster i. Westfalen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Landesmuseum für Naturkunde

Seminar für Vor- und Frühgeschichte

Nancy (France):

Académie de Stanislas

Nantes (France):

Société des Sciences Naturelles de l'Ouest de la France

Napoli (Italie):

Istituto di Filologia Slava

Istituto di Paleontologia dell'Università

Società Nazionale di Scienze, Lettere ed Arti

Neuchâtel (Suisse):

Société Neuchâteloise des Sciences Naturelles

Newcastle upon Tyne (Grande-Bretagne):

The University Library

Nice (France):

Association des Naturalistes de Nice et des Alpes Maritimes

Nijmegen (Pays-Bas):

Universiteitsbibliotheek

Nitra-Hrad (République Socialiste Tchécoslovaque):

Archeologický ústav Slovenské akademie vied

Nottingham (Grande-Bretagne):

Department of Geology, The University

Nürnberg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Germanisches National-Museum

Naturhistorische Gesellschaft

Wirtschafts- und Sozialgeographisches Institut der Friedrich-Alexander-Universität

- Nyíregyházi* (République Populaire Hongroise):
Jósa András Múzeum
- Oeiras* (Portugal):
Centro de Estudos de Etnologia Peninsular
- Offenbach* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Bibliothek des Deutschen Wetterdienstes
- Olomouc* (République Socialiste Tchécoslovaque):
Historický ústav Vysoké školy pedagogické
Katedra historie University Palackého
Knihovni středisko filosofické fakulty University Palackého
Státní vědecká knihovna
Ústřední knihovna přírodovědecké fakulty University Palackého
Vlastivědný ústav
- Olsztyn* (République Populaire de Pologne):
Muzeum Mazurskie w Olsztynie
- Opava* (République Socialiste Tchécoslovaque):
Slezské museum
Slezský ústav — Československá akademie věd
- Oslo* (Norvège):
Mineralogisk-geologisk Museum
Norsk Folkemuseum
Universitetets Oldsaksamling
- Oxford* (Grande-Bretagne):
Ashmolean Museum
Bodleian Library
Taylor Institution
- Padova* (Italie):
Accademia Patavina di Scienze, Lettere ed Arti
Istituto di Antropologia
Istituto di Filologia Slava
Istituto di Geografia dell'Università
Istituto di Geologia dell'Università
Soprintendenza alle Antichità delle Venezia
Tradizioni
- Palermo* (Italie):
Accademia di Scienze, Lettere ed Arti
Fondazione »Ignazio Mormino« del Banco di Sicilia
- Pamplona* (Espagne):
Museo de Navarra
- Pardubice* (République Socialiste Tchécoslovaque):
Východočeské museum
- Paris* (France):
Académie des Inscriptions et Belles-Lettres
Académie des Sciences
Annales de l'Université de Paris à la Sorbonne
Antiquités Nationales et Internationales

Association de Géographes Français
Bibliothèque Centrale du Muséum National d'Histoire Naturelle
Bibliothèque du Centre de Documentation du Centre National de
la Recherche Scientifique
Bibliothèque Nationale
Centre d'Études Archéologiques de la Méditerranée Occidentale
Comité National Français de Géodésie et de Géophysique
Fédération Française de Spéléologie
Institut d'Études Slaves
Institut de Géographie
Laboratoire de Géologie de la Sorbonne
Laboratoire de Micropaléontologie de l'Université
Société Géologique de France
Société Nationale des Antiquaires de France
Société Préhistorique Française
Union Géodésique et Géophysique Internationale

Pavia (Italie):

Athenaeum
Istituto di Geologia dell'Università
Società Pavese di Storia Patria

Pécs (République Populaire Hongroise):

Dunántúli Tudományos Intézet Könyvtára
Janus Pannonius Múzeum

Pisa (Italie):

Istituto di Antropologia e Paleontologia Umana dell'Università
Società Toscana di Scienze Naturali
Studi Classici e Orientali. Università di Pisa

Plovdiv (République Populaire de Bulgarie):

Naroden arheologičeski muzej
Višš pedagogičeski institut po prirodomatemičeskite nauki

Pontevedra (Espagne):

Museo de Pontevedra

Pôrto (Portugal):

Faculdade de Ciências

Potsdam-Babelsberg (République Démocratique Allemande):

Museum für Ur- und Frühgeschichte

Poznań (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Główna Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
Instytut Zachodni

* Katedra Etnografii Uniwersytetu Adama Mickiewicza

Muzeum Archeologiczne
Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
Przegląd Antropologiczny. Uniwersytet
»Przyroda Polski Zachodniej«

»Slavia Antiqua«
»Studia Logica«

Praha (République Socialiste Tchécoslovaque):

Archeologický ústav Československé akademie věd
Archivní správa

- Československá společnost entomologická Československé akademie věd
 Československá společnost zeměpisná
 * Department of History, Pedagogical Faculty
 Filosofická fakulta University Karlovy
 Geofyzikální ústav Československé akademie věd
 Historický ústav Československé akademie věd
 Kabinet pro studia řecká, římská a latinská Československé akademie věd
 Katedra chemie a zkoušení potravin vysoké školy chemicko-technologické
 Katedra ekonomické a regionální geografie na přírodovědecké fakultě University Karlovy
 Krasová sekce Přírodovědeckého sboru Společnosti Národního musea
 Laboratory of Hydrobiology — Department of Water Technology
 Matematický ústav Československé akademie věd
 Národní museum
 Národní museum — Entomologické oddělení
 Památník národního písemnictví na Strahově
 Publikační komise. Přírodovědecká fakulta University Karlovy — biologie
 Slovanská knihovna
 * Spofa — spojené podniky pro zdravotnickou výrobu
 Universitní knihovna
 Ústav dějin socialistických zemí Československé akademie věd
 Ústav jazyků a literatur Československé akademie věd
 Ústav pro jazyk český
 Ústav pro teorii a dějiny umění Československé akademie věd
 Ústav ruského jazyka a literatury. Universita Karlova
 Ústředí vědeckých, technických a ekonomických informací
 Ústřední archiv Československé akademie věd
 Ústřední ústav geologický
 Základní knihovna Československé akademie věd
- Průhonice u Prahy* (République Socialiste Tchécoslovaque):
 Botanický ústav Československé akademie věd
- Regensburg* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Museum der Stadt Regensburg
- Rennes* (France):
 OGAM — Tradition Celtique
 Société Scientifique de Bretagne
- Reykjavík* (Islande):
 Híð íslenska fornleifafjelag
 Vísindafélag Íslendinga
- Riga* (URSS):
 Latvijas PSR Zinātņu Akadēmija
- Roma* (Italie):
 Accademia Nazionale dei Lincei
 Accademia Polacca delle Scienze
 Belgisch Historisch Instituut te Rome

Biblioteca di Archeologia e Storia dell'Arte
British School at Rome
Circolo Speleologico Romano
Consiglio Nazionale delle Ricerche »La Ricerca Scientifica«
École Française de Rome
Institutum Romanum Finlandiae
Istituto di Archeologia dell'Università
Istituto di Filologia Slava dell'Università
Istituto di Geologia e Paleontologia dell'Università
Istituto di Studi Romani
Museo Nazionale Preistorico ed Etnografico »Luigi Pigorini«
Servizio Geologico d'Italia
Società Geografica Italiana
Società Geologica Italiana

Roma (Saint-Siège):

Pontificia Accademia Romana di Archeologia

Rostock (République Démocratique Allemande):

Universitätsbibliothek

Rovereto (Italia):

Accademia degli Agiati di Scienze, Lettere ed Arti

Saarbrücken (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographisches Institut der Universität des Saarlandes
Institut für Vor- und Frühgeschichte der Universität des Saarlandes
Universität des Saarlandes

Salamanca (Espagne):

Seminario de Arqueología. Facultad de Filosofía y Letras
Universidad de Salamanca

San Miniato (Italia):

* Accademia degli Euteleti

Sarcelles (France):

Société Scientifique Ševčenko

Satu Mare (République Socialiste de Roumanie):

* Muzeul de Istorie

Savignano sul Rubicone (Italia):

Rubiconia Accademia dei Filopatridi

Schaffhausen (Suisse):

Naturforschende Gesellschaft

Schleswig (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Schleswig-holsteinisches Landesmuseum für Vor- und Frühgeschichte

Schwäbisch Hall (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Historischer Verein für Württembergisch Franken

Schmerin (République Démocratique Allemande):

Museum für Ur- und Frühgeschichte

- Seckau bei Knittelfeld* (Autriche):
Abtei
- Settle* (Grande-Bretagnè):
British Speleological Association
- Sevilla* (Espagne):
Museo Arqueológico Provincial
- Sibiu* (République Socialiste de Roumanie):
Muzeul Brukenthal
- Sieboldingen* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Vitis
- Siena* (Italie):
Accademia Musicale Chigiana
- Sint-Niklaas-Waas* (Belgique):
Oudheidkundige Kring van Waasland
- Siracusa* (Italie):
Società Siracusana di Storia Patria
- Sofija* (République Populaire de Bulgarie):
Akademija na sel'skostopanskite nauki
Bŭlgarska akademija na naukite
* Bŭlgarsko istoričesko družestvo
Central Library of the High Technical Institutes
Narodna biblioteka »Kiril i Metodij«
Sofijski universitet. Bibliotekata
Višš ikonomičeski institut »Karl Marks«
- Sopron* (République Populaire Hongroise):
Liszt Ferenc Múzeum
- Speyer a. Rh.* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Pfälzische Landesbibliothek
- Stavanger* (Norvège):
Stavanger Museum
- Stockholm* (Suède):
Department of Physical Geography. University of Stockholm
Kungl. Biblioteket
Kungl. Vetenskapsakademiens Bibliotek.
Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitetsakademiens Bibliotek
Slaviska Institutionen
- Strasbourg* (France):
Laboratoire de l'Institut de Géographie de l'Université
- Stuttgart* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Institut für Auslandsbeziehungen
Staatliches Museum für Naturkunde
Verein für vaterländische Naturkunde in Württemberg
Württembergisches Landesmuseum

- Stuttgart — Hohenheim* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Gesellschaft für Agrargeschichte
- Szczecin* (République Populaire de Pologne):
Muzeum Pomorza Zachodniego
- Szeged* (République Populaire Hongroise):
József Attila Tudományegyetem Földrajzi Intézet
Móra Ferenc Múzeum
- Székesfehérvár* (République Populaire Hongroise):
István Király Múzeum
- Szombathely* (République Populaire Hongroise):
Vas Megyei Muzeumok
- Talence* (France):
Laboratoire de Géologie. Faculté des Sciences
- Tallinn* (URSS):
Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keskraamatukogu
- Tarascon-sur-Ariège* (France):
Société Préhistorique de l'Ariège
- Tarragona* (Espagne):
Real Sociedad Arqueológica Tarraconense
- Tatranská Lomnica* (République Socialiste Tchécoslovaque):
Správa Tatranského národného parku
- Thessalonikē* (Grèce):
Aristoteleion Panepistemion Thessalonikēs
- Tihany* (République Populaire Hongroise):
Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Kutatóintézete
- Timisoara* (République Socialiste de Roumanie):
Academia Republicii Socialiste România — Baza de Cercetări
Științifice
Universitatea din Timișoara
- Tirana* (République Populaire d'Albanie):
Biblioteka e Universitetit
- Tórshavn* (Danemark):
Føroya Fróðskaparfelag
- Toruń* (République Populaire de Pologne):
Biblioteka Główna Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
Muzeum Etnograficzne
Muzeum Okręgowe w Toruniu
Polskie Towarzystwo Filozoficzne. Zakład Logiki. Uniwersytet
Towarzystwo Naukowe
- Toulon* (France):
Académie du Var

Toulouse (France):

Bibliothèque Universitaire
Société d'Histoire Naturelle de Toulouse
Société Méridionale de Spéologie et de Préhistoire

Trento (Italie):

Museo Tridentino di Scienze Naturali

Trier (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Rheinisches Landesmuseum

Trieste (Italie):

Civici Musei di Storia ed Arte
Gruppo Grotte »Carlo Debeljak«
Istituto di Geografia dell'Università
Istituto di Geologia dell'Università
Istituto ed Orto Botanico dell'Università
Museo Civico di Storia Naturale
Società Adriatica di Scienze
Società Alpina delle Giulie
»Trieste«
Università degli Studi di Trieste

Tromsø (Norvège):

Tromsø Museum

Trondheim (Norvège):

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Biblioteket

Tübingen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Internationale Zeitschriftenschau für Bibelwissenschaft und Grenzgebiete

Turku (Finlande):

Abo Akademis Bibliotek
Turun Yliopiston kirjasto

Turnov (République Socialiste Tchécoslovaque):

Výzkumný ústav monokystalů

Tutzing bei München (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Museum Georg Frey

Udine (Italie):

* Accademia di Scienze, Lettere ed Arti
Deputazione di Storia Patria per il Friuli
»Matajur«
Società Alpina Friulana
Società Filologica Friulana »G. I. Ascoli«

Umeå (Suède):

Vetenskapliga biblioteket

Uppsala (Suède):

Universitetsbiblioteket

Vaduz (Liechtenstein):

Historischer Verein für das Fürstentum Liechtenstein

Valencia (Espagne):

Servicio de Investigación Prehistórica

Varese (Italie):

Centro di Studi Preistorici e Archeologici

Varna (République Populaire de Bulgarie):

Naroden arheologičeski muzej

Veliko Tŕrnovo (République Populaire de Bulgarie):

Višš pedagogičeski institut »Bratja Kiril i Metodij«

Venezia (Italie):

Biblioteca Querini Stampalia

Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti

Museo Civico di Storia Naturale

Verona (Italie):

* Accademia di Agricoltura, Scienze e Lettere

Museo Civico di Storia Naturale

Veszprém (République Populaire Hongroise):

Veszprém Megye Múzeumi Igazgatósága

Vicenza (Italie):

Centro Internazionale di Studi di Architettura »Andrea Palladio«

Vilnius (URSS):

Lietuvos TSR Mokslu Akademia

Warszawa (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Uniwersytecka

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk

Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego Polskiej Akademii Nauk

Instytut Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk

Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk

Instytut Geografii Polskiej Akademii Nauk

Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk

Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego

* Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk

Instytut Podstawowych Problemów Techniki. Politechnika

Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk

Instytut Zoologiczny Polskiej Akademii Nauk

Muzeum Narodowe w Warszawie

Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk

Ośrodek Dokumentacji i Informacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk

Państwowe Muzeum Archeologiczne

Polska Akademia Nauk

Polskie Towarzystwo Archeologiczne

Polskie Towarzystwo Turystyczno-krajoznawcze

Redakcja »Acta microbiologica polonica«

Redakcja »Slavia orientalis«

- Seminarium Slawistyczne. Uniwersytet Warszawski
 Zakład Historii Stosunków Polsko-Radzieckich Polskiej Akademii
 Nauk
 Zakład Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk
 Zakład Paleozoologii Polskiej Akademii Nauk
 Zakład Parazytologii Polskiej Akademii Nauk
 Zakład Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk
- Weimar* (République Démocratique Allemande):
 Museum für Ur- und Frühgeschichte Thüringens
- Wels* (Autriche):
 Musealverein Wels
- Wien* (Autriche):
 Anthropologische Gesellschaft
 Bundesdenkmalamt
 Geographisches Institut der Hochschule für Welthandel
 Geographisches Institut der Universität
 Geologische Bundesanstalt. Geologisches Institut der Universität
 Geologische Gesellschaft in Wien
 Institut für osteuropäische Geschichte und Südostforschung der
 Universität
 Institut für Slavische Philologie und Altertumskunde
 Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität
 Kunsthistorisches Institut der Universität
 Museen der Stadt Wien
 Naturhistorisches Museum
 Niederösterreichische Landesbibliothek
 Österreichische Akademie der Wissenschaften
 Österreichische geographische Gesellschaft
 Österreichische Nationalbibliothek
 Österreichisches Archäologisches Institut der Universität
 Österreichisches Museum für angewandte Kunst
 Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut
 Speläologisches Institut
 Verband österreichischer Höhlenforscher
 Zoologisch-botanische Gesellschaft
- Wiesbaden* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Hessisches Landesamt für Bodenforschung
- Wrocław* (République Populaire de Pologne):
 Biblioteka Uniwersytecka
 Katedra Archeologii Polski Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bo-
 lesława Bieruta
 Muzeum Archeologiczne — Redakcja »Silesia Antiqua«
 Muzeum Etnograficzne
 Polskie Towarzystwo Entomologiczne
 Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
 Polskie Towarzystwo Zoologiczne
 Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii
 Wrocławskie Towarzystwo Naukowe
 Zakład Antropologii Polskiej Akademii Nauk
 Zakład Archeologii Śląska. Instytut Historii Kultury Materialnej
 Polskiej Akademii Nauk
 Zakład Narodowy im. Ossolińskich Polskiej Akademii Nauk

Würzburg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Geographisches Institut der Universität Würzburg
Universitätsbibliothek

Zürich (Suisse):
Bibliothek der Eidgenössischen Technischen Hochschule
Geobotanisches Forschungsinstitut Rübel
Naturforschende Gesellschaft
Schweizerisches Landesmuseum

AMERIKA — AMÉRIQUE

Albany (États-Unis):
New York State Library

Albuquerque (États-Unis):
University of New Mexico Library

Ann Arbor (États-Unis):
University of Michigan Library

Antofagasta (Chili):
Departamento de Arqueología y Museo. Universidad de Chile
Universidad del Norte

Baltimore (États-Unis):
Johns Hopkins University Library

Baton Rouge (États-Unis):
* Louisiana State University Library

Belo Horizonte (Brésil):
* Boletim Mineiro de Geografia

Berkeley (États-Unis):
University of California General Library

Bethesda (États-Unis):
National Library of Medicine

Bogotá (Colombie):
Academia Colombiana
Academia Colombiana de Historia
* Academia Colombiana de Investigación y Cultura
Centro de Investigaciones Lingüísticas y Etnográficas de la Amazonía Colombiana
Instituto Colombiano de Antropología
Sociedad Geográfica de Colombia

Boulder (États-Unis):
University of Colorado Libraries

Brasília (Brésil):
Universidade de Brasília. Biblioteca Central

Bucaramanga (Colombie):
Facultad de Ingeniería de petróleos
Universidad Industrial de Santander

- Buenos Aires* (Argentine):
 Academia Argentina de Letras
 Museo Etnografico
 Sociedad Científica Argentina
- Cali* (Colombie):
 * Universidad del Valle. Departamento de Bibliotecas
- Cambridge* (États-Unis):
 Museum of Comparative Zoology at Harvard College
 Peabody Museum of Archaeology and Ethnology at Harvard
 University
 Slavic Division — Harvard College Library
- Caracas* (Venezuela):
 Academia de Ciencias Matemáticas y Naturales
 Academia Nacional de la Historia
 Escuela de Biología
 Instituto Venezolano de Investigaciones Científicas
 Sociedad Venezolana de Ciencias Naturales
- Castro Valley* (États-Unis):
 Cave Research Associates
- Chicago* (États-Unis):
 John Crerar Library
 University of Chicago Library
- Cincinnati* (États-Unis):
 Association of American Geographers Depository. University of
 Cincinnati
 University of Cincinnati Library
- Ciudad Universitaria* (Costa Rica):
 Biblioteca de la Universidad de Costa Rica
- Columbia* (États-Unis):
 University of Missouri Library
- Columbus* (États-Unis):
 Ohio State Museum
 Ohio State University Libraries
- Curitiba* (Brésil):
 Instituto de Geologia. Universidade do Paraná
 Universidade do Paraná
- Denver* (États-Unis):
 United States Geological Survey
- Detroit* (États-Unis):
 Wayne State University General Library
- East Lansing* (États-Unis):
 Michigan State University Library
- Gainesville* (États-Unis):
 Department of Mathematics — University of Florida

Habana (Cuba):

Biblioteca del Instituto Nacional de Cultura
Biblioteca Nacional » José Martí
Centro de Investigaciones Pesqueras
Comisión Nacional de la Academia de Ciencias
* Dirección Nacional de Zoológicos y Acuarios de Cuba
Instituto de Biología. Academia de Ciencias de Cuba
Museo Antropológico Montané. Universidad de la Habana

Houston (États-Unis):

The Fondren Library

Indianapolis (États-Unis):

Indiana State Library
Irwin Library — Butler University

Ithaca (États-Unis):

Albert R. Mann Library
Cornell University Library

Kansas City (États-Unis):

Linda Hall Library — American Academy of Arts and Sciences

Kingston (Jamaïque):

* Geological Survey Department

La Jolla (États-Unis):

University of California Library

Lakewood (États-Unis):

Cleveland Grotto — National Speleological Society

La Plata (Argentine):

Facultad de Ciencias Fisicomatemáticas
Instituto de Bibliografía

Laramie (États-Unis):

University of Wyoming Library

La Serena (Chili):

Museo Arqueológico

Lawrence (États-Unis):

University of Kansas Library

Lebu (Chili):

Instituto Científico de Lebu

Lexington (États-Unis):

University of Kentucky Libraries

Lima (Pérou):

* Biblioteca de la Facultad de Ciencias. Universidad Nacional Mayor de San Marcos
Biblioteca Nacional del Perú
Sociedad Geográfica de Lima

Los Angeles (États-Unis):

Hancock Library of Biology and Oceanography. University of Southern California

- Linguistic Society of America. University of California
 Southwest Museum
 University Research Library
- Madison* (États-Unis):
 The Slavic and East European Journal. University of Wisconsin
- Mendoza* (Argentine):
 Instituto de Arqueología y Etnología. Facultad de Filosofía y Letras
 Instituto de Geografía. Facultad de Filosofía y Letras
- Menlo Park* (États-Unis):
 United States Geological Survey
- México, D. F.* (Mexique):
 Comisión de Historia del Instituto Panamericano de Geografía e Historia
- Montevideo* (Uruguay):
 Museo Histórico Nacional
 Museo Nacional de Historia Natural
- Montreal* (Canada):
 Canadian Slavic Studies
- Morgantown* (États-Unis):
 Southern Appalachian Botanical Club. West Virginia University
- Natal* (Brésil):
 Universidade do Rio Grande do Norte
- New Haven* (États-Unis):
 Yale University Library
- New York* (États-Unis):
 American Geographical Society
 American Museum of Natural History
 Columbia University in the City of New York
 * Department of Slavic Languages. Columbia University
 The New York Academy of Sciences
 The New York Public Library
 Rockefeller Foundation
 * Studia Slovenica
 Ukrainian Museum UVAN
- Ottawa* (Canada):
 Geographical Branch. Department of Mines and Technical Surveys
 National Research Council
- Philadelphia* (États-Unis):
 Academy of Natural Sciences of Philadelphia
 The Franklin Institute Library
 University Museum
 Van Pelt Library. University of Pennsylvania
- Pittsburgh* (États-Unis):
 Carnegie Museum Library
 * Hillman Library. University of Pittsburgh
 National Speleological Society

- Port-au-Prince* (Haïti):
Institut Français d'Haïti
- Port-of-Spain* (Trinité et Tobago):
Royal Victoria Institute Museum
- Princeton* (États-Unis):
American Journal of Archaeology
- Québec* (Canada):
Université Laval
- Quito* (Écuador):
Museo Etnografico de la Universidad Central
- Resistencia* (Argentine):
* Universidad Nacional del Nordeste
- Rio de Janeiro* (Brésil):
Academia Brasileira de Ciências
Biblioteca Central da Universidade Federal
Biblioteca do Conselho Nacional de Geografia
Biblioteca do Serviço Florestal
Centro de Pesquisas de Geografia do Brasil. Faculdade Nacional de Filosofia
- Rohnert Park* (États-Unis):
* Sonoma State College
- San Salvador* (Salvador):
Museo Nacional »David J. Guzmán«
- Santa Barbara* (États-Unis):
Historical Abstracts. American Bibliographical Center
- Santiago* (Chili):
Biblioteca Central de la Universidad de Chile
Instituto de Biología »Juan Noe«. Universidad de Chile
Instituto de Geografía. Facultad de Filosofía y Educación
Museo Nacional de Historia Natural
- São Paulo* (Brésil):
Departamento de Zoologia da Secretaria da Agricultura
Departamento do Arquivo do Estado
Faculdade de Filosofia, Ciências e Letras da Universidade
Museum Paulista
- Seattle* (États-Unis):
University of Washington Library
- St. Andrews* (Canada):
Fisheries Research Board of Canada. Biological Station
- Toronto* (Canada):
The Classical Association of Canada
Slovenian School
* University of Toronto. Department of Information
- Trujillo* (Pérou):
Instituto Libertador Ramón Castilla y Centro Bolivariano del Perú

- Tuxtla Gutiérrez* (Mexique):
Instituto de Ciencias y Artes de Chiapas
- University* (États-Unis):
Geological Survey of Alabama
- Urbana* (États-Unis):
University of Illinois Library
- Vancouver* (Canada):
University of British Columbia Library
- Vedado — Habana* (Cuba):
Colegio Nacional de Ciencias Veterinarias. Centro de Información Internacional
Instituto Cubano de Recursos Minerales
- Washington* (États-Unis):
American Meteorological Society
Library of Congress
National Academy of Sciences. Library
National Bureau of Standards
Slovenian Studies Circle
Smithsonian Institution
United States Geological Survey

AZIJA — ASIE

- Alma-Ata* (URSS):
Institut energetiki. Kazak SSR Gylym Akademijasy
Kazak SSR Gylym Akademijasy
Oblastnaja biblioteka
- Ankara* (Turquie):
İngiliz Arkeoloji Enstitüsü
Türk Dil Kurumu
Türk Tarih Kurumu
- Aşgabat* (URSS):
Turkmenistan SSR Ylymlar Akademijasy
- Baghdad* (Irak):
Faculty of Medicine
Iraq Academy
Iraq Museum Library
* Iraq Natural History Museum. University of Baghdad
University of Baghdad. Central Library
- Baku* (URSS):
Azərbaycan SSR Elmlər Akademijasy
- Bangalore* (Inde):
Indian Academy of Sciences
Indian Institute of Science
- Calcutta* (Inde):
Asiatic Society
National Institute of Sciences of India
Zoological Survey of India

- Dušanbe* (URSS):
Akademijai Fanhoi RSS Todžikiston
- Erevan* (URSS):
Gitouthjounneri Akademia
- Frunze* (URSS):
Kyrgyz SSR Ilimder Akademijasy
- Fukuoka* (Japon):
Kyūshū Daigaku Ri-Gakubu
- Haifa* (Israël):
Israel Institute of Technology
- Hiroshima* (Japon):
Hiroshima Botanical Club. Hiroshima University
- Huê* (Viêt-nam):
Laboratoire de Géologie. Faculté des Sciences
- Irkutsk* (URSS):
Naučnaja biblioteka pri Irkutskom Gosudarstvennom universitete
- Jerusalem* (Israël):
L'Académie Israélienne des Sciences et des Lettres
Department of Antiquities
École Biblique et Archéologique Française
* The Historical Society of Israel. University
The Jewish National and University Library
- Karachi* (Pakistan):
* Iqbal Academy
Karachi University Library
- Kaslik* (Liban):
Université Saint-Esprit
- Kyoto* (Japon):
Geological & Mineralogical Institute. Faculty of Science
Phytogeographical Society. Faculty of Science
Research Institute for Humanistic Studies
- Lahore* (Pakistan):
Pakistan Association for the Advancement of Science
- Madras* (Inde):
Academy of Tamil Culture
Government Museum
- Mosul* (Irak):
College of Medicine
- Nagoya* (Japon):
Nanzan University Library
- Nara* (Japon):
Tezukayama University Library

Nicosia (Cyprus):

Department of Antiquities
Etaireia Kypriakōn Spudōn

Oita (Japon):

Faculté d'Éducation
Faculté des Sciences et des Arts

Pilani (Inde):

Rajasthan Academy of Sciences

Taškent (URSS):

Akademija nauk Uzbekskoj SSR

Tbilisi (URSS):

Central'naja naučnaja biblioteka Akademii nauk Gruzinskoj SSR
Tbilisskij matematičeskij institut im. A. M. Razmadze Akademii nauk SSSR
Vyčislitel'nyj centr Akademii nauk Gruzinskoj SSR

Tokyo (Japon):

Anthropological Society of Nippon. Faculty of Science
Chemical Society of Japan
Geographical Survey Institute
Kobayasi Institute of Physical Research
National Science Museum
Tensor Society

Udaipur (Inde):

University of Udaipur

Yokohama (Japon):

Department of Mathematics. Yokohama City University

AFRIKA — AFRIQUE

Abidjan (Côte d'Ivoire):

Bibliothèque Nationale

Accra (Ghana):

Ghana Academy of Sciences

Alger (Algérie):

Centre de Recherches Anthropologiques, Préhistoriques et Ethnographiques
Service des Antiquités de l'Algérie
Société d'Histoire Naturelle de l'Afrique du Nord. Université d'Alger

Bloemfontein (République Sud-Africaine):

Nasionale Museum

Bukavu (République Démocratique du Congo):

Institut pour la Recherche Scientifique en Afrique Centrale

Cairo (République Arabe Unie):

Egyptian Academy of Sciences
Institut d'Égypte
National Research Council of Egypt

- Constantine* (Algérie):
Société Archéologique
- Dakar* (Sénégal):
Institut Fondamental d'Afrique Noire
Université de Dakar. Faculté des Sciences
- Durban* (République Sud-Africaine):
Durban Museum and Art Gallery
- Giza* (République Arabe Unie):
* Cairo University Library
- Ibadan* (Nigeria):
Ibadan University Library
- Jinja* (Uganda):
East African Freshwater Fisheries Research Organization
- Khartoum* (Soudan):
Geological Survey Department
- Kitale* (Kenya):
The Stoneham Museum and Research Centre
- Lagos* (Nigeria):
»Nigeria« Magazine
- Livingstone* (Fédération de Rhodésie et Nyassaland):
Livingstone Museum
- Lourenço Marques* (Mozambique):
Instituto de Investigação Científica de Moçambique
Laboratório de Botânica dos Estudos Gerais Universitários de Moçambique
Sociedade de Estudos de Moçambique
- Nairobi* (Kenya):
East Africa Natural History Society
- Ouagadougou* (Haute-Volta):
Centre Voltaïque de Recherche Scientifique
- Porto Novo* (Dahomey):
Institut de Recherches Appliquées du Dahomey
- Pretoria* (République Sud-Africaine):
Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns
Transvaal Museum
- Rabat* (Maroc):
Bulletin d'Archéologie Marocaine
Faculté des Lettres et des Sciences Sociales
Société des Sciences Naturelles et Physiques du Maroc
- Saint Louis* (Sénégal):
Centre de Recherches et de Documentation

Tananarive (Madagascar):

Institut de Recherche Scientifique de Madagascar

Tunis (Tunisie):

* Université de Tunis

AVSTRALIJA, INDONEZIJA IN OCEANIJA —
AUSTRALIE, INDONÉSIE ET OcéANIE

Baguio City (Philippines):

Saint Louis University Library

Bandung (Indonésie):

Koninklijke Natuurkundige Vereeniging in Indonesie

Brisbane (Australie):

Royal Society of Queensland

Broadway (Australie):

Australian Speleological Federation

Clayton (Australie):

* Monash University Library

Djakarta (Indonésie):

Dinas Purbakala Republik Indonesia

Hobart (Australie):

Royal Society of Tasmania

Honolulu (États-Unis):

University of Hawaii Library

Jogjakarta (Indonésie):

Faculty of Geography. Gadjah Mada University

Kuching (Sarawak):

Sarawak Museum

Lake Tekapo (Nouvelle-Zélande):

Mount John University Observatory

Melbourne (Australie):

Commonwealth Scientific and Industrial Research Organization

Royal Society of Victoria

Nedlands (Australie):

University of Western Australia

Sydney (Australie):

Nicholson Museum of Antiquities

Sydney Speleological Society

Sydney University Speleological Society

Wellington (Nouvelle-Zélande):

Royal Society of New Zealand

Victoria University of Wellington

VSEBINA

I. Organizacija	
Predsedstvo	7
Vodilni uslužbenci uprave akademije	8
Uprava inštitutov in komisij	8
II. Člani	
Častna člana	17
Redni in dopisni člani	17
Novi člani	29
Razred za zgodovinske in družbene vede	
Bogo Grafenauer	33
Jean Nougayrol	35
Razred za filološke in literarne vede	
Blaže Koneski	37
Razred za prirodoslovne in medicinske vede	
Milko Bedjanič	39
Mstislav Vasiljevič Volkov	40
Umrli člani	41
Venčeslav Koželj	49
Ljudmil Hauptmann	51
III. Poročila o delu akademije	
Akademija v letu 1968	65
Inštitut za raziskovanje krasa	73
Inštitut za paleontologijo	81
Inštitut za geografijo	86
Kartografski zavod	91
Inštitut za biologijo	94
Odbor za favno, floro in gejo Slovenije	110
Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije	111
Inštitut za zgodovino	115
Orientalistični inštitut	123
Inštitut za slovenski jezik	126
Inštitut za literature	133
Inštitut za slovensko narodopisje	139
Terminološka komisija	147
Študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva	151
Odbor za naravoslovne raziskave Cerknškega jezera z okolico	153
Biblioteka	155
IV. Publikacije in zamenjava publikacij	161

LETOPIS
SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

Devetnajsta knjiga

Založila
Slovenska akademija znanosti in umetnosti
v Ljubljani

Natisnila
tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani
v juniju 1969

Obseg 15 pol
Naklada 2000 izvodov